Colecția Clepsidra

MIHAI tunaru appassionato

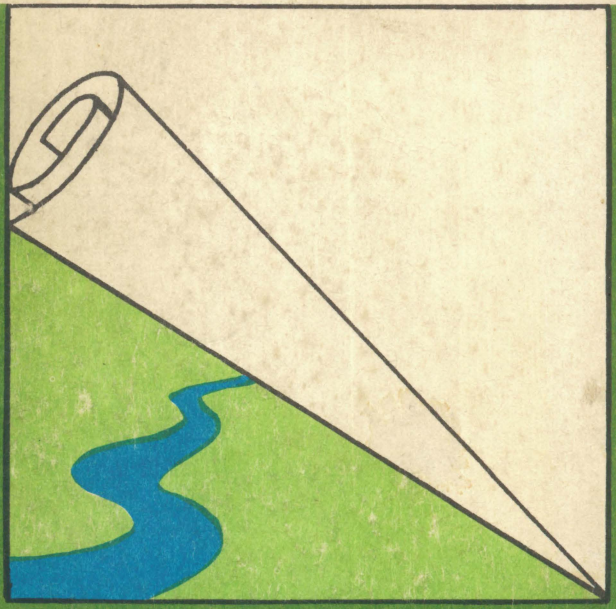

EDITURA EMINESCU

Colecția Clepsidra

Ilustrațiile de pe copertă :

CONSTANTIN PILIUȚĂ

Coperta colecției :

SERGIU DINCULESCU

mihai TUNARU

appassionato

EDITURA EMINESCU

București 1978

Orice asemănare cu persoane sau situații reale este întîmplătoare și nedorită de autor.

Partea intîi

ANDANTE

I

Ascultam și tot așteptam să înceteze discuția ca tata să-mi repare un schiu crăpat la coadă.

— Nu ai dreptul să vorbești așa... Amintește-ți doar de piatra funerară, cu numele eroilor din oraș : sergent Bindea Marin, sergent Bucurie Pavel, sergent Drăgan Ioan și, al patrulea, el, spunea tata.

— Mai bine nu se mai întorcea de pe front. Rămînea mort și erou. Vezi doar ștersătura de creion sau ce-o fi peste marmura albă și numele de Dinescu.

Mama și tata tăceau, uluiți amîndoi de violența discuției.

— Un om ursuz, uneori de nesuferit, urîcios. Un om de categoria acelora care sînt, ce-i drept, norocoși, și poate chiar buni cînd au toane, dar capabili să izbucnească, datorită unei păreri false, într-o furie nebănuită... Ca individ, nimic de spus, foarte ager la minte și cu o răbdare, o răbdare...

— Individ ? a întrebat, tata. Cum o spui !

— Iartă-mă. E socrul meu, ăsta-i adevărul. Am aruncat o vorbă anapoda, nu te lua după ea. Cunoști doar sentimentele pe care i le port. Știi bine, după atîția ani...

— Atunci, taci ! Bați cîmpii, a strigat tata.

Era a doua oară în viața mea, prima dată la cinci ani și ultima la nouă ani, cînd aflam din certuri cîte ceva

despre bunicul din partea tatei. Mama plimba o cîrpă peste fotografiile de familie să le șteargă de praf, tata ajuta la unele schimbări prin casă, bătea un cui în perete, un cui nou și strîmb, surioara mea mai mică era plecată la grădiniță. Încet și cît mai pe neobservate, m-am tîrît cu schiul după mine pînă la fotografia bunicului. De data aceea l-am privit mai atent. Un bărbat tînăr și mereu nemișcat, cu ochi strălucitori și ațintiți la mine, îmbrăcat în uniforma armatei, pe cap cu un basc de vînători de munte înclinat. Ce era mai mult de înțeles decît că bunicul a fost trecut erou pe un monument, dar, cum nu mai voise să rămînă mort pe front, venise acasă — și, gata, nu mai era erou ?

Cînd mama s-a uitat să vadă ce fac, am plecat de lîngă fotografie, cu schiul tîrîș după mine. Am rămas la fereastră cu fruntea, nasul și limba lipite de geam, pînă am topit gheața și s-a văzut cum ningea. Departe, spre Zamora, vilele din partea de unde răsare soarele în oraș, frumoase triunghiuri negre și verzi, agățate pe zăpezi, păreau a se încovoia sub viscol. În fața casei noastre, fulgii de zăpadă purtați de vînt înțepau cerul alb, acoperit de nori. Eram răcit de cîteva zile și nu mergeam la școală, uraa !

— Socru-tău a fost un om mai simplu, însă...

— Recunosc, a răspuns tata. Prea simplu, păștea oile hăt, pînă dincolo de pichetele grănicerești. Nu auzise de granițe !

— Mai bine neștiutor decît să dai sfaturi de înțelept, să trăiești ca un nebun și să fii cel mai amărît om din lume.

Ce tristă zi, cînd mama nu coase la mașină și se ceartă.

Am plecat din preajma lor și m-am dus cu schiul la mine și la Melania. Mi-am pus termometrul în gură, am aprins lumina, am lăsat schiul și am luat toba de tinichea,

toba cu care urma să devin muzician, nu mă simțeam cîtuși de puțin încurcat că dimineață, pe un soare de vară, gîndul de a mă preface într-un brad frumos, așezat la marginea drumului spre a dărui lumii umbră, avea o misterioasă chemare. Alături, cearta nu se potolea.

Ce fel de atmosferă plutea peste aceste neînțelegeri de familie, care mă vrăjeau de-mi făcea sînge rău și mă îmbolnăveau de dor după ceva imposibil ?

Și totuși, nimic nu merită neglijat. Alți doi ani mai tîrziu, surioara mea a venit într-o zi acasă, supărată. ba mai morfolea și caramele, avea gura neagră cînd mi-a spus că are de scris o compunere despre bunicul. Bunicul David Dinescu, deoarece pe celălalt din partea mamei nici eu, nici ea, nu l-am prins în viață.

Năluca cu care sîntem învățați să trăim s-a întors pe neașteptate printre noi. Orice deosebire între mine și Melania se șterge — gesturile noastre sînt ca ale unui singur copil. Ce mai știm noi despre bunicul ? Cu o peniță subțire muiată în cerneală roșie, Melania scrie cîte un cuvînt, două, se poticnește, mă poticnesc. Descriem toate cîte nu le știm în așa fel încît, din mîhnirea noastră fățișă între noi prezidează un personaj cu un sac de hîrtie tras pe ochi, întocmai unora dintre muncitorii de la fabrica de confecționat saci, care se protejează de ploaie, la întoarcerea acasă. Povestim cît de mult mănîncă bunicul, cum poartă bocanci cu ținte, cum se înfășoară atît de bine în plapumă, încît pare gogoașa unui vierme de mătase, îi descriem mîinile și văicărelile. Cînd, datorită cuvintelor lăbărțate, multe dintre ele rescrise și parareserise, ne dăm seama despre compoziție, mă surprinde cît de puține lucruri știm — cu mult mai puține decît speram noi.

Mai facem o încercare. Într-o pauză, bine gîndită, scot din grămadă gălușca cu magiun așezată sub toate cele-

lalte, care a absorbit tot zahărul și se lipește de farfurie, moment ce îndeamnă la concluzii despre destinul omenirii. Apoi pornim la scris. Bunicul cu gluga trasă pe ochi ne-a uitat ? Am ieșit din raza ochilor săi ? Scriem mereu, năpădiți de sentimente tulburi, pe jumătate amare, pe jumătate imaginare, fiindcă el e oarecum demn de plîns, așa cum se avîntă în caiet din propoziţiuni neîncheiate, după ce și-a pierdut și puţina lui autenticitate. Dar și demn de a fi iubit.

Pînă la urmă ceva nu-mi place, categoric. Brelocul dintr-un vîrf ruginit de săgeată dacică, atîrnat de lanțul ceasului de buzunar... Ruginit ? Dar există în mine o forță care-l va mistui în întregime pe învățătorul Melaniei. Iau tocul și scriu, n-o mai las pe ea, cuprins de o emoție căreia nu pot să-i dau nici un nume... Bunicul meu era în tinerețe foarte pasionat de călătoriile pe care le făcea de fiecare dată în alte țări. Cel mai mult și mai mult, i-a plăcut în Indochina, pe la apusul soarelui, cînd copiii călare pe bivoli se cufundă în bălți și încep să se deschidă lotușii, ori se aude țîrîitul greierilor în zori, printre eucalipți, care durează exact zece minute, asta cu ceasul în mînă, după care se lasă din nou tăcerea, pînă la primele bing-banguri de la bicicletele muncitorilor de pe acolo...

Ultima parte din compunere, scrisă și șoptită, pe la început, o face pe Melania să se zvîrcolească pe scaunul ei, apoi fuge de mine și răcnește :

— Mincinosule !

— N-ai dreptate, răspund eu. Nu, sentimentul ăsta pe care-l port este de nepot, și gata. Și distanța ei, din orice ancorată la țărm, care descrie roșu pe alb un bunic fără nici o trăsătură demnă de ai noștri, ai lui Dinescu, mă face să-i arunc caietul cît-colo.

Sînt de invidiat familiile care, printre membrii lor, nu au pe unul de dat uitării, dacă îi lasă propriul lor respect datorat vieţii. Soarta le surîde cînd trecerea unei generaţii ori două învăluie prezenţa acestuia cu o umbră de uitare. Dar cînd omul acesta mai e încă în viaţă, dacă greşelile lui nu sînt de natură să fie trecute cu vederea *n-are decît*, calea cea mai obişnuită rămîne tot tăcerea. Aceasta a fost hotărîrea pe care neamul nostru a adoptat-o faţă de David Dinescu.

Dar nici amintirile acestea nu prea aveau importanţă, deoarece bunicul acesta atît de neobişnuit se scufunda în zilele săptămînii, în luni, veri, viscole şi în tăcerea casei. Timp de mulţi ani, aproape zece, cel puţin unul dintre fiii săi, împreună cu nora şi nepoţii, nu au mai auzit de bunicul decît din întîmplare sau în şoaptă, de parcă era din nou trecut printre cei cu numele scrise pe marmura albă.

Partea a doua

APPASSIONATO

2

Drumul de acasă pînă la gară este scurt. Cu toate că e duminică şi tare de dimineaţă, localnicii şi turiştii se agită pretutindeni pe bulevard. De la sfîrşitul lunii iunie şi pînă în octombrie, la noi în *Alpii României*, oamenii trăiesc douăzeci de ore din douăzeci şi patru ale zilei. Iar eu plec...

În gară nici nu mă uit la foştii colegi de liceu, studenţi în vacanţă care aşteaptă musafiri după ce şi-au alcătuit programele pe placul inimilor lor, realizări în decoruri naturale şi în super-tehnicolor, pe lîngă cele mai frumoase refugii şi cabane. Mă preocup de ceasul PAUL GARNIER, barat de o etichetă DEFECT lipită peste geam cu fîşii de leucoplast, de tata, care stă cu spatele în razele dimineţii, supărat că plec şi eu, după ce mama a plecat cu surioara mea Melania la tratament la Covasna, după ce cu două seri înainte nişte fantome în goană ne-au spart geamurile la casă, şi asta pentru faptul că deputatul circumscripţiei noastre a sprijinit ideea demolării unei străzi. Bineînţeles, acest deputat este tatăl meu. Rămîn nemişcat lîngă valiză şi pălăvrăgesc cu el diverse nimicuri, în timp ce mă simt tot mai dat la o parte, părăsit de toţi şi uitat.

— După ce vii de la practică, îmi iau cîteva zile din concediu şi mergem împreună pe munte, spune el.

— Mare lucru. Noi doi !

Pe peron mai soseşte un fost coleg de liceu. Cu o franzelă ciugulită la subsoară, vine direct la noi. Nenorocitul, el e şi mai trist. Îşi ţine ochii larg deschişi şi cred că nu a mai zîmbit de mult. După doi ani de nereuşită la ştiinţe juridice, are chipul aprins de o flacără şi parcă e rănit de o durere neprevăzută şi nedreaptă pe care nu o pricepe. Şi cînd te gîndeşti că la data cînd Titi intra în clasa întîi elementară, eu, mai mic cu vreo şase luni, m-am dus după el la şcoală, unde am şi rămas la ore, dat fiind că nu mai aveam cu cine să mă joc.

— Incotro, Titi ?

— Am dat pe la gară să văd dacă nu soseşte vreun decan de la ştiinţele acelea juridice.

Tata glumeşte, timid. Nu are chef, dar nici haz. După unele gusturi din familie, hazul său vine din lipsa lui de haz.

— Dinspre Cluj-Napoca ? De la Bucureşti ?

— Un decan de oriunde poate veni pe oriunde, domnule Dinescu, răspunde Titi, grav. După care îi cade necazul pe mine în termeni italo-ironici. Zice : Tu tenente, ai venit ca să pleci ? Nu-ţi mai place la munte, *locotenente*. Dacă ştiam, îţi aduceam şi flori.

— Peste o lună, la acceleratul de seară. Adu-mi un buchet de flori de colţ, înfăşurat bine, bine în hîrtii de cîte douăzeci şi cinci de lei.

Un Diesel albastru umple peronul de umbră şi căldură. Tata trage adînc aer pe nări, încît am impresia că i se va rupe ceva în piept, şi mă sărută. Titi rupe din franzelă un coltuc cald pe care îl iau.

Caut un loc în primul compartiment, arunc valiza în plasă şi las fereastra. Cu gura plină le amintesc :

— O lună durează !

Trenul coboară intens pe Valea Prahovei... Oraşul, o

fîşie îngustă şi arămită de răsărit, îşi aliniază străzile, lungi crăpături verzi şi umbrite : strada Fîntînii, strada Paltinului, strada Eroul Stănică... Sub cerul albastru şi adînc, boltit ca un acoperiş de cort prins de culmile ascuţite, soarele luminează pereţii munţilor într-o vîlvătaie de rug. Vreme de două ore mă străduiesc să nu gîndesc la nimic şi cobor în căldura de seră a Gării de Nord.

Mai multe minute rămîn pe peronul gării, uimit de mulţimea care pleacă la mare sau la munte, cu ochii la cei ce se întorc, ultimii destui de puţini. Mă mişc fără ţintă printre trupuri musculoase şi bronzate, printre valize şi electrocare, printre blonde, brunete şi roşcate îmbrăcate sumar. O femeie în sandale romane şi cu cercei de coral trece în stînga mea, trece în dreapta. Încurcată, strigă la mine :

— Oi fi tu frumos, dar să nu-ţi închipui c-o să-mi faci o plăcere veşnică. La o parte.

3

Nu am cunoscut niciodată Bucureştiul încins, vara. In urmă cu o vară, la admiterea în Şcoala de Ofiţeri de miliţie, pe perioada concursului a plouat, cursurile au început toamna, altă poveste, aproape de o pădure răcoroasă, cu cuci, guguştiuci şi cu secretul ei : U.M., Unitatea Militară numărul... Acum însă, la opt şi ceva dimineaţa, oraşul transpiră vapori de beton şi asfalt. Pretutindeni pe unde trec, soarele aruncă bălţi de lumină. Uneori o hîrtie, o frunză uscată, un geam iradiază pe suprafaţa oraşului şlefuit de lumină, semne efemere de viaţă, şterse

imediat de cursa nevăzută a soarelui spre apogeu. Cobor din autobuz în stația Parcul Dorobanților, și după ce mă orientez prost în privința străzii pe care o caut, ajung să cred că această strămutare o dată terminată, nu mai rămîne decît să fie reluată în sens invers.

Într-un scuar din care pornesc vreo patru, cinci străzi, mă opresc. Valiza îmi scapă din mîna transpirată înainte să-i dau eu drumul. Sînt leoarcă : cămașa, *blugii*, fruntea. Pînă și pantofii cu tălpi groase, mi-au înțepenit în picioare. Stau la răscruce, în speranța că mă voi răcori cît de puțin.

Și totuși, sub acest soare al dimineții, o mare bucurie se balansează în spațiu. Mai ridic o dată valiza, numai că de data aceasta o arunc pe spate.

Două fete pe biciclete pedalează încet și rîd de mine. Nu le zic nimic, sînt genul de fete care te spun imediat mămicilor. În timp ce caut numărul casei, văd un anunț. Un anunț scris de mînă și bătut de soare : *Cine poate da relații despre accidentul care a avut loc la intersecția acestei străzi este rugat să bată în poartă sau să sune la telefonul 1422...* Mai privesc o dată scrisul lent, de pe alte vremuri, și merg mai departe. Asta este deocamdată. De mîine, Bucureștiul poate conta pe mine.

La o poartă de fier bine alcătuită, cu un gard din beton la fel de bine alcătuit, mă opresc. Alt anunț : *Cîine Rău*. Privesc casa îmbrăcată în iederă, cu parter și etaj, cu flori și un furtun asudat care șerpuiește prin toată curtea. La parter, o fereastră deschisă larg te face să te gîndești la răcoare... Casa n-o fi ea de bunic milionar, cum i-am auzit pe părinți, dar de pricopsit este. Intru în curte și mă apropii de un bătrîn așezat într-un fotoliu împletit din răchită, sub o umbrelă de soare, cu o pălărie ca de secerător pe cap. Pe masa de lîngă bătrîn se văd cîteva ziare, în timp ce el pare că moțăie. Sau poate că nu aude bine ?

— Îl caut pe domnul David Dinescu, zic eu, mai tare.

Nemişcarea lui, ochii abia întredeschişi şi locul umbrit de mult verde, îmi dau impresia că mă aflu în faţa unui mare pahar de mentă verde şi înghețată, şi nu lîngă o ființă.

— Cine eşti ?

— Sînt Lucian David Dinescu.

— Hm... Băiatul lui Vasile, ăla care şi-a ales ca meserie dreptatea. Şi se ridică din fotoliu încet şi curios.

Las valiza din mînă şi mai fac un pas spre cel care este bunicul meu, gata să-l sărut după sfatul tatei şi al mamei. Dar el surîde şi mă îndepărtează cu mîna.

— Fără fleacuri. După o pauză, continuă : Vasile cum o mai duce cu reumatismul ? Da' mă-ta tot rea ? Ai şi-o soră care învaţă, mda.

Nu ştiu ce să răspund, nici ce să fac. Fiecare e o enigmă pentru ceilalţi. Într-o bună zi tata şi mama l-au uitat pe bunicul, prietenul şi-a părăsit prietenul. Completez ceva, aproape de suficient, ca la ultimul examen. Am picat şi eu tocmai în neînțelegerile bătrînilor. Iar străinul acesta înalt, cu ochii injectaţi, îmbrăcat într-o flanelă decolorată şi pantaloni albaştri din doc, după ce face cîţiva paşi spre parterul casei, cu mine după el, se opreşte la intrare. Trage din buzunar un ceas mare de argint, îl priveşte, se uită la soare, apoi îmi aruncă o privire rapidă. Faţa îi rămîne de nepătruns.

— Tu cu cine semeni ?

— Cu mine, cred... Aşa cred.

— La asta mă gîndeam şi eu. În neamul nostru, bărbaţii au făcut armata la Vînători de Munte şi au fost sergenţi. Tu eşti miliţian. Intră în casă.

— Dar mă cheamă şi David, îi reamintesc eu.

Reflectări ale unor imagini reflectate. Nu-i oprit să gîndeşti la cursul pe care l-ar fi luat viaţa într-o asemenea

casă, unde zile întregi aș fi rămas în interior. E atîta bunăstare și frumos pretutindeni pe unde trec : covoare multe, ceasuri diferite, sobe de faianță, lămpi împopoțonate, firide, dulapuri țuguiate, cufere nituite și valize. Văd pînă și un clopot de argint pe care îl fac să sune, zăresc și un telefon la care merg să aud dacă este într-adevăr ceea ce pare. Spun :

— Ești cineva, bunicule. Da' să nu mi te lauzi că în curățenia de aici nu-i o mînă de femeie.

Din bucătăria apartamentului, bunicul aduce o tavă cu de-ale mîncării și pahare. Îl ajut să lase tava pe o măsuță și el tresare. Greșesc, nu tresare, mai curînd e un fel stereotip de a imprima unor momente un oarecare dramatism.

— Cum ?... Mie-mi zici, rîde el. Important este că tu îți bați capul cu necazurile unui bătrîn. De două ori pe săptămînă vine o femeie care face curat. Ieri a mai fost o dată, știam că ai să sosești. Măi, David... Ia mai sună tu clopotul.

Sun clopotul de argint, tare, pentru un plugușor și pentru un lerui-ler cu care nu am trecut niciodată pe la ferestrele acestei case, iau un triunghi de brînză de pe tavă și cer voie să fac un duș. Bunicul toarnă sărbătorește coniac, cîteva cuburi de gheață plescăie în pahare unul după altul, eu scot din valiză un pacher de *Dunhill* primit de la surioara mea și îl împart cu el, conform principiului că șeful bătrînilor merită această favoare, mutra lui lasă o impresie oarecum simpatică.

— Noroc, David, îmi urează el. Afară-i cald și soare și pe deasupra tu mai ești și viitor ofițer de poliție. Și zîmbește absent, convins poate că e foarte spiritual.

Ce gusturi, coniac pe o asemenea căldură ! Simulez că beau, în schimb mai mănînc două felii de salam și, cît le înfulec, îi rămîn recunoscător celui lăsat acum pe

o banchetă-fotoliu şi cu ochii la mine, că nu mă ceartă pentru grabă ori pentru alte motive ascunse, combinate cu îndoieli asupra sistemului meu nervos vegetativ. Apoi intru în baie şi mă despoi. Baia, pentru mine unul, e aproape la fel de bună ca somnul, la fel cum somnul e la fel de bun ca lucrul acela, cum zice Simina, iubita mea.

Prin uşa întredeschisă a băii aud o întrebare.

— Eşti comunist, David ?

— Tînăr comunist : membru al Uniunii Tineretului Comunist. În liceu am fost secretar de organizaţie.

După o pauză îl aud iarăşi.

— Ce faci la practică, o lună ?

— Destule ! strig eu şi reduc furia duşului. În general, învăţ prevenirea şi descoperirea fenomenului infracţional şi etica profesiunii de ofiţer.

— Nu-ţi face rău, munca asta ?

— Mi-ar face rău dacă aş trăi departe de ea. E o muncă foarte pozitivă. Adevărul ! Adevărul pe care omul şi l-a promis lui.

Deschid robinetul şi îl închid la loc.

— Pe Hitler, n-ai aflat, l-a prins vreo poliţie din lume, că de murit cred că n-a murit ? Eu l-am şi văzut...

— Cine, Adolf Hitler ? Cel cu hitlerismul... Nu era pictor. Fac prinsoare pe ce vrei că destui din promoţia mea au uitat de el.

— Ai dracului mai sînteţi voi, promoţia ta !

— Sînt întru totul de acord. Îmi umplu gura cu apă şi o împroşc pînă în tavan. La etaj cine locuieşte ?

În vîjîitul apei, nu înţeleg prea mare lucru decît că familia de sus e plecată în Africa, afară de copii şi de o soacră, ocazie care îi furnizează bunicului cîte un diftong *oa*, rostit foarte aproape de *e*, ceea ce nu mă împiedică la şters, nici să îmi pun costumul de baie şi să zăresc

prin geamul stropit cea mai frumoasă maşină, cea mai cumplită vechitură a tuturor timpurilor. O maşină roşie, înaltă şi cu aspect de trăsură, cu volan. Cu volanul pe dreapta !

Ies din baie, cu hainele pe mînă.

— Dom'le, dom'le, zic eu. Şi deodată mă răzgîndesc.

Bunicul mănîncă în tihnă, un veritabil Dinescu care se hrăneşte. Ţigările noastre bune sînt stinse. Deschid valiza şi scot lucrurile : darul pentru el, o pijama împodobită de o crenguţă de brad cu muguri, pe care nici nu o ia în seamă... Un bluzon bleu-gri cu epoleţi şi galoane de elev fruntaş, o pereche de pantaloni militari, cascheta, centura şi diagonala, pantofii standard, e drept, o pereche de mănuşi de box, nişte cursuri, un tranzistor prins cu elastic şi alte obiecte. Le aşez pe toate pe un scaun.

— Haine n-ai pe tine, da' cu mănuşile de box stai binişor, observă el. Iar simplul fapt că urmăreşte despachetarea o socoteşte neplăcere oficială. Du-te cu ele de-aici, în camera cealaltă, e a ta. Eu mă mai scol noaptea, am insomnii, mă plimb...

Ce specie umană de bunic, vede bine, aude bine, afurisit, afurisit, nu se împacă cu modelele celorlalţi bunici cititori de biblie. Îmi aşez din nou lucrurile într-o cameră mai mică, cu o personalitate particulară, de sihăstrie luxoasă, în faţa patului cu o blană de urs brun, un urs care a trăit cîndva prin munţi pe la mine.

— Alte haine n-ai ? Dacă-ţi crapă pantalonii în...

— N-am adus. Oh, te gîndeşti la chestii d-astea de parcă îmi vrei răul. Şi găsesc că e bine să-l previn că şi eu ştiu să sicii. Cum e cu *Cîine Rău*, scris pe poartă şi cu maşina aia de îţi vine să nechezi ?

Prin oglinda din camera mea, bunicul se reflectă în întregime. Îl văd cum se ridică de la masă, îşi şterge gura cu un şerveţel şi aruncă hîrtia într-o farfurie.

— Ce vrei să zici, nepoate ? Cîinele a murit, mi l-au otrăvit. Mașina e a mea... A mea. Declară orgolios. Tot ce vezi e al meu... După ce am dat în toate direcțiile.

Dar tot ce văd prin oglindă nu sînt decît pereți, umbre și brațele lui care se agită, pe cînd iese în curte.

Despuiat, o iau tiptil după el. Cred că l-am tulburat, poate și mai mult, am înveninat ceva. Dacă aș fi știut că, prin atingerea aceasta, aș fi putut afla esența tulburării și că totul nu ținea decît de un fir de păr, întîlnirea noastră intra pe un alt făgaș. După ce trec de fotoliu și umbrela de soare, spun :

— E frumoasă și cred că a fost ceva de capul ei.

— Vorbești de mașină ? Ei, *Delaunay-Belleville*, model '910, răspunde el, cu întîrziere. Se îndreaptă spre mașină și inima îmi bate că duc o mînă peste piept. Continuă : Mi-a dat-o unul care îmi datora niște bani. Irodoiu... El a pus-o la punct, el se ocupă de ea. E priceput, a avut mașini pe piață și are și timp.

Delaunay-Belleville ? Știam de *Rolls*, de... Important rămîne faptul că merge. Cît privește relațiile cu Simina, dacă mă vede la volanul unui astfel de *oldtimer* [1], sigur va întreba ce reprezint eu pentru ea : O speranță ? Sau un pericol ? Ajut la ridicarea prelatei de plastic care acoperă partea din spate a caroseriei și a banchetei de două locuri, șterg cu mîna praful de pe tapițeria în pătrate mici și roșii. Număr spițele la una din roți — total paisprezece. Sînt groase și de culoare roșie. Fără nici un sens, rîd deîndată ce-i văd farurile mici, galbene, ca niște lampioane, de pe vremea cînd constructorii auto anunțau că unele dintre mașini pot merge și noaptea. Mîngîi radiatorul cu o ramă din alamă și roata de rezervă îmbrăcată în pînză neagră, impermeabilă. *Delaunay, Delau-*

[1] De modă veche. (Engl.)

nay... Bunicul reglează o manetă, da, cea de gaze, și învîrtește la manivela care este fixată, probabil definitiv, afară. Motorul pornește neașteptat de nervos.

Cu pălăria dată pe spate, bunicul îmi reproșează :

— Ce ți-am spus ?

— Să vedem, răspund eu. Și mă urc la volan.

Totul frige, metal, piele, dar nici nu clipesc. Pornesc mașina cam la întîmplare, totuși manevrele de conducere le execut sigur. Ocolesc un rond cu flori fără să le ating, ies în aleea principală, dau mult înapoi și pornesc înainte destul de accelerat. Opresc cuviincios la un metru de poarta de fier, dar nu mă dau jos.

— *Ai carnet ?*

— De un an și ... Conduc însă de mai mult.

— Atunci, plimbă-te cu ea, un ceas, două, prin apropiere. E umbră și frumos. Nu-mi pleca despuiat ! Dumnezeule, ești atît de slab... O pasăre împăiată.

— De aceea fac box, ca să mă dezvolt.

Restul se consumă urgent. Trag mașina *la scară*, mă îmbrac, primesc actele ei și două sute de lei pentru alimentarea frumoasei *Delaunay* și supraalimentația mea mi se dă o pereche de mănuși auto. Cu mănușile în mîini iau aparatul telefonic și formez un număr, pe cît posibil mai leneș și trîndav, o a doua viață, astăzi.

Cînd sună telefonul, mă simt foarte împrăștiat. Îmi încordez atenția la ritmul motorului care merge afară, revăd interiorul casei și tot în același timp sînt cu Simina.

— Alo ? Simina, Lucian. Am sosit... De două ore, dar parcă sînt aici de cîteva luni. Plecai la ștrand fără să așteptați telefonul meu ?... Cîte o sută douăzeci ? Pentru mine ți-ai pus o sută douăzeci de moațe. Nu te-a durut ? Simina, pe scurt : Stau la bunicu' și nu la armată, cum zici tu. Nu *Inter*, mini *Inter*... Ce găsești tu periculos că locuiesc aici ?... Oh, fetele. Fete !. Gluneşti. Nu cred că

mai poate fi alta la fel de periculoasă ca tine. Simina, pe scurt am treburi... Bunicul ? E milionar şi n-are nici o meserie. Aşa cred... Simina, gata. Am o surpriză... La patru ne vedem la Piaţa Victoriei, lîngă ceas... Nu întîrzia că nu pot să... Să stau acolo... Punctualitatea e singura mea calitate şi de-aceea fac atîta caz de ea. Gata... Cald ? Ne vedem diseară, fără surpriză. Simina, la ora patru.

Aşez telefonul la loc şi constat că cele ce trăiesc nu pot fi raportate la o experienţă anterioară. În această casă, mă pot bucura la infinit de aceleaşi lucruri, pentru că de fiecare dată le văd prima oară. Între-o oră şi alta se întinde eternul.

Afară, bunicul a deschis poarta cea mare şi acum trage de furtunul de udat curtea, să nu-l stric. Mă mai uit o dată la inocenta *Delaunay-Belleville*, cum mă aşteaptă fără portiere şi fără capotă, şi sar în ea. La poartă, opresc.

— Dacă lipsesc, dai de cheie sub ştergătorul de la uşă, mă anunţă bunicul. Mănîncă... Ai mîncare la bucătărie.

Ce amănunte domestice. Tare mă îndoiesc că am să reuşesc să-mi aduc aminte ce trebuie folosit, de unde şi cît. Îl salut cum îl salut doar pe comandantul şcolii şi părăsesc curtea. El mă conduce cu o privire în care zăresc regretul că tineretul de astăzi a pierdut o bună parte din ceea ce iubea la el în tinereţea lui.

Accelerez din ce în ce mai mult. Cartierul cu străzile lui generoase — un spaţiu fără margini, mă cheamă exclusiv în prezent. Trec pe sub bolţile copacilor ori pe sub cerul prăfuit, incapabil să clarific şi să ordonez pînă şi adevăruri comune. La o cotitură, îmi apar în faţă cele două fete pe biciclete. Le depăşesc şi, cînd îşi dau seama cine sînt, reacţionează ca două ştiuculiţe care au înghiţit de mult cîrligul. Pe o altă stradă, frînez şi mă strecor

printr-un şir de automobile, parcate lîngă indicaţia *Interzis*. Invadatorii, extratereştrii... Înaintez cu mare atenţie pînă lîngă nişte stîlpi de beton, trîntiţi şi ei pe lîngă bordură, peste care, n-am încotro, mă urc cu două dintre roţi... Unul din stîlpi se mişcă, maşina îşi pierde direcţia şi virajul meu o conduce mai uşor într-un copac cu tulpina înclinată.

De la volan sar drept pe bordură. Aripa din spate s-a turtit, scara este lovită, eşapamentul, plasat sub scară, e şi el lovit. Ascult bătăile motorului fără să le aud.

Mă urc din nou la volan şi cu o manevră disperată ies în drumul liber. Mai merg aşa mînat de supărare şi opresc în apropierea unui mic sens giratoriu. La picioarele mele, pe covorul din cauciuc, găsesc o fotografie de format obişnuit, care înfăţişează o femeie cu o pălărie largă, trasă pe sprînceană şi cam prea seducătoare după gustul meu. Curios, rămînem faţă-n faţă, ca să zic aşa, nemişcaţi, într-o tensiune tăinuită de mine cu multă osteneală... FOTO ARTA 1942. Pun fotografia în buzunar, ocazie cu care îmi dau seama că a apărut datorită şocului şi deplasării banchetei. Apoi, trag cu mîinile de aripa maşinii, mai mult o apărătoare din tablă tare, nebombată, pînă cînd o redresez aproape definitiv.

Totuşi, isprava pe care am făcut-o, cu multele ei implicaţii, e lată de tot. Puţini sînt aceia care înţeleg că secretul ruşinii sau al groazei constă în detalii. Fără să vreau, mă las cu coatele pe volanul maşinii, într-un fel de concentrare din care cu un mare efort încerc să-mi adun gîndurile.

Un zgomot de maşină mă face să pornesc într-o stare ciudată. Intru în sensul giratoriu cu prioritatea ce mi se cuvine, dar, cînd văd că o *Dacia* încearcă să-mi treacă înainte, frînez, iar după o clipă, două, sau mai multe,

accelerez din nou... În secundă următoare, *Dacia* mă tamponează inevitabil undeva peste celelalte lovituri.

Cît de ușor îmi atrag necazurile

Celălalt de la volan scoate capul prin fereastră și examinează situația. Eu cobor năucit și simt cu întîrziere cum puteri necontrolate mi-au trecut prin măduvă fulgerător.

— Sper că nu-mi atribui mie tot ce văd ? se interesează el. Și se uită la mașina mea și la avaria lui.

— Nu... Grav e că mașina nu-i personală.

Las privirile în asfalt, unde o pată de ulei își schimbă neîncetat culorile minerale. Oricît de istovitor mă trudesc să refac deciziile dinaintea accidentului, dau de regiuni pe care n-aș ști să le descriu. Doar conducătorul nedumerit, nu cedează.

— M-ai făcut să cred că îmi dai liber.

— Nu, repet eu. Rețineți că sînt vinovat... Mai mult...

— Ești student ?

— Elev al Școlii de Ofițeri.

Aștept să-mi spună că este ofițer superior, procuror, altceva ce s-ar mai putea întîmpla ? Numai că tipul, după o scurtă căutare în torpedo, îmi întinde două bancnote de cîte o sută și una de cinci zeci de lei.

— Ia-i, spune el. Aceasta ar fi fost și amenda pe care o plăteam. O repari bine, nu-ți face griji, mă pricep puțin.

Pînă la urmă primesc banii și el îmi strînge și mîna.

Plec în grabă. Cred că store de la relieva auto tot ce poate da. Acasă, în fața porții, îmi șterg sudoarea de pe frunte, care s-a condensat într-o apă rece. Trag mașina în curte, interval în care îmi dau seama că bunicul e plecat. E bine într-un fel, dar e rău în vreo zece alte feluri. Garez în locul obișnuit și o acopăr cu prelata. Mă strecor în casă printre mirosurile acide ale verdețu-

rilor din grădină, trîntesc ușile și mă lungesc în patul din camera mea umbroasă, nimicit de liniște. Tîrziu, mă ridic din pat cu gîndul să-l caut pe Irodoiu, mecanicul, ocazie cu care îmi scot și mănușile din mîini. Trebuie să recunosc că și tensiunea își are meritul ei : generează forțe.

Ure la apartamentul de sus al casei și sun. Sun îndelung, dar nu îmi răspunde nimeni. Din nou la umbră și în liniște, în timp ce-mi plimb degetele prin blana de urs brun, încerc să-mi organizez dialogul care se anunță... Ce lipsă nepermisă că nu există încă nici un manual pe care să-l consulți pentru a ști cum să te descurci într-un asemenea context.

La ora cînd trebuie să ies să mă văd cu Simina, trec prin camera bunicului, iau țigările *Dunhill*, privesc o jumătate de duzină de barometre și multe alte obiecte de folos îndoielnic, dau o raită pe la bucătărie. Îmi beau coniacul rămas în pahar de dimineață și plec.

Zăduful orelor unit cu coniacul îmi împrumută decepții confuze, cît și o lipsă de spațiu. În Piața Victoriei, poleiul de lumină prin care trec acționează asupra mea ca un incendiu în care scînteia inițială se mistuie. În așteptare, iau de pe jos un colț de cărămidă și încep să-mi frec blugii prin locurile unde nu sînt îndeajuns de tociți.

Cînd o văd pe Simina, sînt sigur că mai există și un mîine.

— Le De De ! strigă ea, prescurtat, numele meu, de pe celălalt trotuar.

Traversez bulevardul în fugă și o sărut. Poartă o bluză galbenă, cu multe dantele, fustă violet și pantofi cu tocuri groase de aceeași culoare. Dar părul ei e a la *afro*, pus pe o sută douăzeci de moațe... E un caz clasic de femeie care te înnebunește.

— Eşti formidabilă ! strig eu. Şi o iau de mînă.
— Mai ales tu, Le De De. Ai băut.
— Am avut necazuri, cu *Delaunay*.
— Aha ! Înţeleg.
— Nu înţelegi nimic.

Pe Bulevardul Aviatorilor, pe una din primele bănci aşezate la soare, Simina se instalează picior peste picior. Destul de inhibat, rămas în picioare, îi ofer o *Dunhill* şi aprind şi eu una. Pretutindeni în jur, nu se vede ţipenie de om, nici dădace cu copii, nici mătuşi, nimic. Doar Simina care se prăjeşte la soare şi izbucneşte :

— Lî Dî Dî, face ea, în loc de Le De De. Vrei să-mi spui de ce m-ai adus la ora asta, aici ? Eşti beat ?

Mă aşez pe bancă lîngă ea, leşinat ca un aligator fără apă. Cu toate că ziua îmi merge infect şi Simina a început o şedinţă nervoasă de machiaj, îmi strecor mîna pe sub braţul ei.

— Ştii că de azi-dimineaţă am mîncat doar un coltuc de pîine ? Nu ştii.

4

Bunicul meu de-o zi se întoarce de la poartă în curte. Îmi văd de drum, dar nu uit să privesc înapoi peste gard, la *Delaunay-Belleville* şi acum ştiu că noi doi nu vom mai avea nimic comun. Acasă, dacă păţeam necazul cu maşina — bine că nu ne prisoseşte — ai mei, căzuţi de tineri în patima octogenarilor, zgîrcenia şi frica de mîine, erau în stare să-mi dovedească cum exploatarea

omului de către om se menţine în forme voalate, de familie.

Pe stradă salut un maior, un colonel, mai uit pe ici pe colo de existenţa altor grade şi dau bună-dimineaţa unei tovarăşe sublocotenent, conştientă de propria ei forţă de seducţie pe o mare rază. Salut mereu. Dar după ce îmi recapăt reflexele, dimineaţa primei zile de practică începe doar în cadenţa paşilor mei şi cu o mare poftă de visare. Arătaţi-mi ceva în lume care să fie mai frumos decît mişcarea norilor pe cer şi visul cu ochi deschişi, umăr la umăr cu ceilalţi. Ar putea ca dimineaţa să înceapă aşa... Pe autoruta Soarelui, Constanţa-Bucureşti, aproape de intrarea în Capitală, acarul de la barieră a observat că dintr-o elegantă maşină s-a rupt un compartiment secret şi că doi străini de la bord doseau grăbiţi o mapă de un format ieşit din comun, după care au dispărut. Cum mă găsesc într-o maşină, primesc ordin prin radio să caut un *Audi*, tropicalizat şi nu argintiu, nu, suspect de transport de tablouri furate. Cine n-a aflat astăzi de marele raliu al hoţilor în goană după valorile omenirii ! De la egreta cu trei sute de diamante oferită lordului Nelson de către sultanul Turciei şi pînă la bijuteriile furate unei vedete de cinema, îngrijorati mai departe de soarta muzeelor lumii, în general, aflăm că a fost nevoie să se mai deschidă unul : Marele Muzeu al tablourilor furate...

Halal muzeu ! Deci, dacă un tablou celebru costă mult în ţara artistului şi imens în afară, în mîinile unui colecţionar particular cazul unui tranzit prinde propria sa dimensiune, paguba iniţială şi acel gol pustiitor lăsat de puterea celui ce sustrage.

De la un chioşc de presă cumpăr un ziar. Cît timp îl frunzăresc în autobuz, visele mă asaltează din nou. Abia

dacă mai înregistrez cît de frumoasă şi colorată este o dimineaţă de vară la Bucureşti, cum lumina şi respiraţia curg prin toate fiinţele şi lucrurile, fiinţe care, dacă uneori sînt îmbrăcate în bluzoane bleu şi kaki, le mai şi salut.

S-ar mai putea însă şi altfel... Un caz mai dur şi de aceea şi mai spectaculos. Circa la care sînt repartizat, împreună cu altele, sînt de azi-noapte în alertă : dinspre unul din marile oraşe industriale, poate Frankfurt, poate Mannheim, poate Köln, poate din atîtea alte păţi, printr-un cunoscut centru de trafic de la Bruxelles, strada Char-et-Pain, supranumit în lume *bursa de tunuri*, a plecat cu destinaţii ocolite, dar precise, într-o încercare de trecere — pe unde ? — o importantă cantitate de arme. Ca viitor ofiţer, preocupat de lecturi documentare, ştiu că sînt cîteva ţări care nu fac prea multe dificultăţi pentru acordarea de licenţe export-arme şi de aceea afacerile merg prosper. O primă urmă caldă, referitoare la acest transport, a fost depistată cu o săptămînă în urmă. Între două zboruri, un om de afaceri a achitat altuia *o datorie*, cu un pumn de diamante brute. La această circă au mai apărut şi alte prezumţii. Cazul este ramificat, normal. Iar eu voi porni de urgenţă spre un loc care mi se dezvăluie de preferinţă în azur, ca antecamera planetei Marte, să mă ţin de capul unuia, un as în vînzarea de arme şi sînge, şi nu un traficant de valori artistice, cu figura rasată, dar un intelectual abject.

De la autobuz la circă, citesc o mică ştire din ziar şi notiţa îmi face atît de rău, ca atunci cînd ţi se aruncă cu nisip în ochi. Ziua îmi dă de veste că o carte oarecare, scrisă despre Eric Cel Roşu, este falsă. Ea a fost scrisă de un buchinist italian, Enzo Ferrari. Altfel spus, fizicianul american Walter Marc Crone, specialist în analize

moleculare, descoperă că Evul Mediu utiliza cerneală Waterman, fabricată după primul război mondial ! Aruncă ziarul. Unde naiba ajungem dacă se amestecă și fizicienii în treburile noastre ?

Circa de miliție este o clădire cu două etaje, construită, evident, odată cu blocurile din jur, dar arată mult mai bine. Nu are importanță ce număr de circă. Mă prezint ofițerului de serviciu. La urmă, locotenentul major de serviciu scoate o cană de apă prin fereastra ghișeului și mi-o întinde.

— Elev-ofițer, dă și tu ordin mai departe, să aducă apă rece de la cișmea, zice el. Apoi răspunde la telefon : Alo... În ce stradă ? Notez.

Mă uit în jur. Cui să-i dau ordin ? Pretutindeni numai ofițeri și subofițeri. Îmi dau ordin mie și plec la cișmea. Din relațiile obținute, la această circă sînt foarte puțini ofițeri și subofițeri de care să nu-ți amintești la urmă ; deși preocupările de școală nu m-au adus în contact cu ei, am aflat că sînt foarte eficace, și în plus băieți modești, amabili și săritori. Cu toate acestea, strecor cana cu apă rece prin ghișeu, cam nesigur de cele ce știam.

De la etaj coboară în grabă pe trepte căpitanul Pavlovici. Este chiar instructorul care va răspunde de practica mai multor grupe de elevi, afară de alte îndatoriri legate de pregătirea lui profesională, pe timpul vacanței.

— Să trăiți, salut eu.

— Mă rog.

— Arătați foarte bine de cînd nu v-am mai văzut.

— De cînd lipsești tu. Intră în sala de așteptare unde sînt și ceilalți și poartă-te, în general, ca la biserică. Viu îndată.

In sala de așteptare, rezervată publicului care solicită mutații, vize și relații unele bine întortocheate, dau

și de ceilalți trei colegi : Antohi venit de pe la Bîrlad, Răuchi de la Focșani, Rus de pe la Năsăud și eu din Valea Prahovei. Le strîng mîna și mă gîndesc că unul e moldovean, altul e vrîncean, altul transilvănean și eu muntean. Mai ceva ca într-o baladă.

Cred că, datorită întîlnirii, vorbesc toți deodată.

— Unde stai, Dinescule ?... Eu stau la o verișoară care are o verișoară ! zice Răuchi pe nerăsuflate.

— Ne-ai mai spus că ai rude la București, intervine Antohi. Află, Dinescule, că nu-i loc de patru în circă. Am mirosit eu. Cunoașteți prognozele mele.

Rus, care fumează clandestin o țigară, saltă din umeri.

— *Ș-apăi.* Doar nu m-o lăsa în ploaie.

Mă așez pe un scaun lîngă ei și, din vorbă în vorbă, aflu că la etaj s-a terminat zugrăvitul și e neorînduială. Tot clandestin, îmi aprind o țigară. Stăm unul în fața celuilalt. Rus și cu mine ne suflăm fumul în față. Tîrziu, zic :

— Principalul e să participi la un caz. Păcat, totuși...

În sală sînt aduși doi bărbați de vîrste diferite. Categoric, nu poți povesti cuiva care să te creadă că doi oameni au intrat la un bufet, au băut și au discutat despre un șurub, iar la urmă s-au bătut pentru acel șurub. Fiecare dintre ei are cel puțin cîte o lovitură zdravănă la cap, sînt nedormiți și cu hainele mototolite. Nu încape nici o îndoială că au stat la arest. Un plutonier îi instalează la o masă, le dă tocuri și hîrtie. Pe măsură ce declarațiile lor prind contur, Antohi rîde în trepte.

Din ușă, căpitanul Pavlovici ne cheamă la el. Îmi așez cascheta cît mai cuminte și gîndul îmi zboară la raportul pe care bănuiesc că îl vom da unuia dintre șefi.

— Mergeți sus și dați o mînă de ajutor la așezarea dulapurilor. Femeile care îngrijesc pe acolo nu pot s-o facă.

— Mor după afaceri grele, tovarăşe căpitan, exclamă Antohi.

— Şi mie îmi plac saramura de peşte şi înţelegerea ta.

Electric răspuns, măcar atît după începuturile dimineţii.

De ani de zile printre elevii Şcolii de ofiţeri, fără prenume, Pavlovici lasă impresia tuturor promoţiilor că trăieşte de secole, tînăr şi spiritual. Mereu după ei şi printre alţi ofiţeri, intrăm într-o cameră mare în formă de L, proaspăt zugrăvită şi goală. Din cauza curentului, o fereastră se plimbă neîncetat şi geamul ei ne arată oraşul.

Primul instalat în mijlocul camerei, un civil în cămaşă albă cu mîneci scurte, călare pe un scaun, citeşte nişte pagini. Pe scaunul alăturat, afară de haina lui agăţată, se găseşte o servietă din care se vede parţial o cravată în dungi. Pe o scrumieră fumegă o ţigară.

— Elevii noştri la practică, tovarăşe maior Lupaşcu, face prezentările Pavlovici.

Nu mă înşel dacă afirm că interesul nostru pentru instructor descreşte cu ingratitudine. Numele şi renumele de Lupaşcu, criminalistul numărul doi al Capitalei, prezent la această circă, ne scoate afară din noi. Antohi începe un raport, Răuchi întinde prosteşte mîna, Lupaşcu zîmbeşte. Cu discreţie ne dă de înţeles :

— Să-i ajutăm, pînă nu se face cald.

În următoarele minute, eliberat de cască şi de centură, am prilejul imediat să aduc de pe culoar, la *judiciar*, împreună cu Lupaşcu un birou greu, încărcat parcă cu pietre să nu se răstoarne. Pe parchetul gol, tîrîm amîndoi de birou, numai că această corvoadă poate umple de amintiri o tinereţe de ofiţer şi la nevoie chiar mai mult.

— De unde eşti ?

— Din *Alpii României*. Valea Prahovei.

— Buun. Află că și eu am pășunile mele natale.

Dintr-un alt birou, un ofițer care răspunde la numele de Sticlaru se oprește în ușă și aduce știrea că un dulap de la *judiciar* s-a rătăcit la *economic*. Pe culoar, un glas de femeie protestează. Mai multe clipe se face liniște, încît nu se aud decît uruiturile mobilelor. Printre noi și printre mobile, un bărbat cărunt, îmbrăcat într-un costum subțire, își face loc. Înțeleg că este șeful circumscripției și asta ar pricepe-o oricine.

— Ce-ați făcut aici ? Urăsc cît de mult țineți voi la toate aceste forme de dezordine.

— Nu e dezordine, tovarășe colonel. E doar o manifestare a relaxării, glumește cineva.

— Relaxare ? Voicule, alții sînt în concedii, nu voi.

În cîteva minute, mă dau în vînt după atmosfera de zarvă și egalitate, extinsă pretutindeni la etajul întîi. Mă gîndesc că este chipul cel mai potrivit de a începe o perioadă, cînd Rus și Lupașcu, în luptă corp la corp cu un dulap metalic, fac să cadă de deasupra o pușcă din lemn. Cu o mutră de umilit, Rus lovește pușca cu piciorul încît jucăria se oprește direct în pantofii lui Răuchi.

Un ofițer care duce un fotoliu pe cap dă alarma.

— Pușca lui Augustin ! Tovarășe căpitan...

Căpitanul Sticlaru scapă un gest energic și Răuchi ridică pușca de pe parchet și i-o întinde. Cu pușca în mînă — o părelnică structură cioplită grosolan, cu țeava fixată în cuie, Sticlaru ne privește sfidător.

— În raza noastră trăiește o familie, zice el. Mamă, tată și patru copii. Ultimul copil, Augustin, elev la o școală profesională, de o rară inteligență și talent, a construit acest fleac. Ridică pușca să o vedem, după care merge și închide ușa biroului. Priviți urma de gaură din

ușă, cercul chituit și revopsit. Pînă n-o să-mi spuneți și mie ce gînduri mai nutrește acest copil, să nu vă atingeți de pușcă.

Știclaru urcă pușca de lemn pe dulap, dar atmosfera e puțin schimbată. Mai mult, căldura zilei a invadat deodată etajul, o căldură să te propteşti în ea. Un telefon sună într-un birou mai îndepărtat. Urmează un alt sunet într-un birou și mai îndepărtat și altul printre noi. Pînă și orașul a aflat că sîntem pe gata cu așezarea.

Lupașcu ridică receptorul și i-l trece lui Sticlaru.

— Da... Unde ?... Nu mai chemați pe nimeni, încheie el convorbirea. Iese pe culoar și revine cu un cuier cu haine, pe care îl așează după ușă. Strînge nodul la cravată, îmbracă o haină și anunță pretutindeni : Voicule și tu Mihăescu, plec la hotelul *Modern*, s-a furat valută de la un străin... Tovarășe căpitan Pavlovici ! Dați-mi *ajutoare* — un elev.

Rămîn în loc, cu o mașină de scris în brațe. Un telefon sună, ca o neînțelegere. Pavlovici hotărăște, bineînțeles ține seamă și de preferințele noastre pentru una din specializări.

— Dinescu ! Tu ești pentru *judiciar*.

Las mașina de scris pe un birou, îmi așez bluzonul în pantaloni, pun centura din mers. Pe Sticlaru nu îl mai pot prinde decît afară, instalat la volanul mașinii. Pornește tăcut, cu degetele de la mîna dreaptă încleștate atît de tare, încît oasele articulațiilor lucesc albe sub piele. Semn că furtul de la hotel își are ultimul cuvînt.

Soarele lovește în plin, aproape vertical, orașul care țîșnește înaintea noastră. Pe cei pe care-i iubește, însă, le construiește poduri de curcubeu spre lucrurile colosale pe care le întîlnim, să nu ne intimideze. Lîngă hotel, Sticlaru parchează mașina, cît mai neobservat.

— Intră pe la Recepţie şi vino la 208, cu cineva care traduce. Eu urc pe scara de serviciu, sînt cunoscut pe la ei.

La Recepţie, salut un şef, în orice caz cu un mare grad de probabilitate de şef şi el se uită la gradele mele.

— Un tovarăş căpitan aşteaptă la 208.

— Sus ?... E cineva acolo, dar merg şi eu.

Urcăm cu ascensorul la etajul doi. Pe culoar e umbră şi răcoare. Mai multe femei, în halate verzi, se agită pe tăcute. În camera 208, căpitanul Sticlaru se plimbă pe la ferestrele apartamentului, prin baie, urmat de o tînără din personalul Recepţiei, care din cînd în cînd traduce cele ce declară un pasager. Străinul blond, cu o figură sobră şi între două vîrste, stă într-un fotoliu răsfrînt, ca o scoică. După lungimea picioarelor, trebuie să fie foarte înalt.

— Cîţi bani ? întreabă Sticlaru.

— Nouă sute de dolari, o mie cinci sute de mărci, trei sute de guldeni. Lipsesc mărcile, guldenii şi paşaportul, răspunde funcţionara.

Din nou în apartament, Sticlaru culege cîteva particule de tencuială de pe glaful ferestrei, dar pînă la urmă le aruncă şi examinează cablul telefonic... Bănuiesc ce dificultăţi întîmpină : în ultimii ani aproape toţi hoţii fură cu mănuşi sau protejaţi de o batistă. Şi el întreabă :

— Camera a rămas deschisă ? Cît timp ?

Funcţionarea se consultă cu străinul şi răspunsul lui evaziv valorează tot atît de mult cît şi unul negativ : încă un indiciu care l-a favorizat pe infractor ?

— Cînd a sosit pasagerul ?

Şeful de lîngă mine, cel cu un mare grad de probabilitate de şef, intervine tocmai de la uşă.

Azi-noapte. Eu eram de serviciu.

Cu mişcări calme, străinul se ridică din fotoliu şi cu un pas de-al lui ajunge pînă la căpitanul Sticlaru. Îl prinde de revere şi se înclină ameninţător spre acesta.

— *My passport !*

Totul ţine de incredibil, pînă la ceasul de pe mîna străinului, potrivit după ora ţării lui. Sticlaru îşi eliberează la fel de calm reverele hainei şi îl aşează pe străin în fotoliu. Duc mîinile la centură şi găsesc că treaba decurge din cale-afară de *fair play*, asta e părerea mea. Dar îşi are şi el părerea lui. Trece pe la dulapul de haine, se uită înăuntru, deschide o valiză galbenă, pune mîna pe o geantă cu multe catarame şi *simte*, ceea ce în general scapă, că bagajul are fundul dublu... Mie mi se face nu ştiu cum. Numai că, după o secundă, controlul continuă. Căpitanul Sticlaru scoate din geantă un paşaport cu o paginaţie nemaivăzută, făcută din mărci şi guldeni.

— Traduceţi, cere el funcţionarei. Să-i fie ruşine. Putea să facă o *afacere* de natura aceasta la el acasă, să-l despăgubească societăţile lor de asigurare. De ce s-a deplasat pînă la noi ? La noi e imposibil. Şi aruncă paşaportul şi banii peste bărbatul sobru din fotoliu.

Ieşim din hotel în paşi de plimbare. Calc pe covoare moi, cu gîndurile rămase printre amănuntele de la 208. Atîtea valize galbene, atîtea etichete frumoase, o carte de vizită ideală şi de sub ele murdăria omenească răspîndeşte duhori.

În holul hotelului, la ieşire, Sticlaru se întoarce. Îmi face cu ochiul să-l urmez. Trecem pe după cîteva coloane şi ajungem pe o terasă, cu perechi bronzate care sorb răcoritoare sub minuni din acelea cu franjuri.

— Poate avem noroc, şopteşte el. Vino.

Printre mese, Sticlaru se duce fără rezerve la doi indivizi, cu figuri de găinari căzuţi pe gînduri şi lăsaţi într-o

rînă pe scaune. Sînt tineri de vîrsta mea, dar arată mai bărbați, realitate care nu îmi face plăcere.

— Scoateți pe masă tot ce aveți în buzunare.

— Sovarășul căpitan Sticlaru ! exclamă unul.

— Da... Repede !

Cel care l-a recunoscut pe căpitan se propteşte de masă şi scoate dintr-un buzunar al pantalonilor un ghemotoc de bancnote : dolari, franci, hîrtii albăstre şi roze. Celălalt se ridică şi el, dar încearcă să fugă. La rîndul meu, prind un scaun şi îi blochez trecerea. Apoi îl apuc de o mînă.

Un ospătar soseşte înspăimîntat şi primeşte banii de la clienții lui şi ai noştri. Sticlaru ia ghemotocul de valută de pe masă şi porneşte de braț cu amîndoi.

— Altceva am vorbit pe toamnă. Voi însă, în loc să munciți, vă *reciclați*. Întîi afaceri cu țigarete, pe urmă cu lănțişoare şi verighete de aur, acum zarafi.

Înainte de urcarea în maşină, cel mai docil dintre infractori îşi trage o palmă peste frunte şi înjură că te trec fiorii.

— Canceru' să dea în hoțu' care şi-a găsit să-l fure pe străinu' din hotel ! Tocmai cînd noi eram aici...

Prin oglinda retrovizoare, Sticlaru rîde. În sfîrşit, rîde la mine, care stau pe banchieta din spate a maşinii între cei doi *ghinionişti*. În ciuda faptului că mă simt în stare să fiu vorbăreț, ca după vin, siguranța profesională a celui de la volan mă cam îngrijorează. La el şi la cei mai mulți găseşti toată energia gîndului îndreptată spre corectarea societății, pe cînd la unii...

Construiesc în mine însumi, fără un scop exterior, doar spre a lămuri o relație personală cu timpul şi cu o cauză.

La circă, Sticlaru mă debarcă şi pe mine, ca pe ceilalți doi, cu excepția că pe trepte îmi spune să-i conduc la

economic. Mai îmi dă ghemotocul cu valută, mai zice şi alteeva despre indivizi, apoi rămîne pe la W.C. Pe culoar, la etaj, mă uit după colegii mei, dar nu se văd. Era de prevăzut o despărţire bruscă şi dreaptă. Afară de plecarea lor, peste tot s-a terminat cu *relaxarea*. Un colectiv trepidează ca o maşinărie suprasolicitată, dar perfect asamblată.

Cum nu prea mă descurc, întreb :

— Unde este *economicul* ?

— Ultima uşă, tovarăşul maior Ilieş, mă îndrumă cel care mai mult înjură decît vorbeşte.

Predau *zarafii* şi banii lor şi mă întorc la *judiciar*.

La apariţia mea, Lupaşcu şi ofiţerul pe care îl cheamă Voicu întrerup discuţia, semn că vorbeau ceva secret. Voicu, care şade în picioare, se lasă pe scaun şi într-un stil rap-rap scrie mai departe la maşină. Lupaşcu îmi oferă o sticlă de pepsi începută şi îmi dă voie să stau şi eu.

— Cum a fost ?

— Bine. Cînd prinzi infractori după infractori, ziua ţi se pare mai puţin fierbinte. Dumneavoastră ?

— Nu atît de reuşit.

Pe biroul maiorului sînt două dosare închise şi un al treilea deschis, în faţa lui. Lîngă dosarul în studiu, se mai află paginile dactilografiate cu care l-am văzut şi dimineaţă. Cu un stilou chinezesc face cîteva mici semne pe hîrtii.

— Se mai întîmplă. Vine şi cîte o zi cînd n-ai încotro şi pui căciuli la î, la ă, la i, zic eu. Şi la urmă îmi dau seama că dacă tăceam filozof rămîneam.

Lupaşcu se uită la mine cu atenţie. Duce paharul cu pepsi la gură ca să lupte împotriva curiozităţii lui : plăcerea de a împăca un moment de criză, cu părerile unuia din afară.

— Dinescu te cheamă ? Uite, am un dosar, cu o spargere la un magazin, făptuită acum vreo opt luni... La fiecare miliție găsești cîteva dosare cu autori rămași necunoscuți. De alaltăieri aștept o persoană sau, mai probabil, un telefon de la ea, un semn foarte necesar nouă. De ce nu vine ? După ce s-a oferit că o face... S-a răzgîndit ? De ce ? Teamă ? A fost împușcată cu un glonț de argint ?

— Glonț de argint ? Asta înseamnă mită și tăcere.

Pe ușă intră o secretară și după ea căpitanul Sticlaru. Un telefon sună. Tînăra îi dă lui Sticlaru o mapă cu corespondență și povestește cum un cetățean i se vaită că un altul i-a furat proteza dentară și i-a vîndut-o. Un subofițer deschide doar ușa și anunță :

— Tovarășul locotenent major Voicu, la tovarășul colonel.

Pînă la urmă iau sticla cu pepsi cedată, îi torn în pahar maiorului și eu beau ce a mai rămas. După atîtea răcoritoare văzute pe la mesele de pe terasa hotelului, simțeam o sete de deșert.

— Un dosar cu autori rămași necunoscuți nu este un dosar închis. Am înțeles la o disciplină, reiau eu.

— Ai să înveți procedura... Lucru de la sine înțeles, spune el, cu gîndurile în altă parte. Reține că, dacă eu, Sticlaru, sau Voicu, nu mai sîntem, cei care vin continuă cercetările. Din dreapta ia un alt dosar și o fotografie cade întoarsă pe birou. Alt caz... Iată două victime într-un *Gordini*, victime ale unui autovehicol rămas încă necunoscut. Apoi întinde mîna la fotografia de format mare și pe alt ton continuă : Fotografia nu ține de acest caz, s-a întîmplat pe raza altui sector, dar a fost multiplicată și trimisă tuturor milițiilor... Lucru de la sine înțeles.

Mă ridic de pe scaun și, de la înălțime, recunosc reproducerea fotografiei care a apărut de sub banchieta mașinii

Delaunay-Belleville. Aceeaşi fotografie a aceleiaşi femei frumoase, executată la o scară mărită, în maniera tipică a laboratoarelor de criminalistică... *Foto Arta 1942*. Spun brutal, deşi zîmbesc.

— Îmi place să ascult lucruri care sînt de la sine înţelese. Despre ce este vorba ? şi duc mîna la buzunarul de la piept al bluzonului, unde am fotografia găsită.

— Ce cauţi ? întrebă el.

Îmi închei la loc nasturele de la buzunar.

— Pixul.

— Nu-i nimic de notat. Acum doi ani, prin toamnă, această femeie, cu vreo treizeci de ani mai în vîrstă decît arată în fotografie, a fost găsită moartă. Sinucidere ? Nu... Medicul legist a stabilit *asfixie prin ocluziune*... O crimă ciudată, fără mobil aparent, jaf sau altceva. O femeie bătrînă... Marieta Popovici, fostă...

Un plus de lumină venită prin ferestre, reflectată de pereţii proaspăt zugrăviţi, îmi vălureşte camera în formă de L, cu toate siluetele şi mobilele ei. Mă reaşez pe scaun, cu ochii la fotografie. Întreb :

— Unde ? Unde s-a întîmplat ?

Iar în clipele următoare îmi dau seama că nu mai înaintez cu întrebările şi că mă pierd în amănunte nesemnificative. Risc chiar mai mult ! Apoi se succed alte aglomerări, ce alcătuiesc substanţa unui *judiciar*. Prin telefon şi pe uşi pătrund evenimente importante ale zilei şi mie nu-mi parvin. Se iau hotărîri, plec cu o maşină şi văd un nebun care devastează o casă, se vorbeşte despre mîncare, cer veşti despre Antohi, Răuchi şi Rus, la difuzorul din camera ofiţerului de serviciu cîntă o cîntăreaţă care îi place Siminei şi mie — pentru cine ? Pentru ce ?

La sfîrşitul programului părăsesc circa şi merg pe jos, prin soare şi prin mulţime, pînă în faţa unui parc. Sub

coroana unor tei tineri, mă arunc în iarba curată și uscată. Plîng încet sau țipă o pasăre ca prin pădurile mele, în triluri înalte și slabe, pînă cînd adorm în soarele cald, pînă după-amiază, tîrziu.

5

Lovesc tot mai puternic în sacul cu nisip agățat de un gutui la intrarea în casă. Lovesc întruna, însă loviturile mele nu au explozia pe care o aștept. Așezați amîndoi pe brațele scaunului în care se odihnește bunicul, copiii de la apartamentul de sus, ai celor plecați în Africa, mă stimulează totuși cu expresii din lumea boxului auzite de la mine.

— Ați terminat *benzina* ?

— Nu, asta se cheamă *dog fight*, luptă cîinească.

Cu toată răcoarea grădinii, adusă de ploaia de după-amiază, antrenamentul mă sleiește, în loc să mă învioreze cum se petrece de obicei. Afară de acest neajuns, am legat sacul cu nisip puțin prea sus și lovitură după lovitură îmi dă senzația că mă bat cu un adversar care are cîteva etaje mai mult decît mine.

— Croșeu ?

— Pe naiba ! E o laterală greșită, *prinde muște*, le explic eu, supărat. Cu sufletul la gură, strig : Gong ! Am spus gong, nu s-aude ? Asta înseamnă, cărați-vă acasă.

Prichindeii curții o zbughesc speriați, fără să uite ca de la oarecare distanță să mă salute militărește. Intru în casă, în camera bunicului. Îmi scot mănușa de box din mîna dreaptă și încep să caut la întîmplare : prin sertare,

prin cîteva cutii de tutun, acum cu chitanțe de telefon și vreo cinci, șase medalii și decorații... Rușinat de o *percheziție* care nu este percheziție, după o slabă împotrivire, fac pașii următori, în explorarea limitelor propriei mele puteri.

În ușă apare bunicul. De auzit nu l-am auzit, dar îl văd oprit în ușă, cu un pachet mare în brațe și cu o pungă în mînă. Întreabă nesigur :

— Ești aici, David ?

— Da... Caut o foarfecă, mi s-a înnodat șiretul la mănușă.

Într-o tensiune care îmi sparge tîmplele ies după el, în curte. Sub ochii lui mici de viezure, trag cu dinții, cu rost și fără, de șiretul mănușii de box și parcă o primejdie care nu are nici gust, nici miros, se descarcă în pămînt, asemenea unui fulger căzut lîngă noi. Dar clipele prind o altă turnură. Bunicul desface pachetul pe masa cu umbrela de soare și scoate cu gesturi largi două costume de haine. Ce situație !

— Nu, te rog, nuu...

— Te pomenești că nu-ți plac ?

Cu un aer cît mai firesc, îmbrac un costum din acela *Prince de Galles*, bun să te instalezi într-un vagon-restaurant și să treci prin Valea Prahovei. Din pungă, bunicul scoate o pălărie și mi-o trîntește pe cap. Încep să rîd fiindcă sînt desculț, deși hainele îmi sînt pe măsură și frumos croite. Urmează cea de a doua probă, cu un costum bleumarin în dungi, care nu corespunde măsurii mele, ales să pot *trece* cu Simina pe stradă la ore tîrzii, bineînțeles nu îmbrăcat cu o catastrofă de pălărie, ultima, pe care el o etalează pe vîrful unui deget.

Tîrziu mormăi — e tot ce mai pot face.

— Plăcut să... Mulțumesc. Și îmi pun din nou mănușile de box și pistonez îndelung sacul cu nisip.

Preocupat de antrenamentul meu, bunicul se învăluie în fumul unei țigări, fum care stăruie sub umbrela de soare.

— Ești un bătăuș, și atîta tot. De Primo Carnera, de Joe Louis, ai auzit ?

— Nu. Nici nu mă interesează.

— Uite la el ce minte.

O noapte dacă am rămîne în curte, pe fața mea s-ar reflecta aceeași încordare care îmi este de nesuportat. Iau o pauză, rezemat de pom.

— Bunicule, vorbește-mi despre dumneata. Am mare nevoie.

— Ce să-ți vorbesc ?

— Vreau să ne cunoaștem, de la bărbat la bărbat.

— Tu cu mine ?

— De la David la David.

— De la David la David ?

— De la David la David.

Din locul lui mă privește cu o figură de nepătruns.

— Altceva ?

— Altceva nimic.

Mă desprind de pom și tabăr pe sac. Bombardamentul pe care îl lansez e cumplit, deoarece puterea neîntrebuințată a orelor îmi fierbe în toate membrele. Din gutui cad frunze uscate.

— Atunci, vorbește-mi de bunica. Nu-mi poți refuza un drept natural.

— David... Se zice că cei pe care-i iubește Dumnezeu mor de tineri. Asta a fost soarta bunicii tale.

Abandonez definitiv antrenamentul. Îmi scot mănușile și mă șterg de sudoare pe un prosop, cu ochii la bunicul.

Pe fundalul serii care cade, el îmi apare ca un faraon într-o necropolă, cu multe daruri așezate înaintea lui și la picioare.

— S-a vorbit că era bolnavă...

— A avut diabet. E moartă de cinsprezece ani, spune el. Într-un fel, poate că a fost mai bine. Se chinuia... Acolo e liniștită. Nu ne-am înțeles, dar pe vremea noastră un bărbat și o nevastă cu copii nu mergeau la tribunal la divorț. Rudele ei s-au amestecat întotdeauna în casa mea. Cînd le-am dat afară pe ușă, lucrurile au mers și mai prost. Se ridică brusc în picioare și tace, în timp ce o rază de soare face să strălucească, asemenea unei tunici de zale, țesătura cămășii albe. Continuă : Două prăpădite de surori, cu șaluri de dantelă neagră și cuvioase, împreună cu un nătărău de frate rămas agățat de fustele lor !... N-ai idee ce tînăr mă întorc acasă, după ce trec pe la blocul lor și văd sumele pe care le datorează administrației. Locuiesc deasupra *Aprozarului* din Rosetti. Domnișoarele Tudose... Nu mai crapă prăpăditele, măi David, și ai văzut... Ascară la televizor spunea că în lume moare de foame un om la opt secunde.

Am convingerea că o mișcare oricît de întîmplătoare îi poate face acestui bătrîn o imensă plăcere. Cu spatele drept și o expresie ascuțită și crudă, el transmite ura lui. Mă sperie ? Îl admir ? Cînd se așează în fotoliul de răchită, fac un mic calcul genetic și găsesc că atît numărul de defecte, cît și de calități nu-mi aparțin, ele sînt mai curînd bunuri sau cusururi ale familiei Dinescu. Zic plictisit :

— Mare lucru n-am aflat.

— Îndeajuns pentru tine.

Nu mai întreb nimic. Cineva nu se arată încîntat nici de cele ce s-au petrecut cu el, nici de cele ce s-au petrecut ulterior. Și iată că sosește și momentul că stăm ca doi

dușmani într-o curte, natural fiecare în locul lui preferat, și dintr-o veche obișnuință ne observăm unul pe altul în tăcere. Respirăm în aceeași cadență și cîntărim subtilitățile tăcerii.

Pînă la urmă, îmi iau mănușile de box și, înainte de a aprinde luminile din curte, rememorez în întuneric adresa surorilor bunicii. După un astfel de *succes*, ce îmi mai rămîne decît *exotismul trecutului* ?

Din ura lui, bunicul întreabă :

— Mîncăm ceva ?

— Nu pot, plec. Merg pînă la circă, am niște probleme. Mănînc pe la zece. Și mă ascult cum mint, invariabil.

— Da, cred, ironizează el. E un oraș mare !... Ia-ți și hainele, chiar dacă nu-ți plac.

— Și o miliție mare.

În costumul *Prince de Galles* mirositor a naftalină, trec pe lîngă bunicul și mă opresc... Simt puțină durere, pentru că sînt plin de uimire, deoarece mi-e dat să văd cum se dezleagă o mare enigmă și cum cercul unei vieți îl voi închide cu mîna mea ?

Cu un tramvai mă îndrept spre locuința bunicelor numărul doi și trei, furat din cînd în cînd de invidia munteanului pentru bucureșteni, care posedă așa-zisul *simț al mulțimii* : au un talent uimitor de a trăi, seara mai ales, în stradă. Cobor printre ei, în costum nou, tăcut, trist și cuprins de o exaltare neobișnuită.

La intrarea în imobil fac ceea ce face clandestin bunicul : citesc sumele de plată afișate de administrație. Informația se verifică. Sînt cam prăpădite, asta este evidența lucrurilor. Apoi urc scara veche din lemn, care bocăne și scîrțîie încît nici nu apuc să sun și, din interior, un glas de femeie întreabă cine sînt.

— Lucian Dinescu, mă prezint, fără celălalt prenume. Un nepot de-al dumneavoastră din provincie.

Ușa se deschide. O femeie mică de statură, cu sprîncenele încruntate, mi se așează în cale. Îi fac o plăcere, mamă-mamă !

— Costela, a venit băiatul lui Vasile... Ce mare e !

După ce îmi recomandă să mă șterg pe tălpi și, în final, preferă să-mi scot pantofii, trecem printr-o cameră mare, cu cîteva mileuri înfinse pe masă, într-alta mai dosnică, dar ordonată. Din prezentările lor înțeleg că *bunica* Elena este mai mică de ani decît *bunica* Costela. În mod cert, amîndouă au fost frumoase cu adevărat. Au un oval dulce și trăsături delicat cizelate, de figurine, cu părul alb înfoiat. Doar chestia cu Costela și Elena nu mă împacă. Mă tot gîndesc că anume au fost botezate la Constantin și Elena, ca să nu se facă două cheltuieli separate, cu onomastica, gînd preferabil în locul tainelor amare, despre independența lor.

— Cum te cheamă propriu-zis și ce faci la București ? întreabă Costela.

— Lucian... Sînt la Școala de ofițeri. Fac practică

— Da ? Sigur... Nu era mai bine doctor ?

Mă simt puțintel jignit pentru examenul chiorîș pe care cele două bătrîne, fără șaluri negre, îl inițiază. Dar mult mai teamă îmi este ca nu cumva, din adoratoare absolute ale timpurilor de odinioară, să se transforme în luptătoare de ocazie. Atenție, atenție ! Ca totul să decurgă firesc, de la sine, trec pe o metodă veche, de cînd lumea. Vorbesc de starea vremii :

— Dumneavoastră ce faceți ? Cu sănătatea, cu căldurile ?

— Bine, bine... Eu lucrez la un *Tricotextil* și la anul ies la pensie, Elena vede de casă, iar Nelucu, fratele nos-

tru cel mai mic, lucrează la *Poştă,* la mesagerii. Trebuie să apară.

Un soi de aşteptare se lasă peste noi, ca un praf ce se depune. La o mişcare confuză a Costelei, Elena îşi părăseşte locul de pe divan şi aduce de la bucătărie două farfurii cu brînză şi roşii şi două sticle de bere. Le-am deranjat de la masă... Tot doi sînt şi pisoii care năvălesc după Elena, două dobitoace curate salvate de Noe odată cu potopul şi care se agaţă, ca la presimţirea unui nou cataclism de pantalonii mei *Prince de Galles.*

— Nu vă deranjaţi, atac eu. Am trecut doar să vă cunosc în amintirea bunicii. Pe la bunicul nu am fost încă.

— Nici să nu te duci. N-ai de ce. De la început, din tinereţe şi pînă la urmă, n-a fost decît un neom. Pot să zic un ticălos, care a chinuit-o pe sora noastră şi pe noi.

Mai calmă, *bunica* Elena îmi toarnă bere şi completează:

— Ca impresie... Bunicul tău nu s-a grăbit nici în ziua cununiei cu bunica ta. Şi nici după ! Scuză-ne... Eu ca eu, mă străduiesc zi şi noapte să uit, dar Costela nu poate. Asupra ei n-a coborît harul uitării.

Prin ferestrele înalte, deschise, se aud semnalele unui tramvai, urcă rîsete tinereşti, prind pînă şi o glumă veche şi proastă. Cu toate acestea, eu nu mă simt nici ca acasă, nici ca între străini. Am doar senzaţia de autopedepsire pe care o gust stoic din plăcerile martirului nevinovat. Întreb :

— De ce ticălos ?

— A fost nenorocul Stelei să dea de un ticălos. Ticălosul !

Elena o ia pe Costela de umeri.

— Nu ţipa.

— Am să ţip cît am să vreau. Ticălosul ! Ticălosul !

Nu mi-am închipuit niciodată că o femeie de față cu alții poate să țipe așa, că cineva poate să țipe așa : ai zice că e teatru de proastă calitate, nu că se întîmplă cu adevărat, în viață. Glasul Costelei urcă, ascuțit, indecent în atmosfera caldă a colțului relaxant :

— Ticălosul ! Ticălosul !

Elena îi umple un pahar cu bere.

— E un ticălos, ai dreptate. Uită-l și gata. Bea...

— I-ar conveni grozav ! Închipuie-ți ce bine i-ar pica.

Cu părere de rău mă ridic în picioare. Sînt nedumerit dacă se cuvine sau nu să mă plimb în ciorapi, prin încăpere, în căutarea momentului cel mai potrivit plecării. Dar pe ușă intră un tip cu ochelari și servietă, ca vîrstă leat cu tata.

— Costela, din stradă se aud strigătele tale.

— M-am zăpăcit, recunoaște ea. A venit băiatul lui Vasile și-i vorbeam de Stela și de... Ticălos. El este Nelucu, iar el propriu-zis... Și își șterge lacrimile.

Sînt poftit din nou pe scaun, de data aceasta de Nelucu. Nu știu cum am să-i zic, dar cel mai tare mă contrariază faptul că nătărăul nu arată totuși a nătărău. Se mișcă ager și binevoitor printre noi, mută pe pat un teanc de lenjerie călcată, așezată pe un scaun, vine aproape de noi.

Unicul scaun care poate purta numele de piesă, pe lîngă mobila obișnuită, un exemplar cu îmbrăcămintea de piele imprimată cu desene aurite, își arată spătarul rupt și cusut grosolan cu sfoară.

— Prețul eliberării tuturor, spune Nelucu cu un zîmbet.

— Războiul ?...

— Nu, nenea David... Dinescu.

Bunica Costela scoate un geamăt.

— Fiara ! Cînd a lovit o dată cu tăişul mîinii, s-a rupt pielea spătarului pînă jos. Piele !

— Ocupaţia, dragă tinere, costă scump. Dar şi libertatea se plăteşte ! încheie Nelucu filozofic şi se aşează pe scaun.

Mă uit la ceas şi mă foiesc pe scaun. Fiinţele acestea au în asemenea măsură înfăţişarea a ceea ce sînt, încît îţi vine să crezi că au urmărit cu bună ştiinţă asemenea efect. Sînt sigur că amintirile mele de mai tîrziu nu vor pierde nimic dacă păstrez tăcere despre această seară de familie ! Cu orice risc, exclam :

— Nu înţeleg nimic... De ce atîta duşmănie ?

— Îl urăsc din dragoste pentru Dumnezeu. Mie şi lor, ne-a trădat credinţele. Acum poate că înţelegi.

Tac şi mă mir că nu ţin gura căscată. Cum este şi de aşteptat, Costela se uită la mine ca la un cretin şi imediat mai omeneşte ca la un sărac cu duhul, iar la ceilalţi, ca la o mulţime care-i dă senzaţia a ceva incomprehensibil şi ostil. Nelucu, însă, încearcă o diversiune.

— Vremea la munte e frumoasă ? Turişti mulţi ?

— E frumoasă, am citit în ziare, replică ea, tăioasă. Dar nu despre vreme vorbeam, vorbeam despre ticălos. Băiete... Luciane propriu-zis... Părinţii noştri, cînd au măritat-o pe bunica ta, i-au dat o sumă de bani. Nu mare, că erau săraci şi urmam eu, Elena şi Nelucu să ne căsătorim, lucru care nu s-a mai întîmplat... Ticălosul a luat banii şi a intrat într-o afacere, cu nişte păduri, parcă nişte lemne pe acolo pe la voi, pe la ţară. Afacerea a dat chix, dacă a fost vreo afacere... Baliverne.

— Ce meserie a avut bunicul ?

— Lăcătuş... Şi un bun vînător, spune Nelucu.

— Din cînd în cînd lăcătuş, intervine Costela. Visa doar bani mulţi şi vînători regeşti. Pleca cu săptămînile prin

munţi. Deci... A pierdut banii, zicea el şi a început mizeria. Unchi-tău Dumitru de la Bacău se născuse, bunică-ta era însărcinată cu Vasile, ticălosul cu vînătorile şi speranţa că o să dea lovitura cea mare. Trist băiete, din sărăcie să treci în mizerie. A mai cerut de la tăticu' nişte bani, e-o să-i dea înapoi, cu gîndul să se mute la Bucureşti. Da' n-a mai apucat...

Nelucu bea paharul cu bere al Elenei. Spune :

— I-a întors, altfel, cînd ţi-a luat maşina de cusut.

— Tu să taci, e mai bine. Da' n-a mai apucat să se mute, ticălosul a primit ordin de concentrare. Îţi dai seama... Mizerie mare. A venit războiul, veşti de pe front că Dinescu e viteaz... Mare noutate, însurat cu puşca cum era. Apoi linişte, şi înştiinţarea că a murit în Ungaria. Eu credeam şi nu credeam, că pe atunci eram refugiaţi de bombardamente pe la voi. Citeam adesea numele lui pe monument, drac mort ? Unul ca Dinescu ? Şi vine din război... Ticălosul !

Fratele *bunicii* Costela încearcă timid să adauge ceva, însă nu reuşeşte. Pînă la urmă, sub privirile sorei lui, se resemnează. Aşează la centru crengile de liliac plastic din vază, cufundat în gînduri. Se simte că momentul său a fost şi s-a dus. Cît priveşte cealaltă *bunică*, Elena, nici nu îndrăzneşte să mă privească, riscul e prea mare.

Rînd pe rînd sînt cuprins de nerăbdare, de melancolie, de bănuieli, de agitaţie, ca într-o baie aţîţătoare şi caldă.

— După cît timp a venit ?

— Păi, doi concentrarea, patru războiul, după şase ani, şase ani şi mai bine.

— Şase ani şi zece luni, Costela, îndrăzneşte Elena.

— Fie ! Da' cum s-a întors... Nebun. Nu voia să mai ştie de nimeni, de nevastă, de Dumnezeu... S-a lăsat şi de vînătoare, auzi tu... El voia bani, atît. S-a angajat pe la

voi, la Cazino. Noaptea plimba bogătașii cu sania prin zăpezi, ziua dormea. Copiii lui, apăruse și Ion, n-aveau tată nici ziua, nici noaptea. Ne-a povestit cum un bogătaș curățat la Cazino i-a cerut să-l ducă cu sania în păduri, să se împuște. Ce crezi tu că a întrebat ticălosul? *Aveți bani?*

Bunica Elena suspină și clatină din cap, Nelucu tace, cealaltă își duce brațele la piept și așteaptă probabil părerea mea.

— Da, da, întărește Elena. Ne-a mărturisit după ani, aici la București, era la logodna lui Ion, unchiul tău.

Lipsit de orice dorință, mă încăpățînez să aflu.

— Bunicul bea? Ducea o viață particulară? *Noi* spunem, în anumite cazuri, *familie dezorganizată.*

Puțin derutată, Costela se înviorează. Eu alunec în amintiri, în laboratorul de chimie al liceului unde cineva a greșit și a amestecat sulf cu potasiu. Bunica... E o explozie.

— Ajungem și acolo, dacă vrei... Ticălosul! strigă ea pe alt ton. Nu bea pe atunci. Îndată însă ce-a pus piciorul în București, s-a și înhăitat cu una... O *Aia* și cîntăreață de local, pricepi cum vine? Bunică-ta a fost mielul, mielul sacrificat. *Aia* a fost diabetul ei de ani de zile.

— Ați cunoscut-o pe cîntăreață?

— Haida-de! Nu-ți lași soția cu copiii în vînt pentru o *Aia* cîntăreață, o *Aia*. Repetă ca o maniacă: Să-l scăpăm de *Aia*, împreună cu Elena, cîte n-am făcut. De bunăvoie, cu forța, ticălosul și *Aia* trebuiau despărțiți.

— Cu forța? întreb, deși altceva mă presează.

— Cu forța. Ce folos... Am și o mînecă a ei smulsă... Să nu fie bunică-ta o femeie părăsită. Băiete, propriu-zis Lucian: o căsătorie nereușită e mai bună decît nici un fel de căsătorie. Pe mine întreabă-mă.

Îmi trag scaunul de sub mine, îmi scot haina și o arunc pe spate. Văd că am întrecut orice limită prin amintirile pe care le-am stîrnit și, cu toate acestea, *Aia* — cîntăreața — rămîne destul de confuză. Costela plînge cu lacrimi sincere sau nesincere, dar plînge, eu țin în buzunar, între degete, o monedă cu care îi voi telefona Siminei, unul din pisoi îmi zgîrie pantalonul... Întreb din spaima că nu voi mai putea întreba :

— Doamna... *Aia*. Cum arăta ?

Nelucu se ridică de pe scaun. Pare decepționat de amănuntele pe care le cer și de mine. Sută la sută, omul acesta nu este *nătărău*.

— Arată ca orice întreținută, spune Costela.

— Arată ? precizez eu. Și pe moment, rămîn extrem de încurcat, nu cumva relația lor continuă ?

Dar *bunica* nu se sinchisește de inexactitățile care apar.

— Și cînd nu mai era tînără, mergea la cosmeticiană, îi venea *maseoza* în apartamentul cumpărat de ticălos — cu banii dați de proștii care trec să se mire de spurcăciunile lui din Obor ! Deh, ticălosul și-a văzut visul cu ochii, a făcut bani. Se ridică și vine spre mine iluminată. Da' cînd ți-oi spune că...

— Gata, Costela, se amestecă Nelucu. Ce rost are ?

— Lasă... Să știe și nepoții. *Aia* l-a păcălit și pe ticălos, avea un amant. Unul sau mai mulți ? O, partea asta a fost cea mai frumoasă pentru noi. Minunată.

Sărut mîna *bunicelor*, mă salut cu Nelucu și merg prin cameră cu pași grei, tîrșiți, în căutarea pantofilor pe care îi încalț cu șireturile legate. Din ușă, mă mai uit o dată la ei. Trei oameni complet necunoscuți, uitați, neurmați de nimeni, ceea ce pentru mine are ceva dureros, dar toți par mulțumiți și fideli. Cobor scara veche din lemn.

De sus, cineva strigă :

— Mai rămîi prin București ? Mai treci pe la noi.

În stradă, aprind o țigară și nu-mi vine să cred că sînt liber, în căutarea unui telefon public, apropiat sau îndepărtat. E tîrziu, dar ce tîrziu ! Orașul a intrat în riturile sale nocturne. Pun moneda în telefon și, cînd aud glasul îndrăcit al Siminei, zic :

— Promite-mi că n-ai să spui nu, Simina...

6

Timpul lucrează pentru mine sau împotriva mea ? Din oră în oră încerc să obțin o învoire personală, dar a venit prînzul și eu nu mai plec... Instalat la același birou cu căpitanul Sticlaru, care mi-a cerut să îl asist într-o cercetare, din cînd în cînd îmi iau capul între mîini și închid ochii pe furiș, cu gîndurile rămase agățate deasupra prezentului. Tot din cînd în cînd, Sticlaru mă caută pînă în refugiile intime, unde îmi cere să gîndesc, mă silește să gîndesc, și atunci privesc în ochii celei pe care o cercetează... Prin ochii infractoarei, visez la o altă femeie, aceea cu voalul pe față, visez că ea trăiește, că bănuitul Dinescu a fost forța, încercarea, cutremurul, dar și armonia. Visez, cu pofta obișnuită, la cel mai frumos caz din practica mea.

— Cine v-a mai dat bani ?

— Nimeni.

— Doamnă, noi tot aflăm. Cine ? insistă Sticlaru. Și mă caută cu privirea pe mine, celălalt *infractor*.

Numai că de data aceasta îl liniştesc şi chiar îi dorese în minte, lui şi conştiinţei sale de iniţiator, o plăcută scădere de temperatură în birou. Sînt prezent şi eventual pot completa într-un manual de disciplină cîte ceva despre particularitatea ochilor cenuşii. Infractoarea are aceşti ochi şi particularitatea lor constă în aceea că nu lasă să răzbată nimic din ceea ce se petrece în sinea ei şi de aceea nu poţi să nu-ţi închipui că în dosul acelui vid al spaimei se ascunde o lume de calcule.

— Un medic din Braşov ? o hărţuieşte el.

— Nimeni.

— Inginerul cu care aţi călătorit în străinătate ?

— Nu cunosc o astfel de persoană.

Cu toate aceste negaţii, de la locul meu văd cum în ochii cenuşii ai infractoarei o particulă de lumină o trădează şi o avertizează, totodată, asupra pericolului : ştie mai precis ca oricînd că în faţa ei stau forţe imense şi insondabile.

— Condu-o pe *doamna* la arest, îmi ordonă, Sticlaru. Mai aşteptăm.

Slavă... lui Sticlaru ! După mai mult de trei ore de interogatoriu într-un caz de înşelăciune, cu o femeie care a promis unor fraieri cu bani automobile din import — culmea că păgubaşii n-au reclamat-o, a aflat miliţia — pot spera şi eu la învoire.

O conduc pe *doamna* la arestul de la parter, mă mai uit încă o dată în cenuşiul ochilor ei şi... Cînd uşa este deschisă, o văd că nu mai vrea să înainteze. Îmi declară agitată :

— Pe o colină la Saint Cloud, ce domină Parisul, se află noul sediu al *Interpolului*. Ştii ce scrie pe poarta lui ? Un text luat din Dante, faimoasele versuri ale celui de-al

treilea cînt din *Infernul : Prin mine mergi la neamul dat pierzării... Să lase orice speranță cine-a intrat...*

Mă uit și mai lung la ea. Ce curiozitate, care izvorăște din vitalitatea ei, din îndrăzneala ei, din pofta ei de a trăi totul, chiar și necunoscutul.

— Interesant... Dar la noi lucrurile stau altfel, o să vă dați seama singură. Pe noi ne preocupă viața, și nu poezia.

La întoarcere, observ evoluția durerii de măsea la un subofițer de la biroul de informații și îi șoptesc să ceară, ca la box, *time out* !, apoi cu gîndul la ale mele, atît de încurcate, încep să sper că timpul, cum am mai spus-o, stă poate într-un echilibru provizoriu de forțe.

Sus la noi, Sticlaru vorbește la telefon. Aștept.

— Pînă la ce oră ?... Bine, dar trimite-l, tovarășe, la policlinică, să-i facă ceva la măsea. Vine în zece minute.

— Cere *time out* ! zic deznădăjduit. Subofițerul...

— Mă înțelegi bine, *my boy*. Eu nu te-nțeleg pe tine. Șezi și explică-mi, Dinescule, terminologia ta de viitor ofițer. Repede, cît mai putem fi numai noi doi. *Hello*, taci și tu ?

Sînt atît de amărît și căpitanul mă ia tare.

— Asta era ?

— Nu. Presupun, însă, că fără o reciclare aparte, îți vei găsi tonul propriu al calității tale. Nu este prea urgent, dar poți să începi cu următoarele cinci minute. Șezi... Nu e totul.

Mă așez, dar el rămîne în picioare în fața biroului. Nu mai am nici un gînd și, deși ferestrele sînt deschise, căldura iese din mine ca dintr-un colț de munte pe care îl plouă. Știu eu ce colț din Bucegi. Și mă ridic din nou într-o relație mai convenabilă.

— Ordonați.

— Elev-ofiţer Dinescu, cum ai ajuns la *judiciar* ? Erai incomparabil mai bun în alte sectoare. Nu eşti atent, pluteşti peste situaţii... Mimezi situaţii. Se şterge cu dosul palmei de sudoarea de pe frunte. Continuă : Ai fost puţin inspirat că nu te-ai făcut maistru ca tatăl tău, sau botanist, în munţii aceia...

— Vă raportez...

— Ori istoric, poftim, mi-o retează el. Gepizii ? Cumanii, avarii ? Vorbeşte tu...

— Din cîte ştiu eu, aceşti năvălitori n-au trecut prin Prahova.

Căpitanul Sticlaru se crispează.

— Ei, longobarzii, goţii, ostrogoţii, vizigoţii.

— Nici ei. De la Sinaia în sus nu erau decît păduri necălcate de om. Şi tîlhari. Dacă ţinem seama de hrisoavele locurilor.

O secundă cred că va rîde sau se va înfuria. Dar Sticlaru, cu orice preţ, îşi păstrează *sîngele rece*. Secunda se scurge doar într-o furie migăloasă, pe care nu i-o cunosc.

— Dinescule, un ofiţer de *judiciar* este făcut numai din reflexe. Ţie parcă îţi lipseşte un nerv, în anumite ore.

Tentaţia se oferă comodă, aproape că mă şi emoţionează. Să-i vorbesc de la suflet la suflet despre bizareriile de familie care îmi macină reflexele, ce ameţeală m-a cuprins asemenea aplecării peste parapetul unui pod ? Ar fi prea simplu ! În plus, întreaga poveste, cu inconsistenţa ei care balansează între defăimarea unuia şi rănirea altuia, deocamdată rămîne o treabă strictă de familie... Cu toate că nu mi-ar fi indiferent un calificativ suficient la practică, care să planeze peste o muncă de conştiinţă, sensul cel mai solid şi impunător într-o meserie slujită sub semnul *Jur*.

— Atunci...

— Nici un atunci, Dinescule. Acum. Și nu mă mai suspecta atîta cu privirile : nu stărui pentru *amatori* la *judiciar*.

Ies din birou. Dacă nu aflam de la Sticlaru ce neliniști plimb prin camera în formă de L, zău că nu m-aș fi sfiit de întrebarea : ce i-a cășunat ăstuia pe mine ? Ce-ar mai fi rîs ori urlat, dacă îi împărtășeam părerile mele despre ochii conuși ai infractoarei. Dinescu teoreticianul ocult, consultantul abulic.

În camera ofițerului de serviciu, cu un perete făcut din geamuri, tipul cu falca umflată ca un brav *sparing-partener* după antrenament, David *tonul propriu*, un tovarăș plutonier abia mă așteaptă să-l înlocuiesc. Îmi pun pe braț banderola roșie cu inițialele A.O.S., ajutor ofițer de serviciu, și intru în folclorul nostru profesional. N-am de ales, doar de stat în post o oră și jumătate, pînă la apariția schimbului, pe urmă, o să văd eu ce mai pot face...

Telefonul sună. Ofițerul de serviciu, un maior pe care nu l-am mai văzut, ocupat cu un sectorist și un șofer asupra căruia s-au găsit vreo patru sute de kilograme de tablă, de proveniență discutabilă, îmi cere să răspund eu.

— Miliția, spun eu. După o pauză și un sunet obscen, cineva mă înjură. Cred că arăt roșu ca o cărămidă, dar raportez : Nimic important, tovarășe maior. Cineva ne înjură de la distanță.

Nu știu de ce mă gîndesc acasă. Poate unde în birou a pătruns mirosul asfaltului încins de afară, peste cel de bărbați și țigări. La această oră, la mine în munți, în jurul Caraimanului, se instalează un inel de nori și se pregătește de ploaie. Telefonul cu interiorul — zbîrnîie... Stația de radio transmite un apel plin de paraziți. Un cetățean îmi predă un portvizit cu acte și fără bani

aruncat pe terasa lui, un plutonier-major ud de transpirație, și el și cîinele lup care îl însoțește, trece supărat pe la noi, dat fiind că infractorul a lăsat în drumul urmăritorilor o substanță iritantă. Apoi mai sosesc și alții, la ce nu te gîndești !

Fără doar și poate, camera ofițerului de serviciu îmi mijlocește o viziune nouă despre oraș. Dincolo de aparenta armonie, există totuși în circumscripție buni și răi, fruntași și oameni de rînd, puternici și slabi și, pe lîngă cîțiva deștepți, o ciudată categorie de inconștienți, afară de șmecheri și cretini. Este o adevărată imagine în miniatură a lumii celei mari, și aici mari și mici, vicleni și naivi, strîns înrudiți unul cu altul, ce pășesc cu liniște și se calcă pe bătătură, încît viața din această cameră e aproape neîncăpătoare pentru comicul uman.

Deodată, prin stația de radio, aud un glas cunoscut. E Antohi, care de pe o mașină-patrulă, anunță că se îndreaptă spre baza lor ? Lucru sigur !

Intr-o românească destul de *cosmeticată*, cam cum își dă el aere și pe la ore, trans-orizontul intră în stăpînirea lui.

Cer permisiunea maiorului de serviciu să-l interceptez.

— Scurt, tovarășe elev, nu fleacuri. Știi că prin radio te ascultă întreaga rețea.

Il interpelez fără să mă prezint.

— Tu, ăla de la Bîrlad care faci atîta tapaj de cifrul tău ! Iar vorbești ca din *Fonoteca de Aur* ? Găsește-ți *tonul propriu*, elev Antohi. Maiorul îmi face semn să întrerup imediat. Am încheiat transmisia pe astăzi !

— Te-au auzit și miniștrii, șoptește maiorul. Știi rusește mai bine ? Vezi de străinul ăla mic, nu prea înțeleg ce caută.

La această oră, ignor soluțiile ideale : pe maior și pe străinul care așteaptă. Mă uit printr-un ochi de geam la o bucățică de cer albastru decolorat și ajung să-mi reprezint clar figura lui Antohi și apoi asupra prieteniei noastre alunecă nu știu ce chemare dulce, care-mi prinde și încîlcește în firele-i strălucitoare toate amintirile.

Mă înfățișez unui cetățean cu figură de asiatic. Mongol, japonez ? Ține în mînă o pungă lucioasă, din care se zăresc diverse articole de copii. Zic :

— *Cem magu vam ?* [1]

— *Mî iscem gastiniţu Dekau.* [2]

Încerc să văd dacă pe afară mai așteaptă și alții, dar nu mai zăresc pe nici unul. Și imediat gîndul îmi zboară la o posibilă intervenție, pe bază de valută furată sau alte chestii, cum a rezolvat Sticlaru la hotelul *Modern* și care să aibă rolul unei revanșe. La urma-urmei, viața abundă în neprevăzute, stimate tovarășe căpitan... Tot din mers, schimbul subofițerului plecat să-și trateze măseaua îmi ia banderola de pe braț pe care și-o trece lui.

— Există vreun hotel *Dekau ?* întreb pe ceilalți.

— N-am auzit. Poate un alt nume.

Continui discuția cu străinul care surîde :

— *Mî naidiom gastiniţu... Skajiţe şto tam slucilos ?* [3]

Prin fața biroului ofițerului de serviciu, trec singuri și doi cîte doi ofițerii circumscripției : programul zilei s-a încheiat. Îi salut, pînă cînd printre ei coboară și Sticlaru.

— N-ai plecat, Dinescule ? Ia stai... De mîine am nevoie de tine îmbrăcat civil.

[1] Cu ce pot să vă ajut ?
[2] Căutăm hotel Dekau.
[3] Găsim noi hotelul... Spuneți-mi, ce s-a întîmplat acolo ?

— Am înțeles. Plec, după ce pun întîi la punct o problemă, raportez eu, cu o anume inflexiune.

— Norocosule !

Și mă ocup imediat de străin.

— *Što slucilos v gastiniţe ?* [1]

— *Nicevo... Potercaem gastiniţu Dekau. Grupa, grupa.* [2]

Pocnesc din degete și mai mult presimt decît înțeleg că sînt la distanță de ani-lumină de o intervenție și o soluționare în stilul celei de la *Modern*. În timp ce ne uităm unul la altul sînt gata să-i traduc că am vocația pentru nimicuri.

Din ușa biroului, îl invit pe străin să ia loc pe un scaun. La rîndul lui, acesta îmi oferă pașaportul său din Republica Populară Mongolă, care, oricît de bineîntreţinut arată, nu îmi folosește. Merg la unul din telefoane, statornic amprentat de mîinile maiorului și subofițerului din serviciu, și încerc să găsesc, prin deducție, acel hotel Dekau, care mă mai reține la circă.

— Ale, miliția... Vă rog, adresa hotelului Bega... Nu avem în capitală hotelul ?... Poate Bacău, vă rog... Atunci, *Dekau*... Nemaipomenit ! Mulțumesc.

Mă întorc la mititel. Trebuie să stăm de vorbă mai pe larg. Surîsul lui inevitabil mă contaminează, dar nu mă face și fericit.

— *Gavarite mne o gastiniţe Dekau. Nescolco informaţii...* [3]

— *Gastiniţa Dekau ne balşaia... Ozero balşoe...* [4]

— *Imeet balşoe ozero ? Prekrasno !* [5]

[1] Ce s-a întîmplat la hotel ?
[2] Nimic... Pierdem hotelul Dekau. Grup, grup.
[3] Vorbiți-mi despre hotel Dekau. Cîteva indicații...
[4] Hotel Dekau nu mare... Lac mare...
[5] Are un lac mare ? Grozav !

— *Da, da* [1], surîde el. Și încheie cu un discurs aparent presant, în limba mongolă.

La locul lui, ofițerul de serviciu întrerupe discuția cu un cetățean al cărui buletin de identitate a expirat și punctează energic cu documentul spațiul dintre noi.

— Tovarășe elev, mă roagă el. Uite, a venit mașina, cu Dumbravă. Ia-l și rezolvă. Nu mă lăsa încurcat, știe rusește cît știu eu să călăresc.

— Tovarășe maior. Fără grijă.

Din mașina de serviciu sînt aduși doi invidizi îmbrăcați în bluze albe și pantaloni negri cu lampas, un ospătar și un șef de sală, care s-au bătut pe împărțirea plusurilor de casă. Plusurile, groapa comună a multora. Cu toate acestea, în mai puțin de un minut, împreună cu maiorul și subofițerul, stabilim existența a trei hoteluri cu lacuri: *Opera*, posibil și *Pallas*, și *Parc*.

Ne urcăm în mașină și plecăm. Parte din drum nu îmi dau seama cum evoluează vremea, dar e o căldură de torță albă, ținută deasupra capului. Aerul din interior pîrîie. Prietenul din Mongolia îmi spune cu o curtoazie de zile mari că îi place Capitala noastră și eu mă declar de acord.

La hotel *Opera*, lîngă lacul din Cișmigiu, cobor. Străinul rămîne în mașină. Se uită doar pe geam și zîmbește.

— *Hotel Dekau*, zice el. Și îmi ține un nou discurs, tot presant, în limba mongolă.

Sînt din nou în mașină. Șoferul întoarce și imediat parcăm sub terasele unui alt hotel, complet reamenajat. Oaspetele se dă și el jos. E derutat bine, dar după ce citește inscripția *Hotel Pallas*, se urcă grăbit la loc.

[1] Da, da.

— *Eto ne gastiniţa Dekau*[1] ! strig eu, înaintea lui.

— *Eto ne gastiniţa Dekau,*[2] repetă el.

Îmi privesc ceasul. E trei şi jumătate. O secundă, două, trei, sînt cum căldura mi se urcă la cap. Răsuflarea fierbinte a Bărăganului linge betonul şi asfaltul oraşului cu o limbă ascuţită. Răneşte şi înmoaie totul în jur. Şoferul mai deschide un geam şi plecăm mai departe, spre *Scînteia*, al treilea hotel cu lac.

Are cuvîntul Dumbravă şoferul şi mongolul zîmbeşte.

— Acum cîteva veri, doi fraţi s-au încăierat tot pe o zăpuşeală ca asta. Eu i-am dus pe şef şi pe procuror acolo... Era vorba de aceeaşi femeie iubită, dar s-au ciopîrţit pe o căldură ca acum. Ce zăpuşeală ! Doi deţinuţi, am aflat de la alt coleg, s-au repezit la şofer să-l gîtuie şi să fugă cu duba de la Tribunal, tot într-o zi cu 40°. E-adevărat că erau ei nişte poame, însă întîmplarea s-a produs într-o zi ca asta. Ce zăpuşeală !

Sosim şi la hotelul *Parc*, din spatele Casei Scînteii. Pe aici mai adie vîntul, departe licăresc lacurile... Mongolul anunţă :

— *Eto ne gastiniţa Dekau.*[3]

— Eram sigur, răspund eu, în româneşte. Şi mă uit peste lacuri şi cîmpuri, uluit de vocaţia mea de martir.

— *Gastiniţa Dekau, Dekau*[4].

Şoferul îşi prinde ambele mîini şi le aşează pe capul chel. Eu şi musafirul nostru cu punga lucioasă îl urmăm în hotel. Din hol păşim pe covorul fermecat, care închide omul pe după multe perdele lăsate, de după foi de ziare, de după care se ridică leneşe fumuri de ţigări, se răsfrîng

[1], [2], [3], Nu este hotel Dekau.
[4] Hotel Dekau, Dekau.

în oglinzi foaiere, baruri, plante şi poate şi aerul condiţionat. De ce nu ?

Cer trei oranjade şi îl rog pe şofer să ia legătura cu ofiţerul de serviciu. Asist trist şi totuşi fermecat la prepararea băuturilor, atîtea născociri în materie, încît un alt om în afară de mine nu le poate bea. Tot în cadrul orelor de practică, remarc cît de neglijent sînt servit faţă de alţii care nu spun mai mult decît *fifty-fifty* [1]. Cred că nu vor trece multe zile, cînd împreună cu Simina voi cere de mîncare, întocmai cum fac străinii, şi la urmă am să-i înnebunesc cu mulţumiri în româneşte.

Dumbravă se întoarce şi îmi transmite că a primit ordin să plece în altă parte. Mă uit la ceas. E cinci fără... La dreapta mea nu îndrăznesc să mă uit, de teamă că cineva zîmbeşte...

După ce şoferul goleşte paharul pe nerăsuflate şi îl aşează cu un pocnet pe bar, întreabă :

— Ce faceţi, tovarăşul elev ?

— Ar mai fi o rezolvare, să chem Ambasada Mongolă... Fugă de responsabilitate, nu ? Nu, e numele meu în joc.

Tăcere. Apoi, şoferul salută şi pleacă.

Beau şi ultimul strop de oranjadă şi cobor de pe scaunul înalt al barului. Acelaşi lucru face şi mongolul. Mai ridic două degete spre barman şi îi arăt că ne mutăm alături, în nişte fotolii. Din nerăbdare pentru o zi care nu cred că va fi mîine, adaug, doar ca să fie.

— *Fifty-fifty !*

Chestiunea e serioasă, foarte serioasă. O nouă rundă de convorbiri e obligatorie. Procedez altfel.

— *Vî kagda priehali iz Ulan-Batora i s kakoi ţeliu ?* [2]

— *Şesti dnei... Rabotdem na jeleznîie daroghi,* explică

[1] Juma-juma (Engl.).

[2] De cînd aţi sosit de la Ulan-Bator şi ce faceţi la noi ?

ei cu ce se ocupă în țara lui și nu ceea ce mi-ar fi necesar. După care vorbește cu plăcere limba maternă și se întoarce la rusă. *Grupa, grupa, v delegații. Gastinița Dekau.* [1]

A sosit și al doilea rînd de oranjadă. Plătesc și cu paiul în dinți sorb încet băutura rece. Un gînd răcoros se naște și piere în cerul gurii : bine era dacă delegația ținea cinci zile. Cinci și nu șase... Iar încercatul meu prieten zîmbește și vorbește. De data aceasta sîntem la Facerea Lumii moderne... Cît de greu au suportat el și grupul lor survolajul, bănuiesc că vrea să zică, toți oameni ai șesurilor, cum au vizitat Litoralul și Portul Constanța, cum s-a pierdut de grup pentru că a intrat într-un magazin cu articole de copii...

Ceasul din hol arată cinci și jumătate.

— *Delegația ?* întreb. *Vi bili na portu ?... Portu ?* [2] Aha.

— *Da, voda, lotki* [3].

— *Znaiu, parahodi. Na vas atvetsvennaia rabota ?* [4]

Mongolul mă privește liniștit și surîzător. De-ar striga odată și el.

— *Rabota... Liudi* [5] spune el. Și mai departe nu mai înțeleg discursul lui în mongolă, care ia sfîrșit mai alarmant decît cele precedente.

Sînt în picioare, cu paiul în dinți. Din cîțiva pași dau gata lungul covor fermecat din hol. Mă prezint la Recepție.

[1] Șase zile... Muncim la căile ferate. Grup, grup în delegație. Hotel Dekau.
[2] Delegație ? Ați vizitat portul ?... Portul ?
[3] Da, apă, bărci.
[4] Știu, vapoare. Aveți muncă de răspundere ?
[5] Lucrez... Oameni.

— Un cămin pentru delegați, care are lac! *Lucrează cu oamenii,* repet eu, dornic parcă să-l încurc și pe recepționer.

— Cu lac? există unul, în Floreasca. Al Sindicatelor?

— Da, *hotel Dekau!* accept eu.

Puțin îmi pasă că recepționerul se uită după mine. Îl invit pe oaspetele rătăcit să plecăm. Din hotel zorim pînă la stația de autobuz. Am uitat de zăduf, de frați care se încaieră pe căldură, de acele chemări ale unora aflați în atenția justiției și de coborîșul lor social mult mai ușor decît urcușul... Din autobuz îi arăt un pavilion care nici eu nu știu bine ce este, parcurile și *bărcile, Arcul de Triumf, Televiziunea,* și el îmi zice că le-a mai văzut, dar asta este, n-am ce să fac. Restul drumului îl facem pe jos, în ceea ce mă privește cuprins de niște emoții!

La apariția lacului, cu soarele care se bălăcește împreună cu oamenii în apă, îl iau de braț pe străin. Simt o tentație puternică să-i ocrotesc surîsul și efortul care îl muncește, în legătură cu *greșeala* făptuită. Întîlnirea cu lacul și soarele îi sugerează cumva că el se găsește pe malul întunecat, iar eu dincoace, pe malul luminos al apei fără de punte... Sau faptul că s-a rătăcit îl umilește? Ce idei, cine nu se rătăcește, și în țara lui! Nici nu îndrăznesc să-i atrag atenția, în limbajul nostru, că prietenia e sentimentul că aparții cuiva cu toate consecințele. N-are rost să-și facă griji, ele îmi aparțin direct. De aceea, folosesc spontan cîteva gesturi de încredere: gesturi cu efect unanim, care, așa izolate de orice cuvînt, par a face parte dintr-un limbaj primordial de care prietenii se servesc, ori de cîte ori au nevoie de ajutor.

Mai întreb pe cineva de hotel și în ultima parte a drumului mă mulțumesc să ascult siesta străzilor cu zidurile înfășurate în verdeață și caprifoi. Deschid poarta unei

vile și, în interiorul curții, zăresc mai mulți mongoli. Toți vorbăreți, cu preferințe spre șoapte. Însoțitorul meu renunță la surîs și strigă violent :

— *Gastinița Dekau !*

Ecoul repetă strigătul de trei ori : Dekau !... Dekau !... Dekau !...

Atras de strigăt și de zarvă, un tip înalt cît mine dă năvală și îmi strînge mîna, cu amîndouă mîinile.

— Sînt ghidul delegației. Pe unde n-am telefonat, tovarășe... La noapte vor zbura spre Ulan-Bator.

După vreo zece minute stau la masă, afară, cu o duzină de prieteni mongoli. Beau vodcă în răcoarea care adie de pe lac și mă gîndesc la Sticlaru. *Norocosule* ? Poate că și sînt... Pe mongolul pe care l-am readus în grup nu îl mai văd la masă, ori unde bărbații aceștia seamănă grozav unul cu altul, ori oboseala își face efectul.

Mă înșel în ambele privințe. Revine. A făcut un duș, și-a schimbat cămașa și poartă chiar cravată. De data aceasta îmi toarnă el vodcă în pahar și îmi înmînează un teanc de pliante din Mongolia, împreună cu o insignă, mare cît o decorație.

Impresionat, mă ridic și îi strîng mîna.

— *Spasibo...* [1]

— *Jdeom, paehali Ulan-Batora* [2].

După ce bem vodca amîndoi deodată, obicei pare-se cunoscut și de Asia, nu mă mai așez. Mi-e tare teamă că nu am să mă mai ridic din somnul care se anunță — o culme a dorinței. Plec și el mă conduce pînă la poartă împreună cu ceilalți.

În stradă încep să fluier un cîntec la capătul căruia mă lansez direct într-un *show* improvizat și mai încăpător.

[1] Mulțumesc.
[2] Așteaptă, mergem Ulan-Bator.

„A ! A ! A ! Drumul gloriei l-am luat
Pe măseaua celuilalt. A ! A ! A !"

Am şi eu noroc o dată. Prind un taxi. A ! A ! A ! După un spaţiu de timp asupra căruia nu aş putea să dau relaţii, mă trezesc din somn în faţa casei bunicului. Plătesc şi, întrucît mi-au mai rămas şaptesprezece lei, îi ofer taximetristului, care se arată foarte mirat, dacă văd eu bine.

— Mai lasă-mă să dorm şi de banii ăştia, spun eu. După care strîng bine în pumn insigna ce seamănă cu o decoraţie, înainte să adorm.

În casă, somnul îmi zboară deîndată ce văd că bunicul lipseşte. Pe unde tot umblă ! Odată ce gîndesc acest lucru despre el, mă necăjesc, este o idee străină care mă ia prin surprindere. Cu un sentiment adînc de nemulţumire, mă plimb din cameră în cameră, frînt de oboseală. Muşchii îmi devin tot mai duri, pantofii îmi sînt albi de praf, iar la ceas mă uit din ce în ce mai des. O nuieluşă de alun încrustată, îmi mai trebuie în mînă ca să arăt întocmai acelora care *se întorc* din excursie.

Ziua a trecut foarte repede. Am rezolvat multe treburi, cele mai multe destul de mărunte, fără a mai pune la socoteală faimosul somn din maşină, dar noaptea pare a se întinde prea mult. Prind insigna de perdeaua din camera mea şi trecutul apropiat se îngînă cu prezentul. Cu care dintre şefi să stau de vorbă ? Pavlovici, Lupaşcu, Sticlaru...

Zdrăngănesc cinci monede în buzunarul pantalonilor şi procedez prin eliminare. Pavlovici, nu, Sticlaru, nici vorbă, prea deconcertează prin ironiile sale, Lupaşcu, da. Metoda mea exprimă ceva ce nu se poate măsura şi nici nu ştiu în ce punct rezervele mele sînt justificate. Dau

un telefon, altul și iarăși altul, toate în aceeași direcție : Lupașcu, omul de seamă din lumea noastră. E pe la circumscripție !

Sting luminile casei, îmi șterg praful de pe pantofi prin iarba din curte, îmi lovesc mușchii obosiți ai picioarelor și fug în noapte, cu ochii ridicați pe sus unde se poate contempla apariția lentă a stelelor. Ce bine că nu e nevoie să înfrunt uși necunoscute, unele capitonate, ca să stau de vorbă cu Lupașcu.

La circă se muncește întins. Ofițerul de serviciu chestionează pe un tip care ține capul pe sus și simulează o demnitate pe care a pierdut-o încă de la naștere. Ajutorul lui cere relații telefonice provinciei, despre cel reținut. Trecerea mea prin fața peretelui făcut din geamuri, după o lungă absență, nu face nici o impresie asupra celor de serviciu. Deh, realitatea e așa cum e, făcută dintr-o sumedenie de nuanțe.

— Tovarășul maior Lupașcu ?...

Prin geamuri primesc confirmarea așteptată. Sus.

Urc scara. Din semnele orei puține la etajul întîi, suficiente însă pentru simțurile mele exacerbate, două uși, ambele alăturate, ambele cu cheile în broască, merg drept spre camera celui pe care îl caut, fără nici o eroare, fără ca să evit șocul întîlnirii. Salut și aștept.

Maiorul Lupașcu, singur, scrie la unul din birourile cele mai izolate din cameră. Cu o mînă își aranjează, fără astîmpăr, părul rar. Mă privește în treacăt și mă recunoaște.

— Care-i povestea ?

Îmi scot cascheta și mă apropii de biroul lui. Cele ce am de comunicat nu pot fi strigate de la distanță.

— Vă raportez că sînt în dificultate, încep eu. Mai exact, bunicul meu se găsește în dificultate. Poate e nevoie

să-l ajut, poate... Trebuie făcut ceva... Îmi dau seama că din freamătul meu nu-i parvin tocmai faptele. Spun altfel : În legătură cu femeia aceea bătrînă, Marieta Popovici... Bunicul, pe care îl cheamă Dinescu, s-a cunoscut cu ea. Am aflat, dar mi s-a părut atunci că e o treabă de familie. Am și o fotografie a ei.

Criminalistul se mișcă încet la birou, ceea ce îmi dă impresia că în jurul lui tremură insule de lumină. Iluzie. Pînă și încăperea era alta acum un minut și alta după acest raport. Continui :

— Am voie să văd despre ce este vorba ? Pe unde-i tot umblă picioarele bunicului ? ! Vă cer această permisiune. Nu stingheresc pe nimeni. Vă rog...

Urmăresc mișcările calme și firești ale bărbatului din fața mea. Multe neplăceri pot interveni, atîta timp cît stilul de lucru, în general, rămîne confruntarea.

— Stai puțin... Ia amintește-ți procedura și eu îmi amintesc altceva. Împotriva acestui Dinescu, bunicul *nostru*, nu sînt motive... O sesizare din oficiu, nici plîngere, nici denunț verbal sau scris. Eu mi-am amintit dosarul, tu procedura, așa-i ? Nu se supără nimeni dacă faci o investigație.

De necrezut. Dintr-o dată aud bîzîitul egal al unui telefon care sună la etaj. Doi bărbați cufundați într-o lume deosebită ne trezim din nou în cea obișnuită. Iar pentru mine, fulgerul speranței e aproape dureros.

— Mai e ceva ? întrebă el.

— Nu... Vă mulțumesc.

— Mă bucur că îmi pot vedea de ale mele. Am zilnic cîte o oră, bună de lucru, pe care nu o dau nimănui. Dimineața, cînd o conduc cu mașina pe nevastă-mea, cu o oră înainte de programul meu, și seara, cînd o iau de la uzină, din schimbul doi.

Îmi pun cascheta și salut. Parcă numai așa a stat, de cînd îl știu, acest ofițer : în același loc, în același scaun, cu aceleași haine și disponibil oricînd pentru un timp interior.

Din ușă, de la distanța care ne desparte, zic :

— Am să vă țin la curent, vă raportez.

— Prefer altceva.

Cu tot întunericul de afară, în adîncul minții mi se mișcă cuvinte luminoase. Merg agale, pierdut printre oameni și vară. La ce mă gîndesc ? Sînt din nou într-o regiune fertilă a spiritului, care ignoră tenebrele și admiră pas cu pas viața... Cînd Ducipal, calul ilustru, i-a fost prezentat tînărului Alexandru, nici un călăreț nu se putea menține pe acest animal de temut. Pentru care un om din popor a strigat : *Iată un cal dat dracului* ! În timpul acesta, Alexandru căuta la Ducipal și, pe loc, a remarcat că neobișnuitul cal avea o teribilă teamă de propria sa umbră. Și cum teama făcea schimbătoare umbra de asemenea, povestea nu avea sfîrșit. Atunci, Alexandru a întors capul lui Ducipal spre soare și imediat, din această direcție, el l-a lecuit de teamă, apoi l-a încălecat.

7

La noi, la *judiciar*, nu s-a întors nici unul din misiune. Sînt primul. Las ușa deschisă să se mai învioreze nițel aerul.

— Nimeni ? întreb eu. Și tot eu îmi răspund : Nimeni.

Mă instalez la biroul lui Sticlaru ca să îmi scriu raportul într-un caz de furt de obiecte, din automobile pro-

prietate personală. Pentru a nu ştiu cîta oară în viaţa mea descopăr că la băieţii ăştia nu găseşti nici un fel de furnitură de scris. Doar dacă ţii cu tot dinadinsul, să laşi un mesaj lor şi posterităţii, poţi să scrii cu beţe de chibrituri arse pe pereţi, ori să-ţi sufli duhul, duhul într-o sticlă şi să-i îndeşi repede dopul. Totul închis, ferecat, sigilat, plastilinizat, antişoc, fir-ar să fie.

După o săritură, cît mai înaltă, zăresc pe unul din dulapuri un bloc de hîrtie. Scot creionaşul din buzunar şi scriu.

Raport : Tipul şi-a consumat timpul în felul următor. La orele 8,20 a părăsit casa. A cumpărat ziarul, şi s-a cultivat cu pagina din mica publicitate. A cumpărat ţigări şi a intrat la un atelier de vulcanizare, unde a stat de vorbă 35 de minute cu un vulcanizator care poartă un cozoroc de soare. A intrat la CEC şi a depus o sumă de bani, nu mulţi, 3—400 de lei. Dacă rămîneam să aflu suma depusă, îl scăpam. La orele 11,15 a intrat la bazinul de înot de lîngă Operetă. L-am predat schimbului meu, care a venit mai devreme, dar acesta nu avea la el ce-i trebuie pentru baie şi plajă. În drum spre miliţie, am trecut pe la serviciul tipului şi am aflat că este în concediu, plecat la mare. Aflaţi dacă are cazier.

Dinescu.

Mai şterg, în două locuri, cuvîntul *tipul*, mai pun înaintea semnăturii : *elev fruntaş*, golesc o scrumieră de mucurile de ţigări, o aşez peste raport şi — la drum. Ziua de practică s-a încheiat.

Cînd trec pe lîngă camera ofiţerului de serviciu, mă uit în grabă să văd dacă nu cumva a mai apărut vreun străin, pierdut de grup... O sută de metri mai departe de sediu, îmi scot haina *Prince de Galles* şi slăbesc nodul de la cravată. Să tot mergi aşa cu haina agăţată pe spate !

Intru la un bufet expres, botezat de ai noştri *La doi colonei*. Fără ezitări prelungite, aleg o friptură, două salate, două prăjituri cu fructe şi două sticle cu cico şi mănînc cu gîndul la mama, care rămîne la părerea ei, să nu cocoloşesc şerveţelul de la prima înghiţitură.

M-am învăţat minte în cîteva zile, cînd mai toţi contemporanii te invită să bei şi nimeni nu îţi dă şi de mîncare.

Cu un troleibuz mă îndrept spre Halele Obor.

Soarele arde fără milă, dar mă înarmez cu gîndul că o să fie şi mai cald, în astfel de ore, orele mele libere. Străbat o zonă de blocuri noi şi sticloase ca nişte ecrane gigantice de televizoare. Culorile albe dau, ca pretutindeni la şes, demnitate cartierului. Trecătorii cu înfăţişarea semiurbană calcă cu familiaritate vizibilă, ceea ce mă face să înţeleg că relaţia dintre ei şi nou este fără îndoială intimă.

Pe nebăgate de seamă pătrund într-o aşezare de rulote, tonete, tarabe, tejghele, care mai de care mai împodobite : Iată un fular pe care scrie *Pace* în toate limbile pămîntului, agăţat lîngă tricouri imprimate cu numărul 13. Mai multe ţărănci care trag la un căruţ încărcat cu salată verde, udă, îmi cer să le fac loc, heu. Sînt trei femei tinere, gătite cu bluze la fel, îndemnate din urma căruţului, heu, de un flăcău care le povesteşte cum s-a scăldat în noaptea aia, în grîu, heu, şi un bob i-a intrat în ureche, heu, unde i-a încolţit.

Trec pe lîngă un şir de mese cu ceramică. Un bărbat cu o şapcă de iască pe cap şterge de praf, cu atenţie, o sumedenie de pisicuţe-puşculiţe, tare idioate şi mănîncă pîine cu slănină. La un chioşc, cu brăţări, cercei, butoni şi mărgele atîrnate la vedere, mă opresc. Un coşmar de

familie, se vrea mai întîi împodobit ? Sînt cu ochii pe un negustor vîrstinic, care moțăie în chioșc la umbră și cu mîna pe o brățară.

— Caut un bătrîn, pe David Dinescu... Cît face brățara ?

— Pe nea David ? Opt lei.

— Cred că e cel mai vechi de pe aici ?

Somnorosul cască. Nu are nimic din carnasierele toropite și, totuși, întrunește cîteva condițiuni de zoo. Îl aud cum tropăie și bocăne și iese afară.

— De la fisc ?

Nu justific întrebarea, îmi convine trezirea lui, deși eram pregătit să procedez astfel încît el să aibă nevoie de mine. Deocamdată, las să lucreze curiozitatea și mă preocup de un inel verde și mortal, pentru Simina, al șaptelea pe mîinile ei cafenii.

— Nu vreți să răspundeți, reia el. A încurcat-o cu careva... Multstimate, ce să vă zic ? Nea David e un om căruia nu-i dai ușor de rost. Cu ani în urmă, dacă la o combinație luai un sutar de la el, sigur nea David te prăjea cu două sutare. Mare lup în viața lui, multstimate.

— Negustorie.

— E drept, care-pe-care, rîde negustorul. Acu', în ultima vreme, parcă e un dulău care tînjește. La ce tînjește omul, n-o mai știu.

Un difuzor revarsă peste așezarea de chioșcuri, tarabe tejghele și cărucioare o melodie frumoasă de modă veche și un glas de crainic isteric face cîteva comunicări, ce se îngînă cu șuieratul viril al unei uzine apropiate. În timp ce plătesc brățara și inelul mortal, cu suma de paisprezece lei-cincisprezece de la mine, negustorul mă anunță :

— Auzi ! E *firma* lui nea David. Face reclamă. Și ascultă și el melodia, din ce în ce mai furat.

Pe acest moment mai risc o întrebare :

— Îl mai cunosc și alții bine ?

Omul mă privește rezervat. Se scarpină la ceafă.

— A încurcat-o... Cu șnapanii ăia cu țuica de la Vâleni ? Nu cred, mult stimate. Uite unul colo, cu înghețată, altul dincolo, cu articole de sezon, mult stimate.

Cea de a doua parte a zilei elevului ofițer de miliție Dinescu, în cazul Dinescu-bunicul, promite. Numai că eu țintesc mult mai departe și sînt grăbit. Mă opresc lîngă un tip mai jegos, care se plimbă pe lîngă un chioșc cu cravate pe elastic, ace, mosorele și alte marafeturi. Tipul seamănă îngrijorător cu cei din arhivele mneomotehnice ale noastre și pe deasupra lălăie și se schimonosește, în ritmul melodiei oferită iarăși de *firmă*.

Pipăi o cravată, cu o zînă grasă și blondă. Zic :

— Merge ?...

— Nu merge, nu ține... Merge doar la cine cumpără ! Și lălăie mai apucat.

Recunosc că m-a prins și mă îndepărtez. Ca deodată să aud cum îi șoptește altuia din chioșc că sînt de la poliție, că... Mă răsucesc în loc și, fără să vreau, mîna dreaptă descrie o treime din gestul cu care scot pistolul la exercițiile de tragere.

— Miros a polițist ? Dumneata dacă ai sta numai în apă și tot ai mirosi a dihor !

Tipul stă în fața mea foarte încurcat. Vrea să mintă și nu poate. Oricum, am un avans serios asupra lui. Se bîlbîie.

— Dacă o iei așa...

— De unde știi că sînt *polițist* ?

— Păi... Păi, cine mai poartă haină și cravată pe căldura asta ? Păi, n-am dreptate ?

E rîndul meu să fiu încurcat. De bună-seamă că tipul are mai mulți ani de *poliție* decît am eu. Îi fac semn cu degetul, să fie cuminte și îmi văd de drum cu un aer de bufniță încărcată de înțelepciune. De la un stand de cărți cumpăr pentru bunicul niște istorioare și o broșurică despre vinurile țării, dar, în timp ce le frunzăresc, gîndurile îmi sînt la gestul fulgerător pe care l-am scăpat... De curînd la Nisa, dacă nu mă înșel, pe stradă, în fața unui ofițer de poliție s-a postat un individ care a dus mîna la piept, însă ofițerul a scos arma cu o secundă mai înainte și l-a împușcat pe agresor. După anchetă, ofițerul a fost citat prin ordin de zi pe toată poliția, pentru două motive: intuiția fără greș că se afla înaintea unui asasin și reacția sa de apărare.

Totuși, ce bine este că instructorul meu, Pavlovici, cît și alți Pavlovici, nu m-au văzut la exercițiu. Fără rezerve mă citau și ei, dar viceversa!

La toneta cu înghețată intru în posesia unui pahar alb și brumat și aștept pe lîngă vînzător să-și termine de servit clienții. Din hale simt, tot mai pronunțat, miros de pește și de zarzavat. Cînd prind momentul, arunc paharul și mă joc cu bijuteriile Siminei, sub ochii bătrînului vînzător.

— Bănuiți de la cine le am...

— De la Neacșu ori de la Mărunt-Ialomița.

Fac niște ochi, dar mă înverșunez în aceeași direcție. Trebuie să mă apropii de ceea ce poate răni. Vînzătorul de înghețată își umezește căutarea cu o absență provenită din resemnare.

— Ați ghicit. Am dat pe la *ei* și mă duc la nea David Dinescu. Îi arăt cărțile din mînă. Sînt nepotul lui și am aflat că a încurcat-o... El întotdeauna a încurcat ceva și în tinerețe, și la bătrînețe.

Încerc să strecor brățara și inelul în buzunarele de la haină, însă nu vreau să pierd nimic din această reacție. Aștept. Un metronom lovește în mine fără încetare. În sfîrșit, omul se lasă cu coatele pe tonetă, dar nu se osteneşte să răspundă. Suspină adînc, îşi molfăie buzele şi dă din umeri ca unul care vrea să scape de o povară.

— Ştii care e părerea mea ?

— Nu.

— Dinescu rămîne tot Dinescu, că un camion cînd se strică rămîne tot camion şi nu căruță. N-are de ce să aibă supărări : bani are, cu sănătatea o mai duce... Marea prostie pe care a făcut-o e că n-a trecut şi el să lucreze la stat. Era altfel...

Strecor brățara şi inelul în buzunar. Încerc să rîd, încerc.

— Mai sînt ele şi femeile. Una, în special.

— Ce-i cu ea ? Păcatele tinereții. Dacă a trăit cu ea poate că şi ea a vrut. Nu ?

Un țăran în pantaloni militari kaki, cumpără înghețată şi îl întreabă pe vînzător dacă nu ştie vreun *refuzor* de ocazie. Mai întîrzii pînă elucidez şi enigma unui difuzor, apoi îmi iau rămas-bun de la bătrîn, într-o stare de nervozitate imprecisă.

Ocolesc o insulă de fum, cu grătare de mititei şi un frecuş de lume veselă. Transpirația constituie acolo materia dinamică a vieții. Găsesc rulota cu articole de sezon, printre care zăresc şi o săniuță, dar pe bilet scrie : *Chemat la Centrală*. Rămîn pe loc neîmpăcat şi mă uit peste întregul Obor, alcătuit din culori, soare şi praf. Valurile de oameni sosesc dintr-o depărtare neştiută şi pleacă mai departe în neştiut. Le privesc. Se scurg unul după altul. Aproape mi l-au lăsat pe bunicul.

Reclama melodică a *firmei* Dinescu se face auzită din nou. De data aceasta aud bine și comunicarea crainicului isteric :

— Laborator de științe ale naturii.

— Iezerela paradisului.

— Misterele naturii fără mistere.

— O lume în care însăși natura explică structura noastră cea de toate zilele. Paradisul originar...

Îmi tai drum spre locul de unde vin muzica și cuvintele înșirate. Trec pe lîngă rochii lungi de mirese, pe lîngă cutii cu ceaiuri hepatice, panouri cu anunțuri de mobile cu vînzarea în rate avantajoase, printre cuverturi higienice pentru sugari, mă lovesc de o masă unde se vinde maioneză excelentă în tuburi, pivesc o giacă galbenă, din piele sintetică, la care rîvnesc de mult... Merg din ce în ce mai repede. Fiecare familie are o paiață la dispoziția obștei ? Reclama încetează. Bîjbîi pînă mă găsesc în fața unei săli mici cu trei pereți, de forma unei piramide. Pereții oblici oferă o nesuferită impresie de prăbușire iar prin singura intrare iese o căldură năprasnică.

Lîngă această piramidă, în partea ei umbrită, dau de bunicul. Cu el se mai află un individ căruia țigara îi ridică buza de sus și îi dezvelește un dinte. Pe scăunele mici, cu o sticlă și două păhărele între ei, străinul e mai puțin *inactiv*, în timp ce bunicul pare toropit, ba chiar doarme... Doar soarta lui nenorocită nu doarme.

— Miroase a țuică de Văleni, ca la cabană !

Fața bunicului, relaxată și fără o expresie aparte, se trezește odată cu el, bine marcată de vîrstă și autoritară.

— Tu ? se miră el. Apoi către celălalt care a pus mîna pe sticlă : Nepotul de la Vasile... Ți-am spus că e de la miliție.

— Da, sînt. Mai mult, afacerea cu țuica nu este cinstită.

Bunicul se miră invariabil de precocitatea mea.

— Auzi Moţoace, ţîngăul ! N-am glumit !

— Zvonuri, bre... Ce s-aud ?

— Eşti surd, du-te la dracu ! bombăne el. Continuă cu mine : Măi, băiete, ia-o încet. Ce afacere ? Despre ţuică nici Moţoc nu-ţi poate spune pe unde vine, el doar o bea. Eu... N-am nevoie de *ilicit*. Cîştig cît doi, cît trei !... Merge şi mai bine de cînd ai venit tu ! Cîştig cît patru. Auzi ? Merge mai bine de cînd ai venit !

Individul scund şi gras se mai linişteşte. Striveşte ţigara pe asfalt, se întinde după un păhărel şi îl umple.

— Nea David a spus adevărul. Dînsu' dă banii, eu cumpăr ţuica şi o beau. Nimic mai mult, tovarăşe... Dimineaţa cînd mă trezesc, iau hotărîrea să mă las de băutură că-mi încurcă viaţa. Dar, după cîteva ceasuri, concluzia e că viaţa mă împiedică să beau.

Plin de dispreţ, bunicul îşi propteşte talpa pantofului, un pantof numărul 44—45, în umărul tipului şi îl împinge jos de pe scăunel. Moţoc cade pe asfalt cu păhărelul salvat, plin. Are o figură şi comică, dar şi hîrşită.

— Ăştia fără bani sînt un blestem pe capul omului. Dă-i scaunul nepotului. Stai, David.

Las la o parte apucăturile de *atotputernic* ale bunicului şi mă aşez. Îi ofer cărticica cu istorioare şi broşura despre vinuri. Un moment le frunzăreşte atent, apoi mă priveşte îngîndurat şi cu un vag surîs. Eu mă hotărăsc definitiv, înainte să se producă între noi altă legătură anevoioasă.

— Am trecut pe la surorile bunicii, Costela şi Elena. Duc proasta impresie că nu te au la inimă.

— Ce vorbă ! Duc proasta impresie ? Cum ţi-ai permis ?

— Un Dinescu își poate permite, forțez eu. Mi-au vorbit mult despre *Aia, Aia, Aia,* mereu *Aia.* Și sper nebunește ca să-și piardă răbdarea, acum, public, sau niciodată.

De pe asfalt, Moțoc se uită dușmănos la mine.

— Lăsați-o în pace. E moartă.

— Da ?

— Morții cu morții, viii cu viii.

— *Se știe că a murit,* precizez eu.

Soarele după-amiezii vine peste noi. Frige. Se mută pe mîinile bunicului, care frunzărește mecanic cărțile. Tace și mai cu seamă nu-l șochează nimic din purtarea mea. Are chiar o înfățișare liniștită, și tocmai această insensibilitate față de situația lui catastrofală mă buimăcește.

— De ce nu vorbești ? Orice...

— Nu faceți bine că scormoniți suferința unui om, intervine Moțoc. Părerea mea...

Un pîlc de curioși, printre care o pereche ce se ține de mînă, descrie un cerc tot mai apropiat de noi. La un semn al meu, Moțoc, așezat cu spatele la gură-cască, se ridică de pe asfalt și se ocupă de ei : primește banii, îi întinde bunicului și conduce vizitatorii în sală.

Amărît, iau sticla de țuică și beau din ea. E tare caldă și soarele care se joacă prin butelia verde îmi dă senzația că înot pe la fund. Dar tocmai cînd nu mai am ce spera, bunicul devine interesat.

— Ți-au mai vorbit prăpăditele și de altceva ?

— Ce să-mi spună ?

— ...Nici nătărăul ?

— De ce ți-e teamă de ele ? De Nelucu ?

Mîna lui pistruiată tremură pe cărți. E în panică.

— Mi-e teamă, măi David, că nu crapă. Dacă n-apuc ?

Mă ridic de pe scăunel. Din greșeală, lovesc cu piciorul păhărelul de țuică al lui Moțoc. Schițez gestul să-l ridic, dar imediat îl calc. Sticla scîrțîie sub tălpi și în nici un caz nu-mi arde de scuze. Aprind o țigară și privesc supărat construcția cu trei pereți. După primul pas spre sală, bunicul răcnește :

— Acolo nu pui piciorul !

— Interzis rudelor ?

— Nu mă mai toca la cap, încheie el. Scoate ceasul de argint cu gestul acela dramatic. Poruncește : Moțoace ! Eu plec, închide tu și nu-mi pierde cheile.

Bunicul calcă încet cu capul în pămînt, iar eu observ activitatea clocotitoare care se trezește, cu gîndul însă numai la el. Cineva încearcă să-i vorbească, dar bunicul îl respinge cu brutalitate. Mergem pe sub ghirlande, împodobite cu becuri multicolore, pe lîngă lanțuri care se învîrtesc pe deasupra capetelor mulțimii. Undeva, în acest vîrtej, văd lipite portretele unor actrițe cunoscute și necunoscute.

Încerc o eliberare de cele ce mă apasă prin varietatea decorului atît de bogat. Cred că aici în Obor, afară de cumpărători, fiecare își joacă atît cît poate rolul său, trece apoi în cercul celor inutilizabili și dispare, la urmă, fără să se bage prea mult de seamă. Cine se întoarce în Obor după mai mulți ani, nu găsește nimic schimbat, decît cel mult niște tonete înnoite și altele mai vechi, bătrînii de odinioară sînt plecați, dar sînt alți bătrîni aici, care populează aceleași tarabe, tejghele și mese, care strigă și asudă.

La o tarabă cu roșii lucrate parcă la strung, bunicul se oprește. Vînzătorul îi ține punga și el alege roșie cu

roșie. Se abate din drum la un cărucior cu piersici și lucrurile se petrec întocmai acordurilor dintre două firme import-export. Ascuns în spatele unei false incompetențe, bunicul supervizează fruct cu fruct. Prin urmare, dincolo de cîteva pasiuni vechi, el nu consumă decît produsele cele mai proaspete.

Iau pungile și încerc să îmblînzesc compania noastră.

— N-ai vrea să mergem acasă pe jos ?

— Ba da. Mai cade rugina de pe oasele mele.

Trecem pe lîngă un mic magazin cu împletituri din papură și răchită. Bunicul zăboveşte pe lîngă o stivă de ştergătoare de aşezat la uşă, dar se răzgîndeşte şi nu cumpără. Din magazin, un altul decît vînzătorul vine după noi şi îl acostează.

— Nenea David, aveam o treabă cu dumneata.

— Altă dată. Acu' mă plimb, i-o reteză bunicul.

Trag concluziile de rigoare : dur, sigur de el și adesea groaznic de nedrept. Mă mir cîtă răbdare are omul acesta cu mine. Dacă nu aș avea în buzunar fotografia unei femei eliminată din societate, nu aş ezita să-mi cer cele mai umilitoare scuze, în toate pieţele oraşului. Foarte rezervat, remarc :

— Nu e bine să te înfurii pe cunoştinţe.

— Da cine se înfurie, băiete ? Ţi se pare, asta e vîrsta ta. Cine umblă cu scuze şi pardon pe aici, e un om de nimic. Strigă şi bagă-i în draci pe toţi şi să vezi cum te respectă care mai de care. În viaţă, şi cu atît mai mult în Obor !

Ce să mai zic, cînd bunicul are legile în el.

Încă un rînd de mese cu mărfuri şi lume multă, în care mă simt ca un ciob de sticlă într-un fabulos caleidescop şi oamenii se împuţinează. Dispar strigătele, agi-

tația, ghionții, se pierde varietatea de îmbrăcăminți, mergem drept pe bulevard și nu în zig-zag. Ne oglindim în mari vitrine, care te orbesc cu văpaia soarelui. Într-o posibilă scrisoare, nu voi putea scrie că orașul e mohorît, iar bunicul, plictisitor în orice anotimp.

Drumul spre casă mă preocupă în măsura în care aș putea face din el o călătorie în existența bunicului. Nu mă așteptam să-l întîlnesc lîngă o sală alcătuită din trei pereți, care se prezintă ca un spațiu perfect închis din care descind turnul și piramidele în Egipt și în alte părți ale vechilor civilizații, într-o simpatie cu Noaptea, deșucheată comuniune între bizar și între cîștig. Nu mă așteptam nici la răcnetul lui, în fața celei mai firești dorințe, să văd. Îi este rușine de mine, păstrează vreun secret asupra unei îndeletniciri alcătuită din meditația vizitatorului spre realitate și suprarealitate, spre o lume pe care o denumim, cu o libertate excesivă, vizibilă și invizibilă ? Ce mistere fără mistere, depozitează acolo ? Plafonul înclinat al sălii e împodobit cu hărțile cerului cu ajutorul cărora se zice că scrutezi viitorul ? Poți admira mandragorul, omul-rădăcină, înfricoșător pentru că reprezintă omul fără a-l recunoaște ?

— În sala aceea ai și vreun pui de drac ? îl încere cu. Fiul lui Baal, comandantul oștirilor infernale ? Strănepotul lui Nergal, șefui poliției secrete ? Bunicul se apără cu mîna de soare și se uită la mine. Ai pe cineva din neamul lui Ukobach, drac inferior însărcinat cu turnarea uleiului în cazane ?

— Te pricepi ?

— Întîmplător. Un fost coleg s-a pregătit de astronomie. Pe mine, însă, mă interesau notițele lui despre demonologie, și nu mișcarea descrisă de stele. Funcția lui

Kobal am invidiat-o cel mai mult : este Director General al plăcerilor de la Curtea Infernală și al Teatrelor.

— Zău, băiete ? Nu te-ai mulțumit doar cu registru' de căsătorie.

Cuprins de veselie, îl iau de braț. Bine măcar că mă ascultă și pe mine cineva din familie. Trecem strada și, din nevoia de comunicare peste declinul realității, vorbesc de alte năzdrăvănii.

— În trecutul îndepărtat, erau recunoscuți 66 de prinți infernali și fiecare avea sub comandă 6666 de demoni. Nu, serios, ce produse ai în sală ?

— Dacă dracii sînt atît de numeroși ca albinele, n-ar avea rost să mai țin și eu unul-doi pe lîngă mine.

Bunicul ăsta al meu mă face praf. Cu tăcerile, cu logica, cu simțul lui critic netocit. Uneori totul se preschimbă miraculos ca într-o poveste : aici sînt nepotul bunicului. Aici trec nesfîrșite ore de vară spre rău sau bine, cine ar putea spune ?

Ne odihnim pe o bancă. În fața noastră, se văd plantate o mulțime de tufe de trandafiri roz. Unele flori îmbobocesc, altele înfloresc, parte se trec. Fără să am nevoie să verific, simt atenția concentrată a bunicului în altă parte.

— Te gîndești la sală ? Vrei să-mi vorbești ?

Aștept un timp anormal de lung ca să se decidă să-mi răspundă. Domnia universală a nesiguranței care fură liniștea.

— Nu, la altele... Cînd ai gardul mic la casă, ți-l sar toți, mă David. Și oamenii, și dracii.

Un soare roșu de apus ne învăluie în lumina lui, încît volumul și greutatea noastră par sporite.

8

Nu a existat vreodată și nici nu există, poate că va exista, dar acela va fi tot *Le De De*, un om care, pierdut într-un cartier al Bucureștiului, să-și dorească în împrejurări grele să fie acasă și să aparțină unei colectivități mici și sigure. Acolo, la noi, altfel stau lucrurile, măcar din acest punct de vedere. Întîlniri la ore fixe pe același traseu, bunăvoință, compătimire în față — dacă vrei, înjurături pe la spate — și dacă nu vrei și alte avantaje specifice provinciei.

Mai intru la un bloc de o delăsare generală și un locatar care își îmbracă din mers un blazer bleumarin, cu nasturi de argint, îmi spune pe fugă că nu a auzit niciodată de o doamnă cu numele de Marieta Popovici. Nici de moartea ei. Nici de o crimă. Nici, nici ! Un om în blazer, care nu îngăduie să se aducă vorba despre acei care au slăbiciunea să părăsească această lume.

Mă întorc în stradă și pun ochii pe un bloc mai înalt, cu un petic de cer deasupra, printre altele construit să sfîșie iarna vînturile și să le canalizeze pe străzi, energie în slujba pietonilor. Lipit de el, un altul cu două etaje mai scund mă îngrijorează pînă la furie. Ura, arhitecților pe verticală !

Totuși, maiorul Lupașcu la imobilele de aici s-a referit. Pînă cînd, de groază, l-am zăpăcit și pe el, mare criminalist al IMB-ului. *Unde ? Unde s-a întîmplat ?*

De fapt, locul unde s-a produs crima afară de curiozitate mie nu-mi poate oferi decît timp pierdut. O zi învoire, o zi smulsă lui Sticlaru și irosită pe aici, unde de la data și ora faptului, în aproape doi ani de zile, ai noștri au stors totul în explorarea urmelor și a dinamicii

autorului. Am eu destulă experienţă în ceea ce atrage şi chinuie cele mai agere capete de pe la noi, cînd vine vorba de termenii necunoscuţi dintr-o ecuaţie a crimei.

Ceva mai la colţ, zăresc un lăptar în halat alb. Mă iau după el, dar lăptarul intră într-un bloc... Cum sper să nu fie încă unul din aceia, ori să-l cheme Inocenţiu ca pe colegul meu care s-a apucat de astronomie, îl aştept.

În privinţa bunicului, ce naiba să mai cred ? Alaltăieri la Obor aşa, aseară a citit din istorioarele pe care i le-am dăruit şi şi-a văzut de hachiţele şi tabieturile lui. Nota predominantă : belşug de casă îndestulată, aversiune faţă de rude, pe noptiera din camera lui, zgarda bătută în ţinte de argint a unui cîine labrador favorit. Am fost în mod nefiresc conştient de tot ce se întîmpla în jurul meu.

Mare lucru să arunci un proverb, de-o vîrstă cu veacul tău. Poftim, numai dacă inversezi proverbul şi iese ceva îndeajuns de sofisticat. Cînd ai gardul mare la casă, nu ţi-l sare nimeni !

Lăptarul coboară din bloc, cu sticle şi borcane care zdrăngăne. Îl ajut să le aşeze în căruţ şi el îmi spune că apartamentul unde s-a făptuit crima se găseşte după colţ. E morocănos la vorbă, însă conversaţia cu mine capătă pentru el o importanţă misterioasă şi îl face să palpite.

— Apartamentul 31 ?

— Il ţin minte ! M-au întrebat şi descusut, că doar care altul urcă primul dimineaţa în bloc ? Iar eu le-am spus de o sută de ori că, de cînd servesc blocul, la apartamentul acela nu am văzut altceva decît un braţ de femeie... O mînă uscată şi cu inele, care îmi trecea o sticlă goală şi banii şi eu îi dădeam o sticlă plină.

Omul în halat alb porneşte căruţul cu două roate. Pe stradă pavată cu piatră cubică, sticlele zdrăngăne şi el

strigă tremolat *laptele*, de parcă îi zdrăngăne și glasul. Folosesc indicațiile lui și urc scara imobilului, din trei în trei trepte. Regulă verificată. La chestii din astea, liftul te umple de nervi.

Ajung la ușa apartamentului cu numărul 31. O examinez atent, ocazie cu care îmi amintesc că toată viața mea nu am făcut decît să trîntesc ușile. Astăzi, ce nu aș da să pot fi prieten cu o ușă. Cîte nu a văzut și n-a auzit o ușă maro-roșcată... Sun și aștept calm, poate chiar prea sigur de mine pentru planul pe care l-am ticluit.

Ușa se deschide repezit, dar numai pînă la limita unei piedici cu lanț. O fetiță blondă și simpatică, înaltă pînă la lanț, mă iscodește cu sobrietate.

— Cu doamna Marieta Popovici.

— Nu mai locuiește aici. Ne-am mutat noi. Tăticu' și mămica sînt cei care cunosc...

— Pot vorbi cu altcineva ?

— Seara, cu tăticu' și mămica.

Simt că planul meu atît de bine lucrat nu folosește la nimic. Tăticu și mămica ! Îmi vine chiar să plec, dar în deschiderea lăsată de ușă își vîră nasul și un băiețel desculț.

— De mult sînteți mutați aici ?

— Tăticu și mămica vă pot ajuta.

— Din Balta Albă, spune băiețelul.

— Felicitări, pentru mutația din *Bălțile Albe !* exclam eu. Și cobor scara grozav de satisfăcut, ca orice polițist care într-o investigație se izbește de o grămadă de muți.

De pe ultimele trepte remarc că o doamnă în vîrstă, de la parter, mă supraveghează. Ține cheia în broască, în timp ce pe marmura roșie a pardoselei se zbat într-o plasă niște pești vii. Mai mult ca sigur, a auzit convorbirea pe care am purtat-o la etajul trei.

— Nu știu cine sînteți, dar bănuiesc...

Rămîn la parter lîngă peștii care se zbat, mișcat de tonul blînd al doamnei. Apoi asist la o schimbare : un fel de pericol iminent îi muncește la maximum obrajii și buzele, poate și facultățile mintale, iar instinctul de conservare o determină să se grăbească.

— Spuneți, doamnă.

— Noii locatari din apartamentul doamnei Marieta nu dau relații, am văzut eu. Mergeți la spitalul care se află la o stație de noi și la radiologie o găsiți pe asistenta medicală Dorina. Vorbiți cu ea.

— Mulțumesc. E nevoie ?

— Neapărat ! Mi-a făcut mie injecții pentru reumatism iar eu am recomandat-o și doamnei Marieta. Trebuie să aflați cine a omorît-o ! Nu-i cu putință să mori... Vă rog.

Ridic de pe pardoseală plasa cu pești și i-o întind. Nu sînt mulțumit, dar impresionat am totuși de ce să fiu. Pe stradă, mai de dimineață, treceau pe lîngă mine femei și, în cea mai mare parte, bărbați, îmbrăcați ușor, cu serviete, gravi, liniștiți, cu o expresie inpenetrabilă. Cea mai mare parte a observat ce caut, însă nu-mi arăta nici ură, dar nici prietenie. Iar acum...

— Bine. Voi încerca cu modestele mele posibilități.

— Și eu regret ceva... Doamna Marieta fuma și de aceea nu ne vizitam. Poate că, dacă fumam și eu, știam mai multe.

Gong ! Prima repriză a zilei s-a terminat în blocaj și o lovitură, asemenea unui pumn scăpat de un adversar în ochi, după care nu mai vezi lumea decît ca printr-o gaură de ac. Cu toate acestea, după un sfert de oră, trec pe sub teii umbroși ai spitalului așezat în drumul meu.

Poate că nici eu nu mai ştiu bine ce vreau ? Să nu-i trădez încrederea vîrstnicei doamne, cunoştinţă *nefumătoare* a Marietei Popovici ? Să profit de această zi şi să mă dedic cunoaşterii cît de cît a victimei, principiu esenţial în criminalistică ? Să uit imediat nevoia de certitudine, într-o potrivire infernală asupra bunicului şi a mea ? Din secţia la care urmează să intru, un infirmier îmi taie calea cu două găleţi pline cu pansamente însîngerate. Privesc găleţile şi pe omul care trece şi simt deodată cum astfel de pete roşii, plimbate prin lumea verde şi proaspătă a parcului, sînt insuportabile. Nu mi se pare, pe cuvînt, mă molipsesc : asociez orice prilej de supărare cu acest sînge scurs din vieţile care se dispută...

Intru în secţie, mă rătăcesc printre surori şi medici, dar întreb iarăşi de asistenta Dorina. Bat la o uşă albă — serviciul de radiologie al secţiei de chirurgie — şi o femeie în alb îmi iese în faţă. Îi spun pe cine caut şi în acelaşi timp citesc monograma de pe buzunarul ei : *Asist. medic. D.R.*

— Pe cine căutaţi ?

— Pe dumneavoastră. În legătură cu doamna Marieta Popovici.

— Poftiţi, răspunde ea, fără plăcere.

Mereu se dau peste cap planurile mele. Reflectez fulgerător asupra liniei de conduită pe care o am şi hotărăsc să nu o modific.

De partea cealaltă hotărîrile se iau la fel. Mai rău... Asistenta mă priveşte o clipă cu încredere, iar în următoarea cu un fel de curiozitate disperată, în care se întreabă evident despre intenţiile mele şi se teme să nu cadă într-o cursă. De ce ?

— Doamnă, intenţiile mele sînt dintre cele mai bune.

— Poftiţi, lăsaţi intenţiile.

În penumbra culoarului încerc să văd și mai bine fața ei, să îi ghicesc vîrsta și aceste stări, însă este mult prea tîrziu. Pătrund în bezna unei camere, fără dimensiuni, iluminată poate din alta de o lumină roșie. Imediat, mă ating de o mobilă joasă ca o targă, după care stau pe loc.

— Nu văd nimic. Unde sînteți ?

O mînă rece mi-o prinde pe a mea și mă trece în camera în care arde becul cel roșu. Pe undeva prin spațiu bîzîie un transformator și se încrucișează umbre nichelate. Cred că trecem în a treia cameră — un hău de beznă, prin care se aude cum curge o apă, o chiuvetă, o baie ! Iar undeva în față se vede un ecran luminos, pe care se proiectează un film radiologic *super-sexy* cînd vii de afară : bazinul și cîteva oase albe ale unui corp omenesc. Personajul decapitat din *film* ori asistenta îmi spune :

— Am de precizat de la început că n-am cunoscut-o pe doamna Marieta Popovici decît în ultimii doi ani ai vieții. Rețineți, da ? Stați jos.

Mă las într-un fotoliu, adică îmi dau drumul în ceva similar, dat fiindcă îi simt arcurile și aud zbîrnîieli. Un fenomen rarisim de extensibilitate.

— Scuzați-mă, nu văd. Puțină lumină ?

— Nu. Eram în adaptare cînd domnul doctor a fost chemat la etaj. Destul de repede va fi adus un operat la un examen și atunci am să vă părăsesc.

— Înțeleg cu tot întunericul, oftez eu. Dar știți ce nu înțeleg ? Asfixiile prin ocluziune le întîlnim aplicate asupra persoanelor slăbite de boală sau în pruncucideri. Ocluziunea se realizează cu mîna, cu perna, cu prosopul iar uneori cu nisip, cu făină... Era atît de bolnavă și slăbită doamna Marieta ?

Aud un foşnet de pînză apretată. Cred că asistenta stă în picioare, rezemată. Apoi, cînd scapără un chibrit şi aprinde o ţigară, poziţia ei rezemată de faldurile unei cortine se verifică. Flacăra de chibrit mi-a dăunat însă adaptării.

— Nu a fost ce credeţi. Era destul de puternică, în greutate normală. Lăsa impresia de fragilitate în zile proaste sau de bolnav închipuit, atunci cînd citea diverse articole şi cărţi de medicină popularizată. Atunci, suferea de toate maladiile despre care citea. Duminica ciroză, în mai astenie...

— Era frumoasă ?

— Frumoasă ? se întrebă ea.

— Credeţi că a fost şi frumoasă ?

— Da, după părerea mea însă vulgară. Acum mă gîndesc că atît felul de a vorbi corespundea gurii ei lacome, ochilor ei instabili şi staturii sale elegante. Mă onora cu *iubito, păpuşel* şi eu o imploram să renunţe.

Îmi place acest timbru şi rigoarea opiniilor care ţîşnesc din beznă. Ce diferenţă între a urî din dragoste pentru Dumnezeu şi pentru ele, la Costela şi Elena şi la această femeie, pe aceeaşi temă dată : Marieta Popovici. Încerc să mă preocup şi de fiinţa demarcată de punctul roşu al ţigării, care pe măsură ce trece vremea mi se pare că nici nu am văzut-o. Dar avertismentul ei presează şi în acest hău. Întreb :

— Era o cîntăreaţă ? După părerea dumneavoastră ?

— Nu am avut ocazia să apreciez...

— Ce vă spunea ? Din amintirile ei ?

— Niciodată ceva pînă la capăt. În primul rînd, era uitucă. Uitucă cu amintirile. Îi plăcea să se regăsească în permanenţă tînără şi poate că într-un sens şi era. Urmează o pauză greu de delimitat în întuneric. Mi-a mărturisit

că la patruzeci și opt de ani, fără nici o explicație, s-a simțit atrasă de anumite lecturi. Memorii, evocări... Viața lui Churchill, memoriile lui Casanova... Luther.

— N-a vorbit și despre...

— Vă răspund... Îmi mai mărturisea că prezența copiilor te obligă să știi zilnic că nu mai ești tînăr. Era fericită că nu are copii. În al doilea rînd, doamna Marieta nu se străduia să construiască fraze închegate. Erai silit să-i urmărești gîndurile printr-un hățiș de exprimări dezlînate, prin tăcerile, prin ezitările ei. Să le descifrezi în tonul ei.

Paragina pe care stau are două brațe curbate, iar peste muchiile zdrelite sînt lipite benzi de leucoplast. Fac această descoperire asupra modului de restaurarea mobilei, deoarece genul de mărturisiri ale Marietei Popovici nu-ți pot da speranțe.

— Eu altfel mi-o imaginam. Continuați...

În sfîrșit, zăresc bărbia asistentei, luminată de țigară.

— Mai era și cheltuitoare. O mare risipitoare. Azi avea bani, mîine nu avea. Uneori blestema prezența pensiei la bătrînețe, ea ar fi dorit-o cînd era tînără. Dar generoasă, nimic de zis... Doreați să mă întrebați ceva ?

— Nu v-a vorbit și de un bărbat anume ?

— Nu rețin. Poate...

Prin beznă zăresc țigara aprinsă. Acum pare o mică stea roșie pierdută pe un cer negru, fără alți aștri și luceferi. Poate e chiar steaua mea care îmi surîde ? Spun aproape rugător :

— O confidență... Sînt ca și nepotul ei. Avem un necaz de familie.

Liniște. Steaua mea mică descrie un semicerc în întuneric, apoi se face țăndări pe pardoseală și se stinge. Asistenta nu mă crede.

— Mai sînteţi aici ?

— Nu era nevoie de confidenţe. Înseamnă că vă aflaţi în proces cu ceilalţi moştenitori care s-au mutat în apartamentul ei. Am auzit întîmplător de proces.

— Altceva întrebam. Cine mai venea în casa ei ?

— Nu ştiu. Stăteam puţin cînd mergeam să-i fac injecţii, rareori la o cafea. O singură dată am întîlnit un bărbat, cu o ţinută atletică şi mai tînăr ca doamna. Reţin că bărbatul acela în vizită i-a adus două prăjituri de cofetărie şi ea le-a aruncat... Se lupta să nu observ nimic. Da, am dorit să nu spun acest lucru, dar văd că pînă la urmă...

Trec peste datele acelui bărbat, cu convingerea oarbă că acesta nu ar putea fi David Dinescu. Marietei Popovici, dacă cumva îi plăceau prăjiturile, bunicul i-ar fi adus o tavă. Flori ? Un coş ! Şi totuşi, în astfel de împrejurări niciodată nu eşti sigur.

— Cum îl chema ?

— I-a spus Victor. Iar mai tîrziu, Victor mi-a declarat fără să-l întreb că este profesor de gimnastică medicală. Ştiţi cum fac bărbaţii lîngă două femei, dacă una e străină. Răsuflu şi de bine, dar şi de rău.

— Eu nu fac chestii din acestea între prietenele Siminei. Simina e prietena mea...

— Aveţi tot timpul.

— Pe altcineva aţi mai întîlnit ?

— Sînteţi teribil ! Nu, tovarăşe, precizează ea. Şi imediat foşnetul de pînză apretată se intensifică, aprinde o altă ţigară.

E greu de explicat şi mai cu seamă de înţeles ce poate să însemne tăcerea în beznă. Stau prăbuşit în fotoliu, cu mîinile aşezate pe braţele lui şi unghiile înfipte sub leucoplastul cleios, pregătit să părăsesc serviciul de radio-

logie, dar nu mai înainte de a găsi cuvîntul oportun pentru o ultimă încercare. Aştept încordat şi o probabilitate excepţională. Dar care ?

— Slabe semne că am să pot să descurc afacerea asta care mă priveşte, spun pînă la urmă.

— Îmi pare rău.

— Şi mie. Totuşi mă gîndesc la frazele ei dezlînate, cum povesteaţi, foarte plastic.

— Era un hăţiş ! Vă dau un exemplu : *Iubito, nu lăsa niciodată prin casă fotografii de o vîrstă cu tine.* Era îngrozită de pierderea tinereţii. După care trecea într-o banalitate : *Puţini te pot iubi la toate vîrstele.* Cine n-a aflat acest adevăr ? Apoi se arunca pe pat cu pumnii strînşi, pregătită de injecţie şi îmi striga : *Păpuşel, atenţie la ac să nu mă căptuşesc cu vreo hepatită !*

Rîd. Îmi netezesc viitorul spre probabilul ei rîs.

— Avea teamă de o injecţie ? Sau de hepatită ?

— Exagera...

— Atunci, le făcea doar din haz ?

Asistenta nu rîde. Dimpotrivă, nici măcar nu fumează. Văd punctul roşu al ţigării, nemişcat şi dispus lateral.

— Poate că îşi amintea de ceva... Plăcut ? Nu neplăcut, dar o greşeală pe care a făptuit-o ea, într-o anumită perioadă. Strîngea pumnii şi ochii ei păreau că urcă, urcă în timp.

— Gîndea la cineva, şoptesc eu.

— Da, la acei puţini bărbaţi care... zice ea, furată, şi se întrerupe. Spun prostii ! Sînt impresii care nu pot fi luate în seamă. Continuă sec : Odată terminată injecţia aceea, doamna Marieta şi-a revenit. *Mîine am să beau zdravăn, iubito. E ziua de naştere a lui Andrea Alexiu,* fostă vedetă a muzicii uşoare. O junglă şi un hăţiş.

Într-un rezumat al materialului de care dispun, împotriva obiceiului meu, acea probabilitate excepţională îmi oferă două elemente ce se susţin la suprafaţă : în ultimii doi ani ai vieţii Marietei Popovici, bunicul nu se afla printre favoriţii casei acesteia. Ultimul element : această femeie regretă o anumită epocă, lîngă un anumit bărbat sau dăinuia în ea o greşeală, printre atîtea greşeli pe care le face omul ? Mă ridic din fotoliu, mai privesc o dată personajul super-gol şi decapitat, proiectat pe ecranul cabinetului, şi după primul pas întind mîna.

— Mă mai ajutaţi să şi ies ?

— Cu multă plăcere.

Afurisită stafie albă ! Mîna ei glacială se prinde de a mea şi mă scoate în camera în care arde becul roşu şi bîzîie transformatorul. Lîngă o chiuvetă pe care nu am văzut-o la intrare şi nişte cutii cu cretă dulce din aceea care se bea pe la radiologie, îmi dă drumul la mînă şi se îndepărtează de mine. Orice scenă ar mai surveni acum în hăul ăsta roşiatic nu poate semăna decît cu *Hamlet,* cînd stă de vorbă cu duhurile, în castelul lui, dimineaţa...

— De ce un astfel de sfîrşit ? Bogată nu era. Tînără nu... Cumplită crimă. Şi apoi, atît de ciudată, de misterioasă.

— Deocamdată. Fiţi sigură că cercetările continuă, spun eu. După care întreb : Aţi vorbit cu cineva de la miliţie ?

— Am fost chestionată. Oh !

Primesc vestea suficient de pregătit. Mă aşteptam la o astfel de interferenţă... După cum nu este exclus ca băieţii noştri să afle pe unde am trecut şi, atunci, vorba unui *prof* de al meu : colega, am proasta impresie că eşti pe cracă.

Dar faptul că bunicul nu apare nici pentru anchetatori amestecat măcar un timp în această pacoste merită şi o pedeapsă.

— Aţi declarat totul la anchetă.

— Conform acelui moment. De-a valma... Sau poate nu totul, revine ea. Poate nu şi acele impresii care ţin de declanşarea unor reflecţii, şi nu de realitate.

— Da ? Vă mulţumesc.

Bijbii prin beznă. Asistenta mă ajută să trec şi pragul ultimei camere, scutită pînă şi de luminiţa roşie. Cu această ocazie, adaptat mediului, observ că la intrare ceea ce mi s-a părut a fi o targă este un fel de pat radiologic jos. Pentru simţul de identificare de care am dat dovadă, mă felicit în gînd. Cu un moral uşor ridicat, îmi permit şi un lux.

— Lucraţi cu densitom ?

— Nu. Aţi auzit şi de el ? ironizează ea.

— El este un aparat de radiografie, foarte puternic, care permite să se vadă pe ecran ţesuturile din interiorul corpului. Densitomul are un ordinator şi oferă diagnosticul în patru minute.

Aerul pe care îl deplasează prin respiraţie îmi atinge faţa. O boare feminină şi de săpun bun mă încredinţează că formele vitale ale vieţii nu au pierit.

— Aveţi vreo bănuială ?

— Nu, răspunde ea. Dar continuă : În trecutul Marietei trebuie văzut dacă nu se află şi adevărul.

Ies pe culoar şi primul impuls este să ating peretele din nevoia de ceva solid. Clipesc, deşi mă străduiesc să nu o fac, animat de curiozitatea să o mai văd pe asistentă şi în ultimele secunde. O regăsesc aceeaşi : răvăşită şi iritată — nu disperată, cum mi s-a părut, cu tot calmul ei aparent. De ce ? Consideră cumva că problemele ei

sînt ale ei și ale mele sînt ale mele și că, oricum, eu mă aflu pe o altă culoare... Nu sînt sigur dacă acesta este un adevăr care e ignorat, voi mai aștepta, un an, cinci, deoarece rostul meu rămîne și acela de a insufla uneia ca D.R., în ceasuri neprielnice, fluidul celor ce dăruiesc și armonizează lumea.

În curtea spitalului regăsesc lumina cu bucuria zăpezilor. Apasă ea pe ochi, dar e lumină. Un șofer în așteptare, care doarme la volan, cu radioul de la bord deschis, îmi face plăcerea să trec prin muzică deodată cu plăcerea de a mă plimba, printre boschetele de tuia. E melodia aceea, *Trece Condorul,* care cînd o auzi îți vine să-ți iei cîmpii, nu altceva.

9

Locotenentul Mihăescu vorbește la telefon.

Căpitanul Pavlovici, instructorul nostru, după ce mi-a cerut relații despre modul cum decurge practica, acum tace și scrie într-un alt carnet, gros și înalt. Cînd văd însă că din servietă mai scoate și un curs al școlii, dintre cele speciale, îmi regăsesc stăpînirea intrată în eclipsă. Eu mă gîndeam la cine știe ce și, cînd colo, Pavlovici a și uitat de mine.

Ascut creionașul meu, puțin în afara orei, și mă trezesc purtat într-o altă direcție. Pavlovici propune în scris vreo adăugire la cursul acela ? El și alți ofițeri sînt cei care ne asigură anual o pregătire pe care o poate invidia și cei mai versați infractori ai lumii. El ne învață cu un entuziasm inepuizabil, cum să parăm și să neutralizăm

în cel mai scurt timp un agresor, cum se poate dejuca un plan brutal, repede spus, să acționăm sub variate forme.

Așadar, pe lîngă permanenta orientare de a cîștiga lungi curse de prevenire a infracțiunii, înarmați și cu aceste cunoștințe, Pavlovici ne dă drumul pentru a ne îndeplini țelul : să apărăm legile și să menținem la cota cea mai înaltă prestigiul societății noastre.

Mihăescu vorbește din ce în ce mai tare și subit, încheie convorbirea telefonică. Mormăie ceva la adresa celor aflate și merge la biroul său. Locotenentul major Voicu, cu care Mihăescu pare a fi prieten, îl încurajează, printre pocnetele unui perforator de hîrtie.

— Nu te descuraja de la început.

— Cine se descurajează ? Cînd îmi pică un delict fără urme, nu-mi mai încap în piele de bucurie !

Sîmbătă pînă la ora prînzului, în timp ce oamenii construiau în mii de feluri ziua și eu eram învoit, s-a produs o spargere la locuința unei familii... Dar printre picături, eu trebuie să mă ocup și de ponoasele familiei mele, cîtă vreme telefonul mai e liber. Sun la Victor Soreanu, *prof* de gimnastică medicală, care trecea pe la Marieta Popovici, și nu-mi răspunde nimeni. Formez și al doilea număr al lui Andrea Alexiu, vedetă a muzicii ușoare, acum vreo douăzeci de ani, dar nici aici nu am noroc. După ce am obținut atît de anevoios telefoanele și adresele lor, sînt încă unul care mă întorc la locul meu cu o bucurie că nu-mi mai încap în piele, vorba lui Mihăescu.

Apoi iau de la început lectura unei reconstituiri. Mi-e drag să stau la masa de lucru adusă pentru mine, parțial și nu frățește împărțită cu Pavlovici. Îmi sînt dragi sertarele care alunecă ușor, cu toate că nu se încuie. Mi-e dragă agenda primită de la colectivul *judiciar* : relații reconstituire : tovarășul I la ora 11, tovarășul A la 11,45.

Sînt aproape îndrăgostit și de mașina de scris, la care poate și astăzi voi încerca să țăcăn. Pînă și telefonul îmi e drag, gata oricînd să-mi capteze deciziile...

Pavlovici își strînge catrafusele și iese din birou. Mă întind pe masă în lege, pregătit de o lungă lectură. Afară plouă serios și e o vreme numai bună de citit ceva adevărat.

Sticlaru se întoarce. Păi ! Unul iese altul intră.

— Ce-ai aflat, Mihăescule ?

— Mai nimic. A fost văzută aceeași individă.

— Și n-ai plecat ? Plouă... Nu-i nimic, prinde bine în agricultură ! exclamă el și fluieră scurt ca după un cățel.

Cu un aer perplex, Mihăescu merge la cuier și se îmbracă. Voicu se uită la el, și ca printr-un consemn, trei inși din birou sîntem de aceeași părere : o plecare inutilă. Dar Sticlaru e nervos și hotărît. Dintr-un dulap metalic, argintiu, încuiat și sigilat, scoate cu mult zgomot un pachet de țigări Carpați ! Stă cu spatele la noi și încordarea îi trece prin stofa hainei. O undă necunoscută se mișcă în el. Cînd Mihăescu iese pe ușă, Sticlaru îl reține.

— Stai. Voicule, ia și tu pistolul. Mergem toți.

Îmi plec ochii pe paginile reconstituirii. Ce stil de lucru... Șeful nostru a adunat de azi dimineață sau poate de sîmbătă, cîteva date asupra furtului și, ca să mă exprim mai altfel, le-a amestecat într-o căciulă, iar acum e gata să ofere o mișcare de atac. Cinstit să fiu, chestia asta mă cam zăpăcește de minți.

— Tu, Dinulescule, ce aștepți ?

Închid agenda și mă uit lung la el.

— Ați ordonat să nu fac altceva astăzi. Orice ar fi.

— Era un ordin vechi.

Pun dosarul în dulapul pe care Voicu vrea să-l încuie, îmi iau pistolul cel mai nou din circumscripție, umbrela

din cuier și ies după Mihăescu. Ultimul vine Sticlaru, care nu uită să ne fluiere, dar să se și autofluiere.

Afară, în ploaie, încerc un sentiment și mai pronunțat de vastitate și încrengătură, în care patru oameni pornesc să prindă un spărgător. În lipsa acelui infractor, Sticlaru mă hărțuiește pe mine.

— Cum te simți pe ploaie ?

— Electrizat.

— Tu mă mănînci fript. Auzi, electrizat ! Cînd eu îmi simt tot reumatismul. Mașina demarează lung în viraje scurte și cenușii. Să-ți *prezint* o femeie bine să te *plimbi* cu ea prin ploaie.

Mihăescu tace supărat. Voicu mă împunge cu cotul.

— Dacă e bine, de ce nu vă ocupați dumneavoastră de o femeie bine ? întreb eu.

Sticlaru șterge cu mîna parbrizul-interior de aburi.

— Ce vrei să spui ? Că dacă mi-am dus sîmbătă copii și nevasta la mare, eu... M-au lăsat ca să învăț pentru examenul de maior. Cîtă nefericire ! Acolo apa are 25°, stai cu fundul într-un colac și te simți... Ca o chiftea în untură.

Mașina frînează. Mergem încet escortați de semnele altor mașini. Sincron, Mihăescu și Voicu șterg doar cîte puțin geamurile aburite de pe partea lor și se uită pe trotuar. Apa ruginie adunată pe rigole plescăie sub mașină. Părăsim zona în viteză și privim pe alții, cu gura deschisă asupra unor cuvinte.

— Pot să vă întreb ceva, tovarășe căpitan ? îndrăznesc eu.

— La dispoziție... *Tipule.*

— Vedeți, eu nu fac alergie la intelectualism. Ce s-a făcut cu cel pe care l-am urmărit și în apă, la bazin ? În problema furturilor din automobile.

Cel de la volan ar vrea să se întoarcă spre mine. Dar nu o face. Cu un glas pe care nu i-l cunosc, spune :

— Dinescule, și eu regret că nu stăm la fel de bine ca în serialele Te-Ve de sîmbătă seara. Noi sîntem milițieni, și nu actori. Cine nu calcă de două ori, de trei ori, de patru ori într-un eșec, fără să se descurajeze, acela e pierdut... Nu te juca de-a James Bond și treci neobservat. În față avem un adversar foarte atent la metodele întrebuințate.

Oprim. Tot *judiciarul* unei circumscripții bucureștene ne zgîim prin cîteva mîzgăleli de pe geam, neaburite. Pînă și eu mă zgîiesc, cu toate că nu am aflat încă despre care femeie bine e vorba. Și plouă ! Întreg orașul pare că alunecă prin șiroaie, cu lume sub umbrele albastre, negre, galbene, cu sclipiri de impermeabile ude.

— Uite-o, anunță Mihăescu. Nu, nu e ea. Seamănă leit.

— Care ? Aduce cu o cerșetoare ! exclam eu.

De la volan, Sticlaru întinde mîna pînă în spatele mașinii și ia un ghemotoc, adică un fîș, pe care mi-l aruncă în brațe.

— Îmbracă-l, într-un buzunar ai și un covrig. Ăsta-i *modelul* de femeie, pînă una alta. Împrăștiați-vă și aștept să-mi raportați și ce pastă de dinți folosește, CEALALTĂ.

Voicu deschide primul portiera. Din ploaie, întreabă :

— Credeți, tovarășe căpitan ?

— Cred în stilul spargerii, Voicule. Jos toți.

Sub un voleu de pînză albastră-deschis, Mihăescu ține cu noi cea mai scurtă ședință de lucru din analele socialismului și împărțim în trei, spre control, o mare zonă, în centrul căreia se află apartamentul prădat. Ideea că infractoarea trebuie urmărită în acest cadrilater este a lui Sticlaru și el răspunde de ea. În ultimul moment, îmi mai fixez o dată *modelul* de femeie bine pe care urmează să o

întîlnesc și revăd figurile celor doi ofițeri. Nu știu dacă mai era nevoie deasupra și de o pînză albastră ca fețele lor să fie albastre.

Ultimul de care mă despart e Voicu. Își suflecă manșetele de la pantaloni, ridică gulerul de la fîș și se privește.

— Mă simt ca parașutat !

Omul e o ființă de neînțeles. Cînd e soare, vrea ploaie, și cînd plouă, vrea soare. Aceasta e și dorința mea, pe care ploaia mi-o ascultă. Se mai potolește. Las umbrela pe spate și o învîrtesc de mîner cît mai repede. Trec printre șotroane desenate pe asfalt și aproape spălate de ploaie, printre construcțiile unui București mai vechi, înălțate pînă la trei și patru etaje. În capătul străzii nu se vede nimic, pe o stradă la stînga o autoutilitară-platformă, cu butelii de aragaz, denotă că mai sînt și alți parașutați pe lume. Privesc înapoi, fac la dreapta. Umblu zorit după o falsă asemănare cu asemănarea, trec neînsoțit de umbră. Apar neanunțat.

După o oră și jumătate, am controlat sistematic întregul sector afectat, am dat telefoane celor doi domni și nu răspund, m-am văzut de la distanță cu locotenentul Mihăescu... Acum, mănînc covrigul cumpărat din banii lui Sticlaru, nu din solda mea, și privesc la niște copii aurii care, cu mici lespezi de piatră, încearcă să facă ricoșeuri peste apele adunate la un canal înfundat. Pentru acești aurii de bucureșteni, natura a rechemat astăzi două bucurii vechi, aproape uitate : apa și pietrele.

În sufletul meu, se întorc imaginile copilăriei : Șura, un loc pe prundul rece la Prahovei, unde făceam baie și ricoșeuri pe apă. Prind o mică lespede de la ei, îmi țin cu dinții covrigul, ridic într-o mînă umbrela și cu cealaltă arunc piatra... Țopăie în trei ricoșeuri.

Copiii tresaltă de bucurie. Numai eu uit cine am fost pentru o lume lipsită de iluzii. Prin șirul de copii, se strecoară agale, *modelul* nostru adevărat. O femeie încă mlădioasă în mișcări, legată cu o basma neagră la cap, care duce o traistă murdară și peticită. Se uită pe la terase, trece cît mai neobservată printre copii, iar pe mine mă privește cu ochii ei noptoși. Cu o altă lespede sfărîmicioasă, o bucățică din tencuiala unui zid, stîrnesc mai mult stropi decît ricoșeuri pe apă și ea mă privește prudentă. Nu am de ales, o încredințez că sînt un zurbagiu rămas infantil, în căutarea semnelor că viața provine din apă.

Totuși rămîn nedumerit în legătură cu puținele bănuieli pe care mi le lasă. Este ea imaginea a ceea ce așteptăm să se întîmple ? Îi dau depline libertăți pînă cînd ajunge la capătul străzii. Închid umbrela, îmi scot fîșul de pe mine și îl trec sub haină. Copiilor nu le scapă pregătirile mele. Observație fără nici un sens. Las să picure tăcerea între noi, strop după strop, apoi rîd, conștient că sînt foarte slab pentru o solitudine mare.

Urmăresc femeia, cînd de la distanță, cînd mai de aproape și nu pot să-i reproșez nimic. Culmea e că nici nu cerșește, mă poartă prin ploaie după ea, pînă în sectorul lui Voicu.

Îmi pun iarăși fîșul și deschid umbrela. Mă mai plimb puțin pentru prevedere și de la un telefon public îl sun pe Sticlaru.

— Alo... La mine, nimic... Pe naiba ! La tovarășul Mihăescu ? Atunci e mai mult decît nimic... Aveți dreptate, am vrut să mă exprim invers... În regulă, plec să mă usuc. Revin.

Al doilea telefon îl dau cîntărețului Andrea Alexiu și, de data aceasta, sună ocupat. Alerg fără să mă opresc pînă la prima magistrală și, cu un taxi, ajung repede în Cotro-

ceni. *Delaunay-Belleville* are şi ea un cuvînt de spus, nu cred că mi se pare.

În uşa apartamentului, privit atent de Andrea Alexiu, realizez că ţinuta mea nu este cea mai potrivită pentru o vizită.

— Scuzaţi-mă. Vă deranjez pentru Marieta Popovici.

— Pentru ea nu mă deranjezi. Săraca de ea, ce moarte !

Aştept ca maestrul să se reculeagă şi să mă întrebe cine sînt. Dar lucrurile nu decurg după prevederile mele. Un bărbat mic de statură, cu părul negru şi pieptul scos în afară, se uită în treacăt într-o oglindă uriaşă şi mă invită să iau loc. La rîndul lui îşi strînge cordonul unei haine de casă şi se reazemă de un pian, negru şi fără lustru, cu capacul deschis.

— Sărmana de ea, cu vreo lună înainte de moarte a trecut să mă vadă şi vorbeam : Ascultă Marieto, nu faci bine că ai uitat de Mizil. Acolo te-ai născut, de-acolo ai plecat... Afară de asta, în ultimul turneu, am văzut că Mizilul, reconstruit cu blocuri, e un mic Bucureşti. Ştii ce mi-a răspuns ? *Andrea, păpuşel, mie nu-mi prieşte nici Bucureştiul.* Avea umor.

Nu prea ştiu ce atitudine să iau, noroc că maestrul stîrneşte o nesfîrşită bunăvoinţă, o mare încredere în mijlocul celei mai mari neîncrederi. Astfel apreciez că lucrurile nu stau atît de trist. Pînă şi casa e muzicală. La bucătărie se spală vase : cioc-boc. Maestrul atinge cu degetul o clapă neagră pe claviatura pianului : pam-pam. Într-o cameră apropiată bate un pendul : tam.

Dar undeva, la marginea imaginaţiei mele, se ciocnesc, deodată şi tare, alte două corpuri diferite, care nu scot nici unul sunete : legătura dintre această doamnă şi bunicul.

— Era o cîntăreaţă ? Părerea dumneavoastră.

— Un glas, vrei să zici. Un glas mic în muzica ușoară și puternic în afară. Mă observă să vadă dacă îmi parvine referința asupra căreia nu mai insistă. Munca irosită degeaba are în ea ceva întristător. Îți place muzica ușoară ?

— Mult, maestre, răspund eu. Și sînt gata să-i anunț și alte preferințe, afară de *Trece Condorul.*

— Minunat dar. Te sfătuiesc să mai ai puțină răbdare, cu cacofoniile. Vremea cîntecelor frumoase se va întoarce.

Își schimbă locul și se plimbă agitat prin cameră, cu nonșalanță, pentru mine o imagine nouă a vedetei de pe scenă. Bine măcar că mi-am ținut gura și nu i-am înșirat la ce rîvnesc eu în muzica ușoară. De teamă să nu stric echilibrul momentului, respect pauza, dar invitația la realitatea noastră atît de excepțională nu rămîne departe.

— Te interesează procedeul meu ? continuă maestrul. Cînt în mine. Un mod de a evada dintre țipete, trompete, bușituri în pielea bateriei negre și dintr-un cîntec transmis într-o sută de privințe diferite. Nu mai vorbesc de dans... Contorsionare colectivă. Sau mă ocup de familie și de *Experimentul Diego.* Am să-ți vorbesc și de el.

— Mulțumesc. Poate începeți cu Marieta Popovici.

Andrea Alexiu rămîne pe loc, așează cu papucul un covoraș într-un cadru fundamental. Ține fruntea cutată și e trist. Apoi îmi face semn să ne apropiem de o mică mobilă-combinată, care, în partea de jos a ei formează o bogată discotecă. Aprinde o lampă, își pune ochelarii și caută într-un carnet uzat, cu colțurile paginilor întoarse.

— Unde e notat ? se întreabă el. Un cîntec sincer, cîntat din inimă. Să ai inima pe buze — spunem noi. Da, pe la numărul patru sute, bănuiam eu. Închide carnetul, scoate un disc, deschide picupul, continuă : E cîntecul ei adevărat. O misiune îndeplinită bine. Aici, Marieta s-a

cheltuit cum n-a mai făcut-o. Alții nu recunosc nici acest moment. Și așează discul pe platou.

E un disc bătrîn, mare ca format, nu stereo, nu *high fidelity* [1], din care sunetele se înalță agresive. Surîd și mă rezem de pian în locul maestrului, dar imediat recunosc melodia. E cîntecul care îi servește bunicului drept reclamă, acolo, în Obor ! Acum seamănă cu o călătorie lentă, dintre cele mai rătăcitoare, dată omului... Nu cunosc vinovatul, doar pe victimă și cîntecul acesta al ei, și totuși...

Totuși, această dovadă nu duce decît la un David Dinescu lîngă Marieta Popovici — e *dreptul* său natural pe care îl atestă o melodie. Degeaba, Lucian David Dinescu...

Andrea Alexiu umblă la un buton. Îmi vorbește tare :

— Melodia a fost lansată într-o berărie, o grădină de vară. Marieta a cîntat mai întîi cupletele ei piperate și după o pauză acest cîntec... A intrat în grădină, și poate unde era cald, poate fără voia ei, și-a scos un sandail de culoare închisă și a rămas într-o rochie cu umerii goi. Ce să-ți spun ? În timp ce cînta, lumii aceleia așezată frumos pe la mese îi străluceau ochii. Marieta îi legase pe toți laolaltă. Nu a lipsit mult să-i vedem că se țin de mînă.

Acordurile largi și rotate ale melodiei vestesc terminarea discului. Îmi șterg sudoarea de pe frunte și mă uit prin casă după apă. Mi-e sete. Mă simt otrăvit, cum am văzut prin cîrciumi bărbați otrăviți, de țambalul celor ce cîntă aleanul unei tinereți.

— Ți-a plăcut ? Vrei să-l mai asculți ?

— Nu, maestre. Mă gîndesc cine a putut să o omoare. Dumneavoastră nu aveți nici o bănuială ?

Andrea Alexiu clatină din cap repetat și se ocupă de picup. Îl închide. La rîndul meu, îi cedez locul de lîngă

[1] înaltă fidelitate (Engl.)

pian și în trecere pe lîngă oglinda imensă, încadrată în auriu, îmi amintesc ce mi s-a spus, că unii actori și interpreți repetă în fața oglinzii. Desigur, asemenea amintiri nu mă ajută cu nimic.

— Pot să-ți dau altă relație.

— De actualitate ?

— Mai înainte de a trece pe la mine, cu vreo săptămînă, am întîlnit-o pe lîngă Teatrul Muzical din Calea Victoriei. Mi s-a părut că citea un afiș, dar nu citea... Era doar tulburată și mi-a mărturisit pe loc că cineva a amenințat-o.

— Mult înainte ?

— Nuu... Ținea de imediat. Iminent.

Surpriza declarației mă înăbușă și gîndurile mă poartă ba ici, ba colo. Ies din raza oglinzii, ca nu cumva să-mi arate fața. Maestrul își scoate ochelarii și își trece cu grijă mîna albă prin părul negru. Fac apel la calm, în timp ce pe covor umbra lui înaintează în fața mea.

— Era însoțită ? Nu ați mai zărit pe nimeni ?

— Singură printre obișnuiții instrumentiști care staționează pe lîngă teatru.

— Cum v-a transmis știrea ?

— Ți-am spus doar ! exclamă el. Tremura. *Andrea, cineva m-a amenințat cu moartea. A spus-o foarte clar.* Dacă mă gîndesc, descopăr în starea ei violența rece și calculată a ucigașului, bărbat sau femeie. Purta semnul lui Cain ! După o pauză continuă : Cred că am întrebat-o și de ce o amenință, din ce motiv ? Nu mi-a răspuns și nici n-am mai încercat.

Tot ceea ce îmi permit să cred este că Marieta Popovici s-a întîlnit în ziua și la ora aceea cu cineva. Dar cu cine ? Frumoasă precizare, tremura pentru violența rece

și calculată a amenințării. Mă îndepărtez spre ieșire. Calc binișor, cu mare grijă, să nu iau covoarele în picioare, în bătăile sonore ale pendulului.

— Nu înțeleg ce l-a determinat că nu v-a vorbit de motivul amenințării ? Frica, uitucenia aceea cunoscută, ascundea ceva ?

Maestrul vine la mine și îmi pune mîna pe umăr. Un zîmbet pare că luminează pe dinăuntru fața lui negricioasă.

— Tinerețe, tinerețe ! Cruda tinerețe pe care trebuie s-o iertăm, ea nu vede culorile așa cum le văd ceilalți : pentru ea totul e alb sau negru... Numai că omul e cenușiu. Ha ! Ha ! Ha !

Deși presimt răspunsul, întreb :

— Ați vorbit de această amenințare și miliției ?

— Era util ? După o săptămînă, Marieta nu a mai pomenit nimic despre amenințare, cînd a trecut să mă vadă. Îți dai seama, m-a făcut să mă gîndesc dacă nu cumva era și puțin băută, pe Calea Victoriei.

Un element se distinge de netăgăduit : organele de cercetare nu au ajuns pînă la Andrea Alexiu, ceea ce îmi dă dreptul să sper că, astăzi, sînt posesorul unor noutăți, fără să calc pe vreun fir — termen de lucru la unii dintre ai noștri.

— Vă rămîn recunoscător. Să vă spun și cine sînt...

— Nu contează. Pe la mine trec mulți să mă vadă. Vor să afle cît mai avem pînă la vremea cîntecelor frumoase. Cîntecul e o evadare, și mi-a părut bine că o știe și tineretul.

În vestibulul casei, mîngîi șaua albă a unei biciclete *Pegas*, stropită de apă și noroi. Gestul meu atrage după sine un alt moment de comunicare. Andrea Alexiu îmi trece înainte cu elanuri neașteptate.

— Nu ți-am vorbit de *Experimentul Diego*. La Universitatea din San Diego, un grup de oameni de știință a prezentat concluziile unui experiment sportiv. Oameni între 35 și 70 de ani au practicat în zece ani anumite exerciții : ciclism, alergări dimineața și seara înaintea culcării...

Îmi culeg cuvintele de parcă aș culege jar cu cleștele.

— Am auzit.

— Ce părere aveți ? Eu am ales ciclismul.

— Da, ciclismul. Întrunește multe calități. Nu cumva cunoașteți pe cineva din intimitatea doamnei ?

Maestrul îmi aruncă la mari răstimpuri cîte o privire, ocupat să zornăie cheile din ușă pentru a-mi deschide. Poate mă înșel, dar va mai trece mult pînă voi întîlni un al doilea civil care să nu se amestece cu plăcere în teorii polițiste. E drept că privirea lui intensă, surprinsă, dar deznădăjduită, exprimă ceva ce nu se poate stabili. În singurătate își făurește propriile lui supoziții, dintre cele mai posibile ?

— Nu cunosc prietenele Marietei. Nici nu era ușor.

— La ce vă referiți ?

– O prietenie cu ea era imediată și scurtă. Încearcă și vorbește cu garderobiera de la Teatrul de Revistă. Poate în ziua amenințării venea de la ea ?

Părăsesc casa maestrului cu făgăduiala că am să trec să-l mai văd, mai ales dacă voi afla adevărul. Un cer și un oraș răvășit de soare și de ploaie alunecă fiecare în sens contrariu. Ziua aceasta, continuarea dintr-o vară nouă, mă poartă cu ea într-un proces de rotire uriaș și de neîncetinit. O altă spiță a roții se înalță... Merg pe stradă cu o imprecisă conștiință a ceea ce voi face de la un minut la altul, pînă la întoarcerea la locul acela ordonat. Și, deodată, încep să mă gîndesc la astenie. Nu glumesc.

10

— ... Mă gîndesc la astenie. Nu glumesc, Simina.

— Tu ascunzi ceva, Le De De. Te găsesc cu stressuri în ultima vreme, spune ea. Arunc departe de gard restul din mărul primit, dar ea îmi întinde mărul ei muşcat. Muşcă... Nu sînt şarpele.

De la urmele lăsate pe măr mă uit la dinţii ei şi muşc cu ochii închişi, tulburat de o viziune neclară, însă puternică.

— Stressuri ? Pe naiba !

— Atunci vorbeşte, să vedem ce ai.

Mai muşc o dată din mărul ei şi mă gîndesc că aş putea inventa un caz, o istorie despre o familie fără istorie : dinastia obscură a Dineştilor. Dar experienţa îmi spune să nu complic lucrurile. Eu am să uit sau am să încurc vreun amănunt şi Simina, mare amatoare de interpretările cele mai opuse — gata. O cunosc eu pe ea de cînd era mică şi venea cu ai ei vara la munte. Doar să se îngraşe, nu să mă interpreteze.

Din lipsa unui răspuns calitativ, oricine ştie din ce rod împiedicat, prind cu mîinile zăbrelele de fier ale gardului care se separă şi îl scutur bine. De fapt, pot intra şi în curtea blocului, dar nici despre asta nu e vorba.

— Nu flirtăm şi noi un pic ?

Simina se uită repede în jur şi mai atent într-o anume direcţie, la o fereastră. Apoi se prinde mai bine de gard.

— Pe seară, şopteşte ea. Dacă ai să poţi şi tu.

— Pînă una alta, ce e rău în asta de vorbeşti aşa ?

— Pentru noi e bine, pentru ei e rău !

De la o altă fereastră acoperită cu o plasă verde împotriva muștelor, Ileana, sora mai mică a Siminei, se mișcă dincolo de sită.

— Simina ! Siminaa ! Nu te preface că n-auzi. O să spună mama să nu mai stați pe gard, să intrați în casă. Siminaa !

— Cînd zice Simina, parcă e o sirenă a miliției observ eu.

Simina aruncă în curte restul de măr și își strecoară mîna prin gard. Îmi mîngîie pe furiș una din tîmple sau părul. De sus, cad cîteva picături de ploaie caldă.

— Nu mă îngrijora cu astenia. Mai bine lasă-ți părul să crească lung. Ți-ar sta bine. Gen epoca de piatră.

Fata asta are mult umor. Să tot rîzi dacă ai chef.

— Mi-ar place și mie, o vară de probă. Numai că pe la noi se poartă definitivul.

Mă cațăr și mai bine pe gard și îmi șterg palmele dungate de rugină. Dacă îmi amintesc, nici ea nu are mai mult noroc în privința coafurii a la *afro*. Odată a încercat, cînd tatăl ei era plecat în delegație, și îi venea minunat.

— Mergi mîine la o conferință despre hipnoză ?

— Merg. Mă interesează.

— Cu toate că se crede că nu există hipnoză.

— Merită să mai mergi ?

— Lî Dî Dî, face ea, altfel. Baze științifice ! Te rog, nu fi astenic mereu. După o lună de practică, nici o lună măcar ! Zgîlțîi gardul din nou și o sărut pe nepregătite. Nu despre asemenea baze științifice vorbeam, Le De De. Și se retrage mai la distanță de mine.

De pe stradă, din direcția în care nu pot să văd, tatăl Siminei intră în curtea blocului, întocmai ca un tîmplar de mobilă fină : puternic, aprins la față, cu mapă — în locul traistei cu scule purtată de strămoșii săi dogari.

Salută în trecere, văd, Doamne, că nu-l preocupă prezența noastră. Cu toate acestea atît Simina cît și eu ne distanțăm de gard, fiecare de partea lui. Vorbim chiar mai alert decît pînă la venirea *meșterului* tîmplar.

— Vino, sus, Le De De. Mama a făcut spumă de caise.

— Nu mai urc, plec.

— Puțin... Nu făcea spumă dacă eu nu călcam rufele.

— Ai dreptate, o studentă la ASE nu călca rufe, dacă nu avea ghinionul unei restanțe.

Sînt privit ca un soț îngăduitor, dar nu credincios. Prin fereastra acoperită cu sită, se aude glasul mamei Siminei și al *meșterului*. Ascultăm. Pe un ton intrigat și nu iritat, *meșterul* se miră de felul în care Simina și cu mine ne întîlnim *pe gard*. Cu o memorie de neprevăzut, el enumără o mulțime de întîlniri ale noastre încă de pe vremea cînd Simina venea la munte și vorbeam copilărește, ore în șir, urcați pe gardul care ne despărțea casele. Mama Siminei amintește și de întîlnirea noastră din toamnă, la deschiderea facultății și a Școlii de ofițeri. *Meșterul* procedează la concluzii : Sînt mari, dar se întîlnesc tot ca niște copii. Ileana reintră în drepturile ei legitime de sirenă. Pînă la urmă, eu sînt cel chemat prin sita verde.

— Ordonați ! Plec imediat.

— Vino diseară la masă la noi, intervine și *meșterul*.

Mă las mult peste gard și o sărut pe Simina. O clipă nu îmi pasă de nimeni, de Ileana, nici de conferința despre hipnoză, de nimic. Apoi mă retrag de la gard, îmi frec palmele de rugină și printre stropii de ploaie caldă se strecoară un sentiment ciudat. Poate pentru că taina gardului, necunoscută nici de Simina, nici de mine, nu mai este o taină ?

Pe lîngă gard, Simina mă însoțește curioasă.

— Ce s-a întîmplat ?

— Nimic. Iată că plec.

— Le De De, nu-i adevărat. Nu te cred. Tu ești mîncat de secrete. Acum văd bine că nu ai astenie. Îmi arată cu degetele o măsură în centimetri. Nu ai nici atît... În toate zilele noastre vei avea secrete ?

— Poate că și în nopțile noastre. Pe diseară...

Mîncat de secrete, auzi ce afirmație precisă ! Iau un autobuz care mă leagănă și îmi dă iluzia somnului, condus excelent de o tînără șoferiță. *Mîncat de secrete ?* Sper mult ca la o ședință UTC, în toamnă, în primăvară, nu e nici o grabă, să mi se ofere prilejul să vorbesc despre femeia de-a lungul secolelor. Categoric va fi un punct de vedere nou... Tovarăși, femeile sînt mai puternice decît bărbații, nu știați ? În ce ? În toate : viață, război, sex. Apoi am să le prezint o adevărată antologie a femeii, de la numeroasele matriarhate pe care le cunoaște omenirea și pînă în prezent, cu toate performanțele eroinelor sale. Voi merge foarte departe, pînă la Simina care face afirmații precise, fără să știe de fapt nimic, pînă la șoferița autobuzului inclusiv cerșetoarea care poartă niște bărbați pe drumuri, *inclusiv* sirena de Ileana, cu frustrările ei precoce. O opinie utilă pe care e bine să o afle și femeile, pentru confortul poziției lor, și bărbații, pentru a intra în gardă.

Pătrund în sectorul meu de cartier, nu cel mai bine dispus, dar calm, pregătit pentru o supraveghere mai lungă decît o zi-lumină. Plouă mai tare decît în cartierul Siminei, dar, după ce deschid umbrela și dau relații unui cetățean despre strada Valea Voievozilor, ploaia se mai împrăștie, purtată de vînt. Urmăresc norii cu forme sălbatice, și doruri mai sălbatice decît cele mai sălbatice forme de nori izbucnesc din inima mea plină de dorinți.

Un puşti dintre cei cu care am făcut ricoşeuri dimineaţă mă salută cu respect şi astfel descopăr că sînt destul de popular prin aceste locuri.

Pe Mihăescu şi pe Voicu nu i-am zărit pînă în prezent, în schimb o anumită persoană care circulă în paşi asemănători cu ai mei îmi întăreşte bănuiala că Sticlaru' ne-a înlocuit cum s-a putut mai bine, pe durata pauzei noastre. Oricum, tipul e foarte încăpăţînat în convingerile lui. Să vedem ?

Mă opresc. Printre obloanele unei case prind o discuţie.

— Ai scos covorul cel nou afară ?

— Iar te bagi, omule. Nou o fi, da e plin de praf. Bate-l.

— Te priveşte, dacă proprietarul ne măreşte chiria !

Orice solilocviu îl găsesc de prisos. Tovarăşi, femeile sînt mai puternice decît bărbaţii — sau nu vreţi să mă credeţi nici acum ? Apoi remarc cum se intensifică ora mecano-cetăţenească, sosirea automobilelor pe la porţi, parcarea lor pe trotuare.

Printre pietonii goniţi de pe trotuare, unul dintre ei mi se pare destul de cunoscut. Dar iată că memoria mea bună nu se confirmă. Omul zîmbeşte, zîmbesc şi eu... Totuşi, în ultima clipă a întîlnirii, încep să ştiu că între noi doi a existat o altercaţie. Ceva neplăcut... Şi imediat dau mîna cu *nătărăul,* cum îi zice bunicul. Nelucu Tudose, fratele bunicilor Costela şi Elena, gonit prin viaţă de ele şi de pe trotuare de maşinile Dacia.

Era mult mai bine dacă nu îl întîlneam.

— Ce faci pe aici ? Eu lucrez la poşta de pe magistrală.

— Oh ! În misiune.

— Eşti elev-ofiţer la ?... Atunci e foarte secret.

— Nu foarte. Secret.

După zece pași, aflu că rudele vorbesc despre mine și că mă așteaptă să trec pe la ele. După alți zece pași, îmi fac nestingherit observațiile cu privire la tot ce poate fi suspect pe traseu și mă uit la Nelucu, la felul în care își șterge ochelarii cu o bucățică de piele de căprioară, prinsă printr-un nit de un minuscul suport, ceva practic și complicat.

— Te-au îngrozit strigătele Costelei. *Ticălosul* și *Aia*.

— Cinstit, da.

— Află că *Ticălosul* nu este un ticălos curat, are și multe merite, precizează Nelucu. În fond, ce-a făcut ? S-a despărțit de bunica ta. Dar nu este el singurul. Mergem mai departe dacă vrei : admitem că bunicul tău a fost ticălos cu toții și în toate situațiile...

— Răsturnați întreaga realitate ?

— Trebuie. În schimb, poate că s-a purtat frumos cu un singur om : muierea *Aia*.

Despre bunicul nu îndrăznesc să am păreri. Vom mai vedea, vorba aceea — extras de Paștele cailor. Dar claritatea acestui nefericit de lîngă mine, care nu și-a pierdut prin familie sentimentul dreptății și oportunității, merită mai mult decît senzaționalul oferit de el. Sub un dud care se scutură și a pătat trotuarul, că nici ploaia nu l-a mai putut spăla, rămîn pe loc. E punctul meu final și începutul zonei lui Voicu. Un fulger albastru-electric îi pune lui Nelucu în evidență ochii umbriți, ce protejează jarul acela molatic, care este, de atîtea ori, sufletul multora ca el. Surprins, spun :

— Mai mergem împreună o bucată. Puteți ?

— Cum să nu, Lucian, parcă... E și un bufet, cu bere.

— Mulțumesc. Altă dată, rîd eu. Și mă uit scrutător, o dată în spate și pe urmă în față, peste orice mișcare a străzii.

— Du-te și pe la el, fără să afle Costela și Elena. Merită să-l vezi... Cînd nenea David are chef, spune lucruri interesante. Are și o colecție de mănuși...

Tac. Am toate motivele. Rețin însă noutatea despre colecția de mănuși, fără să fac din ea o discuție — ar fi mult prea-prea. Lîngă mine, Nelucu mă urmărește cu o cută de angajare pe frunte, încordat în efortul și dorința de a convinge.

— Vă cred.

— Cere-i să-ți vorbească cum a fost dat dispărut de pe front și cum a fugit dintr-un lagăr al nemților. A traversat Germania, cu cobilița pe umeri și două găleți cu apă, întotdeauna pline. De gălețile pline depindea reușita ! Numai David Dinescu o putea face.

De data aceasta, numele de David Dinescu, rostit cu respect și teamă, îmi provoacă o stare aparte. Deschid umbrela, deoarece începe să plouă și îl adăpostesc cît mai bine. Merge în pas cu mine, plin de rîvnă. Da, numele de David Dinescu îmi sugerează, la București, starea cu care îți asculți propria voce, imprimată pe o bandă de magnetofon, iar la mine, în munți, sosirea ecoului. Într-un subsol șuieră un aparat de sudură, se sudează o conductă, la o răscruce îl văd pe Voicu...

— Pe lîngă rătăciri, a avut și necazuri, bunicul.

— Multe ! Ia gîndește-te, *mort* și *înviat*, își cîștigă pîinea mai tîrziu decît toți ceilalți. De aici și cele mai mari greșeli ale lui. Dar marea prostie a făcut-o cu...

— Cîntăreața aceea, îl stîrnesc eu. Poate avea și un nume.

Nelucu iese de sub umbrelă și mă privește din ploaie. Clipele acestea de distanțare nu sînt de disprețuit și le ademenesc către mine, în scopul prelucrării. El scoate un pachet de țigări, din care îmi oferă. La lumina unui chibrit,

în palma făcută căuş şi pe degete, îi zăresc urmele de sfoară lăsate de munca lui la mesagerii.

— Cîntăreaţă ? Nu ! exclamă el şi revine sub umbrelă. Era altceva, una care l-a scos din minţi şi l-a tocat.

— Dar era sărac !

— Da şi nu... Uneori, scotea banii din piatră seacă. Alteori nimerea nişte *numere cîştigătoare*, că te uimea. Îmi amintesc că, după munca la Cazino, ţi-a spus Costela...

— Reţin. La Las Vegas, acolo, la noi.

— Da, voi nu le-aţi trăit, dar le ştiţi mult mai bine ; nenea David, după alte încercări, s-a lansat într-o afacere în stil mare cu hîrtie. Cea mai mare criză de hîrtie pe care am trăit-o. El specula hîrtia venită de acolo şi cîştiga imens. Pe de altă parte, lui îi trebuia şi o altă muncă, nu de lăcătuş, ca să poată fi lîngă una cu pretenţiile ei... Şi era o muncă albă.

Dar iată că, în timp ce mă străduiesc să ridic cu atenţie, văluri după văluri, pe stradă se petrec lucruri mai curioase. Dintr-un bloc de vizavi ies doi inşi. Unul duce în spate un sul, celălalt un sac, pe care le urcă într-o maşină. Îi dau lui Nelucu umbrela, să nu plece, arunc ţigara şi trec strada, cu ochii la numărul maşinii. Cînd cel care înghesuie sacul în maşină, şi nu în portbagaj, se apropie de volan, îl acostez cu o nouă ţigară pe care o scot din buzunar... E o figură clasică de complice, căruia îi mai tremură şi mîna cu bricheta aprinsă — aceeaşi mînă cu care ducea sacul.

De îndată ce ţigara îmi arde, dau înapoi şi-i mulţumesc de două ori, gata să mă bălăcesc în cuvinte prostesti... Bărbatul nu este altul decît un renumit universitar, *prof* de-al Siminei, la nu ştiu ce catedră economică. Pe deasupra, abia la întoarcere văd că pe blocul de vizavi

mai este şi o firmă, ştearsă de vechime : ATELIER DE TAPIŢERIE AUTO.

— E acela care vorbeşte la Televiziune despre capitalism şi crize, e şi Nelucu de aceeaşi părere.

Mă ascund furios sub umbrelă şi plecăm.

— Am văzut. Să lăsăm crizele... După ce bunicul nu s-a mai ocupat cu *munca aceea albă* şi criza de hîrtie a trecut, doamnei i-a convenit un bărbat în funcţie de paiaţă a obştei ? Nelucu mă urmăreşte cu aceeaşi cută pe frunte. Continui altfel : Vreau adevărul, şi nu trăncănelile auzite prin familie.

Umerii lui Nelucu se boltesc. Cîntăreşte termenul de paiaţă a obştei, pe care l-am folosit imprudent ? Bine măcar că am fost inspirat în ultimele cuvinte... Îl ţin de braţ mai tare decît e necesar şi deocamdată ascult clipocitul ploii care se înteţeşte. Ce neiertătoare forţe duc cu mine.

— Păi, Luciane dragă, ai dreptate. Dar ea n-a mai avut încotro. Paiaţă, paiaţă, însă cu bani. El se îngrijea de ea şi de *Paradisul originar*, ca de petreceri, croitoreasă şi altele.

— Apartamentul i l-a cumpărat de mult ?

— De vreo patru ani. N-ai să crezi, am aflat chiar de la vînzător, trimite cu regularitate pachete fiului, geolog, care se ocupă în munţi de cutremure. El mi-a dat şi vestea că ea a fost omorîtă. Tăcem amîndoi fiecare din alt motiv. Costelei şi Elenei nu le-am spus, cine ştie ce ar mai fi făcut.

Sus, la un etaj, se aprinde prima lumină a unei nopţi care soseşte în valuri, mult mai devreme, ca într-o zi senină. Printre şiroaiele de ploaie care curg de la nişte cutii cu flori suspendate deasupra ferestrei iluminate, zăresc o frumoasă icoană veche, cu Sfîntul Gheorghe

călare și balaurul. Îmi trec mîna prin părul umed, cu un gest de lehamite. Dacă Sfîntul Gheorghe ucidea cu adevărat balaurul, răul nu mai avea ce căuta pe lume.

— Nu știți de ce ? Cine avea interes s-o omoare ?

Nelucu aruncă țigara într-un șuvoi de apă ce curge de la un burlan. Cred că mestecă un fir de tutun între dinți. Surprinde în tăcerea mea un anumit efort, simte ceea ce eu nu comunic. Și este cît se poate de brutal.

— Nu. Să aștepți o viață întreagă, pînă în pragul uitării definitive, ca să... Greu de crezut. O făcea din tinerețe !

Indirect, descopăr că și el l-a bănuit pe bunicul, chiar dacă pînă la un punct l-a reabilitat îndrăzneț. Printre surprizele unor asemenea căutări, predomină deci și aceasta.

— Complicat om, bunicul, rostesc tărăgănat.

— Și apoi, miliția ! Tu știi mai bine că ea nu doarme.

În colțul străzii, observ că Nelucu se uită cu invidie la animația dintr-un bufet în care se bea bere, acel popas din drumul lui spre casă. Dar după bufet, la cîțiva pași, strada ne recompensează pe amîndoi pentru pierderile suferite. La vitrina unui modest magazin cu bijuterii, un om beat și plouat se uită solemn și în balans la delicatele podoabe. În căutarea ponderei pierdute, el se luptă să rămînă măreț : se vrea parcă și mai înalt în statura lui scundă și robustă.

Peste acest cadru de fotografie, nevoile mele se agită mereu, ca dintr-un clocot. Întreb :

— Nu mai aveți vreo indicație cît de vagă ?

— De ce să vorbesc ce nu trebuie.

— Poate vreun detaliu ? Pe doamna aceea o cunoșteați?

Nelucul zîmbeşte cu indulgenţă şi cu compătimire. Sper să nu aibe alt temei în afară de termenul de doamnă.

— Doar din reputaţia ei proastă, spune el. Apoi schimbă vorba : Mi-e milă de nenea David, cred că nu mai e bun de nimic. Şi nici nu şi-a cunoscut fericirea.

Fără obişnuita pregătire de despărţire, această rudă sau acest străin, pe care niciodată nu voi şti cum să-l numesc, îmi întinde mîna şi iese de sub umbrelă. Apa de pe umbrelă curge pe umerii săi, iar eu nu mă decid să-l las să plece. Îl găsesc cînd strălucitor şi mediocru, cînd strălucitor de mediocru.

— O chestiune personală ?

— Esenţialul l-am spus.

— De ce nu vă însuraţi ? Scuzaţi-mă... Văd că cunoaşteţi atîtea despre viaţă. Despre bărbat şi femeie, în general.

— Hm ! Ce întrebare ? E prudent, oare, să faci dragoste cînd ai tensiunea 19 ?

Îi eliberez mîna şi Nelucu pleacă mulţumit. Merge din ce în ce mai grăbit, în seara aceasta gonit cel puţin de ploaie.

Urmez neabătut traseul în formă de pătrat, simbol medieval al paradisului terestru, după spusele unui savant matematician, vecinul nostru, acasă la munte, şi cum mă lasă s-o cred căpitanul Sticlaru. Vizibilitatea scade, pe Mihăescu nu îl mai văd şi din pătrat se nasc toate celelalte derivate ale lui : ovalul unei case cu portic, cercurile concentrice ale picăturilor de ploaie, cercurile gîndurilor. Sînt în posesia unei noi versiuni despre *ticălosul* sau versiunea cea mai adevărată ? Sălbaticul acela îndrăgostit pe viaţă !

Dacă lucrurile sînt orientate într-o asemenea direcţie, atunci e îngrozitor de chinuitor să iubeşti mereu singur.

Într-un apartament s-a deschis un televizor. O lumină alungită mă fură cu strălucirea sa blîndă de nebuloasă. Trec mai departe fără să las urme, preocupat numai de actul de a supraveghea. O lume nouă, neexplorată de nimeni altul, mă închide în ea. Prin minte îmi alunecă doar cuvinte monosilabice.

Două ore mai tîrziu, o mașină oprește la distanță de mine și trece pe faza mare a farurilor. Mi se pare, deodată, că sînt despuiat, că hainele și-au pierdut proprietățile de-a mă acoperi. Mă îndrept spre mașină, pe sub bolțile copacilor și vegetația străzii care seamănă cu un tunel de frunze spoite cu cositor. Apoi mașina își stinge pînă și luminile de poziție.

E un semnal, ce pot să zic ! La volanul mașinii stă, nemișcat ca o mumie, Sticlaru. Îmi deschide portiera să iau loc lîngă el și arată cu mîna un pachet alb în torpedo, totul pe muteşte. Din ținuta lui, încep să întrevăd că e mut și fiert.

La al doilea semn, desfac pachetul într-un lung și enervant foșnet de hîrtie și scot o plăcintă caldă. Sper mult că nu greșesc, îmi cere să mănînc plăcinta ? Iar el vorbește de la sine :

— Să mă înșel ? Există obiceiul la unii infractori de a mai da lovituri, acolo unde au reușit, la scurte intervale, tocmai atunci cînd nimeni nu se așteaptă. Sînt superstițioși, cred în terenul cunoscut, cred în steaua lor. Altfel, de ce a mai trecut ea azi-dimineață pe aici ?

Nu spun nimic. Amîndoi credem în posibilități diferite, afară de faptul că flerul meu îmi șoptește, adio întîlnire cu Simina, adio masa de seară într-o ambianță plicticoasă, dar mai adecvată. Întind iarăși mîna la pachet și Sticlaru vorbește nerugat.

— Mutăm pînda la numerele pe care ea le-a vizitat, dimineață. Mergem la Mihăescu.

Nu spun nimic. Afară plouă mai tare. Poate că prin noapte trece chiar bunicul cu cobilița și își varsă gălețile cu apă peste mine. Poate.

10

Ultima încercare.

Pînă spre ziuă au căzut ploi intermitente, după spusele buletinului meteorologic, și fără să respire măcar, după declarațiile unora de la judiciarul marelui oraș, dar doi cîte doi, cu schimbul în mașină, am scos-o noi pînă la capăt. *O să răsară* el *soarele* și *pe ulița noastră,* spunea căpitanul Eugeniu Sticlaru, pe numele său întreg, printre diverse schimbări ale planului de măsuri, numai că la apariția soarelui ordinul lui a fost să ne facem imediat inexistenți pe stradă. Și ne-a mai și fluierat cu solfegiul lui, recunosc, foarte eficient.

În ceea ce mă privește, m-am descurcat ușor. Nepermis de ușor după opinia unuia dintre noi, lesne de ghicit. Am intrat într-o școală generală și vraiște, din care se poate cuprinde întreg mijlocul străzii, cu toate numerele de imobile vizitate ieri de femeia cu ochi noptoși, în sectorul lui Mihăescu. Sticlaru și Mihăescu s-au ascuns într-un colțar verde, cu o bancă, tufe mari și umede și o diagonală vizuală spre imobilele vizate. Dar după un timp, Sticlaru murdar de noroi pe pantofi, a venit la mine și mi-a cerut azil. Acum, Voicu duce, pentru a doua oară, tratative pentru o imposibilă cumpărare a unui hîrb de motocicletă,

uitată într-o curte — curte care creează un pasaj spre o altă stradă.

Stau cățărat pe un birou cu genunchii la gură, piesă care a fost birou înaintea erei noastre școlare, și mă uit prin geamurile holului spre strada însorită și semipustie. Peste drum, luciul prăfuit al unui alt geam, se aprinde alb și lămîiul aievea din fereastră e însoțit de năluca unui alt lămîi. Năluca face parte din floare ? Din oboseală ? În alt unghi, Sticlaru stă lîngă un perete gri-deschis, pe care sînt prinse grafice și diagrame roșii cu date din revoluția tehnico-științifică a Cincinalului. Cu un deget prins la curea, încît pistolul i se vede mai mult ca un complement bărbătesc, decît ca o armă, șeful nostru arată foarte bine în chip de erou obosit, uitat la datorie.

Singurul lucru care mă exasperează și mă tulbură în ultima oră rămîne logica strînsă a ipotezelor și a planului său.

— Ce ai preda Dinescule într-o școală ?

— Să vă spun ? Orele de vraiște.

— Vraiște e o materie ușoară. Eu aș preda ore de somn, replică el și cască pentru autenticitate. Continuă : O dată, la Eforie, detașat într-o iarnă, stăteam tot la fereastră și mă gîndeam la dosarele pe care le aveam de pregătit după trecerea sezonului marin. Un șef m-a întrebat : *Ce vezi tu pe stradă ? Același om care a mai trecut și dimineață o dată.*

In semn de contagiune, cît și pentru efortul depus, casc. Pe strada noastră trec doi inși. Unul dintre ei, scund și puternic, cu brațele goale și un sac de sport în mînă, ezită puțin în fața imobilului cu numărul 18. Celălalt, mai înalt, trece înainte spre scara principală. Totul se petrece atît de firesc.

— Tovarăşe căpitan, pe cel scund l-am văzut aseară... Era beat şi se clătina în faţa unei vitrine cu bijuterii.

— Sigur ?

— Sigur... Dar femeia ?

— Rămîi mereu în urma mea, ordonă el. Şi iese fără zgomot pe uşa şcolii, trece strada şi se ascunde după tulpina unui tei dat cu var.

Îngrijitoarea care ne-a găzduit în şcoală vrea să iasă după noi, dar îi fac semn să nu se mişte. Din colţul verde, Mihăescu îşi face şi el apariţia, iar Voicu a abandonat *tîrgul*.

Sticlaru iese de după copac şi se avîntă frînt de mijloc în curtea îngustă a imobilului. Îl urmez... Deschide uşa de fier şi se strecoară pe vîrfuri. Sînt lîngă el, la începutul unei scări cu balustradă cromată. Un contor de gaze măsoară în metri cubi clipele, aproape, sus la un etaj, cineva toacă vinete ori carne şi în pauze vorbeşte unui copil.

— Scrie o propoziţiune cu *ghi*.

— Arghir... scoate ghimpi... la trandafiri ! E bine ?

— Mai încearcă una.

— Arghîr... Nu. Ungherea îşi scoate aşchia de sub unghie...

Linişte. O simt făcută din *ghi, ghe* şi din imprecizia care m-a iritat întotdeauna. Nici Sticlaru nu o duce mai bine. Şi totuşi se aude un trosnet scurt, de uşă forţată. Acum pot spune că cei doi de sus au lansat în sprijinul nostru o punte, o punte mişcătoare şi fragilă, aruncată peste un abis. Urcăm pe lîngă pereţi. Primul, cu pistolul în mînă, e Sticlaru.

Reperăm intrarea forţată şi uşor întredeschisă. Cu piciorul, Sticlaru împinge uşa apartamentului. Someazā :

— Stai !

Din interior, cel mai scund dintre spărgători se aruncă cu capul în piept spre el. Sticlarul îl loveşte cu sete, cu mîna liberă, dar bruta trece, se avîntă cu capul spre mine... Un sac greu şi viu mă proiectează în balustradă, cu toată lovitura pe care i-o aplic. Pe Sticlaru nu îl mai văd, iar în apartament se aud bușituri... Mă las cu pieptul pe balustradă şi îmi fac vînd pe scări, încît ajung jos, la intrare, înaintea brutei. La rîndul lui, poate zăpăcit, acesta întoarce capul. Mă caută înapoi pe scări ? Ţin pistolul îndreptat spre corpul lui răsucit şi aştept întocmai vînătorilor din munţii mei care nu trag cînd vînatul bea apă... Apoi reţin un imprevizibil salt spre mine şi fulgerarea unei lame de cuţit ridicat în aer. O pocnitură răsună spart... A tras Mihăescu !

Moale şi greu, un om gătit cu o floare însîngerată sub umăr, vine spre mine. Are privirea ca de sticlă pisată şi din pumnul puternic — o unealtă, scapă un cuţit cu arc de Calabria. Îl prind înainte să se zdrobească de piatră sau de uşile de metal şi îl depun întins la intrarea în imobil, în plin soare, cu două linguri de argint ieşite dintr-un buzunar al pantalonilor. Nu mă gîndesc la moarte ori la viaţă, e prea puţin... Din vîrtejul gîndurilor, o vorbă auzită, poate un vers, nu cred c-am ştiut vreodată versuri, domină întreaga clipă : *arătă cum coboară din arbori maimuţele, devenind oameni, ca să vîneze maimuţe prin arbori*... Iată că a venit şi soarele pe ulița noastră, o noapte l-am tot chemat. Dar e o dimineaţă... E dimineaţa unuia care a rămas maimuţă.

Lîngă rănit se lasă şi Mihăescu.

— Femeia care lucrează cu voi, unde o găsim ?

— Vine pe seară, la *Perla*... Ea face recunoaşterile...

Pe trepte coboară în fugă celălalt spărgător, cu mîinile prinse în cătuşe şi cu Sticlaru în urmă. La ieşirea pe uşă se opreşte, apoi închide ochii şi sare peste cel rănit.

O jumătate de oră după prinderea celor doi infractori, colonelul şef al circumscripţiei, sosit la faţa locului, ne invită, pe Sticlaru şi pe mine, în maşina lui. Voicu şi Mihăescu conduc ultimele operaţiuni, încurcaţi şi admiraţi de o mulţime de cetăţeni de pe stradă, pe un fundal de linişte gravă.

La un stop din centru, colonelul îi restituie lui Sticlaru actele celor doi infractori spărgători, eliberaţi numai de un an din penitenciar, şi se uită mai atent la mine.

— Ai un bunic ? Înghit un nod dureros şi nici nu îmi mai aud glasul. Era dimineaţă la ofiţerul de serviciu, întreba de David al lui. Arăta îngrijorat... Du-te acasă şi odihneşte-te pînă mîine. Şi îmi deschide imediat portiera.

Sticlaru însă îmi întinde palma şi aşteaptă. Ce aşteaptă?

— Dă-mi pistolul.

Predau arma şi, ajuns pe trotuar, răsuflu adînc ca la o expertiză pulmonară. Nu cumva şi cuvîntul emoţii se scrie cu *ghi, ghe ?* Merg pe bulevard spre staţia autobuzului meu, printre atîţia şi atîţia oameni cu mai puţine griji decît mine, cel venit o lună printre ei. În faţă la *Inter* rămîn pe loc şi mai răsuflu o dată, după care ridic braţele şi mă întind bine ca într-o reclamă de sănătate. Cîţiva trecători mă arată, amuzaţi, iar unul în saboţi, care face pe olandezul şi care stă pe un parapet, îmi şuieră ceva amical.

— Cresc ? Nuu... Sufăr de actualitate. Te salută, Dinescu.

Plec mai departe, dar cu o altă ţinută : garderobiera de la teatru, prietena Marietei Popovici. Da, în vreme ce bunicul mă caută pe mine, eu îl caut pe el pretutindeni

și anume, ca lucrurile să nu aibă niciodată sfîrșit, în vreme ce o durere pare că vrea să se stingă, alta îi ia locul.

La teatru fac începutul cu o pauză. Portarul de aici este și curier intern și Casă de Ajutor Reciproc, pentru un instrumentist și referent literar, dacă nu și solist, ceea ce nu cred. Cu femeile vorbește cu domniță, iar cu bărbații măi, tovărășele. Îi explic cam cele ce știu eu despre o garderobieră și prietena ei și îl fac să înțeleagă cele ce nu știe el, astfel că, în timp ce îi telefonează domniței Grigoraș, învăț o știință aparte : în nopțile de pîndă, e ceva obișnuit să fii mai hotărît teoretic decît practic în timpul zilei. Apoi, cînd aud că doamna Grigoraș refuză o întîlnire cu mine, iau telefonul din mîna portarului, fac un ochi cordonului prin care vine vestea și remarc clar că nu poți rămîne ocupat și indiferent, în fața unei morți neprevăzute a prietenei tale și în consecință în fața prieteniei însăși...

Neînțelegerea noastră se rezolvă oarecum și eu desfac ochiul cordonului telefonic. Doamna Grigoraș așează într-o vază cele cîteva garoafe pe care le-am cumpărat de pe Calea Victoriei, în micul ei apartament din Drumul Taberei, puțin prea însorit pentru gustul meu. Dar după ce îmi poruncește să mă așez și să-i explic mai limpede ce vreau, zice tare mieros :

— Apropie-te.

Mă execut cu mișcări de somnambul și amîndoi ne observăm pe îndelete. Femeia are niște trăsături umflate de oboseală sau de boală și o dîră de roșu de buze, ca o bară pe bărbie.

— Ești șic și tînăr, altfel mi-ai părut la telefon. După o nouă pauză, îmi oferă o mică rîșniță din alamă pentru măcinat cafeaua. Poți să șezi și cu pun de cafea. Te ascult.

— Cu vreo lună înainte de moarte, prietena dumneavoastră a trecut şi pe la teatrul unde lucraţi ? Se spune că era într-o stare de dificultate.

— Marieta n-a mai dat pe la mine cu un an înainte de moarte. Nici pe acasă, nici pe la teatru.

Întrerup măcinatul cafelei, foarte contrariat.

— E posibil ? Se găsea pe Calea Victoriei.

— E posibil, mă imită ea. La ultima vizită pe care mi-a făcut-o aici, m-a pus să-i plătesc taxiul care aştepta jos. Ne-am supărat puţin. Dacă ar şti omul... Nu-i nimic, o să am şi eu de taxi pe lumea cealaltă.

Apreciez în tăcere conceptul de confort — afirmat progresist despre lumea cealaltă —, pe cînd doamna Grigoraş iese din cameră. La bucătărie, dacă nu cumva mai există şi o a treia cameră de locuit, o aud cum vorbeşte destul de autoritar cu un bărbat cu numele de Jenică. Învîrtesc la rişniţă cu un plus de putere şi, cum nu mă animă nici o idee specială, îmi amintesc de copilărie, de duminicile cînd părinţii mei mergeau în vizită la o mătuşă, unde, pe mine şi mai tîrziu şi pe surioara mea, tanti Cateluţa ne punea să-i alegem cîte o pungă, două cu orez. Orez *glasat* ? Dar doamna se întoarce împreună cu soţul ei, care poartă o cămaşă cam necălcată. Domnul Jenică îmi ia rişniţa şi pleacă fără o dorinţă expresă de a pleca, în timp ce soţia lui aşază pe masă o tavă cu două ceşti de cafea.

— Între prietena dumneavoastră şi un oarecare Dinescu, ce fel de relaţii erau ? grăbesc eu lucrurile. Bune ? În aparenţă ?

— Dinescu ăsta cine mai e ? Cel de la OSTA ?

— Nu... David Dinescu, un fost muncitor ajuns...

— Ei, David. David ! Ce Dinescu ! exclamă ea cu ambele mîini pe sus, bucuroasă că a ieşit din încurcătură. Continuă

altfel : Cine eşti dumneata ? M-ai luat foarte repede, recunosc.

— Sînt Lucian David Dinescu, elev-ofiţer de miliţie, mă mai prezint eu o dată. Şi duc mîna la un anumit buzunar, ceea ce pare suficient.

Pe uşă intră soţul doamnei, care aduce un ibric cu cafea. Miroase a ceapă prăjită de trăznește. Soția îi ia ibricul, toarnă în cești cafea și i-l înapoiază.

— Elev, elev, da' poliţist, remarcă ea. Bărbatul dintre noi dorește evident să rămînă de față, nu însă și soția lui. El nu bea cafea, du-te Jenică. Termină treaba și plîmbă-te jos. Jenică iese și ea face un semn cu mîna în direcția capului, apoi se așează. Continuă : Fiindcă ești nepotul lui David, să-ți povestesc o întîmplare. Am o cunoștință mai tînără, dar n-ai zice... Seara, într-o vizită, îi era urît să se ducă acasă. Un tinerel amestecat pe acolo și despre care fiică-mea cea mare vorbește urît, pe lîngă faptul că e copil din flori, o conduce pe doamna spre casă. După cîteva zile, doamna și tinerelul trăiau împreună. După un timp, cînd ea discută cu el despre părinții lui — treceau se pare pe lîngă o anumită casă — doamna află că iubitul ei este fiul unui fost iubit din tinerețe.

Dau cafeaua pe gît dintr-o sorbitură și las ceașca pe tavă. Nu mai simt nici oboseală, nu mai simt nici somn, intru doar în stăpînirea unui simțămînt penibil. Fără mimică, gazda așteaptă să vadă ce zic și atribuie ezitării mele o admirație pe care nu i-o port.

— De ce mi-ați spus toate acestea ?

— Ca să ai idee ce poate face viața. Și e și adevărat !

— Mi-e de ajuns că sînt nepotul lui David Dinescu...

Doamna Grigoraş îşi bea cafeaua, calmă, cu vechi deprinderi. Cu multă întîrziere, surîde și își aprinde o țigară.

— Nu sînt de aceeași părere. Multe femei ar fi dorit să fie ocrotite de un bărbat ca David. Aud fel de fel de povești, dar de o dragoste ca a lor n-am mai auzit de mult. Poți să mă crezi, trăiesc noaptea într-un teatru... E teatru, domnule. Ce văd și ce aud — nu dragoste.

Uite, era după război, cred că prin '50. Cartele, rochii pe puncte, haine din doc, sandale din pînză, locuințe puține, muncă... Marieta o ducea prost, cu angajamentele, cu banii, cu complicațiile ei. Avea darul să se complice.

— Ce numiți complicații ?

— Nu era în stare să-și aleagă oamenii din jur, spune ea cu nervozitate. Și apare David ăsta, de pe fronturi, din lagăr, cu bani, un vlăjgan cît un pădurar, apare ăsta din senin în calea ei. Parcă-l văd la băi, la Monteoru. Avea un costum ca al dumitale, numai că purta pălărie albă de pai. Pînă atunci l-am văzut în nenumărate rînduri, însă de la Monteoru mi-a rămas întipărit definitiv în minte.

Am intrat și în Departamentul D (D pentru dezinformare). Ia te uită ! Aflu cum bunicul a sosit de pe front și din lagăr, cu bani, aduși poate direct în gălețile lui purtate pe cobiliță... Dar unde naiba o fi acest Monteoru, rostit cu un accent de coloratură străină, cam cum spuneam noi *Zezen*, în loc de Zizin, pe cînd stăteam acolo într-o tabără de elevi, a C.C. al U.T.C.

— Sper că se află la noi, Monteoru ?

— Imediat lîngă Buzău. Nu-i Monte Carlo, replică ea. Și se concentrează într-un punct fix, care este departe de etajările care ne înconjoară. Iar Marieta era superbă. O femeie pe care o adulmecau bărbații veniți vara la băi. Să nu uităm că pe vremea aceea erau la femei, ca după război. Noi mîncam, ne plimbam, dansam sau ne cînta Marieta urcată pe cîte o masă de cîrciumă, că-i căpia pe turiști.

— Era o cîntăreață, un glas ?

— Mare cîntăreață, da' fără noroc, răspunde ea ca în transă. Între două cîntece spunea : *Știți voi cum mă plătesc patronii ? Îmi lasă banii pe masa de noapte.* Și rîdea, rîdea... David ăsta suporta mai greu decolteurile Marietei și zîmbetele ei risipite tuturor, ce vrei, artistă. El făcea casă bună cu bărbatu-meu, n-am să uit. Pe atunci și Grigoraș arăta a domn, nu era trăznitul pe care l-ai văzut. Ce să-ți mai vorbesc despre dragostea lor ? Poftim... Într-o zi, Marieta a răcit și o durea spatele. Rău o zi, rău două, a venit un doctor, dacă o fi fost doctor, degeaba. Apare și David de la Buzău cu niște medicamente pe care ea le repeta zilnic. Se ceartă cu doctorul, ia o pătură — cea mai frumoasă pătură cu care m-am învelit, împodobită cu cîteva steme regale pe ea, reformă de la curtea regală, și taie cu un cuțit o margine din pătură. O înfășoară pe Marieta în lîna aceea regească și în steme și o face bine.

A plătit David pătura de l-a usturat. Ți-ai găsit supărare ! El și Marieta erau fericiți cînd o strîngea cu brîul acela nemaivăzut sau o desfăcea de el.

Pun fapt lîngă fapt cu îndemînare și avariție. O mînă a doamnei, plimbată prin aer, îmi dă impresia grijei cu care se prind jucăriile în pomul de iarnă. După multe zile de încordare, cu duiumul lor de fraze nepotrivite care insistă să-și ofere serviciile, sîngele meu de bună seamă roșu și aprins se zbate de atîta frumusețe.

Un telefon sună înfundat, și nici nu îl văd. Frumos este că nici gazda nu îl găsește, după ce ridică mai multe perne din jurul ei. Îmi părăsesc locul și căutăm împreună.

— Unde l-am ascuns ?

Pe ușă intră soțul, care ne arată cu precizie locul și perna sub care se află telefonul. Dar la un semn însoțit de

un zîmbet al ei, Jenică Grigoraş se întoarce la bucătărie. Cît timp ea vorbeşte la telefon, rămîn în picioare şi mă mişc încet prin casă. Într-un colţ cu două muchii, unde se prind cel mai bine păianjenii, dau de o bucăţică de lemn gălbui, un fel de aşchie sărită dintr-un copac pe care scrie, în litere arse, *Souvenir de la Monteoru*. Privesc imaginea constrînsă într-un cerc, cu dealuri care adună un lac cît o mărgică, cîteva case şi o şosea, şi impresiile mă ocolesc. Şterg cu degetul praful de pe cercul imaginîi şi pentru a doua oară primesc cu desăvîrşită răceală tot ce vine spre mine. Monteoru ? Trebuie să fii nebun de îndrăgostit, cum erau acel David şi Marieta, ca să faci din el altceva decît pare : un lighean de apă între dealuri.

Doamna Grigoraş încheie convorbirea şi ascunde telefonul sub o altă pernă. În timp ce îşi regăseşte ţigara stinsă pe scrumieră, pentru care motiv aprinde alta, eu, în locul ei, îmi propun să ţin minte că, de data aceasta, telefonul să găseşte sub o pernă violet. Apoi pun o întrebare care îmi arde buzele. Cu cel mai nepăsător glas :

— Sînt unele dezacorduri, dezacorduri de neînţeles, pe care poate că numai dumneavoastră sînteţi capabilă să le clarificaţi. Mai întîi : aceşti doi oameni nu se şi certau ?

— Mulţi ani de zile, niciodată.

— Nu vă înşelaţi ?

— Asta-i bună ! Tovarăşe, Marieta mai şi greşea, de ce să mint. David însă, după cîteva zile, se făcea că nu s-a întîmplat nimic, îşi aminteşte ea, pe gînduri.

— *Se făcea*, observ eu.

— Era firea lui... O dată, tot aşa, s-a îmbolnăvit, mult mai tîrziu, la Bucureşti. Pe Marieta a luat-o în pripă salvarea, dar nimeni nu ştia la ce spital au dus-o. El a căutat-o prin toate spitalele pînă a găsit-o. Două zile a

răscolit orașul și n-a lăsat pe nimeni să doarmă din cei în cauză. Atunci s-au certat.

Mă foiesc în scaun, mă uit pe la fereastră la o terasă încărcată de leandri puși în ciubere, cer și o țigară, dar în zadar. Simt o cumplită înverșunare, care te apucă totdeauna în pale la douăzeci de ani, cînd nu știi ce să mai crezi și ce să mai faci în situații de soiul acesta.

— Pe urmă, doar în anturajul ei trebuie găsit făptașul, bărbat sau femeie, care a amenințat-o înainte de moarte.

O furie abia stăpînită o ține încă în tăcere pe doamna Grigoraș. A venit iarăși momentul să-mi poruncească *apropie-te* ? Nu cred... Piei din ochi, e reversul aceleiași dorințe. O ușă trîntită ne dă de veste că soțul ei a ieșit din apartament, probabil să se plimbe prin parc. Ce fericire !

— Nu cumva eu ? O femeie ? În ruptul capului ! În moartea ei e amestecat un bărbat, tovarășe. Un bărbat... Dar cine ?

Rămîn țintuit în loc, în complicatul desen al așteptării. E normal, pe măsură ce descoperi noi persoane suspecte, te îndepărtezi și mai mult de perspectiva găsirii adevărului.

— Vă gîndiți la cineva ?

— Mi-e cu neputință. Totuși, David...

— Amintiți-vă cît mai exact.

— O dată, la un restaurant, povestește ea, acum vreo zece ani, a amenințat-o cu o furculiță. Nu mai rețin împrejurările, nici cele ce s-au spus, văd însă și acum furculița lui aproape de buzele ei. Și îmi arată patru degete de la mîna ei mare.

Sorb ultimul strop de cafea din ceașcă, sting țigara în scrumieră și mă ridic. Merg indecis în direcția ieșirii, pînă cînd mai întîlnesc o dată bucățica de lemn cu *Souve-*

nir de la Monteoru. Am năvălit cu atîtea speranțe la prietena Marietei Popovici și nu m-am ales decît cu niște ani de adulter ai bunicului, anii lui cei mai frumoși, și mărturia unei amenințări cu o furculiță.

O întreb dacă a întrezărit în gestul acela o amenințare.

Doamna Grigoraș își părăsește poziția de Neptun casnic cu degetele uitate amenințător. Se apropie greoi de mine, cu pumnii strînși în buzunarele capotului.

— Nu. Am spus ce am văzut... Cred că e o prostie !

— Cum a reacționat doamna Marieta ?

— A tăcut.

Un clocot reînnoit se înalță în mintea mea și o speranță obosită mă năpădește timid. Îmi amintesc de cursul unui *prof,* care ne vorbea despre un om ce a visat în somn că își ucide șeful. Poți face dintr-un om cu o furculiță în mînă, fie și supărat, zece ani mai tîrziu, un virtual asasin ?

— Păcat că nu cunoaștem și alte atitudini între cei doi, în afara societății, observ eu. După o lungă tăcere, tot eu zic : Deci, se iubeau din orice, el mai ales.

— Acest lucru poți să-l reții.

Doamna Grigoraș mă conduce pînă pe palierul etajului, un fel de grădină suspendată, unde se interesează și de celălalt David. Îi răspund că acel David îmbătrînește și că, pe lîngă el, mai îmbătrînește încă un David. Îi dau relații despre viața pe care o duce, despre o nouă pălărie, de secerător, de care nu se poate despărți și despre casa lui, un fel de cutie verde, tăcută și fără capac. Apoi întreb :

— Apartamentul doamnei a fost cumpărat în urmă cu patru ani... Prietenia lor cît timp a mai durat ?

— O lună, două, așa cred. Deschide o fereastră pe palier, prin care intră vîntul și un miros de izmă încinsă. Strigă : Jenică ! JENIIICĂ !

— Nu sînteţi convinsă ?

— Convinsă doar că i-a cumpărat apartamentul. De ea şi de David, nu mai vorbea. Cînd spuneam cîte ceva, mă jignea.

Mă uit la treptele pestriţe ale scării şi aştept. Ciudat este că în această pauză doamna nu îşi strigă soţul.

— Bănuiţi altceva ?

— Poate că mi-a dat de înţeles, poate că am rămas eu cu impresia asta... O rătăcire de-a Marietei ?

Cobor treptele cu grijă. Pas cu pas, şi nu cu plăcerea de a mă înşuruba într-o spirală. Sînt mai aproape de adevăr, ori mintea mea nu mai poate prelucra zilele, anii sau anumite minute dintr-un paradis în care stă ascuns un infern secret ? Şi peste această senzaţie de specialist într-o cauză pierdută, un etaj mai jos, în colţul a doi pereţi, ca o amintire de la Monteoru, mă aşteaptă domnul Jenică... Într-un exces de semne, multe absurde, cu o faţă care anunţă totuşi prietenie, el îmi cere să ne întîlnim undeva pe afară, după care urcă rar şi zgomotos treptele.

9

Dimineaţa începe promiţător. Splendidă minciună, m-am lămurit eu. Voicu ne-a povestit cum, în autobuz, un călător l-a întrebat dacă a făcut armata la artilerie — nu —, dacă a învăţat la Blaj — nu —, dacă este merceolog — nu —, după care omul l-a înjurat şi a coborît din maşină. Mihăescu ne-a trîntit şi el un banc, din aceleea capcană. Ce îmbătrîneşte mai repede la un bărbat, aproximativ aşa. *Nevasta bărbatului.* (Am încheiat citatul.)

Șeful nostru, Sticlaru, a rîs cu poftă, și, al naibii, rîde tare frumos cînd vrea el. Apoi am aprins fiecare obișnuita țigară, de undeva au apărut două sticle cu pepsi, Sticlaru a fost chemat, de bine, pînă la organizația de Partid... În cea mai mare liniște a verii de la ferestre, ne-am reluat fiecare îndatoririle și restanțele în lucrări, ca într-o zi în care telefoanele au fost abolite iar infractorii cuprinși de remușcări, plecați să-și caute altă geneză.

Îmi iau notițe în caietul de practică, Voicu se consultă cu Mihăescu în legătură cu cei prinși în flagrant, dar atmosfera e aproape de excepție. Prin minte îmi trec serile cînd oamenii stau pe scăunele mici, vecini, copii și pisici, cînd își povestesc unul altuia trăirile de o săptămînă, discută despre perspectivele recoltei, fumează sau mănîncă fiecare dintr-o felie de pepene. Nu știu de unde vine această senzație aproape fizică, de viață frustră, dar așa simt eu. Totuși, din cînd în cînd, între mine și ceilalți se strecoară un nu știu ce, care nu ține nici de tăcere, nici de pălăvrăgeală și mă coboară, de la înălțimea veseliei mele, o treaptă după alta, dezorientat și supărat.

E viața celuilalt David Dinescu ? Strîng pixul între degete și îmi mișc mîinile fără nici un rost deasupra biroului meu. Ce caut ? Mișcarea se proiectează pe pereții văruiți sticlos și impersonali, așa cum joacă lumina focului pe ceainice. Transpir abundent.

Mă regăsesc nemișcat, sprijinit cu scaunul de perete. Cît privește timpul și graba pe care o nutream în primele zile, am primit răspunsul. După *ceilalți* ce lucrează fără grabă, aflu, cu neplăcere, că nu știi niciodată care va fi următorul cuvînt pe care îl vei spune !

Mihăescu mă privește cu sprîncenele ridicate.

— Ți-e cald pînă în ziuă ! După examenul de diplomă, să ceri să fi numit pe la voi, pe la Vîrful Omu.

— Nu faci coadă pentru astfel de numiri, îl ajută şi Voicu.

— Ascultă, Dinescule, reia Mihăescu. Toţi au înţeles de ce nu ai tras ieri în spărgător, eu nu. Dacă te spinteca ?

Ascult. Parcă se vorbeşte de un altul.

— Trăgeam... Sus în uşa aceea nu se putea...

— Dar jos, la ieşire ?

— Tovarăşe locotenent, odată, omul acela, s-a uitat drept în ochii mei şi am amînat... Cum să vă explic ? Vara trecută am vrut să fac dragoste cu o fată, în iarbă... Era lună plină. Ştiţi, a început să ţipe... Luna aceea o...

— Mda, ce exemplu.

— Mda ! exclamă Voicu.

— A doua oară ăla stătea cu spatele ! exclam şi eu. Nici vînatul nu se împuşcă pe la spate. Nici în picior.

De la biroul lui, Mihăescu mă priveşte mai departe fără jenă. Şi-a luat aerul de om care a trăit multe şi o expresie care te scoate din sărite. La intervale egale îşi răsuceşte pe deget verigheta. Pare că nu vrea să mai sfîrşească cu înşurubatul ei.

— Tu confuzi căprioara cu un om în stare să perforeze cu capul un zid.

— A fost şocul primului foc de armă descărcat într-un om, intervine Voicu. Şeful e de aceeaşi părere.

— Nu intenţionez o polemică, continuă Mihăescu. Despre cantitatea minimă de sînge care trebuie vărsat, prefer să vorbim la sfîrşitul stagiului tău. Reflectează !

Mă anim dintr-o dată, dar discuţia s-a încheiat. Nu sînt prea satisfăcut de rezultatul ei, însă sosirea lui Sticlaru nu lasă loc de prelungiri. Aruncă o agendă neagră pe birou, îşi pipăie lovitura albastră din obraz, primită de la al doilea spărgător înainte de a-i pune cătuşele. Aşteptăm să ne spună cele ce ne-a anunţat în primele minute

ale dimineții, și anume că în obraz parcă are o gaură căscată, pe unde intră un aer fierbinte. Dar el se așază în scaun dezorientat.

— Nu e bine.

— Ce s-a întîmplat ? întreabă Mihăescu. Și așteaptă răspuns ca după formularea unei interogații din cheile de boltă ale Dreptului Penal.

— Mi se cere ceva imposibil ! Trebuie să trimit revistei *Pentru patrie,* un material de douăzeci de rînduri... Din munca noastră pe o lună, pe trei... Voi vă dați seama ?

— Pînă cînd ? întreabă Voicu.

— Mai și întrebi ! se supără Sticlaru. Pînă mîine. Se ridică din scaun, merge la un dulap și ia un braț de dosare pe care le trîntește pe birou. După o pauză își pune mîinile în șold și ordonă : Scoate-ți cîte o foaie de hîrtie și scrieți cîte un caz. Repede... Nu mai mult de cincisprezece rînduri ! Și fluieră ascuțit și scurt, nu o dată, de două ori.

Nu mai transpir, fluieratul lui răcorește ca un ventilator. Dacă totuși mai înțeleg ceva de la acest om, pe care îl prețuiesc zilnic mai mult — dar cu ce preț — aceasta are la bază doar o cifră : căpitanul 100 000 de volți. Și simt că pot muri de icter, de asfixie prin autoocluziune, de orice, că nu i-o pot spune, simplu și imediat, așa cum discut cu Simina despre domnișoara Dinamită, cîntăreața aceea... Cu toți nervii pe care mi-i face, de parcă nu am eu destui, mai rețin că din cele douăzeci de rînduri lăsate pentru relatarea unui caz, el, șeful, ordonă cincisprezece, întocmai tuturor celor dispuși de centru la alte distanțe.

Cu o hîrtie înainte și stiloul pregătit, Mihăiescu e gata. Abia așteaptă.

— Dăm și cifre ?

— Nu. Sînt secrete. Procente !

— 100 000 de volți, murmur eu.

Nimeni nu îmi dă nici o atenție. Surîd răutăcios la doi bondari care, rătăciți printre ferestrele duble, bîzîie ca două bombardiere. Mă supun tensiunii generale convins că la acestă oră, la *judiciar*, nu poți epata nici muștele. Voicu scrie, scrie de zor și deodată strînge în pumn hîrtia, Mihăescu își ciocănește cu stiloul un premolar, poate cel cu talentul, eu mă ridic de la birou și trec pe vîrfuri spre fereastră, în interjecțiile parchetului din fag roșu. Dintre dosare, Sticlaru mă roagă :

— Încearcă și tu. Hai, măi David. Ușa se deschide și un *Nu știu* țîșnește înainte să se termine întrebarea. Du-te și încuie ușa... Scrie orice crezi tu, da' deștept.

Încui ușa cu o grijă sacră. Apoi îmi continui traseul spre ferestrele biroului nostru în formă de L. Ce să scriu ? Deocamdată mă uimesc acești bărbați curajoși de mii de ori în viață și speriați de cîte o hîrtie albă așezată dinaintea lor. Gonesc bondarii și privesc pe străzi îndepărtate, peste acoperișuri ruginite, verzi, din tablă gri. Nici o cugetare de ținută, asupra acestui joc al contradictoriului, adevăr care are totuși meritul de a mă face să-mi vin în fire.

Din calendarul de perete alăturat, rup mai multe file pînă la această zi încă nebănuită și le pun în buzunar pentru bunicul, pe care îl pasionează datele istorice și biografiile marilor înaintași.

— Am un titlu, anunță Mihăescu. *Meridianul Tristeții.*

— Anunță-mă ce ai scris după titlu, răspunde Sticlaru. Aprinde o nouă țigară cu mișcări precise și frunzărește un dosar. Continuă : Vezi cum e viața... Am scris la rapoarte — Opere Complete, volumul nouă, zece, iar acum, na. Cincisprezece rînduri !

Un telefon sună agasant, dat fiindcă nici unul nu se deranjează să răspundă. Pînă la urmă, iritat, Voicu spune:

— 'Trăiţi, tovarăşe maior... O şedinţă operativă. Dacă vreţi, reveniţi mai tîrziu.

O undă inexplicabilă mă cuprinde şi pe mine. Trebuie să fie ceea ce psihologii numesc psihoză colectivă. Apoi, în timp ce mă zbat între un vid — invincibil — şi o dorinţă puternică de a ajuta colectivul nostru, strîng pumnii şi implor în tăcere oraşul văzut de la fereastră, oraşul apărat de noi... Ţineţi-ne pumnii strînşi, fraţilor, pentru al nostru Prim Articol pe Circă ! Nu e o glumă, dacă mă credeţi, pentru aceşti trei-patru bărbaţi care vor avea *legendarul curaj* de a coborî în arena scrisului, din Bucureşti, pentru a înfrunta nişte teribili cavaleri cu cuirase grele, tipărite an de an, toţi o linie de atac. Şi mai mult decît o linie de atac : o rasă.

Revin la locul meu, suflu scrumul de pe birou, iau cîteva hîrtii albe de la Mihăescu şi mă aşez. La masa lui, Voicu se dedă unor zgomote energice. Şterge şi vorbeşte repede :

— Ce mizerie ! Avem cazuri pe care le-am rezolvat frumos, dar dacă scrii prost... Şi invers, pot fi cazuri slabe, dar dacă scrii bine...

— Linişte, cere Mihăescu.

Încep să scriu, încordat în prima frază şi, apoi, destins din ce în ce mai mult. Nu-mi mai pasă de nimic. Într-o pauză, eliberarea mea se înnaripează atît de puternic, încît îmi făgăduiesc în secret că pînă la avansarea la gradul de maior să stăpînesc şi această modalitate de a conduce oamenii. Un şef trebuie totdeauna să fie şi gînditor, are atîtea şi atîtea datorii faţă de o viaţă care vizează numai oameni... Într-o pulbere de raze, Sticlaru ia şi el o

pauză. Mă privește mulțumit, duce un deget la lovitura din obraz și, dintr-o altă zonă a vieții lui, șoptește :

— Neapărat îmi cumpăr și eu mănuși de box.

Primul care termină articolul e Voicu. Merge îngîndurat la biroul lui Sticlaru, dar acesta, deocamdată, nu îl ia în seamă, scrie. În timpul de care dispune, mută mai la o parte teancul de dosare de pe birou, ne surîde și expediază urgent pe un indiscret care cheamă la telefon. Următorul care se prezintă e Mihăescu. Mai prudent sau poate mai intuitiv în unele momente ieșite din comun, el își ia și scaunul.

În timp ce scriu, bătălia de idei ajunge și la mine.

— Mă, Voicule, urît mai scrii ! Și nici o virgulă, zice Sticlaru.

— Am pus punct și virgulă.

— Ce zici de el, Mihăescule ? Farcă el a inventat punctul și virgula. Da' începutul îmi place... *În jurul lor ploaia înfigea gratiile unei imense pușcării.* Frumos. Sper că e și original ?

După mai multă chibzuială, Mihăescu obiectează :

— Mai e nevoie de... Cine n-a aflat că în țara noastră unui infractor i se găsește imediat, locul potrivit ?

Ceilalți doi se abțin. Lectura continuă în tăcere, de trei capete de diverse forme, care, din cînd în cînd, se și ating. În ultima clipă, un citat de drept împiedică deliberarea. 100 000 de volți se simte în elementul său.

— Citatele sînt copioase, dar au și păcatul că pot ține loc de inteligență. Eu mă feresc pe cît posibil.

Urmează lectura materialului său făcută mizerabil, însoțită de decizia sa necruțătoare : bilanțier. O foaie de hîrtie este ruptă mereu și mereu în două, în paisprezece ! Prin nu știu ce reflex, mă ridic de pe scaun, mai privesc o dată pagina scrisă și tentația de a păgubi societatea

noastră cu un maestru al limbii române, zămislit într-o banală zi de lucru, îmi stimulează hotărîrea de a proceda la fel ca și celălalt. Numai Voicu nu este de acord. Strigă :

— Nu ! Altfel ne-am înțeles.

— Citește, Dinescule, nu te fandosi, ordonă Sticlaru.

— Bine... Titlul : *Ramă fără tablou*, citesc eu. *După mai multe misiuni încredințate, un elev-ofițer a ajuns în casa unui necunoscut care colecționează mănuși desperecheate. În viața lui elevul-ofițer a citit pentru examene. A citit pentru a se cultiva. A citit pentru a fi cît mai folositor semenilor săi. Dar în fața unui geamantan cu mănuși de piele, de lînă, de blană, de cauciuc, de sudor, de chirurg, mănuși cu două degete, cu un deget, cele mai multe civile, cîteva militare și una de fost prizonier, elevul-ofițer s-a simțit depășit de tot ce a citit și a văzut.*

Mai trebuie spus că elevul, acela nu era omul care să se mire de preferințele celorlalți, dar faptul era atît de metodic și de uluitor, încît l-a remarcat fără să vrea. De atunci, elevul-ofițer, ori de cîte ori poate, se uită la mănușile acelui necunoscut.

Un eșapament tună în depărtare și tunetul trage lumina zilei după el. Aceasta este viziunea pe care o am, despre cele ce am făptuit cu lectura mea. Pînă și fumul de țigări nu se mai balansează. Iese pe fereastră în culori distincte : gri, albastru, alb-închis. Mihăescu zice :

— Nu este ceea ce ne trebuie.

— Fără doar și poate, e de părere și Sticlaru. Totuși e o povestire. O parabolă, zic bine ? Și e foarte sonoră, zic bine ?

— Da' e și aiureală, observă Voicu. Cu carul !

Arunc hîrtia pe birou și duc mîinile la spate. Încep să rîd împreună cu Voicu și duc mîinile în față. Apoi rup hîrtia bucuros. Rîd mai departe, fără conștiința că

trebuie să rîd, după care îmi trec mîinile în buzunare. Așa, mai dezinvolt, e mai bine.

Lucrările de elaborare a articolului intră în ultima fază și înaintează, deocamdată, pe un făgaș foarte lin. Citește Mihăescu cele scrise de el : prinderea flagrantului delict și rănirea tipului. Mă miram să nu se ajungă la cel mai nou și senzațional eveniment. Fața lui Sticlaru, afară de zona lovită, devine trandafirie. Pe frunte și pe celălalt obraz are pete, ca și cum l-a prins soarele. Se uită la ceas și, cu o mișcare enervată, refuză articolul.

— N-aș fi crezut despre tine... Ne ocupăm de cel al lui Voicu.

După alte frămîntări, care anunță cînd lipsa de fermitate a lucrurilor, cînd iuțeală, cînd triumf, Sticlaru, personal, mă conduce la mașină. Cu o mapă pe care o poartă el și în care stă închis articolul pentru revista departamentală, Sticlaru merge pe lîngă mine, în stilul autentic al gărzii de corp, de parcă îi e teamă de un *rapt* [1]. Uneori, mintea îi aleargă istovitor, imposibil să se fixeze asupra unui lucru. Căpitanul 100 000 de volți peste și sub tensiunea inițială.

— Dacă e nevoie, dă-mi telefon. Vorbește cu redactorul-șef Neagu. Cu cel mai mare de la ei... Vii din partea șefului de circă, nu a mea.

Șoferul căruia mă dă în primire stă rezemat de o aripă a mașinii și citește revista *Pentru Patrie*. Sticlaru se uită la bărbatul calm și ordonă sec :

— Repede !

— Unde ?

Și un moment mai tîrziu, bărbatul calm, pus pe jar, scapă revista din mînă. Un curent de ganguri și de inter-

[1] răpire (Engl.)

secţii, incredibil de favorabil, rostogoleşte repede revista pînă într-un sens giratoriu, unde rămîne închisă — un pătrăţel bleu pe gudronul lucios. Şoferul pare că întrezăreşte obişnuita şansă de recuperare a revistei, dar Sticlaru îi recomandă o singură soluţie : înainte cu maşina după revistă şi imediat la stînga la revistă. Este ceea ce şi face... Culeg revista de pe jos şi pe portiera deschisă îi fac semne cu mîna şefului, cu gîndul că în locul lui şi eu aş fi decis la fel. Chestia nemuritoare e că şi 100 000 de volţi îmi face cu mîna.

Pe un culoar întunecos, la etaj, printr-o inversiune de roluri, strîng la subsoară mapa încredinţată de ai mei. O linişte cu reflexe de sticlă mată curge obscură şi îndoielnică. După agitaţia din circă, liniştea de aici nu-mi inspiră siguranţă.

O uşă se deschide şi cineva ţîşneşte într-o cameră vizavi. Din interiorul rămas deschis, mobilat cu birouri galbene, doi bărbaţi discută în mare vervă.

— Iar la Galaţi ?

— Da, plec la Galaţi... Sînt de la Galaţi dar despre acest oraş se scrie destul de puţin. Ce tot vă legaţi de mine ? Ţi-a plăcut materialul din *Săptămîna ?* Regina Maria, materie primă, materie de rotativă, materie pastă...

De atîtea ori poporul român şi-a renegat domnii necredincioşi, i-a descăpăţînat, ori i-a gonit, dar despre regina de care el vorbeşte, ţi se face mai mare mila. Bine că am rupt povestea, aiureala cu urîtele acelea de mănuşi.

Cel care tace şi măsoară cuvintele unui text cu dubludecimetru, izbuteşte să-şi plaseze şi el părerea în microcuvinte.

— Plăcut... Ce faci la Galaţi ?

După goana unei maşini de scris îmi dau seama că mă aflu aproape de un secretariat. Bat la uşă, dar din cauza

gălăgiei pot să bat mult și bine. Intru. O dactilografă zorește pe cineva să nu mai modifice din mers. Cu mulți de ș în vorba, un al treilea, care așteaptă, întreabă cînd se isprăvește dactilografierea ca să urmeze el, totul spus cu aerul că fiecare e atît de important în ochii lui, încît e șocat cînd descoperă ce puțină importanță prezintă în acest moment. Al patrulea, un bărbat posomorît de parcă el duce Terra pe umeri, amînă înregistrarea unui vraf de corespondență.

— Cu tovarășul redactor-șef.

— Lipsește.

— Mult ?

— Nu știu.

La schimbarea paginii din mașină, dactilografa îmi suplimentează relațiile pe care le dețin : redactorul-șef trebuie să apară. Zîmbesc și mă gîndesc ca după o absență de luni la 100 000 de volți al nostru.

Cel cu mulți de ș în glas, întrucît tot așteaptă, mă privește cu mai mult interes.

— Ai poezie, elev ? Avem cu fărașul.

— Nu, tovarășe...

— Redactor, mă ajută el. Avem și proză. Du-te la reportaj.

Mare încurcătură. Cel puțin dacă venea Voicu, autorul, să se descurce el într-o lume care mai mult ca sigur a văzut totul.

Pe culoar trece un alt tovarăș, urmărit de un altul. Scena seamănă grozav de bine cu munca noastră, alcătuită în secundar din urmăriți și urmăritori. Salut și mă dovedesc inspirat.

— Tovarășe Vaida, zice urmăritorul.

— Nu merge. N-avem spațiu pentru un președinte de CAP care lasă terenuri sub apă, pentru că despăgubirile sînt mai mari decît valoarea recoltei. *Scînteia,* propune, totuși, urmăritul.

Mă plimb în lungul culoarului și încerc să-mi potolesc neistovitul joc al impresiilor. Inventariez tablourile de pe pereți : Matei Basarab, Iancu de Hunedoara, Tipografie ilegală. Ori de cîte ori văd punctele vii de lumină ale liftului, mă pregătesc de întîlnirea cu cel ce va decide soarta materialului nostru. Deocamdată liftul aduce numai tipi din aceia care în închipuirea mea vor alcătui întotdeauna o rasă aparte.

Dintr-un birou a cărui ușă rămîne închisă, cineva roagă :

— Gheorghiule, ascultă și tu.

— Te ascult, da' repede.

— Ce fac ? Un tractorist primește dispoziție să plece cu tractorul noaptea, cu luminile defecte. Bun. Un șef de-al tractoristului, beat într-o cîrciumă, îi cere să-l ducă undeva... Bun. Șeful, beat, cade de pe tractor și moare. Bun. Un biciclist vede totul, dar i se sparge cauciucul. Bun. Anunță un autocamion să prindă tractorul, dar, după cîteva sute de metri, plesnește blocul motorului... Ce poate crede un cititor ?

— Într-adevăr, sună fals, Sîntule.

Alți trei civili alunecă pe lîngă mine ca niște umbre. Vorbesc incomparabil de potolit, despre spionajul economic, mai probabil despre un astfel de material. Și cel puțin doi, rețin că se străduiesc să gîndească așa cum cred că gîndește redactorul-șef, și nu ca ei. A naibii treabă și asta, dacă vrei să te gîndești mai bine.

Cu toată așteptarea, găsesc totuși că ziua, oricît de întunecoasă și de îndoielnică se prezintă pe un culoar,

poartă sensul ei. La tot pasul apar adevăruri de o surprinzătoare intensitate, din care apoi se fac cuvinte și fraze care vor trăi poate mai mult decît noi.

O altă ușă pe dreapta este deschisă larg și un bărbat cu ochelari mă întreabă dacă sînt de la *Albatros*. Îi cer scuze că nu sînt de la editura aceea cu aripi și că aduc doar un articol. Tovarășul se întoarce din drum și mă invită la *reportaj*, într-o cameră încinsă de soare, fum concentrat și discuții aprinse.

— În material scrieți despre vreo crimă ? Avem...

— Nu... Am auzit...

— Furt din avutul obștesc ? Avem...

Pentru o deplină orientare, deschid mapa și scot articolul. Redactorul se uită peste pagina scrisă de mînă, o așează pe biroul altuia, care o privește și el la fel. Da, chinuitul nostru articol beneficiază de doi lectori în treacăt. Dar eu iau pagina înapoi.

— Îl voi preda tovarășului redactor-șef. Am ordin.

Cîtuși de puțin supărat, redactorul mă invită să aștept pe un scaun, iar el uită să mai plece și participă la dezbaterile care sînt imprimate pe o bandă de magnetofon. Abia acum văd... Maiorul Lupașcu, criminalistul de la Capitală, povestește la microfon cele ce au întreprins pentru descoperirea unui act antisocial. De fapt, dacă înțeleg bine, demonstrează cu răbdare mecanismul unei crime. Ceilalți doi îl întrerup și îi cer relații gata să-l demonteze ei pe el, pentru a afla mai mult.

Numai eu mă găsesc în cea mai densă ceață... Chiar plictisit. De un bunic îndrăgostit de Marieta Popovici, care nu a devenit doamna D.D. și nici David Dinescu domnul M.P.

Într-un elan bine strunit, în care Lupașcu conturează cu stiloul un relief imaginar, se uită și la mine. Doar că

nu-mi spune, tu din *Alpii României!* Şi tot acum, un bărbat înalt deschide uşa şi întreabă :

— Mă caută cineva ?

Din privirile celor doi adresate mie, ştiu deodată că în faţă îl am pe redactorul-şef al revistei. Mă prezint şi îi ofer pagina. La rîndul lui, ca şi ceilalţi, o priveşte în treacăt şi o lasă pe colţul aceluiaşi birou unde a mai fost.

— Măcar de-o pagină dacă era, începe el. Zîmbesc cît mai seducător cum am învăţat de la un prieten din Ulan-Bator. Zgîrciţi mai sînteţi. Să-l publicăm...

8

Poarta scoate zgomote de fier pe fier. Ridic privirile de pe ziar şi văd că *soacra* cu băieţii din curtea noastră pleacă în oraş. Ameninţau de pe la ora patru că, după ce se mai răcoreşte, ies cu toţii să cumpere daruri pentru cei ce vor sosi din Africa să-şi facă concediile în ţară. Adevărul e că şi eu îi aştept, nu pe cei plecaţi în oraş, să-i întreb dacă au văzut sau ştiu ceva serios şi anume că în Sahara, pe dune, e la mare vogă schiatul pe nisip. Bănuiesc însă că este ceea ce fac unii, plajă pe gheţar şi nu la mare, ori o găselniţă a acelora care ţin cu tot dinadinsul să te facă să te simţi prost, tocmai ei care şi pe senin sosesc albi de pe pîrtii, încît nu ai încotro şi te miri cu glas tare, nene, nene, cum mai ninge de unde sosiţi.

Pe lîngă o tufă de coacăze încă necoapte, doar o cascadă roz, bunicul încearcă să dea iama prin ele, mult după trecerea mea. Pînă la urmă, se lasă păgubaş şi se pregăteşte să ude florile, verdeţurile unei curţi de Bucureşti,

în timp ce eu reiau lectura ziarului pe care nu am avut răgaz să-l citesc dimineață. După oțelari, citesc despre mineri, după constructori, trec la țărani. Oameni în oțelării, oameni sub pămînt, oameni pe schele, oameni pe cîmpuri. Un alt calendar cu oameni în salopete, cu căști, cu sapele pe umeri. Pe deasupra mea, lăcustele pîrîie prin aer, un greiere își ascute țîrîitul undeva în fundul pămîntului, gonit de apa care fîrnîie pe un furtun.

Poarta clănțăne ritmic. Mă uit în direcția ei, dar Irodoiu, mecanicul-auto și tinichigiu în cazul special al lui *Delaunay-Belleville*, care i-a aparținut, nu se arată. E doar jetul de apă care a izbit poarta din furtunul mînuit în opturi de către bunicul. Și cît l-am rugat pe Irodoiu să vină cînd sînt și eu liber.

Las ziarul deoparte pe masă și totodată încep să mă strîmb, pregătit să strănut. Toate verdețurile astea, regina nopții și altele, stropite proaspăt, cred că îmi dau alergie la flori. La mine în munți, printre narcise, brebenei, măcrișuri și atîtea alte flori cu nume aproape vrăjitorești, nu strănut niciodată. Bunicul se uită în treacăt la mine, cu o adevărată teamă de a nu-i cere furtunul : astăzi, ca și altă dată, această plăcere nu dorește să o împartă cu nimeni. Ține degetul mare peste jet și se rotește încet în mari evantaie de apă. Are dreptate că nu mă lasă să-l ajut, în astfel de clipe nu poți să-ți închipui altceva decît că lumea se rotește în jurul tău, ca un păun.

Nici nu poți să crezi că lucrurile mai pot sta și altfel. Pare ceea ce și arată, un muntean tăcut care nu își face iluzii că va deveni țăran, fiindcă nu știe rostul țăranului, a venit să viețuiască, deodată, după imboldul inimii lui, în liniște și uitarea primei tinereți.

Ovală treabă, nu rotundă și nici patrată... Cum nici Irodoiu nu mai vine, tot sînt în chiloți, îmi fac vînt și

încerc *roata*, versiunea mers în mîini, cu picioarele în sus. După o nouă încercare, renunţ, în favoarea unei poziţii clasice de Yoga : sprijinit doar în mîini cu capul în jos şi picioarele răşchirate pe zidul casei, prin iedera care gîdilă la tălpi.

— Îţi vine sîngele în cap, zice bunicul.

— Asta şi vreau... Irigă creierul şi cortexul.

— Poate. Da' de la mine arăţi ca un cal mort.

Mă abţin să nu rîd, asta ar compromite exerciţiul, în timp ce toba sîngelui îmi bate tot mai tare şi misterios în urechi. E o senzaţie colosală de viaţă sub presiune, ca să nu mai vorbesc de răsturnarea lumii... În mijlocul lumii, cu un bunic proţăpit cu picioarele larg depărtate, printre picioarele căruia se vede cum tremură căldura pămîntului răcorit şi o floricică albă, beată de apă.

— David, întoarce-te, să mă poţi auzi.

— Pot oricum.

— Da ? Cînd ai fost la mine, la Obor... Cînd eram la o ţuică. Am aflat cine vinde ţuica clandestin : unul de la Rucăr, nu de la Văleni. Mai are şi vreo doi vînzători, ca să-i vîndă merele pe care le colectează prin Argeş. Îi plăteşte cu treizeci de lei la zi.

Adîncul cer de seară intră în prefaceri, alungă norii. Din curtea udă, răcoarea intră în braţele şi umerii mei ca o hrană care urcă prin piele pînă la inimă.

— David, mă asculţi cu picioarele ? Te interesa ?

— Nu, răspund eu. Şi cu o nouă răsturnare, întorc cerul, curtea şi pe mine în poziţie normală.

Îmi scutur mîinile de pămînt şi mă uit la bunicul. Mă apropii şi tăcutul muntean e la locul lui, casa la locul ei, umbrela de soare deschisă, mecanicul nu mai vine... Dar ceva aici stă invers. Iar el udă florile, face ceva, în vreme ce eu nu sînt în stare decît să gîndesc.

— Bunicule, să lăsăm afacerea cu ţuica pe seama justiţiei fiscale. La noi, se cercetează *afacerea* Marieta Popovici. După o pauză atent măsurată, adaug : În legătură cu asfixia ei prin ocluziune sînt destule bănuieli... Nu-i un secret.

— Ce afacere ? răcneşte el. A luat cineva ?...

— ...Ceva de la ea ? continui eu, gîndul lui. Prima greşeală !

Bunicul tace. Pălăria lui de secerător îi lasă pe frunte şi pe obraji o lumină galbenă. Pare făcut dintr-o piatră veche. În schimb, furtunul din mîna lui aruncă apa unde nu este nevoie : pe zidul din cărămidă aparentă, care desparte curtea de vecini. Spun limpede :

— Amîndoi avem nevoie de adevăr.

Jetul de apă descrie o mişcare imprecisă şi se abate asupra mea. Îmi feresc ochii, fac o încercare de a ieşi de sub împuşcătura apei şi a mîinii care o dirijează cu precizie spre mine. Într-o ultimă decizie, rămîn pe loc şi apa dură ricoşează din pieptul meu, din gură, din umeri... Mă scuipă întocmai unui dispreţ. Rămîn neclintit, numai să-i dovedesc că nu sînt slab.

— Eşti un pui de rîs ! Din cei pe care nu-i vînezi... Lui îi place să-l priveşti, să te joci cu el... Trăieşti cea mai frumoasă frică lîngă puiul de rîs, că nu ştii cînd te sfîşie.

Sînt amorţit din toate încheieturile, dar un bici rece mă încolăceşte fără pauză. Pînă şi conştiinţa se refugiază într-o anestezie... Mă dau repede la o parte şi, într-o secundă de răgaz, zăresc furtunul care şerpuieşte pe jos. Calc pe el.

Jetul de apă se retrage la o distanţă de cîţiva metri de mine. Bunicul zmuceşte de furtun, apasă degetul mare,

dar nu mă clintesc de pe el. Mai mult, pun și al doilea picior pe furtun.

— Ia piciorul !

— Nu ! strig și eu. Nu mi-e teamă ! De nici o *amenințare !*

Am cîștigat. Bunicul aruncă furtunul și trece direct prin bălțile din curte. Intră în casă. Rămîn cu picioarele urcate pe furtun și cu gîndurile care se preling în mine reci, ca apa care îmi alunecă de pe piele, în picături mari. Nu, n-am cîștigat nici un punct... Pe stradă trece cineva și se uită în curte. De n-ar mai veni mecanicul acela, el mai lipsește.

Pe pămînt, apa șuieră cu presiune. Lovește în pietricelele albe, le mișcă din loc ca pe niște zaruri, ricoșează și amintește de un joc de biliard încă neinventat. Mă dau jos de pe furtun și merg la cișmea, unde închid robinetul. Dîrdîi fără nici o șansă de a-mi reveni, și eu, care întotdeauna am destule idei, acum nu știu ce să mai fac.

Nu departe de aleea cu flori, sub mașină, o găină a vecinilor de la etaj, trezită din somnul serii, zvîcnește din aripi, gata de zbor. Cade între flori, o cuprinde frica de mine, moțăie, zboară iarăși pe jos, cade, moțăie și rămîne pe pămînt. Tremură îngreunată de seara care vine.

Mă apropii de masa cu umbrela de soare și fotoliul de răchită. Închid umbrela. Nu e nevoie de ea deschisă la recitalul pe care îl susțin două generații Dinescu. Din casă, bunicul se întoarce însă încărcat. Duce pe umăr o pătură galbenă, într-o mînă o sticlă cu vin roșu, în cealaltă două pahare în care se văd țigări și o cutie de chibrituri. Lasă paharele pe masă, îmi aruncă pătura, pleacă și iar revine cu un scăunel nelustruit. Umple paharele, golește unul, mai bea și din următorul, și aprinde o țigară. Miș-

care cu mişcare, pînă se aşează pe scăunel, mă zăpăceşte, cu felul lui semeţ şi paşnic, mereu aceeaşi pălărie, o umbră şi o lumină în cumpănire.

— Vorbeai de teamă ?

— Teamă de ameninţare, am spus.

— Aha, zice el. Credeam altceva, că nici mie nu mi-e teamă de moarte. Face semn să stau în fotoliu şi primesc grăbit să mă învelesc cu pătura. Orice om e tras pe sfoară încă din ziua în care se naşte, fiindcă urmează ziua cealaltă... Iar eu am avut norocul *să mai mor* o dată, poate că ai aflat. Bea.

Fac întocmai voinţei lui. Beau cu sete vin roşu.

— Totul e ce lăsăm în viaţă.

Îşi umezeşte de două-trei ori buzele cu vin, ca omul care se pregăteşte să vorbească mult, însă rămîne aşa, cu buzele însîngerate şi lucioase. Credeam că e pus pe vorbă, ceartă, pe justificări, dar e numai dorul de a gîndi.

— Totul e ce lăsăm, repet eu.

— Ai dat tu de ceva atît de preţios ? Care să merite ?

— Pe naiba ! Mai încape îndoială ?

— Să fiu al dracului dacă în treaba asta mai mă poţi uimi, cum faci tu mereu ! exclamă el. Goleşte paharul, îşi toarnă vin şi trage din ţigara aproape stinsă. Viaţa şi cu mine sîntem la cuţite unul cu altul. Nici nu vreau să pomenesc de ea... O porcărie ! Uneori mă mai bucur că n-am căpătat nimic de la viaţă şi i-am dat atîtea, chioara. Unica bucurie curată este că nu-i datorez nimic. Celelalte... Vinuri după care te doare capul, vinuri proaste. Ciocneşte paharul de al meu şi bea. Continuă : În tinereţe, viaţa putea să-mi fie prietenă, dacă-mi dădea o soartă mulţumitoare şi dacă punea cuvîntul *domnule* înaintea celuilalt din faţa numelui meu, *băi*. Dar viaţa s-a făcut că nu mă cunoaşte. Şi după război se mai putea, dar lu-

crurile se tîrau încet, nu mergeau, iar eu veneam grăbit. Și ea se făcea că e ocupată. Atunci i-am zis Nu. Eu, Dinescu.

— Era neapărat ?

— Nu fi prost, asta mă supără.

— Prost. Una, două prost !

— Vezi ? acceptă bunicul. De cînd ești pe lîngă mine m-am convins că tu le-ai furat mintea și la ceilalți nepoți. Vezi ? De ce spui prostii... Tu, David, ți-ai moștenit viața asta curată, eu, David cel bătrîn, am fost silit să nu mă laud cu a mea.

Ce triste și mari descoperiri îmi aruncă bunicul. Beau vin și mă înfășor și mai bine în pătură. Acum, aproape că mi-e mai frig pe dinăuntru și destul de plăcut pe dinafară. Mă concentrez asupra imaginii dinaintea mea, un trunchi cu contururi rotate, seara îngrășată bine de umbre și o taină care cred că poate face o legătură eternă între doi oameni : Marieta Popovici și David Dinescu.

— Ai dreptate. N-ai găsit altă posibilitate ? Eu...

— Tu ! Te invidiez, băiete !

— Pentru ce ?

— Pentru încrederea ta... În ieri, în azi, în mîine... Comuniști, Dragoste, Vinovăție. Nimic nu e complicat !

— Nu, e complicat. Dar e meseria pe care mi-am ales-o.

Tăcem. Ne căutăm ochii în întuneric.

— Îmi place, ți-am mai zis-o. Le-ai furat mintea.

Telefonul sună. Uzanțele îmi cer să merg eu în casă, la telefon, însă inima îmi spune să rămîn pe loc. Rămîn lîngă el și-mi beau vinul. Nu vreau să întrerup această convorbire... Totuși, bunicul mi-o cere.

— E nevasta noastră.

— Cine ?

— Du-te repede, e femeia care ne face curat. Să vie mîine, cît mai de dimineață.

Alerg cu pătura pe mine și nimeresc telefonul pe întuneric. La telefon e sora mea Melania, acea existență cu o înclinație secretă spre noua viață pe care am adoptat-o, viață văzută drept o jertfire, cu satisfacție certă, a propriei mele individualități. Vorbește ea pisicește, însă am speranțe în limbajul viitorului ei bărbat.

— ...Miorlăie-te, miorlăie-te, da spune-mi odată ce să fac cu siropul vostru de brad ? Bani mi-ați trimis ?... Bine. Plouă la voi ? De fapt și pe mine m-a plouat... A stat, a stat... Bronzat, de unde ?... Ce face ? Am să mă bronzez cînd o să vopsesc, cu tata, tabla de pe acoperiș ?... Bine, bine, altceva mai știți ?

Tot în fugă mă întorc în curte. Cu ajutorul luminilor de pe stradă și de la vecini văd că vinul din sticlă e pe terminate. Modul acesta de evadare nu-mi place, se afirmă ca detaliu încorporat unei practici. Mă așez la loc și îmi convine să cred că atmosfera atît de strict personală nu s-a pulverizat pe deplin.

— Scuză-mă, bunicule. Te întreb din nou despre doamna...

— I-ai spus să vină mîine ? mă întrerupe el.

— Era sora mea, nu femeia pe care o aștepți, răspund eu. Și iau de pe masă o țigară pe care o aprind.

În jurul bunicului aleargă doi fluturi de noapte, pe care îi alungă cu mîna, fără o dorință evidentă.

— David, ce-ai face dacă ar fi atacată viața ?

E rîndul meu să ezit. A doua greșeală ?

— Aș apăra-o. Dar de ce mă amăgești... De la data cînd ai cumpărat apartamentul pentru Marieta Popovici, și pînă la moartea ei, ai mai văzut-o ?

— Ai de gînd s-o ții lanț ?

— Cu patru ani, în urmă... Răspunde-mi.
— Nu am văzut-o.
— Eram sigur că nu !

Mîna neagră a bunicului prinde sticla de pe masă, o reţine, apoi îşi toarnă în pahar restul de vin. Între noi sticla primeşte din aiurea luminile nopţii şi le răsfrînge circular.

— Asta-mi lipsea. Să-ţi dau ţie socoteală, se supără el.
— N-am cerut acest lucru. Te înşeli.
— Zău ? Nepotul meu judecătorul... Îmi spăl picioarele în lacrimile vieţii !

Mă întind peste masă, dau sticla la o parte şi îi iau mîna de pe pahar în a mea. Ceva mai tîrziu, arunc ţigara jos şi îmi aşez şi cealaltă mînă peste a lui. Cureaua ceasului meu şi o dungă a manşetei lui par a alcătui două cătuşe care ne leagă reciproc, în timp ce mîinile ne sînt reci.

— Bunicule, nu fac pe judecătorul, spun eu. Noi nici nu putem fi judecători. Personal, consider că am privilegiul să fiu un reparator de destine ale grupului uman din care fac parte. Altfel, viaţa s-ar desface din toate piesele din care este alcătuită. Noi nu trebuie să ne întrebăm dacă sentimentele care l-au împins... Îmi surprind glasul care se modifică. Nenorocirea este că... Sînt un om... Un Dinescu !

Mîna lui aspră se smulge din ale mele.

— Treci la locul tău. Nu te mai înţeleg.
— Cred că nici eu.
— Eşti de-al meu ?
— Aş vrea să nu fiu împotrivă.

Bunicul se ridică de pe scăunel. Se plimbă în jurul meu şi eu îi ascult tîrşitul pantofilor de tenis. Umbra lui implicată într-o mişcare egală împrăştie prin curte aceeaşi

siguranță și semețe, unicele impresii fundamentale. Spune cu năduf :

— Ei, David, cînd ai gardul mic la casă ți-l sar toți.

— Ce vrei să spui cu o vorbă atît de întoarsă ?

Aștept și nu primesc nici un răspuns. El doar se plimbă.

Apăsarea așteptării îmi amintește că niciodată bătrînul acesta n-a vorbit atît de mult. De obicei, se limitează la adevăruri simple, la comentarii scurte și momente de mînie de o întindere care îmi vor rămîne necunoscute. Mai degrabă, cred că între el și proverbul acesta, căruia nu-i dau de rost, s-a stabilit de mult o profundă armonie.

Poarta se deschide zgomotos. Cu tot întunericul, văd că nu este Irodoiu, din oraș se întoarce ceata de la etaj. În timp ce ei se iau la vorbă cu bunicul, prefer să dispar în casă. Seara nu corespunde unei atmosfere propice conversațiilor.

Fac lumină în casă și mă îmbrac, în miros de regina nopții. Din cînd în cînd îmi întrerup ba încheiatul centurii, ba rămîn cu un pantof în mînă și mă gîndesc. La cîte nu gîndesc, uneori și la mai multe deodată. Ce fac, unelteşc împotriva lui ?

Tremur ușor, scuturat de frig, ori de cine știe ce altceva.

Îmi pun și o cravată, dar cum din nerăbdare fac nodul prea mic, interogațiile mele trec de oglindă și bat departe. Bunicul meu se numără printre adversarii cei mari, care se bucură din toată inima cînd cineva li se opune, iar lupta este elementul său ? Pe axa scurtă a înfruntării, duc și temeri că o altfel de luptă ar fi fost mai potrivită pentru mine, un om cu gust pentru latura bogată a vieții, fără contururi precise, dispus oricînd pentru inițiative imediate, un om în care sîngele strămoșilor trăiți în

austeritatea legilor lor — e adevărat, însă nu în afară — doarme în vinele unuia care își leagă cravata.

Apoi ies afară. Vecinii s-au retras, bunicul a aprins o lumină în curte și stă mai departe singur, pe scăunel, lîngă iedera care tremură. E atît de singur, că nici nu îndrăznesc să-l tulbur. Nu-mi vine să-i spun nici că plec la plimbare ca de obicei, nici altceva. Acum mă învîrtesc în jurul lui și regret că măcar o dată în viață omul nu are două inimi : una pentru adevăr, cealaltă pentru cel greu încercat. Într-o altă răsucire, rămîn nemișcat, datorită situației care mi se dezvăluie. Locuiesc împreună, mănînc la masă și schimb impresii despre viață tocmai cu cel pe care l-am pus sub acuzare... Pierdut, întreb :

— Știi ce mă bate gîndul ?

— Nu... De ce să mint.

— Ce spui dacă plec de aici ?

— Unde ?

— În altă parte. Am la cine.

Bunicul se ridică de pe scăunel. Mă examinează atent, imprimă clipei cunoscutul său dramatism stereotip și scoate ceasul de argint pe care îl privește la lumină. E ușor de văzut că nu-i displace să se întoarcă în singurătatea lui îndelungată, de aceea și amînă răspunsul.

— De, cum crezi tu. Cum vrei.

Intrăm amîndoi în casă, însoțiți de dansul fluturilor albi. Încep să-mi adun lucrurile ceva mai multe, acum, la plecare. Leg mănușile de box de mînerul valizei, adun de pe masă cîteva scrisori neterminate, așez hainele primite în dar și rezolv cu genunchiul ceea ce nu se poate rezolva. Îmi amintesc chiar și de mama, care la admitere mi-a așezat atît de frumos lucrurile în valiză încît, multe zile în perioada examenelor, nici nu am deschis-o. Lîngă mine, bunicul urmărește tăcut pregătirile, iar eu pot să-mi

dau seama că într-adevăr sîntem amîndoi obosiți cînd vorbim una și gîndim alta.

La urmă, își amintește de cele două pălării cumpărate de el pentru costumele cele noi și mi le aduce. Le așez una peste alta și, pe amîndouă, le trîntesc pe cap. Deoarece el nu îmi strînge mîna, i-o strîng eu.

— De, cum crezi tu. Cu bine, David.

Din poartă îmi trec valiza pe spate. Mai bine decît ziua pe lumină, în întunericul verde al străzii, reîntîlnesc vechiul anunț scris de mînă și aproape șters de soare, de vînt și de ploaie. *Cine poate da relații despre accidentul care a avut loc la intersecția acestei străzi este rugat să bată în poartă sau să sune la telefonul...* Asta este. Așa spune tot omul cînd nu mai are ce spune.

Un trecător se uită după mine, dat fiindcă port două pălării. Merg totuși cu ele pe cap insensibil la cele ce gîndește strada, iar cît privește cealaltă latură, a salutului, știu eu mai bine ca oricine cînd să mi le scot.

Și mai știu și ce nu știu trecătorii : am plecat de la bunicul exact în ceasul în care și unul, și altul nu mai vedeam nici măcar de ce să rezistăm unui lucru de neînlăturat.

O mașină trece pe lîngă mine, dar merge de parcă se tîrăște. Are bujiile îmbîcsite ca un țigaret plin de nicotină ! Nostim este că, pe măsură ce o urmăresc în noapte, motorul se oprește în șocuri. E un *Ford,* nu ultima noutate, dar suplu, din care se dă jos o femeie, nu ultima noutate, dar suplă, care încearcă cu pantoful un cauciuc, pe al doilea... Las valiza pe trotuar, îmi scot cele două pălării pe care le așez peste valiză și ridic capota motorului. Desfac bujiile, le curăț cum pot și le pun la loc. Pornesc motorul, care funcționează incomparabil mai aproape de normele lui.

— Cauciucurile nu au nimic. Treceți mîine pe la un garaj.

— Sînteți sigur de starea cauciucurilor ? spune ea în loc de mulțumesc. Urcați-vă, aveți bagaje, două pălării, două mănuși de box. Mă urc fără să mai aștept altă invitație. La gară ?

— Nu, la miliție.

— Ați prădat pe cineva ?

Femeii acesteia — gen Ford — nu-i merg bine bujiile la mașină, în schimb face imediat aprindere la minte.

— Grea întrebare. Am prădat sau am fost prădat ? zic eu. Și rămîn cu ochii pe ea, cea mai machiată femeie pe care am întîlnit-o noaptea prin lume.

Pe deasupra, mai și rîde, chicotește într-un fel lăuntric, nu știu cum. Îi dau cîteva indicații, încotro urmează să ajungă, și cu toate că încerc să nu o mai privesc, reușita mă ocolește. Poartă și un romb mare, bleu, unul singur sub ochiul drept, cum poartă interpreții de *free muzic*, muzica liberă a negrilor din America.

— Sînt balerină...

— Încercam să ghicesc.

— N-am avut timp să mă demachiez.

Aproape de circă, o rog să oprească. Cobor, iau bagajele și balerina îmi întinde mîna. Rîde la mine și pleacă. De fapt, tare aș fi vrut să mă lase la scară un asemenea gen de femeie și gen de mașină, dar e mult mai sănătos să te prefaci, doar, că ești sobru, cum văd și eu pe la alții. Da, de ce rîdea, de ce chicotea ? O fi vreo modă asemenea unui joc de societate la care ești obligat să răspunzi la fel ?

În biroul ofițerului de serviciu, luminat cu neon, maiorul Tudor, nu are importanță în care compartiment lucrează, ignoră moda zilei. În cameră e zăduf, dar, cu tot

zăduful, bine măcar că e deschis la orice oră. Așezat mai după ușă, un cetățean îl ascultă pe maior care îi vorbește :

— Cît te-a costat casa, ai ? Cum ai făcut-o, ai ? Lasă, lasă, vă cunosc eu pe voi.

Detest tonul aceasta răuvoitor, pe care îl folosește cineva chiar dacă întreabă lucrurile cele mai firești. Las bagajele, salut și tac. Apoi mă ocup de pălării, le dau forme dintre cele mai caraghioase : sînt metode cu care sper să-i distrag atenția, ca să nu vadă că îmi este sufletul de vulnerabil. Sînt neîndurător și neclintit, dar sufăr pentru umilințele omului. Printre toate acestea spun :

— Destulă liniște, tovarășe maior.

— Nu mă vait. Toată după-amiaza a fost liniște în cartier. Să-i vedem, după închiderea restaurantelor. Ce faci, te muți ?

— N-am de ales.

Am reușit să preschimb atmosfera. Mai mult, maiorul își părăsește scaunul și vine să îmi vadă pălăriile. Are uniforma moale de transpirație, barba îi crește într-un fel nisipos, dar pălăriile îl preocupă cu o curiozitate superstițioasă.

De cînd sper într-un asemenea chilipir.

— Luați-le, nu port pălării.

— Am și eu două, mi-ajung o viață.

Un subofițer vine de afară, se uită și el la pălării, însă rezultatul ofertei mele rămîne același. Dezamăgit, le arunc peste bagaj și cer permisiunea să dau cîteva telefoane. Aprind o țigară, scot agenda și sun la o cunoștință bucureștean, cu gîndul să-i fac cinste cu o pălărie, două, dacă mă găzduiește pentru o noaptea. Nu am noroc, tipul s-a mutat. Și o dezamăgire nu vine niciodată singură : acasă la Mihăescu nu răspunde nimeni, la Voicu mi se cere să revin. Duc mîna la fruntea care îmi frige și mă

gîndesc ce naiba fac. Pe birou, lîngă cotul meu, se află un plic mare, adresat lui Sticlaru. Îmi amintesc că e singur acasă, dar faptul că mi-e șef și că oficial deține 100 000 de volți sînt tot atîtea motive de abținere de la o astfel de soluție.

Ofițerul de serviciu vine lîngă mine și răsucește aparatul telefonic către el. Mă ridic și îi cedez scaunul. Dar el rămîne în picioare și vorbește la un hotel, despre o cameră. Lîngă el, amintirea proaspătă a casei din care am plecat mă fură și merge atît de departe, încît tîrșîitul tenișilor de acolo îmi sună ca o chemare.

— E foarte greu cu atîția turiști și congrese, spune maiorul cu mîna pe aparatul închis. Mai căutăm. Telefonul sună în mîna lui. Răspunde : Da... Eu sînt... A sosit plicul... Bine pînă acum, încere să-i găsesc o cameră elevului de la voi. Îmi întinde receptorul și glasul lui Sticlaru irumpe : NU ȚI-E RUȘINE ? Tovarășe căpitan... Viu... Aduc și mănușile de box... Cum, să fac rost de o salată, de unde ?

Sticlaru mai spune ceva și despre o bucată de carne pusă la cuptor și îmi închide telefonul. Cei doi de serviciu rîd. Iau valiza, îi mai rog o dată cu pălăriile și, cum nu se îmbulzesc, mi le trîntesc pe cap și plec. Important e că solidaritatea noastră funcționează fără greș.

7

Un zgomot prelung, o surpare de grohotișuri, vine din valea însorită, iar cînd se liniștește, praful se ridică greu, ca după o explozie într-o carieră. Ies dintre brazi și mă cațăr în suspine să-l văd pe cel care prăbușește stîncile

în vale. Munții, catedralele pămîntului sînt în primejdie... O pasăre, una singură, piuie în înaltul cerului, și alta piuie în fundul văii. O altă stîncă se înclină și arcul soarelui se zărește tot mai mult, dar cel care o mișcă nu se vede.

Îl simt aproape fizic că e ascuns. Strig :

— Ajunge ! Nu întrece măsura !

Lumina din cameră se aprinde. Mai suspin o dată... Sau suspină la fereastră noaptea de București, singura ființă neadormită ? Sticlaru e lîngă patul meu și mă scoală din somn, Donald rățoiul pare și el în stare de veghe datorită străinului care s-a instalat în camera unor copii plecați la mare.

— Ce-ai visat ? Strigai catedrale, întreabă Sticlaru.

Mă răsucesc cu fața la el, rușinat dintr-o dată.

— Prăbușea munții... Nu știu cine. Ce curios, nu folosesc des cuvîntul catedrale.

Sticlaru îmi așează mîna pe piept, apoi pe frunte.

— Ai temperatură, tipule.

— Fără termometru, vă rog. Nu vreau să știu cît e de rău.

Somnoros, Sticlaru se leagănă prin casă, se scarpină în creștetul capului, umblă dintr-o cameră într-alta. Întîrzie încît mă și gîndesc dacă nu cumva a adormit pe după vreo mobilă, unul din acele dulapuri funcționale și triste, mîndria ofițerului mutat după împrejurări. Se întoarce, totuși, cu un pahar cu apă pe care îl ține tare înclinat și cu două pastile.

— Muncește la ele și te faci bine.

Înghit pastilele, beau apă și mă simt trist.

— Scuzați-mă, vă pricinuiesc necazuri.

— Tu visezi și treaz. De-aseară ai început-o... Îți recomand să nu mai faci baie în lacuri, după apusul soarelui.

Noua mea gazdă stinge lumina, mai închide puţin ferestrele şi pleacă la el în cameră. Patul conjugal, vesteşte nopţii că spaima infractorilor dintr-o circă a Bucureştiului, îmbrăcat în pijama, s-a aruncat în pat de la distanţa ideală şi se îndreaptă spre colinele moi ale somnului.

— Tovarăşe căpitan, de ce-mi spuneţi că visez şi treaz ?

— Nu mai sînt căpitan. Dormi.

Strănut, arunc cearşaful de pe mine şi respir scurt. Asta nu mai e alergie la flori. De dincolo, Sticlaru începe să sforăie. Curînd îl asemăn cu Jim Clark, fostul mare automobilist al secolului, la volanul acelui *Lotus* de formula 1, în luptă cu media superioară de 240 la oră. Apoi devin spectator la itinerariul automobilistului de toate zilele... Pînă cînd un tic-tac de deşteptător, care pregăteşte atîtea milioane, de oameni de suferinţa dimineţii, sună. Piş-piş, Sticlaru intră la mine în cameră după lungi exerciţii de familie, spre a nu le mai socoti pe cele profesionale.

— Cum îţi merge ?

— Mai bine. Capul mă doare. Cobor din pat, el, mă răsuceşte ca pe un volan, îmi pune mîna pe piept şi pe frunte şi iar mă răsuceşte spre a reveni în pat. Dimineaţa semănaţi şi mai şi cu Jim Clark, în turnante.

Cu gulerul de la pijama ridicat, se gîndeşte îndelung.

— Astăzi rămîi în pat. Aşa procedăm, decide el. Jim Clark, automobilistul ? Cred că nu te gîndeşti la alte personaje negative.

Bag capul în pernă. Lumina tare a dimineţii îmi roade pleoapele, întreg corpul mă doare de parcă sînt bătut. Din baie, printre cîntece de ţevi şi zgomotul unui lanţ tras, Sticlaru îmi spune că îmi lasă o cheie a casei, locul unde se află cafeaua, chibriturile. Gata îmbrăcat, se mai uită o dată la mine din uşă.

— Dacă poţi, ia o pîine. În mine nici o nădejde.

După vreo oră de stat în pat, departe de somn, departe de veghe, număr pe degete, cum fac bătrînii, zilele de practică rămase. Indiferent cu care mînă încep, indiferent din care parte, rezultatul e acelaşi : nu e timp şi nici timpul să zac bolnav. Strîng la repezeală aşternuturile, mereu multiplul lui doi, le netezesc cu palma, deschid larg ferestrele şi intru în camera lui Sticlaru, unde procedez la fel. Deschid radioul, mare şi rezistent, deschid valiza şi îmi examinez realitatea vestimentară, care nu arată din cale-afară de încurajator. *Prin presarea la rece, renumita industrie braşoveană a obţinut un nou produs,* spune crainicul cu glasul lui neutru.

Îmi pun de o cafea mare la bucătărie şi, cu toată graba, văd foarte multe farfurii murdare, rămase de la masa noastră de seară. Seară ocazională, viitorul aparţine hîrtiei, oalelor... La baie, mă rad printr-o mulţime de ciorapi spălaţi şi întinşi pe sfoară şi izbutesc să-mi salvez la timp cafeaua de pe aragaz. Cu ceaşca în mînă, merg în camera unde e telefonul şi mă instalez la vorbă cu mama Siminei, şi nu cu cine trebuie. De fapt, mi-e destul de indiferent ce spune, cît spune şi ce răspund eu, deoarece pe masă, lîngă cafea, am un stoc bogat de notiţe şi cărţi pentru susţinerea unui examen de avansare la gradul de maior.

Mai mult, aprind şi lampa de lucru prinsă dur într-o menghină de colţul mesei şi munca întreruptă sub lumina tare a becului prinde volumul unei sfere din univers. Citesc la întîmplare dintr-o carte albastră, *Conştiinţa socialistă,* fragmente din noutăţile Dreptului Penal şi multe alte fraze cu adevăruri parţiale. Încerc o vagă bănuială legată de viitor : în următorii ani un locotenent va trebui să ştie cît un căpitan, un căpitan cît un maior şi aşa mai departe, pe scara progresiei. La capătul firului, mama

Siminei pare mirată de timpul de care dispun astăzi, dar nu pot să-i spun că în astfel de momente, în perspectiva oricît de îndepărtată a epoleţilor înstelaţi de maior, timpul nu mă grăbeşte, dimpotrivă. Aş părea prea ambiţios.

Finalizez convorbirea, sting lampa şi îmi iau ceaşca de cafea. Mă mai uit prin cameră, la masa de pregătire, şi după obişnuita întrebare, ce este nou astăzi — aceasta e Sticlaru — merg la bucătărie. Umplu chiuveta cu apă caldă şi spăl farfuriile. Afară de un *folk-song* trimis de radio, care vorbeşte de dragoste, de gălăgie, de aşteptare, de fidelitate, de abandon, afară de farfuriile care au multă grăsime pe ele, treaba aceasta la chiuvetă e completamente lipsită de expresie. Dar nici atît de dezonorată încît femeile să-şi dea în judecată bărbaţii la Tribunalul Internaţional de la Bruxelles.

La spălatul paharelor, găsesc pe muşamaua imprimată cu maci un şerveţel de hîrtie, cu o schiţă, pe care am desenat-o aseară. Lipesc cu apă şerveţelul de faianţa peretelui şi reflectez, deşi nu cred că mai e cazul, asupra celor ce am susţinut. La Dallas, asasinul Preşedintelui Kennedy era ajutat de alţi trei atentatori, după propria mea teorie, şi nu de unul sau de doi, cum a rezultat din schiţele balistice şi din cele douăzeci şi şapte de rapoarte ale Comisiei. Înţeleg — şi ce bine ! Datorită teoriei a afirmat Sticlaru că visez şi treaz.

Treacă-meargă, imaginaţie, viciu, etcaetera. Dar afirmaţia lui, numească-se ea şi reproş, a făcut-o noaptea, cînd aveam febră, şi nu în dezbaterile de la masă, el omul opiniilor imediate.

Părăsesc bucătăria şi mă îmbrac. *A fost ora zece,* anunţă radioul. O uşoară ameţeală îmi cere să mă aşez imediat. Dar cîtă vreme planeta se învîrteşte grăbită cu mine, stabilesc care din cele două centre de pîine e mai

apropiat. Apoi caut agenda din haină și frunzăresc din ce în ce mai enervat. Reţin că acest număr de telefon l-am notat în autobuz, după clasica memorare în asemenea întîlniri, și l-am trecut lîngă capacitatea toracică de opt litri a unui campion. Lîngă acel torace cît un cufăr, comparat cu mine... Și nu mă înșel. Merg la telefon și sun la familia Grigoraș.

Azi sub care pernă au ascuns telefonul ? Perna verde, vișinie, neagră, roz ?

— Alo, vă rog cu domnul Jenică, îi spun soţiei. Cine sînt ? Un locatar din bloc, nu mă cunoaşteţi. Doream să-i cer un sfat dacă iese prin parc... Mulţumesc, într-o oră ies și eu.

Închid telefonul și mă uit la volumul *Conștiinţa socialistă* de pe masă. Am minţit un pic, dar numai din nevoie de adevăr. Radioul cu ochi magic, mare și rezistent, anunţă : *La triplu-salt, favoritul probei nu a putut să ocupe un loc...* Las radioul deschis. În starea în care e, lumea are nevoie de mine. Iau cheia din bucătărie și ies. Dacă Sticlaru va trece pe acasă, radioul deschis îl va asigura că lipsesc pentru o scurtă durată, în probleme de pîinea noastră cea de toate zilele, deoarece în el nu poţi avea nici o nădejde.

Afară, soarele arde puternic, parcă sterilizează. Dar după umbra din interior, lumea e atît de nouă. Cumpăr o pîine de la centrul cel mai îndepărtat de casă, însă apropiat de staţia de troleibuz, iau și patru pachete de biscuiţi, două pentru domnul Jenică, și mă postez lîngă o ţîșnitoare de apă. Transpir oribil, mănînc pesmeţi dulci, beau apă de la ţîșnitoare și privesc la doi oameni-draci care întreţin focul într-un păcătos de malaxor cu asfalt încins.

Abia porneşte troleibuzul, hîîîţa-hîîîţa, și între staţia de urcare și următoarea zăresc un afiș cu un porumbel

alb la unul din sediile *Comitetului Național Pentru Apărarea Păcii.* Cobor la prima stație și mă întorc din drum în fugă. De la un tovarăș cam încruntat în relațiile interumane, cumpăr cinci bilete de cîte doi lei pentru concursul organizat în sprijinul fondului păcii, iau pîinea așezată pe o fereastră, bag cei cinci *porumbei* în buzunar și fug. După vreo zece minute sînt lîngă aceeași țîșnitoare de unde am plecat și beau apă. Apoi mă îmbarc din nou, preocupat însă de datele concursului : ROMÂNIA ȘI IMPERATIVELE LUMII CONTEMPORANE. DEZARMARE, DEZVOLTARE, DEMOCRAȚIE, o minunată temă pentru mine, la capătul căreia așteaptă opt sute cincizeci de premii de diverse mărimi.

Cu un alt autobuz ajung în cartierul Drumul Taberei. Sînt moleșit ca după o baie prelungită și eventuala discuție despre M.P. și D.D. îmi accentuează căldurile. Pe o alee cu cîțiva trandafiri scuturați, Jenică Grigoraș stă pe o bancă și mă așteaptă. Dar nu mă mai cunoaște. Printre adevărurile vieții figurează, deci, și aceasta : cunoștințele mele nu sînt în stare să-și mai amintească.

— Sînt cel care v-am vizitat în urmă cu cîteva zile, încep cu răbdare. Am vorbit cu doamna despre prietena ei, Marieta Popovici.

— Da, da, da. De la miliție.

— Scuzați-mi felul în care am telefonat, să vă scot la aer.

— Nu mi-a spus, am ieșit eu.

Altă surpriză neplăcută. Nu o comentez. Mă așez pe bancă lîngă el, privesc îngrozit drumul soarelui spre noi.

— Am înțeles că țineți să-mi vorbiți.

— Da, sînt destule de spus. Se răsucește mult spre mine, cu o față care iarăși debordă de prietenie. Una e

să vorbeşti prin cereri sau la ghişeu, alta e să cunoşti pe cineva. Ce grad aveţi, tovarăşe ?

— Elev-ofiţer, la practică, răspund eu, sec.

O tîrlă de copii, arşi de soare şi în chiloţi, fug după un altul care apără o minge spartă şi ne învăluie în gălăgia lor.

— Cunosc momentul. Am făcut armata, cu termen redus. Nu ne lua nimeni în seamă... Dacă izbutiţi să vorbiţi cu şefii dumneavoastră, spuneţi-le că în Asociaţia noastră de locatari sînt multe nereguli bănești.

— Ce profesiune aveţi ?

— Om de cifre. Am lucrat la Bugetul Statului.

Scot ultimele două pachete de biscuiţi şi îi ofer. Primeşte cu plăcere. Tot cu plăcere constat că e doar pe jumătate atît de rău pe cît credeam, referitor la stagiul militar al unora, ca să nu mai vorbesc de oroare, cînd intru în vorbă cu necunoscuţi de o anumită vîrstă şi îmi povestesc mizerii despre război. Să nu cumva să uit, mut pîinea între noi şi mă gîndesc la semnele făcute cu mîna pe la cap, de către soţia lui.

— Pensionar ?

— Da, dar nu nebun cum spune Grigoreasa, precizează el, în timp ce dezlipeşte cei doi pesmeţi. Ea e nebună ! Şi cînd i-o întorc, zice că eu am înnebunit-o.

E atîta antipatie în Grigoreasa, numele de familie cu care i se adresează soţiei. Oricum, asupra invinuirilor lor reciproce, păstrez o deplină rezervă : e destul loc în lume şi pentru idei vechi şi pentru idei noi. Totuşi, găsesc că un test cît de simplu nu strică.

— Cum v-aţi dat seama de neregulile Asociaţiei ?

— Nu dau chitanţe, favorizează o minoritate la plată în dauna majorităţii. Sînt de meserie, doar.

— Vă sfătuiesc să vă adresaţi sectoristului.

— I-am mai zis, răspunde el. Dar e nemaipomenit să vezi cum o anumită categorie de delicvenți cîștigă încrederea dumneavoastră, pe cînd omul păgubit e privit cu îndoială. I-am vorbit cu ocazia unui furt de butelie, după un furt de porumbei de rasă ai unui prieten : porumbei Maria Stuart, de Buhara, guşați-englezi... Încheie trist : porumbei furați și vînduți pe bani.

Duc mîna la buzunar — ce coincidență, dar cu gîndul sînt la maiorul Tudor, ofițerul de serviciu de aseară. Nu e de mirare să semene și sectoristul lor cu Tudor, ca o pereche de porumbei din rasa Maria Stuart, Buhara...

— Dacă gîndiți mai amplu, găsiți singur răspunsul.

— Nu am intuiții speciale, mi-o retează el. Începe să rîdă cu poftă și se lasă pe spate să-l ardă soarele. Cînd m-am înscris la liberali, nu mai era cazul... Cînd m-am înscris la țărăniști, nu mai era cazul... Cînd am vrut la comuniști, nu era cazul, nu m-au primit. Tace și reia altfel : Am vrut să mă însor cu o femeie blondă și nu s-a putut, am vrut să trăiesc undeva într-o zonă de dealuri cu vii și nu s-a putut.

Din tîrla de pitici, unul cu părul cîrlionțat și învineț în genunchi, vine direct la noi. A apărut oportun.

— Sînteți *părinții* copilului pe care îl bat copiii ? întreabă el.

— Spune, îl îndemn eu.

— Dacă îmi dați cinci lei, vi-l apăr de bătăuși.

— Poftim ! exclamă Grigoraș. Bani !

La prima mișcare pe care o fac, puștiul fuge, fuge printre boschete. O clipă ezit înainte de a forța norocul.

— Credeți în dragostea de o viață ?

— La cine te gîndești ?

Feroce tip. Mă întreabă tocmai de cele ce-mi este mai teamă, de întrebări. Stă neclintit în bătaia soarelui, cu

obrazul lui uscat și, de sub pleoapele de piele transparente, ochii îi strălucesc intens. Două jivine pitite în fundul unei viziuni.

— Nu direct la ei... Deocamdată.

— Da sau ba ?

— Da. La Marieta Popovici și David Dinescu.

— Cred. Ai mai spus și *de o viață* ? Cînd iubești, timpul trece ușor. Dacă ne plimbăm prin parc, am să-ți arăt destule perechi care au îmbătrînit frumos. Se iubesc.

— Pare exagerat, obiectez eu. Doamna Grigoraș amintea și de jocul de-a dragostea, după modelele adevărate din teatru.

— Grigoreasa tot ce aude de la mine, și-i convine, spune și la alții. Cu ce păcate s-a mai lăudat ?

Schițez un gest vag de protest, strîng în pumn celofanul de la pesmeți, mă ridic de pe bancă și îl depun în coșul de hîrtii, la cîțiva pași. Sînt răscopt de căldură, dar mă întorc la bancă.

— Știți... Sînt din provincie, dintr-un loc minunat, n-are importanță, acum. Cel de lîngă mine se răsucește cam cu spatele, dar ascultă. Un teatru în turneu a prezentat, de mult, o piesă... Știți ce se spunea ? Că o dragoste adevărată nu poate ține mai mult de douăzeci și patru de ore. Cu excepție, patruzeci și opt de ore, nu glumesc.

Tace și el încurcat. Vrea să se întoarcă spre mine și parcă nu îndrăznește.

— Poate. Acel îndrăgostit simțea că moare ?

— Da, este. David Dinescu a simțit că va trăi ! exclam eu.

După o pauză, mă ridic iarăși. Fac cîțiva pași pe alee, rup un fir de iarbă, cu un vîrf cu boabe grele și îmi fac un trăgaci, cum spuneam noi copiii din *Alpii României*.

Trag pînă aproape de un maldăr de pietre, o eroare a cuiva, care se vrea statuie. O dată, în iarbă, surioara mea, care este foarte frumoasă, nu seamănă cu mine, mi-a spus după un conflict că o fată frumoasă e în permanenţă singură dat fiindcă noi, bărbaţii, ne imaginăm cît de solicitată poate fi o astfel de fiinţă. Dacă bunicul, asemenea tuturor bărbaţilor, lîngă o femeie frumoasă, păcătuia prin imaginaţie, aţîţat cît de cît şi de Marieta ?

Dar ajuns la un pas de Jenică Grigoraş, el mă întreabă :

— Ai cunoscut-o pe Marieta ?

— Nu, doar pe David Dinescu.

— Era infernală... La un pahar de vin i-am spus că, dacă nu a luat nici un premiu la şcoală, trebuie că a luat pe cel de răpit bărbaţii, la cincisprezece ani. De pe atunci, mi-am atras numele de nebun.

— Poate că era o fiinţă slabă.

— În ce fel ?

— Cînd îţi plac doi bărbaţi şi nu unul, e semn de slăbiciune.

— Da ? Ei îi plăceau toţi bărbaţii.

Mă regăsesc pe bancă, chemat de o trăsătură specifică mie. În momente de învălmăşală, am obiceiuri de strictă rînduială. Răsucesc pîinea pe dosul ei, privesc la bărbatul care se hrăneşte cu soare şi altceva cu ce ? Fapt este că arată mai tînăr decît bunicul cu vreo zece ani.

— Sînteţi sigur ? întreb eu. Doamna Grigoraş mi-a vorbit despre o pasiune reciprocă. Şi îl zoresc în continuare : La ce vă referiţi ?

În sfîrşit, îngustează ochii ca şi cum trebuie să suporte timp îndelungat jetul brutal al unui far de automobil.

— Două prietene de talia lor mint din principiu. De ce nu ți-a vorbit de Marieta cînd plîngea ? *De ce mă iubește David ? Meritam orice de-atîtea ori.*

— De mult, de mult ?

— Nu prea, răspunde el, mai calm. Era jalnic să o vezi... Era acum vreo patru ani și plîngea o bătrînă. Se împăca cu viitorul său ex-amant. Un oarecare, Victor.

E fanatic individul ! Dar reîntîlnesc și data *rătăcirii* Marietei.

— Cunoașteți ceva din...

— Da, într-o ceartă amoroasă, Marieta i-a zgîriat arcada lui Victor, rîde el. Cu piatra inelului cumpărat cu cîteva mii de lei de către David. E drept, disputa a avut loc și mai de mult. Și rîde, și rîde.

Un minut mai tîrziu, încărcat de soare ca o baterie, se decide să plece de pe bancă. În treacăt, mă anunță că e momentul să fie strigat de la unul din etajele superioare. Bănuiesc că e vorba de un etaj unde stau în neclintire cîteva rufe bărbătești întinse, singuratice, asemenea unor statui. Îmi scot haina și o așez pe umeri, slăbesc cravata și îmi port pîinea pe sub haină. Pe o bancă, nici la soare, nici la umbră, întîlnim prima pereche de bătrîni, dintre cei despre care am aflat că îmbătrînesc frumos. De astăzi înainte, aceste perechi obscure mă vor atrage misterios.

— Cînd vă gîndiți la Marieta Popovici care a încurcat atîtea vieți, dumneavoastră pe cine bănuiți ? Mai întîi de o amenințare.

— Nu mă preocupă sfîrșitul ei.

— Ne găsim totuși în fața unui act grav, premeditat ?

— E treaba tehnicienilor în drept, o treabă îndoielnică. Ea îngăduie unor astfel de ființe să se considere în mod abuziv drept victime ale societății.

— Ce neînduplecat sînteţi !

Jenică Grigoraş se opreşte brusc. Întinde un braţ slab şi mă opreşte şi pe mine. Din cerul scînteietor, o pasăre albă planează cu aripiie nemişcate, tivite cu roşu, şi se aşează aproape, între nişte flori albastre, înalte.

— Despre David Dinescu ce credeţi ?

— Mulţi ani nu l-am înţeles, răspunde el, în şoaptă. Cu una ca Marieta nu aveai altceva de făcut decît să baţi în loc. După reîmpăcări, să vorbeşti de redespărţiri. Dar numai în felul acesta am văzut şi eu cum se iubeşte.

— Am aflat... Că se împăcau admirabil ? şoptesc şi eu.

— Uneori ajunge o privire şi vezi că nu-i aşa.

— Ce vă spune acel Victor ?

— Era omul care nu putea nici iubi, nici urî.

La fel de neaşteptat, pasărea albă dintre flori zboară cu nişte bătăi din aripi, ca de aplauze. Plecăm şi noi mai departe. Grigoraş se uită pe cer, apoi la mine, cu aceeaşi faţă care cerşeşte prietenie, eu scot batista şi mă şterg de sudoare. Am o temperatură de cel puţin 50° C şi la soare, şi la umbră.

— Vă plictisesc ? întreb eu, dar nu aştept răspunsul. Un om la bătrîneţe mai poate înfăptui o crimă, din raţiuni de genul acesta... sentimentale ? Vă rog, gîndiţi-vă oricît doriţi.

— Cred că da. Depinde de om... Dacă asistăm la sinuciderea unor bătrîni de faimă, laureaţi cu Premiul Nobel, cît şi la cei de rînd, atunci înţelegem şi mai bine.

— Sinuciderea e o decepţie, nu sînt de acord.

— Tot ca o decepţie trebuie văzut şi actul unuia care la bătrîneţe îşi ucid iubita. Tinerii rămîn cu tinerii, bătrînii singuri... Cei care-au iubit cu exigenţa lor. Fericiţi aceia ale căror anale sînt plicticoase !

Încerc să replic ceva, dar nu mai sînt stăpîn pe părerile mele. Condamn — și totuși inima către oameni mă atrage. Mă întreb ce soluție e de găsit ? Cum să preiau toate aspectele orbitoare, rătăcitoare, în armonia ideilor mele ? Domnul acesta însă, sever din fire, și-a format în birou la el și apoi în plimbările prin parcuri, concluzii neclintite asupra adevăratei naturi a lucrurilor pe care trebuie să le știm. Și întrucît *Grigoreasa* lui întîrzie să-l strige, ține să mai stăm pe o bancă, invariabil o bancă cu lemnul dogoritor.

În acest moment, Jenică Grigoraș se întoarce pe jumătate către mine și murmură satisfăcut.

— E plăcut să fii liber, în lumina soarelui.

Știu, nu este decît o dorință de-a lui. Dar ea se alătură propriei mele neliniști, cu forța unui semn, o anticipație.

6

— Altă întrebare ?

— Locotenent-major Negură Gheorghe, se prezintă cineva. Întrebarea mea vizează două probleme deodată : prima, organul de urmărire...

Practic, instructajul anunțat e terminat.

Nu are importanță ce s-a discutat într-un timp record de o jumătate de oră. Concizia ofițerului de la I.G.M. se resimte pretutindeni și acest stil de lucru îmi face bine. Cu toate acestea, dacă mă gîndesc, în locul ofițerului venit pentru instructaj mie îmi trebuiau încă douăzeci de

minute în plus... Una e să gîndești concis, alta e să lucrezi concis.

Privesc prin mica sală cu multiplele ei funcțiuni. Bărbați tineri, cărunți, simpatici, antipatici, temerari, reținuți, cu destui dintre ei am început să conlucrez, bine și cu folos. Mișcare cu mișcare, mă străbat freamăte și îngrijorări. Asta și vreau ! Împreună cu ei, port pe umeri răspunderea liniștii tuturor. Ochii noștri au ales să vadă pentru toți ceilalți. Știm toți, dar nu comentează nimeni... Unul își pregătește o țigară pentru afară, meticulos din automatism. Cîndva a dorit să fie medic, să lecuiască urbea lui de tuberculoză, apoi s-a răzgîndit, încearcă să lecuiască lumea de alte boli. Cel de lîngă mine care cere cuvîntul era tractorist. Ara cîmpiile țării, cînta și învăța la seral. Mai cîntă și acum, eu nu l-am auzit. Doar cei din colectivul pe care îl conduce apreciază că din *liric* ce era s-a reciclat în *epic*. Un altul, îmbrăcat în uniformă și cu epoleți de maior, este al patrulea maior dintr-o familie : un frate, o soră, un cumnat, ca să nu-i mai socotim și pe părinți, deveniți tot un fel de maiori, cel puțin.

Locotenentul Mihăescu, astăzi cu banderolă O.S. pe braț, intră în sală, mă caută din priviri și merge la locotenent-colonelul care conduce instructajul. Mă ridic de pe scaun și aștept doar aprobarea să părăsesc sala. Dar ultimul cuvînt întîrzie să se audă. Mai mult, conducătorul instructajului renunță la explicațiile lui Mihăescu.

— Un om participă și de la voi și nici acela pînă la capăt. Sticlaru și Voicu în misiune, dumneata de serviciu, el să plece... Cît mai repede, nu ?

— Nu pot face nimic, tovarășe colonel.

— Lasă discursurile, Mihăescule. Cînd alții muncesc pentru mai bine, judiciarul se ține de *crime*, zice el, pornit pe umor negru. Unde sînt Sticlaru și Voicu ?

O clipă, două, trei, Mihăescu nu vorbește. Apoi răspunde :

— Vă raportez... Fac cercetări. Ieri după-amiază a fost găsit cadavrul unui bărbat dat dispărut. Era aruncat într-o hazna.

Liniște. Un scaun scîrțîie, cineva tușește subit. Conducătorul instructajului mă expediază din sală. Pînă și în intimitatea noastră viața ne dă reprezentații, mișună lumea de actori închipuiți.

— Mă duc și eu, acolo ?

— Nu, mergi la un teren de tenis, precizează Mihăescu. Îmi întinde o hîrtiuță cu adresa terenului. Un subofițer, Lungu, te-așteaptă pe lîngă teren. Vedeți ce vor cîțiva din generația ta. Tu răspunzi !

Mihăescu intră în birou, chemat la telefon. Eu fug la etaj, pentru acele amănunte dinaintea plecării.

Cîteva minute după primirea ordinului, în mașină, cer șoferului să facă un ocol pînă la terenul de tenis, conștient de risc. De aceea îl și zoresc indirect : fac declarații oficiale cu privire la folosirea mașinii, în caz de urgență, de către oricare posesor de permis auto.

Subofițerul Dumbravă, șoferul chel, care m-a însoțit de mult în căutarea hotelului *Dekau*, mă dezamăgește constant.

— Mulți au dorit același lucru.

— E normal, nu ?

— Da, normal. Dacă treci periodic examenele de conducere cerute la noi, pentru ai noștri. E normal.

Oprim pe o stradă îngustă și veche, cu case care inspiră sentimentul unor vremuri de mult apuse. Găsesc imobilul îmbrăcat în schele metalice, dar de lucrat nu lucrează nimeni la reparația lui. Ocolesc clădirea cu balcoane înguste, uși mari cu obloane, vase de lut, amfore

ciobite și lădițe cu flori, care în loc să o înveselească o fac să semene a descoperire arheologică. Urc treptele și citesc numele de pe cutiile poștale, scrise lîngă butoanele de sonerii. La etajul doi, ultimul, simt că febra îmi revine. De data aceasta, numele celui pe care de mult încerc să-l găsesc apare cu evidență caligrafiat pe o placă pe ușă : Victor Soreanu. Dar de un strop de ghinion nu se putea să nu am parte. Trei sonerii par în stare de funcționare, afară de a patra, a lui Victor. Ating cele două sîrme între ele și mă bucur cînd văd micile scîntei, ca Edison la prima invenție.

O ușă trîntită în interior o zgîlțîie și pe cea dinainta mea.

— Cine sună ? întreabă un glas de bărbat.

— Caut pe domnul Victor Soreanu.

— Bănuiesc, da' cine sînteți ? În numele cui ?

— În numele numelui meu : Lucian David Dinescu.

Cheia din broască se răsucește repede și ferm. Un bărbat înalt, suplu, cu perciuni bogați și legat cu o batistă înnodată la gît, ca apașii, stă în fața mea și mă privește cu luare-aminte. Fac o inevitabilă comparație între tip și bunicul și accept, n-am încotro, diferența. Văd fără să am misiunea de a privi.

— Poftim, ce dorești ?

— Sper că veți fi de acord să stăm de vorbă, astăzi după orele dumneavoastră de program, lucrați dupăamiaza... Sau mîine... Despre Marieta Popovici.

Tipul se lasă de pe un picior pe altul în papucii lui japonezi, trecuți printre degete, fără să pot ghici ce va face.

— Sînteți de la miliție ? întrebă el, pe alt ton.

— Nu. Mă preocupă personal cîteva amănunte dinaintea morții doamnei. Vă rog să-mi înlesniți această convor-

bire, spun eu. Și spontan îmi dau seama că mă găsesc lîngă cineva care a mai făcut declarații în acest sens.

— Tot nu înțeleg, ce vrei ?

Minte cu nepăsare acest domn, așa cum doamna Grigoraș l-a tăinuit pe el, așa cum alții se dedau risipei. Doar posibilitatea ca nu cumva bunicul să fi mers spre o cursă îl scutește de un fluierat. Mă răzbun prin a-l privi. Caut pe arcada lui o cicaterice făcută cu piatra unui inel în valoare de cîteva mii de lei, pe care nu o zăresc. Dar efectul nu se lasă mult așteptat. Victor Soreanu duce mîna la frunte și își plimbă degetele peste arcadă. Cînd coboară mîna, își pierde și cumpătul.

— Nu răspunzi ! ?

— Vă rog, stabiliți dumneavoastră data convorbirii. E vorba de cineva care a murit... Gîndiți-vă.

— Nici dacă te văd mort !

— Eu sînt supraviețuitor de profesie.

Ne privim în tăcere, într-o liniște de hrubă. Mai cu seamă eu, caut pe arcada lui un semn, înainte de a ne despărți în termenii furiei, poate pentru un timp, poate definitiv ? Apoi fac un pas, îl fac și pe următorul spre scară, într-un imens efort, dar mai înainte să-l aud pe domnul Victor că îmi spune cară-te, ceea ce, încă de pe vremea cînd purtam pantaloni scurți și mă uitam la cei care se certau, însemna tot cară-te. Nu sînt măgulit din cale-afară după o astfel de primire, dar sper să fie prima și ultima. Sper !

Ies dintre schelele din țeavă ale imobilului și îmi compun față de șofer un zîmbet bun pentru o copertă de revistă.

— A mers bine, tovarășe elev ?

— Daa, nici nu mă așteptam. Și repede.

— Vă descurcați. Am observat de data trecută, cu mongolul.

Mă uit la ceas. Avem o întîrziere de șase minute. Scot hîrtiuța primită de la Mihăescu și o așez pe bordajul mașinii să-i găsesc șoferului o altă preocupare decît *reușitele* mele. Și el aleargă cu mine prin oraș, timp în care mă stabilizez și mai bine în zîmbet : un fost *prof*, tovarășul Encica, avea un nas în vînt, imposibil pentru un bărbat, iar noi elevii, dintre cei luați în discuție, spre a-l dezarma, ne propteam cîte un deget în nasuri și priveam autocritici la el. Era pe vremea care aduce dor și nu aflasem de Victor Soreanu.

După ce identificăm terenul de tenis, oprim într-un parcaj vecin, aglomerat de mașinile salariaților unui Institut de proiectări. Pe terenul cu zgură roșie, bine întreținut, probabil al institutului, mai mulți tineri joacă tenis și nimic mai frumos. Așteptăm lîngă mașină și plutonierul-major Lungu, un bărbat cărunt, gras, cu *talkie-walkie* și baston de cauciuc, recunoaște mașina, pe șofer și vine la noi. Confreria subofițerilor se face simțită.

— Uitați-vă la ei, tovarășe elev.

— De cînd am venit fac același lucru.

Lungu se așează între mine și șofer și cu bastonul ne arată pe unul dintre jucători, îmbrăcat cu un bluzon lucios, în desene, legat peste frunte cu o bandă albă. Bastonul se plimbă peste teren și ne indică pe un altul. Pe brațele tînărului se disting tot un fel de modele...

— Uitați-vă cu atenție. S-au desenat ca toți dracii ! exclamă Lungu. Plin de jale se lovește cu bastonul de cauciuc peste picior. Se brodează... Sînt tatuați de *hobby*, cum zic ei. Vă dați seama ?

Îmi aprind o țigară și le ofer și celor doi. Lungu însă mă refuză. Cum e ușor să ai păreri pe pielea altora, nu

mă pronunţ. Reţin doar un fapt pe care mi-l sugerează înălţimea Institutului de proiectări, în umbra căruia cîţiva tineri evoluează pe un careu roşu, desprinşi exterior în primul rînd de ei. Ascult loviturile rachetelor, poc-poc, poc-poc. Spun :

— Poate că se ia tatuajul lor.

— Din piele ? Făcut cu chimicale ? Am trecut pe lîngă ei şi m-am uitat la pielea lor. O fac cu acul înfipt în piele, vai de pielea lor !

Lungu tace şi aşteaptă o hotărîre, dar degetele sale lovesc repetat, în aer, o suprafaţă imaginară. Afară de îngrijorarea pe care o revarsă, omul acesta are şi simţul păcatului.

— Ca să vezi, zice şoferul. Proastă situaţie.

— Dacă spui doar că situaţia e proastă, nu o îndrepţi. Ai copii, Dumbravă, am şi eu şi alţii. Ce faci dacă într-o zi le vine chef de *hobby* ? De-azi dimineaţă îmi tot vine să intru la ei, să-i bat la fund şi după aceea să-mi dau demisia.

Poc-poc, poc-poc. Mă uită pe teren şi zic :

— Să ne străduim altfel, tovarăşe Lungu.

— Să faceţi mai mult decît atît !

Cer relaţii şi lucrurile se prezintă simplu. Aparent simplu. Terenul de tenis, amenajat nu de multă vreme, este frecventat şi folosit dimineţile, în principal de către aceşti tineri, în majoritatea lor, în vacanţă. Mai în treninguri, mai în cămăşi, mai neobservaţi, Lungu s-a trezit în faţa unui hobby, aparent hobby şi a luat cunoştinţă şi de existenţa unui oarecare *Dinu cel Albastru*. Unde am mai auzit numele acesta ?

Din cele relatate, aspectul aparte al situaţiei se conturează, ca un turn neted greu de abordat. Neverosimilul celor ce ne întîmpină e confuzia nemaipomenită între

ideea de originalitate, cu orice preţ pe aici, şi originalitate, coexistenţa a două stări de spirit şi fapte, atît de deosebite. În pofida concepţiei realiste pe care simţi cît de colo că o stăpînesc, ei ce vor să afişeze ?

Arunc ţigara şi ies de la umbra institutului la soare. Lungu îşi schimbă *talkie-walkie*-ul dintr-o mînă într-alta şi mă urmează. Şoferul vine şi el, dar numai pînă la gardul terenului. Intru în careul închis cu plasă de sîrmă, o rezervaţie protejată de umbră şi chiar de obişnuiţii curioşi, uitaţi prin lume şi pentru înduioşarea cetăţeanului mediu. Pe teren s-au mai produs şi cîteva schimbări, sau poate nu am observat de la început ? După linia albă, de marcaj la limita căreia ne plimbăm, văd şi trei fete, frumoase, puţin indiferente, puţin snoabe, puţin suporteri. Mă uit la cei doi care joacă : unul, pe care l-am mai văzut, are braţele tatuate în modele vineţii, pînă la încheieturi, celălalt e *brodat* pe umeri ca un costum popular, rămas neterminat. Dar amîndoi arată destul de bine.

Lungu dă semne de neastîmpăr. Prin semne îl rog să se tempereze. Cineva din spate face o glumă ieftină, de genul cît costă ora de iniţiere în sportul *acela*. Mă uit cît mai liniştitor la Lungu şi pe muteşte îi cer răbdare, deşi eu sînt de părere că va urma un război foarte frumos. O minge de tenis traversează zgura roşie la un pas de noi, într-o provocare pe care am practicat-o şi eu, dar prezenţa unui tînăr mă preocupă infinit mai mult. Tatuat pe piept şi pe braţe şi uns cu bronzol, pielea tipului este ceea ce şi părea de la distanţă, o mătase înflorată în nuanţe albastre. Pletos, cu ochi albaştri, legat cu o bandă albă peste frunte, tipul arată straşnic şi iradiază o lumină de confecţie dacă îţi mai place şi tatuajul.

— *Dinu cel Albastru* ? întreb eu. Am venit să te văd.

Tipul strînge în presă o rachetă. Mă măsoară, cu răceală.

— M-ai văzut. Poţi pleca.

— Am destul timp. Nu-ţi face griji.

Plutonierul-major Lungu face un pas spre Dinu, gata să-şi înceapă *numărul* său părintesc. Fără nici o speranţă îl mai implor o dată din priviri... Pînă şi *Dinu cel Albastru* mă vede. Dar miracol, Lungu se abţine, bate pasul pe loc şi eu profit de fiecare secundă. Mă răsucesc şi strig în toate părţile.

— Adunarea ! La stînga şi la dreapta lui Dinu !

Încet, alene, cîţiva traversează terenul. Ridic mîna într-un semn destinat şoferului să rămînă la poartă şi mai strig o dată. Alţi doi îşi urnesc fundurile de pe zgură. Partida de tenis se întrerupe.

— Şi fetele ? strigă una, fericită.

— E mai frumos cu fete !

Ultimul, un îndărătnic cu şapcă şi ancoră pe ea, lung ca un catarg pe Marea Roşie, merge ce merge şi se opreşte. Dă din mîini şi strigă :

— Ce vrei, ce vrei ? Nu merg !

— Scuteşte-mă de strălucitul tău raţionament. Şi basta !

Efectul este copleşitor. Cînd treci printr-o atmosferă încărcată de tăcerea unor oameni înţeleşi între ei, eşti conştient de fiecare mişcare. Îi am pe toţi aliniaţi pe lîngă gardul cu ochiuri de sîrmă, bronzaţi, coloraţi, răutăcioşi, surîzători cu îngăduinţă şi printre ei pe *Dinu cel Albastru.* Ordon numărătoarea de la stînga la dreapta şi mai în silă, mai în glumă, şirul se execută : unu, doi, cinci, nouă, total şaptesprezece din cei ce speră să mărească farmecul omului de pe planeta noastră. Apoi le cer să-mi arate braţele, umerii, piepturile şi pîntecele la cei cîţiva care poartă cămăşi. Pe fete mă mulţumesc să le trec doar prin *radar,* ca o iniţiere la un curs ce îmi va fi predat.

Şi două din fete sînt tatuate color pe braţe, în chip de mănuşi parţiale. Iar mănuşi ? Idioatele. Aşadar, două fete + şase băieţi = opt tatuaţi.

— Opt, tovarăşe plutonier-major, anunţ eu. Ocupaţi-vă dumneavoastră de buletinele tuturor, cît noi ne certăm.

Lungu e cu porthartul descheiat şi cu carnetul în mînă. El a început-o din locuri comune şi sigure ; părinţi, şcoală, ruşine. Eu, puţin mirat că nu se afirmă nici unul dintre ei, fac cunoscutul gest de amiciţie, în faza aceasta, pe deplin dispus să stăm de vorbă.

— Mai aproape. Pe loc repaos.

Cîţiva mă încercuiesc curioşi. Dar cel înalt, cu şapca albă şi tatuat pe coaste, rămîne pe loc. Mă fixează crunt şi îmi strigă :

— Eşti cineva ! Şi generos !

— Ştiu. Tu cine eşti ? Teoreticianul ? Racheta din mîna lui se răsuceşte încet, apoi, ca din întîmplare, o aruncă pe umăr. Nu ţi-aduce nici un folos obiceiul acesta.

O fată din cerc, singura dintre ele netatuată, spune :

— Da' ce-aveţi cu noi ? Ce-am făcut ? După cum vedeţi, încercăm o experienţă personală. De fapt, prietenii mei încearcă... Dar toţi la un loc nu avem nevoie de experienţa altora.

— E pielea mea în joc ! strigă altul.

— Ai doar una !

Două mîini protectoare aşezate peste bretelele rochiei celei ce mi-a vorbit se retrag, şi din spatele fetei apare ca un decor *Dinu cel Albastru*. Al naibii, cu tatuajele lui bogate şi înnebunitoare, cu ţinuta lui senină şi atletică, impune ca o căpetenie de trib, din filme. După întrebarea fetei, mă îndoiesc că tipul ţine morţiş să-mi spună un banc.

— Îţi place arta ? mă întreabă el.

— Să zicem... Dacă are forţa artei.

— Şi dacă accepţi convenţiile ei, replică el. Arta lui Picasso ? Arta lui Grigorescu ? O artă veche, o artă nouă, nu ?

Fac un pas înainte şi ating cu degetul pieptul lui tatuat, dar imediat îl şi retrag. Cineva rîde. Lungu, topit de căldură, îşi strînge cu toată mîna centura gri.

— Cumva îmi propui o artă nouă ?

Frumosul meu adversar mă persecută cu ironia lui.

— Bănuiam că nu-ţi spune nimic o astfel de artă. Îţi place comunicarea repetitivă şi poate şi geometria.

Fata tipului, ca să zic aşa, aplaudă. Îmi dezbrac haina şi o agăţ de o sîrmă a gardului, apoi îmi slăbesc cravata. O singură stîngăcie dacă fac acum, se duce totul de rîpă.

— Dinule, ce meserie ai ?

— Are vreo importanţă ? Sînt barman, lucrez din greu într-un local de noapte, răspunde el. Şi toţi opt pe care i-aţi notat cît şi ceilalţi fac ceva. Să nu-ţi închipui nimic. Primeşte o ţigară de la un altul, primesc şi eu, un al patrulea ni le aprinde. Continuă : Vorbeam de arta tatuajului, cea mai veche dintre arte. Metoda noastră rămîne cea mai avansată, cea mai artistică şi cea mai sofisticată faţă de metoda Extremului-Orient. Procedeele japoneze şi cambodgiene sînt primitive şi *repetitive*. Poţi să-ţi dai seamă ? Şi se apropie mai mult, cu braţele întinse.

Urmăresc desenele frumoase şi încîlcite, cu transparenţa lor dezgustătoare, definitiv rămasă în piele. Cea mai veche, cea mai avansată, cea mai artistică, cea mai... După *Dinu cel Albastru,* căpetenia lor şi a superlativelor, alte braţe îmi sînt întinse, pe un teren de tenis pe care încep să-l văd ca o Capitală a Capitalei.

— E şi puţin sexy, spune prietena lui Dinu.

Dintre băieţi, un altul o corectează riguros :

— Nu aceasta este rolul.

— Pari trist dintr-o dată, observă *Dinu cel Albastru.*

— E genul meu, astăzi. Alte aplauze. Se face în etape ? Văd şi diferenţe de tonuri pe pielea ta.

— E în joc mitul omului, personalitatea. Te gîndeşti.

Mă trîntesc pe puţinele smocuri de iarbă crescute pe lîngă gard. Simt că mă sfîrşesc de zăpăceală şi de atîta ciudă pe tatuaţii din jur. Soarele ieşit de după uriaşul paravan al Institutului a luat în stăpînire terenul roşu dungat cu alb. Aici, soarele şi aiuriţii ăştia cu rachete merg de mînă.

Singurul care îndură în linişte rămîne Lungu. Se ocupă de *Dinu cel Albastru* şi prietena acestuia. Scrie în carnet. Pe spatele bluzonului are o mare pată de sudoare în formă de plămîni. Cu tot soarele care îl supără, pe lîngă Lungu îl văd şi pe şofer.

— Ce zic părinţii dumitale, Dinule ?

— Nu le convine. Se vor obişnui. Sînt major şi am dreptul la experienţe personale. Altă întrebare ?

— Unde-l găsesc pe tatăl dumitale ?

— La Uzinele *Semănătoarea,* atelierul de sudură.

— Nu-mi vine să cred, oftează Lungu. Mama ?...

Privesc de jos în sus la ei iar vreo zece din toţi şaptesprezece se uită de sus în jos la mine. Pe pămînt, sub ochii mei, o buburuză se caţără pe un grăunte de zgură. Bobul de zgură se răstoarnă peste ea, dar buburuza se caţără din nou. Cîtă năzuinţă spre nefericire, gata de moarte dacă nu poate ajunge la ea.

După ce Lungu trece cu carnetul la un altul, întreb :

— Am auzit şi de un rol al tatuajului ?

— Da. Te simţi şi mai liber, răspunde Dinu.

— Lasă cuvîntul acesta, sună prea grav.

Tipul strînge din dinți. O dîră de umbră joacă pe obrazul său, ca lumina pe frunzele de fag. Întinde mîna după o rachetă și cel de alăturea i-o cedează.

— Putem pleca. Sîntem lămuriți.

Pentru prima oară în viață, o duzină și mai bine de tineri din generația mea mă zăpăcesc cu fericirea lor trucată și cu dorințele lor sordide, ca să nu mai vorbesc de glasurile lor pătimașe și caustice. Afară, dincolo de plasele de sîrmă, vuiesc forțe nediferențiate. Sau vuiesc în mine ? Ce se întîmplă ? Altădată, dacă ridicam brațul, măcar cîțiva dintre ai mei se smulgeau dintre ceilalți, și mă urmau.

— Nicidecum, zic eu. Mă ridic de pe smocurile de iarbă și merg în mijlocul lor. Ascultați-mă bine. Ne oprim la experimentul făcut pînă astăzi. Opt ființe tatuate ajung, e chiar prea mult, dar nu mai avem ce face. Să nu aflu de al nouălea ! Iau o pauză. După douăzeci de ani, discutăm rezultatele.

— Dar e pielea mea ! mă întrerupe unul.

— AL NOUĂLEA, NU !

Cineva fluieră ascuțit ca pe stadion. O fată gesticulează, împodobită de niște manșete eterne, din spate un glas rugător cere să las omul să se alăture zeilor... Vreo trei-patru dintre cei rămași netatuați se retrag. Lunganul cu șapcă, sedus de zeflemea, cunoscutul defect al celor învinși, rînjește la mine.

Mereu ultimul, dar și cel mai puternic, *Dinu cel Albastru* se apropie iarăși de mine. E nervos, ochii albaștri îi scapără sub fruntea legată cu banda albă, pielea îi lucește în ape albastre. Se bate cu palma în piept într-o criză de disperare.

— Ce vezi rău în această dorință ?

Încleștez pumnii din ce în ce mai tare.

— Îmi dai senzația că totul e zadarnic. Și basta !

Pe teren se face liniște. Nu mai vorbește nimeni și nici nu aplaudă nimeni. Brusc, îmi amintesc de o dimineață în care citeam un ziar, despre o carte falsificată în Evul Mediu și despre un nume : Eric cel Roșu. *Dinu cel Albastru* ridică racheta și dă de pămînt cu ea.

5

Vaporașul alunecă pe verdele uleios care, sub soarele de Snagov, forfotește. Razele se răsfrîng în apa cu scăpărări veninoase, încît pare că tot întinsul lacului e străbătut de legănarea unor păduri. Tricoul ud și zebrat al cîrmaciului fumegă ușor în soare. După trecerea vaporașului, mă las pe spate pe spinările umflate și înghesuite ale valurilor și, cu ochii închiși, plutesc pe apă cu o senzație de alunecare.

Nu vreau să gîndesc la nimic. Plutesc și mă folosesc cît pot de această monumentală acalmie. Hotarele dintre absență și distanța soarelui sînt nelămurite, timpul își pierde dimensiunea. Ceva al meu se apără mai bine de ceea ce nu-mi aparține.

Ies din lac cu un luciu vegetal pe mine și trec printre mulțimea de trupuri întinse : bronzate, albe, negre, jupuite, dar toate toropite de soare. O caut pe Simina. E iarăși la umbră ca să jinduiască după soare și la soare după umbră ? Se vrea în mijlocul mulțimii, chiar în iarba din fața Complexului, și visează la singurătate, ori la nenorocitul acela de rolișor pe care un regizor i l-a

oferit într-un film ale cărui turnări vor începe într-o săptămînă şi durează trei zile ?

O regăsesc, totuşi, în acelaşi loc. Simina e cea mai cafenie printre o mulţime de trupuri care nu îţi spun nimic. Stă întinsă cu faţa în jos, pe o pînză dungată din care se fac şezlongurile. Mă lungesc lîngă ea şi îmi trec braţul ud peste spatele ei încins. Simina desface picioarele în foarfecă, deschide braţele şi rămîne nemişcată cu faţa lăsată pe o carte. Începe să şuşotească cuvinte fără nici o legătură, ca într-o beţie din care desluşesc Snagov, soare, maşină, nuferi, film, nopţi. Bolboroseala îmi gîdilă urechea, îmi atinge ceafa, îmi întărîtă centrii vitali. Contaminată ea însăşi de dorinţa pe care o inspiră, Simina se ridică de lîngă mine, plină de draci, cu limba împleticită.

— Nu mai prind... O ocazie atît de fericită. Am făcut foarte rău... Că ţi-am spus. Unica ocazie în viaţă.

— Ce baftă ! Prostituată într-un film.

— Rol, tovarăşe ! Rol !

— Recunosc, e diferenţă. Poate-mi propui să ţineţi premiera filmului la noi la şcoală, să mi se ducă buhul.

Sinuoasă, învăluită toată în gînduri, ea, care primeşte lumină şi împrăştie întuneric, cade în genunchi. Cu mîinile, smulge iarba din jurul pînzei şi o aruncă în sus. Apoi se îndoaie ca un animal care muşcă şi zgîrie pămîntul, care vrea şi nu vrea un anumit lucru. Smulge iarbă doar ca să facă rău ori în ciuda noastră, la amîndoi. Ea întărîtă dincolo de orice margini o forţă pe care nu i-am cunoscut-o.

Deodată pare că se lasă învinsă, dar în mişcare. Se plimbă în jurul meu, scutură iarba de pe pînză, ia de jos un carton în care mai sînt doi mititei şi muşcă dintr-unul. După ce înghite, îşi strigă pe loc gîndul care o presează.

— Nu voi ține cont de nimeni ! Dacă mă poți înțelege...
Mă răsucesc cu fața la ea și remarc :
— Mai încet. Ne privesc toți.
— Îmi propui o scenă măcar într-un restaurant mai select ? mi-o întoarce ea. Cu o mînă arată restaurantul complexului, din cealaltă dă drumul cartonului cu mititei în iarbă. Le De De, banii de la turnări vor fi început pentru o mașină. A fost cumplit în autobuz. Tu singur ai spus-o.

Iau o țigară și o aprind. Îi ofer și ei una, însă ea nu o aprinde. Degetele ei iscusite și negre, cu palmele albe, rețin țigara și îmi fac sîngele să-mi fiarbă, mai mult decît soarele, mai mult decît bolborosclile ei. Și am atîta nevoie de ea lîngă care să stau după ce am fost întins ca un arc toată săptămîna, după așteptările cu auzul încordat, după gîndurile bănuitoare.

— E duminică... Pentru oricare om.

Simina pleacă. Sînii ei grei țintesc înspre direcții contrarii, picioarele cafenii și le aruncă într-un mers nervos. Știe el regizorul de ce a ales o fată cu picioarele atît de expresive, de lungi și de lejere — își cunoaște ăla meseria !

După ce nu o mai văd, pierdută printre cei ce nu fac plajă și nici nu înoată, doar se plimbă, mă las pe spate, dar o fac atît de neatent încît îmi izbesc capul de pămînt. Mă ridic îndurerat într-un cot, cu toate gîndurile treze : Simina va repeta mai întîi și la urmă va interpreta, cît mai autentic, rolul prostituatei Didi-pampam, cu toate secretele trotuarului, mari și mici, secretele celei mai vechi *meserii* din lume.

În stînga mea, o pereche nici tînără, nici în vîrstă, face lectură în comun, într-o manieră foarte sclifosită. Dintr-o revistă italiană, el citește despre tragedia cîinilor chinuiți în laboratoarele de medicină experimentală. Cu

multă delicateţe, doamna îşi întrerupe soţul impresionată de titlul articolului, *Cîinele meu nu l-a citit pe Cartesio.* La rîndul meu, fumez şi constat : cine nu ştie, astăzi, italieneşte ?

Simina revine. O văd bine, chiar dacă nu merită. Se plimbă încet pe lîngă lac şi mănîncă îngheţată. Nu are bani la ea, dar se pare că pe plaja de la Snagov acest amănunt e cel mai puţin demn de luat în seamă O. detest fără ură pentru tot ce a pus la cale, iar cît priveşte lăcomia cu care mănîncă îngheţată, fără să ştie că o văd, aceasta îmi aminteşte de alte lăcomii ale ei, care se încheiau în spaima, cînd voi fi grasă ai să mai iubeşti ?

De la mucul de ţigară îmi aprind alta şi îmi duc genunchii la gură, deocamdată în aşteptare. Pe lîngă lac, lumea în persoana Siminei înaintează cu paşi repezi, de la o fază la alta. A oprit o fiinţă de sex bărbătesc ca să-i aprindă ţigara. Tipul deschide pumnul în care îşi ţine ţigările şi bricheta, şi îi oferă o ţigară de o marcă superioară celei din cutia de Litoral care zace, căscată, la picioarele mele. Bricheta fulgeră a crom şi nu a metal nobil, şi amîndoi se învăluie într-un fum subţire. Ceea ce mă miră la ea este o anumită prudenţă, nu aruncă ţigara luată din pachetul nostru, o prinde la costumul de baie deasupra sînului stîng. O păstrează pentru vremea cînd nu va mai fi prospera Didi-pampam ?

Şi tipul pe care *l-a agăţat,* termenul aparţine rolului, se învîrteşte pe lîngă ea, mereu mai aproape de trupul ei mîndru, cafeniu şi neruşinat.

Perechea prea civilizată nu mai citeşte nici în comun, nici individual. În tăcere, bine protejaţi de ochelarii de soare, sideraţi însă, ei se dedică aceleiaşi viziuni de la capătul plăjii : fata plecată de lîngă mine şi noul ei amor. În treacăt, cît mai neobservat cu putinţă, doamna se

uită la mine în felul în care vrei să vezi, peste umărul cuiva, semnele unui cer în prag de furtună. Sincer mă simt foarte trist și neliniștea care zace adînc în inima fiecărui om urcă în vinele mele după legile mercurului.

La a doua privire a doamnei, spun neîntrebat :

— Repetă un rol... Pentru un film. Nu este ceea ce preferă, dar cunoașteți cum merg lucrurile cu regizorii. Vor ei să fii gheișe, vor să fii prostituată, n-ai încotro.

Efectul dezvăluirii operează asupra vecinilor mei, întocmai pe dos. El ascultă așa-și-așa, ea însă se uită la Simina și nu crede o vorbă din cele ce susțin.

— Bizare situații oferă uneori viața, observă el, în abstract.

Încerc imediat redresarea unei destăinuiri fără rost.

— Articolul despre cîini m-a impresionat.

— Trist, dar adevărat. Un fapt important, la care nu ne gîndim îndeajuns. Cîinii, și poate și alte specii, sînt împărțiți în două categorii : cei cărora nu li se iartă nimic și cei cărora li se iartă totul.

Ce faliment de opinii. Rămînem exilați în fondul nostru de experiență foarte vast și foarte puțin comun. El se gîndește la cîini și poate și la alte specii, eu la Simina.

Din ce motive, nu îmi dau seama, Simina îl părăsește pe tip. După ce a ademenit omul cu naiba știe ce speranțe, acum îl ademenește la abandon. Ea se retrage, el o urmărește. Ea rîde și dintr-o dată mă descoperă la locul meu, dar se preface că nu mă vede. Ca să scape definitiv de noi amîndoi, se îndreaptă spre dușurile apropiate.

Pe această direcție, cineva de pe plajă se ridică în picioare, apoi urcă pe umeri un copil, îmbrăcat într-un halat tărcat cu păsuni verzi și elefanți roșii. O caut pe Simina printre acești nedoriți și îmi înfrîng rușinea de a afla cine mă observă. Fără măcar să clipesc, mă înclin

ușor la dreapta, la stînga, după zigzagul descris de copilul călăreț, și o zăresc printre cei ce fac duș, un loc sub soare unde plouă. Privesc conurile ploii care îmi procură o ciudată plăcere.

Peste muzica unui radio îndepărtat, se suprapune brutal și mai de aproape un alt program cu muzică populară, dorință manifestă a unuia trezit din somn, care își întinde brațul cît mai mult, în căutarea unei sticle de bere cu etichetă *Cazino*. Udă, cafenie, Simina părăsește dușurile. Ia țigara Litoral pe care a dat-o în păstrare tot unui bărbat și un moment rămîne la marginea apei, unde ea și apa, atinse de soare, primesc harul unor existențe intense. Gîndește la întoarcere ? A renunțat ? Nu, pîndește și doar din cîțiva pași se apropie de o bancă ocupată în întregime de un bărbat care face plajă cu fața în sus.

Simina întreabă ceva ? Tipul, sprinten, renunță la locul lui cu o eleganță firească și își ridică pe frunte ochelarii de soare cu rame metalice. Rîd amîndoi, parcă se cunosc din copilărie. Apoi se lungește ea pe bancă, pe o parte, cu spatele la mine și fața la el. De la distanță arată ca un vas de lut iar de aproape trebuie că arată tot ca un vas de lut, dar asudat. Și tipul o privește de sus, un bărbat cu umerii largi, plin de o curiozitate nu tocmai, tocmai afișată și mai puțin bronzat decît ea.

Strivesc mucul de țigară în pămînt și număr țigările din pachetul căscat, în total nouă... Iau pachetul încălzit de soare, îl închid și îl așez pe pînză în același loc. Atît degetele, cît și mișcările mele trădează o mare nervozitate.

Încerc să mă uit în altă parte, să cutreier prin alte locuri spre cele ce mi se oferă : un schif de două perosane săgetează cu zvîcniri verdele lacului, trunchiul unei sălcii a prins forme obscene datorită perechii lipite de copac care se îmbrățișează, doi bărbați ce par a se revedea

după o lungă despărțire... Nimic nu se impune ! Nimic nu rezistă în fața unei femei care te preocupă, nici cea mai frumoasă cursă de canotaj, nici îmbrățișările altora, nici bucuria unei revederi. Nimic nu poate egala fascinația unui trup care unduiește.

Cu mișcări unduitoare, Didi-pampam primește de la noul ei amor una din cele două sticle galbene, cu răcoritoare, aduse de el. Și bărbatul se așează pe iarbă, în fața ei, care stă lungită pe bancă. Nu sînt regizor de film, dar îmi pot da seama că interpreta păcătuiește pînă și în rol, prin tendința de a face artă de dragul artei.

Îmi părăsesc locul. Calc pe iarba gălbejită, hrănită parcă cu sulf, pe colțuri de pînză cu romburi, cu cercuri focoase, peste hîrtii și printre resturi de pîine, dopuri de ardei gras și oase de pui. Intru în apa verde-noroioasă la mal și mai limpede spre larg, acoperită cu ochiuri de soare. Nu am nici un chef să mă bălăcesc, înaintez pînă ce apa îmi trece de piept și mă scufund ca plumbul. Bolborosesc prin apă tot ce îmi trece prin cap. La a doua scufundare, intonez chiar un fel de cîntec și rătăcesc în neant, fără nici o plăcere. Din nou la soare și obosit, îmi regăsesc o oarecare pace. Mă mișc leneș, preocupat de un sentiment de satisfacție, gîndul că, într-un timp cît mai scurt, voi cunoaște propriul meu răspuns legat de Simina. Hotărît lucru, nu vor fi din cale-afară de multe minute.

O înotătoare, cu o caschetă albă, îmi zice :

— E o minciună gogonată că unii semeni ai noștri simt nevoia să cînte în ceasul cel din urmă ?

Nu o cunosc pe afurisita, dar am mai auzit-o pe undeva. Posibil, într-o altă existență, trebuie că era puful unei căciuli de păpădie, care plutea pe apele scăldate în soare.

— Tocmai mă străduiam să dezmint minciuna.

— Mai străduiește-te, cine sînt ?

— Doamna... Cu mașina *Ford,* cu bujiile acelea !

— Bujiile mașinii, precizează ea. Se ridică în picioare în apă și rîde în felul ei lăuntric, nu știu cum. S-a rezolvat povestea, ești prădat sau ai prădat ? Ai spus-o cu atîta patos.

— Duminica nu mă ocup de patos.

Vrea să mai spună un cuvînt, prin care să se împletească și cîțiva ghimpi, dar printr-o mișcare greșită bea apă. Mă bucur din toată inima, numai că și necunoscuta se bucură, ceaa ce îmi cam strică plăcerea. Înotăm spre larg cu fețele bătute de o luminozitate verde. După o întoarcere, în care o caut cu privirile pe Simina și o văd, mai amîn decizia ce urma să o iau în privința ei.

— Singur ? mă întreabă ea. De fapt ce m-a găsit ? Nu-ți strici zilele cu remușcări pentru bărbații luați nevestelor.

Mă răsucesc la loc. Necunoscuta asta ce rol repetă ? Din fericire pentru mine — ce fericire —, nu ține să-mi afle părerea. Se vaită deodată că a obosit și înoată înapoi spre mal. O urmez. Nu mă înșel, merg după o mantie verde și orbitoare, cu faldurile răsfirate.

La malul lacului, la cîțiva pași de banca Siminei, cum nu se poate mai bine ales, necunoscuta îmi cere să o ajut să nu alunece. Îi dau mîna și în rîsul ei gîlgîitor scot din apă o femeie la care, în primul rînd, se uită femeile. O măsoară, vorbesc în șoaptă, se ocupă de costumul sau de corpul ei, în orice caz, necunoscuta e bine cunoscută pe plajă.

Reacțiile Siminei sînt lente, trecute prin soare, dar spun atît de mult. După ce vrea să mă convingă că nu o preocupă aventurile mele, își părăsește poziția confortabilă de pe bancă și văd cum privirea ei rătăcește în gol. Tipul *agățat* de ea se întoarce spre noi... Eu însă o observ numai

pe ea, plecată nebunește după un vis și care acum arde ca o otravă în sîngele ei.

Cu cascheta scoasă, necunoscuta se uită pe rînd la mai multe femei. A observat că în jurul ei se întîmplă ceva.

— Primești un sfat ? Pot ? Nu încuraja gelozia...

La una ca asta, nu mă așteptam din partea ei. Duc mîna la nas, cu senzația că sînt mînjit de funingine. Tot ea mă scoate din încurcătură. Adaugă în chipul cel mai firesc :

— Dacă nu te plictisește, vino să-l cunoști pe Ghiță.

— Ghiță ? fac eu.

— Bărbatul meu, ce te miri ? Dacă îți place să vorbești despre mere și pere, intri foarte ușor în grațiile lui. E profesor la Agronomie.

Deocamdată știu că trebuie să o conduc, măcar din curiozitate. Cît privește o discuție despre mere și pere, sînt de părere că nu e cazul să săvîrșim ceva atît de durabil și de exasperant. Trecem pe lîngă sălcii scorburoase, ocolim cîteva familii care iau masa pe iarbă și ne oprim la marginea lacului, într-o zonă de umbră și liniște. Un bărbat voinic și păros, lungit printre ziare și reviste, care în schimb se uită la frunzele copacilor, se ridică și îmi strînge mîna. E *prof.* Ghiță !

Nevasta lui Ghiță trece pe vîrfuri în spatele bărbatului și mișcă cu grijă alte ziare, sub care dorm două fetițe gemene, ambele cu părul prins în clipsuri cu cireșe din lemn. Spune în șoaptă :

— Domnul e cel care s-a ocupat de bujiile *noastre*.

— De ce nu m-ai chemat în ajutor ? Eu unde eram, atunci ?

— Ghiță, lasă glumele în prezența copiilor, răspunde ea, cu o severitate nebănuită. Vorbiți încet.

La îndemnul profesorului, ne așezăm pe o saltea pneumatică. Ocupată cu fetițele, doamna îi trece lui Ghiță o farfurie cu fructe și el mi-o întinde mie. Iau o pară, o privesc, mă uit la *prof*, la gemenele acoperite cu ziare, întorc capul după Simina, acolo la bancă, și revin din nou în atmosfera acestei familii. Cuprins de nerăbdare, șoptesc :

— Vă ocupați de mere, de pere ? Cum spune doamna ?

— În principal. Nevasta și copiii îmi răpesc cealaltă parte a timpului, pe care aș consacra-o tot merelor și perelor.

— Nu glumiți ?

— De ce ? S-ar mai putea altfel, poate ? se miră *prof*. După o pauză, continuă : Cu două veacuri înaintea erei noastre, Hiparc măsura la Nicea distanța dintre pămînt și soare. Și pe atunci se prăbușeau imperii, iar Hiparc întocmea catalogul stelelor.

Cu un gest tandru, soția îi întinde soțului o pipă scurtă și afumată, pierdută prin iarbă, pe care el și-o trece în gură. Apoi îi dă un termos și îi cere să-l desfacă. La rîndul meu, iau de pe jos o revistă deschisă cu titlul întors, pe o pagină cu o fotografie care seamănă cu cea de față. Este chiar ea, mult înclinată pe spate, legată la cap cu un tulpan, negru îmbrăcată într-un tricou negru pe gît, cu fața macheată în cafeniu și doar ochiul drept conturat cu bleu, un mare romb care se întinde pînă în obraz. Deci, ăsta era tîlcul acelei nopți... Obiectivul *foto* a surprins-o într-unul din acele dansuri ale negrilor, mereu mai violente, mereu mai politice, mereu mai preocupate de o lume care i-a inventat pe o parte dintre albi.

Acum, la Snagov, ea ne întinde cîte un pahar de termos, cu o băutură închisă la culoare și se așează pe saltea între Ghiță al ei și mine.

— E vin de coacăze.

— Te aşteptam ca pe o femeie frumoasă, şopteşte el.

Aşez revista în iarbă, nu întoarsă cum era, şi e cu neputinţă să nu-mi fugă gîndul la o altă *interpretă*, apropiată ca distanţă şi atît de îndepărtată ca familie spirituală. Doar ea putea să-şi dorească un rol atît de nepricopsit, pe care să-l mai repete la Snagov — în sufrageria Bucureştiului.

Beau vinul din paharul cel mare al termosului, cam cum beau apa, spre deosebire de *prof*, care îl gustă cu plăceri măsurate şi o femeie care se abţine din motive de conducere-auto. Las paharul lîngă revistă şi privesc trist la para galbenă din mînă.

— Ce aţi face dacă pe lume nu ar exista fructe ?

Prof bea şi se gîndeşte. Dar soţia nu-i dă răgaz.

— Ghiţă, ai auzit ?

— Am auzit...

— Nu părea.

— Aş creşte grîu şi porumb, răspunde el. Duce pipa în gură şi se uită la farfuria cu fructe. Continuă : Totuşi, e mai bine că există mere şi pere. *Starking Red Delicious, Golden Delicious, Winterbanane, Wealthy...* Te sfătuiesc să mănînci para, se numeşte *Abatele Fetel.*

Acelaşi rîs lăuntric, acum am aflat, un rîs al trăirii din toate puterile, începe să o stăpînească pe femeia dintre noi. La primul foşnet de hîrtie, rîsul care trece şi prin mine încetează. Una dintre gemene iese dintre ziare şi întreabă :

— Avem musafiri ?

— Tăceţi, cere mama.

— Nina sau Nana ? se interesează *prof* în şoaptă.

— E *NinaNana*. Te rog, Ghiţă, renunţă, ai pe cap atîtea mere care se aseamănă şi cu nume atît de asemănătoare !

În timp ce chicotim cu toţii, *NinaNana* se lasă moale printre ziare şi adoarme imediat. Rezemaţi unul de altul, părinţii veghează, iar eu îmi mănînc para lîngă o femeie nemachiată şi în costum de baie, cu care încep să mă obişnuiesc.

Soarta îmi este să-mi tot aduc aminte de o necunoscută care, într-o noapte, mi-a spus că e balerină, afară de alte sorţi, şi să adun în ceva rezistent sumedenie de fire, subţiri, groase, colorate, rupte sau trainice ale zilelor noastre tumultoase şi diverse. Aşadar, ea şi Ghiţă acceptă cu mare haz confuziile celorlalţi, dar numai în afara vieţii lor. E un vicleşug cît se poate de simplu, cu care ţin să o scoată mulţumitor la capăt.

Arunc restul de pară drept într-un coş de gunoi şi mă ridic de pe saltea. Într-un punct pe care îl cunosc numai eu, mă uit după cineva. Didi-pampam e acolo, se desăvîrşeşte.

— Ne părăseşti ? întrebă *prof.* Şi se uită la mine, dispus să îmi pună o întrebare, de preferinţă profesională ?

Nu ajung să le spun aşa, mai ciudat, că mă ocup de *fructul oprit.* De la malul lacului, mai privesc o dată două siluete care stau lipite una de alta şi intru în apă. Înot puternic, dar nu uit să-mi trec pe după gît un nufăr cu coada imens de lungă, apoi altul şi iarăşi altul şi încă unul mai mare şi mai luminos. Pe măsură ce înaintez, cozile nuferilor se întind, mă reţin şi se rup în două, cu pocnete ascunse, pe care le resimt cu teamă, ca pe o desprindere... Înot puternic şi îmi amintesc că dimineaţă, la venire, ceea ce nu speram în autobuz, spre deosebire de această oră cînd descopăr că după ce m-am chinuit o săptămînă, trebuie să mă mai chinuiesc şi duminica.

Tot mai aproape de locul unde se află Simina, cu tipul ei, scot o mînă din apă şi fac semne. Înaintez... Simina

mă vede, face şi ea semne. Deodată, părăseşte banca şi aleargă drept spre mine, pe marginea ţarcului pentru copii. Rămîne în echilibru instabil, cafenie, cu palmele albe, în plin miros de alge şi de lemn ud, alunecos.

— Le De De ! Mi-ai adus nuferi...

Dar braţele mele refuză să mai descrie mişcări largi, din elan în elan. Plutesc pe loc, înconjurat de nuferii pe care îi aduc, şi rezist fiorului pe care mi-l trimite trupul ei.

— Ce faci ? Ai obosit la mal ?

Plutesc pe loc, mişcat doar de curenţi.

4

— Tu... tu... şi tu, adică eu, cunoaşteţi planul zilei de mîine. Iar tu îţi vezi liniştit de ale tale, spune Sticlaru.

După o tăcere semnificativă, *judiciarul* nu are nelămuriri, nici întrebări. Primul *tu*, Mihăescu, închide un dulap metalic şi sigilează, al doilea *tu*, Voicu, îşi pune haina, al patrulea *tu*, Dinescu, strînge notele în legătură cu Dinu Răileanu, alias *Dinu cel Albastru*, şi le duce la dulap, pe un raft rezervat lui, dar pe care niciodată nu îl găseşte liber.

Al treilea *tu*, Sticlaru, închide fereastra albăstrită de întuneric diluat de luminile oraşului şi merge într-una prin birou : veche deprindere de interior, unde nu se miră nimeni dacă vede pe un altul cum urcă spre înălţimi şi măsoară cu paşi mari platoul Bucegilor, glumă de-a mea pe care au trecut-o în inventarul *judiciarului*, cu singurul temei de a-şi dezamorţi trupul.

Cu degetul pe întrerupătorul de lumină, Mihăescu spune !

— Mîine o să aveţi febră musculară... Vă luăm la o bere, drum scurt şi asfaltat.

Sticlaru se opreşte din *urcuş*. Mihăescu stinge lumina. Rămînem în întuneric, bătuţi de luminile de afară şi vorbim toţi.

— N-am bani şi regula e regulă. Plăteşte cel mai mare în grad.

— O păstrăm, cu excepţia serii de azi.

— Tu, Dinescule ? Faci totul să rămii cel mai mic în grad.

Ieşim pe culoar, la lumina neonului. Voicu încuie uşa şi o mai şi încearcă, să nu cumva să ne trezim prădaţi de organele de control. În treacăt şi din prevedere, intru pe la secretariat să mă liniştesc pe deplin în legătură cu invitaţia trimisă lui *Dinu cel Albastru*, pentru mîine dimineaţă la prima oră. Răspunsul secretarei este cel sperat şi întind pasul să-i prind pe băieţi, zgomotoşi ca la ieşirea de la un examen.

Mergeam încet pe stradă prin zăpuşeala serii, care se înfige în piele cu ace subţiri şi ude. Farurile maşinilor strălucesc filtrat şi oraşul arată ca uleiul de pe o pînză, întins din greşeală. Din calcul în calcul, dorinţele mele se poticnesc. Plin şi sătul, bine înfipt în nemulţumirea mea, caut cel puţin să mă feresc de reflecţii. Drumul meu din această seară va fi într-acolo... Unde cei de acasă mi-au trimis un pachet şi bani. Singur între cei trei, singur, singur, singur pe vecie, mai fac cîţiva paşi cu ei şi rămîn în urma grupului. Spun :

— Eu nu pot să merg. Îmi datoraţi o bere, altă dată.

— Din cauza telefonului pe care l-ai primit de la o fată ? întreabă Voicu din mers.

— Aha, *interceptați* convorbirile, șoptesc eu.

Sticlaru se oprește și el în loc. Ține mîinile în buzunare și se poate observa că nu prea are chef de bere. Cred că e ceva de ordin emoțional : nevastă, copii, el ? L-am mai surprins așa bleg și într-o altă seară, de predilecție seara, și spațiul de la terminarea unei zile cu program normal și casă.

— David, întîrzii mai mult ?

— Nu. Vă găsesc acasă ?

— Nu mă mut. Dar se răcește mămăliga...

Salut grupul împuținat cu unul și răzlețit și plec într-o direcție inversă. În autobuz, mă gîndesc la ei cu destulă invidie pentru viața lor în comparație cu a mea, dar a doua zi, tot seara, Sticlaru îmi va spune, doar ca să avem ce mai vorbi, vai de mama ei de bere ! Abia instalați în grădina unei braserii, un cetățean a cerut loc la masa lor, a răsuflat din greu și, după ce a făcut cîteva afirmații bizare despre un cumnat, a murit.

În fața porții bunicului, în umbra copacilor de pe stradă, sînt parcate patru mașini, iar la etaj, luminile sînt aprinse în tot apartamentul și se aude gălăgie. Nu e gălăgie-gălăgie, sînt toate semnele unei petreceri care a fost pusă la cale, fac prinsoare, de către cei doi soți veniți în țară, după aproape un an.

Și ce bine îi stă casei iluminată și răvășită de risete pînă în stradă. Numai la parter arde o lumină scăzută, care amintește de gura unei tainițe și mă împresoară cu amintiri.

Bat la ușa din hol deschisă larg. Nu sun, soneria e făcută pentru străini. Intrau în hol și văd lumina din camera bunicului aprinsă, dar el se află la bucătărie și cred că de aceea nu a răspuns. Stă la masă în fața unei sticle de vin

și a unui pahar. Într-un coș de pîine, văd și niște floricele de porumb, neatinse însă.

— Mă mai primești ? zic eu, din ușă.

Deși i-am telefonat că voi trece, deși îi vorbesc, bunicul nu se desprinde din nemișcarea lui. Nemișcare ! Nu concentrarea aceea discutată, singurătatea aceea declarată tristă de către toți, nu ! Ceva mult mai grav sau simplu : un cuplu de singurătate. Și din această profundă complicitate, rotește încet capul și îmi zîmbește.

— Te-ai întors ?

Nu răspund. Pentru felul în care m-a întrebat, orice răspuns e prea firav. Trec pragul bucătăriei și mă așez pe celălalt scaun liber. De ce sînt două scaune la masa de bucătărie și nu unul ? Sau de ce nu trei, patru ? Șterg cu palma firimiturile de pîine și de floricele de pe zincul ce îmbracă masa și răceala metalului o simt plăcută sub coate. În tăcere, bunicul se ridică în picioare. Cărunt, cu părul scurt și în vîrtejuri, înalt dar cu aspect pătrat, el atinge cu umărul ușa și dispare în fosta mea cameră. E amețit, perturbarea biotopului, constat cu într-o terminologie de uz personal.

De sus, de la vecini, rîsetele coboară în rafale.

El pătrat și în brațe cu o cutie pătrată, bunicul sosește clătinat. Pune cutia pe masă, scoate dintr-un buzunar al pantalonilor suma de trei sute de lei și îi aruncă peste cutie, scoate din celălalt buzunar două pachete de *Kent* și o brichetă neagră, nou-nouță, pe care mi le așează dinainte. Cu o ultimă clătinare, se lasă pe scaunul lui.

— Vorba unuia, se amuză el, mai mult decît se scuză. Dimineața cînd mă scol, iau hotărîrea să mă las de băutură că-mi încurcă viața. Dar, după ce apuc de beau, concluzia e că viața mă încurcă să beau. Parșivă... Nu ?

— E vorba lui Moţoc, l-am cunoscut. Nu-mi place nici tipul, nici părerile lui.

— Aşa-i... Da' parcă el, te place ?

Găsesc că nu are rost să continuăm o discuţie despre lipsa de afinităţi. Deocamdată, am primit de la ai mei un colet care irită suficient de mult prin cantitatea de creion chimic consumată şi pe faţă şi pe dos, lateral stînga şi lateral dreapta, afară de un bunic beat şi arţăgos. Pun banii în buzunar şi trag de sfoara coletului, sfoară care doar se *lungeşte*, nu se rupe.

— Ţi-au dat şi banii, şi pachetul cei de la poştă ?

— Văd că da... Tu, David Dinescu, eu, David Dinescu.

Izbucnim în rîs. Apoi mă ocup de brichetă şi de ţigări. Scapăr bricheta şi constat că are aprinderea electronică.

— Cu minunile acestea ce-i ? Ţi le-au dat pe deasupra, de la poştă, că i-ai scăpat de pachet ?

— E darul celor de sus. S-au întors din Africa. Sînt ale tale, eu n-am ce face cu ele.

— Da ? Mulţumesc, răspund eu. Aprind bricheta şi privesc flacăra albastră. O sting, desfac un *Kent*, îi ofer bunicului şi o aprind din nou. Mulţumesc mult. E electronică...

Bunicul scutură scrumul pe linoleum şi se închide într-o stinghereală improprie temperamentului său. Se scuză:

— Nu fumez electronic.

Tot cu ajutorul brichetei aprinse, ard sfoara coletului în cît mai multe puncte, pînă cînd începe să pută a cînepă arsă. Scot din cutie un plic şi îl dau deoparte. E modul de întrebuinţare al banilor, natural : indicaţii, contraindicaţii, efecte secundare, cît şi observaţii asupra celor din pachet : proprietăţi nutritive, posologie, conservare. Încep cu compoziţia cutiei : plăcintă de brînză cu stafide, saleuri, pesmeţi glasaţi, o sticlă cu sirop de brad şi la

urmă cîţiva cîrnaţi uscaţi, înfăşuraţi în celofan. Multe făinoase, ca în gospodăriile slab dezvoltate.

Scot din dulapul de bucătărie două farfurii, un cuţit şi încropesc ceva de mîncare. Cred că nici bunicul nu a mîncat altceva decît floricele, şi dacă a mîncat. Cuprins şi el de tot ce stîrnesc prin bucătărie, mă ajută prompt. Duce o mînă sub masă şi scoate o altă sticlă cu vin.

— Nu vrei sirop de brad ? Amestecat cu vin ?

Un gest convenţional de-al lui risipeşte intenţiile mele inconsistente. Deschid sticla venită din munţi, respir seva pădurilor de la noi şi i-o aşez dinainte. După mine, acelaşi lucru îl face şi el, duce sticla foarte aproape de nări şi rămîne străpuns... Aşez două pahare pe tabla de zinc, dar pot vedea că în mintea bunicului s-a deschis o fereastră prin care el zăreşte înapoi. După această cedare, împinge sticla pe masă.

Mîncăm fiecare în legea lui, cu ţigările care fumegă nestinse între noi. Eu prefer cîrnaţii şi un pahar de vin, el preferă plăcinta şi, bineînţeles, cît mai mult vin. De sus, risipa de urări a celor ce petrec foloseşte şi la parter.

— Bună gospodină mă-ta, dar rea, foarte rea, spune el, cu ochii aţintiţi la miezul plăcintei. Şi îşi înfige adînc toţi dinţii în bucata pe care o ţine aproape de gură.

Deşi mănînc, dau altă direcţie discuţiei.

— Merge viaţa de unul singur ?

— Da... Pînă nu intru în baie. Nu mai e apă pe jos şi pe pereţi. Ţie cum îţi merge ? Stăm mai binişor cu dreptatea ?

— În multe privinţe.

— Tu vrei în toate. Şi în privinţa mea...

Mă ridic de la masă şi închid uşa de la hol. Petrecerea celor de sus măreşte şi mai mult tensiunea noastră. După acest răgaz, simt că nu îl voi lăsa pe bunicul să se ia de

mine. E o chestie, în primul rînd, de principiu profesional. Beau vin și el se uită la mine. Apoi golește paharul, geme și îl trîntește pe zincul mesei. Ce dihanie ascunsă în sufletul lui încearcă să liniștească cu băutură sau de ce diavol vrea să fugă ? Noutatea că s-a luat de băutură îmi apare într-o casă pustiită de bucurii, ultima ispravă de lux.

— David, de ce te-ai întors ? Să nu minți.

Rămîn cu mîncarea în gură. Înghit totuși, împing farfuria și cuțitul în direcția peretelui, pun capacul la cutia cu alimente, mă trezesc metodic în amănunte și mai puțin în gînduri.

— Din vreo zece motive. Primul : să te văd. Al doilea și al treilea pînă la al nouălea : să te întreb dacă nu ai uitat nimic important în legătură cu Marieta Popovici. Al zecelea motiv : N-ai uitat nimic important în legătură cu Marieta Popovici ?

Pumnul lui apare strîns pe tabla de zinc, dar îl deschide imediat și ca o consecință rîde cu emfază. Sînt sigur, însă, că nu viața l-a pregătit pentru un asemenea rîs. Și încet, încet, figura lui își reia asprimea, pumnul se închide.

— La ce-ți folosește ? ! strigă el. Cui îi folosește ?

— La amîndoi. Adevărului !

— Adevărul ? Nu-mi pasă de vorbele voastre înțelepte! Băiete, ăsta e un cuvînt care trebuie să poarte înainte un alt cuvînt : Boierul adevăr ! Sfîntul adevăr !

— Mie îmi pasă. Nu te gîndești... Familia noastră și altele nu au de dat lumii altceva decît adevărul și cinstea. Nu pot fi vorbele dumitale, cel mai mare din familie.

La un semn scurt, înțeleg că dorește o țigară. Îi ofer pachetul, aprind bricheta și mă întind peste masă. Țigara dintre degetele sale se plimbă la stînga, la dreapta, eu

plimb flacăra de la dreapta la stînga. Acum, în ochii lui arde o flacără.

Cei de deasupra noastră cîntă *Mulți ani trăiască*, bunicul pufăie și spune :

— Aici nu te contrazic. Unui singur Dinescu i s-a scris numele pe marmură și nici atunci n-a fost adevărat.

Mă las pe scaun, cad moale pe el. Zincul de sub coatele mele îl simt mai rece, aerul din bucătărie s-a împuținat, o suferință se varsă în altă suferință, ca un rîu într-un fluviu.

— S-a terminat... Faptul că ai trăit este mai prețios decît orice monument. Răspunde-mi : E *ceva* între dumneata și Marieta ?

— Dacă e ceva, zici ? Aha, dacă eu... David... Adevărul e al meu ! Și dreptatea e a mea ! strigă el, din ce în ce mai tare. Nu-ți pasă ce am simțit eu lîngă ea ani și ani... Nu-i pasă nimănui ? Taci ! Ești tînăr, nu știi ce vorbești !

— De o lună, de cînd am venit, am o sută de ani.

— Prostii. Întîi trăiește-i.

Aprind o țigară cu gesturi febrile și torn vin în pahare. Sticla îmi tremură în mînă și mă întreb de ce mai este nevoie de vin în pierzania noastră ? Simțurile îmi sînt atît de imperfecte, încît nu sînt în stare să mai ascult de mine. La fel de grăbit, recurg la o altă posibilitate.

— Nu astfel poți să mă convingi de nevinovăție, spun cu toată grija. *Adevărul e al meu ? Dreptatea e a mea ?* Afirmațiile conțin o mărturisire și o decizie tainică. Și aștept neclintit.

— Ce dacă ? Puteam face oricum. Marieta era a mea. A mea !

— Nu o proprietate. Continuă... Cum s-a întîmplat ?

Bunicul părăsește colțul în care stă, ocolește masa și vine la mine. Mă prinde de reverul hainei.

— Cum poţi să mă înţelegi, David, cînd nici măcar n-ai iubit ? Ştii ce înseamnă să iubeşti o femeie şi ea să te iubească... În felul ei. Cinci ani cu tine, o lună cu altul... O vară cu...

Rămîn ţintuit în scaun. Mîna care mă scutură declanşează în mine o violentă indignare şi apoi retrăiesc intensitatea sfîşietoare a unei zile abia trecută, duminica de la Snagov... Soare, apă, o femeie cafenie, cearta cu Simina, Simina transformată sub ochii mei în Didi-pampam. Sus, deasupra, din pod şi din cer, un cor cîntă, iarăşi, *Mulţi ani trăiască.*

— Taci, bunicule ! Tăceţi !

— ...Sînt bătrîn, dar îmi amintesc de toate chinurile... De fiecare dată promitea, de fiecare dată eu încercam să-mi fac datoria şi mai bine.

Mă smulg din mîna lui. Sînt în picioare, cu haina alunecată pe un umăr şi mă scutur ca de praf. Bunicul pleacă. Deschid cu violenţă uşa de la frigider şi scot o sticlă cu apă rece. Beau apă din sticlă, el, retras în colţul său, bea vin. Amîndoi luptăm cu un duşman comun : uitarea.

Las sticla pe masă şi merg pînă în hol, unde deschid uşa de afară. Respir adînc aerul nopţii şi revin în zăduful din bucătărie. Cu mîna pe pahar, bunicul mă aşteaptă cu un calm care îi trădează gîndul că timpul se scurge în favoarea lui. Imposibil, după toate cîte s-au întîmplat nu mă voi întoarce din drum, tocmai din centrul răului. Îl privesc în tăcere, dar de fapt îi aştept dintr-un moment într-altul mărturisirea.

Cum acest moment se lasă aşteptat, îl forţez.

— S-ar putea să fi uneltit un altul, împotriva dumitale ?

— Crezi ? Ce-ţi trece prin cap ?

— Numele de Victor Soreanu, celălalt prieten al ei.

— Deşteptule ! exclamă el. Cercetează, asta ţi-e meseria. Şi hohoteşte cu aceeaşi emfază pe care nu a rîvnit-o niciodată, niciodată.

Deodată, mă văd cu mîna strecurată în buzunarul hainei *Prince de Galles* şi apoi cu portvizitul deschis. Scot cu precizie fotografia găsită în maşina *Delaunay-Belleville*, imaginea acelei femei seducătoare, Marieta Popovici, dezastrul nostru şi poate şi al altora.

Dur şi nemilos, i-o arăt în versiunea poate cea mai apropiată de cele ce urmau să se desfăşoare între ei. Bunicul îşi lungeşte gîtul cu o expresie de revelaţie, în care buza de jos îi tremură, ca desprinsă dintr-un tot. Durere, amintiri, dragoste, ură, uimire. Ura ascunsă şi dusă pînă la revărsare ? Şi mîna lui, o ghiară, îmi smulge fotografia şi o îndeasă în gură.

— Ce faci ? Avem destule ! strig eu.

Roşu la faţă, cu ochii ficşi, el mestecă lacom cartonul. Asist scos din minţi cum mestecă în alb gata să înghită.

— Te îneci ! Scuip-o ! Scuipă...

Dar el înghite, chiar dacă ar şti că piere. Duc mîna la ochi. Tot în aceeaşi clipă iau sticla cu apă şi i-o întind. Cu dosul palmei el respinge atît apa, cît şi pe mine. Apoi îşi umple paharul cu vin şi bea încet cu ochii închişi, asemenea unui animal însetat care se gîndeşte să continuie un drum, spre un ţinut secetos.

Ştiu cît ştiu despre oameni, dar în noaptea aceasta văd că unul dintre ei face calea întoarsă spre sălbăticie.

Cu imaginaţia stoarsă, sper într-un semn de orice natură să pot interveni. Sînt gata să strig după ajutor la cei de sus, mă gîndesc la Salvare şi, invers, la aceleaşi două posibilităţi, îngînat de o muzică de dans şi ritm de paşi, sînt frate cu cuţitul de pe masă care a încercat să scoată o piatră din carnea însufleţită.

Bunicul dă primele semne de viață. Ține capul în piept, dar cu o mînă își masează circular pieptul. Sînt clipe fragile care trebuie urmărite cu grijă. Îi pun mîna pe umăr, deoarece simt că e nevoie de gesturi și nu de cuvinte, care să-mi garanteze că viața reîncepe din locul unde ordinea s-a întrerupt. Totuși, recurg la cuvinte, nu am încotro. Omul suferă în cuvinte.

— Cu ce pot să te ajut ? Un doctor ?

Clatină capul și, cu glasul ostenit și slab, spune :

— Nu chema pe nimeni. Fără dureri de dinți...

— Măcar vino să stai în pat.

În cele din urmă se urnește. Îl conduc de braț în camera lui și el se cufundă în pat ca într-o ascunzătoare. Sting lumina care îl bate în ochi și o mulțime de lucruri din dormitor împrăștie luciri de tuș neuscat. Pe stradă, farurile unei mașini ating noaptea din cameră doar ca o vată trecută peste geamuri, nu vor străpunge niciodată acest întuneric.

Bunicul oftează. Tîrziu zice :

— Biata Marieta.

— Bietul David Dinescu, răspund eu.

Aștept în picioare lîngă pat, lîngă o umbră, plin de atenție pentru clipa care vine și se duce. Cunoscutele vorbe, uneori de neînțeles, fiecare suferă singur, funcționează fără greș, pentru el cît și pentru mine. Îmi prelungesc peste gînduri prezența lîngă el, pînă cînd totul îmi vorbește de inutilitate, apoi ies din cameră.

Trec pe la bucătărie, iau o țigară și bricheta și merg afară. Stau în ușa deschisă. Gălăgia celor de sus, un anume zgomot de farfurii, mă gonește cît mai departe prin curte și în noaptea cu o adiere limpede. Ce noapte ! Am să sufăr pentru el, am să mă bat pentru adevăr. Am să impun adevărul propriilor mele îndoieli... Scapăr bricheta și

îmi spun că este electronică, dar țigara nu arde. Am uitat să o aprind.

La poartă, prima dintre mașinile aliniate se pregătește de plecare. În lumina de neon a străzii, un tînăr bărbat rîcîie de pe parbriz gîzele strivite, sîngele lor galben și negru. De unde a venit ? Pot afla, cu o simplă aplecare peste gard, pe care nu o fac... Nu cred că dindărătul tuturor acestora va apare ceva foarte important, care nu poate dăinui decît în singurătate. Prin fereastra deschisă, o femeie îi vorbește tînărului despre frăgezimea pateurilor, de surpriza cu nucile de cocos și de neplăcerea vinului care a fost mult prea rece. Bărbatul mai umezește o dată parbrizul, apoi bagă capul prin fereastră.

Puțin îmi pasă de vinul vostru rece și vouă de vinul nostru cald, pe care David Dinescu l-a băut după *Marieta Popovici !* Plec de la poartă și trec printr-un insistent miros de flori combinat cu cel de friptură cu cimbru. Rămîn în ușa camerei bunicului și îl ascult cum respiră egal și profund, ca într-o siestă, dacă nu cumva doarme.

— Nu te-ai culcat ? întreabă el.

— Nu... Mă gîndeam ce să fac... Cum te mai simți ?

— Atunci, mai rămîi. Mă apropii de pat și privesc la pata întunecată conturul lui pătrat. David... De ce te interesează pe tine, și pe alții ca tine, un om mort mai mult decît un om zdrobit ?

— Sînt de părere să amînăm. Mai am cîteva zile de stat la București... Cînd vom închide discuția despre Marieta.

— Eu vreau să aflu acum.

— Dacă aș putea să-ți explic... Mai curînd cred că nu am să pot, nu sînt în stare.

— Dă-i drumul, cere el. Trebuie să poți, orice-ar fi !

Pauza se prelungeşte. În schimb, observ că mă adaptez tot mai bine cu contururile celui din pat. Bunicul ţine braţul ridicat, cu degetul arătător îndreptat spre tavan.

— Îţi dau un alt exemplu, poate ai să mă înţelegi... Într-o zi, era dimineaţa, am ezitat să împuşc un om... Poate că avea copii, poate avea o mamă, poate iubea o femeie, dar era un spărgător. Şefii mei s-au făcut că nu iau în seamă ezitarea, eram la prima ciocnire. Din ziua aceea am înţeles aproape singur că nu trebuie să mă mai las înduioşat de unii ca ei. Doar de aceia care fac istoria.

Bunicul se propteşte în coate. Îi văd pînă şi faţa.

— Nu ţi se pare strigător la cer ?

— Pentru unii... Pentru alţii reprezintă speranţa. Iar pentru mine e o datorie mult mai importantă.

Pe nebăgate de seamă, contururile lui se pierd, se distanţează. Bunicul devine iarăşi o pată întunecoasă. Lumina unor faruri îndepărtate mă asigură în plus de schimbare. Şi tot lumina farurilor, care face din copacii străzii coloanele unei lumi care te aiureşte prin rotirea pe pereţi, dă impresia unei totale nepăsări faţă de graba lumii. Cu mîinile prinse de tablia patului mi se pare că văd un film rulat cu încetinitorul, film la care noi nu participăm.

Complicitatea noastră e un sîmbure cu doi mieji.

3

Complicitatea noastră e un sîmbure... Unde mă aflu ?

Ascult. În cameră e linişte. Muzica a încetat, tropăitul paşilor deasemenea, nimeni nu cîntă *La mulţi ani*. Ascult. Cineva se află în cameră... Are respiraţia grea şi se străduieşte să meargă încet. Somnul îmi dispare şi totodată

mîna bîjbîie pe firul lămpii pînă la întrerupător. Fac lumină... Căldura luminii o simt pe mînă...

Din mijlocul camerii, bunicul mă privește. Poartă pe el o cămașă de noapte, albă și lungă pînă la glezne și ține mîinile la spate. Mă ridic de pe pernă, clipesc în neștire, îi zăresc în picioare papucii de papură și îmi dau seama că scîrțîitul pe care l-am auzit provine de la ei. Un scîrțîit de papură.

— Ce se întîmplă ?

— Am venit să te scol. S-a făcut ziuă.

— Cît de ziuă ? întreb nelămurit, în toate privințele.

— Șase, ora ta. Merge la fereastră cu mîinile la spate, apoi ridică storul prin care pătrund lamele de lumină. Cînd aveam anii tăi, nici eu nu mă puteam trezi dimineața.

Fac diverse manevre în pat cu gîndurile razna. Să-l cred, să nu-l cred ? Sting lampa și mă uit ba la el, ba la lumina zilei de vară. Nu e de mirare să mă fi ținut după noaptea care a trecut prin întreaga mea ființă.

Papucii mari ai bunicului, puși în mișcare, seamănă cu două caravele care navighează spre mine, iar cămașa de noapte îmi amintește și în această dimineață de lipsa lui de atracție pentru ceva ce nu există : pijamaua. Ajuns cu papucii pe blana de urs, îl întreb :

— Dumneata ai vînat ursul ?

Își plimbă papucul în răspărul blănii. Gîndește.

— Eu, cine altul ? Vasile, ta-tu ? pufnește el. Mă leagă multe amintiri de ursul ăsta. Prima dată cînd l-am întîlnit, m-a prins un viscol de trei zile, într-un septembrie... Lumea umbla în cămăși în oraș, eu, adăpostit la un cioban, am fumat cu el o funie de leuștean uscat. Altă dată, m-a prins avalanșa... Se întrerupe și nu mai plimbă nici papucul peste blană. Știi cum scapi dintr-o avalanșă, e bine să știi și tu... Ca să afli în ce direcție se găsește pămîntul,

urinezi. Continuă : A fost ursul care mi-a lăsat cîteva amintiri.

Nu cred că fac o anumită legătură, nu. Întreb :

— Cît a durat pînda ? De cînd l-ai întîlnit.

— Vreo trei ani. Cu el s-a petrecut așa, cu alții, nu.

— Mult, foarte mult.

— Cînd ții la ceva, timpul nu mai contează și nici nu te gîndești că acel ceva te poate distruge ori murdări, încheie el. Și pleacă cu mersul lui egal și mîinile la spate.

De remarcat că *Sfinxul* a vorbit. Nu ceea ce trebuie și cînd trebuie, dar a vorbit. Poate că peste adevăr a pus și un strop de născocire vînătorească ? El, omul care nu născocește.

Mă dau jos din pat. După ce mă învîrtesc în jurul meu și al hainelor, simt că cel mai important lucru pe care îl pot face este să mai adorm un minut, două, rezemat de primul perete care îmi iese în cale. Și dorm sau poate nu ajung să dorm... Apoi fug la baie și dau cu apă în punctele strategice ale corpului. Într-o pauză îmi amintesc de Sticlaru și mămăliga aceea care s-a răcit și de lecția de box pe care nu am ținut-o. Continui spălatul, iar în pauza care urmează, mă gîndesc la dimineața ce începe cu investigarea lui *Dinu cel Albastru*, un caz din generația mea și de aceea mult mai promițător în comunicare.

În timpul cel mai scurt posibil, îmbrăcat, cu țigările *Kent* în buzunar și bricheta electronică în mînă, ies în curte. Duc cu mine proasta impresie că datorită brichetei chiar am să devin un fumător, cînd majoritatea lor se preocupă de renunțare.

Sub umbrela de soare, bunicul seamănă extrem de mult cu el, cel pe care l-am cunoscut în duminica sosirii. Puțin absent, puțin însingurat, un om cu socotelile încheiate. Doar în locul ziarelor din duminica aceea, astăzi

marţi, pe masă se află două căni cu cafea, un coş cu pîine, un castron spectaculos cu salată şi sticla de vin începută aseară şi rămasă neconsumată după ce a *înghiţit-o* pe Marieta Popovici.

O umbră mi se zbate în suflet, ca un fluture de noapte pe care l-a apucat ziua. Ating răchita fotoliului şi umbrela, într-o încercare de a prinde realitatea dimineţii. Caut prin fraze ceva întreg, ascult fărîmele de cuvinte care sosesc de pe stradă şi nimeni nu colaborează la o neînţelegere esenţială.

— Te pomeneşti că vrei dulceaţă ? mă întreabă bunicul.

Iau loc pe un scaun de bucătărie şi mîncăm în tăcere. După petrecerea de azi-noapte, cei de la etaj îşi prelungesc somnul şi nouă liniştea. Prin curte, pe marginea blidelor de lut din cele ce se vînd prin Halele Obor şi umplute cu seminţe, se desfăşoară sabatul păsărilor cerului. Pe măsură ce le privesc şi îmi permit atîtea iluzii cu ochii, viaţa capătă alt gust. Sînt aproape gata să uit nitel de noi doi şi chiar de faptul că toţi oamenii la un loc se declară prietenii vieţii : *prof* care creşte mere şi pere, procurorii, copiii care fac propoziţiuni cu *ghi* şi *ghe*, acuzaţii, inclusiv bătrînul acesta care are grijă de păsările cerului. E o cumplită încurcătură în această privinţă.

Beau paharul cu vin cald şi solar.

— Îmi pare rău că ne-am cunoscut în asemenea împrejurări. Poate că trebuia să ştiu mai multe despre urşii vînaţi, ori despre sănătatea dumitale. Ce întîlnire, spun eu. Şi îmi dau seama că am lansat o altă invitaţie spre necazul nostru.

Reacţia bunicului este obişnuită. Se întrerupe din mîncare, ceea ce nu-mi face plăcere. Totuşi, o conştiinţă se mişcă ? Aştept cu răbdare, nu mă ocup nici măcar de

noua mea brichetă. Pe stradă vîjîie mașini în viteză, trec oameni grăbiți spre activitățile lor. Ora grandioasă nu înregistrează faptul meschin.

— Răpunde-mi, insist eu. N-are rost să fii generos la vorbă de noaptea pînă dimineața și ziua să taci.

— Am vorbit o noapte... Ce m-ai întrebat ?

— Nu mai știu nici eu bine. Ziceam că un bunic dăinuie pentru nepoți. Curaj, sînt sigur că ai mai mult curaj decît ceilalți din familie.

Degetele lui răsucesc cana cu cafea pe farfurie.

— Nu am ce să-ți mai spun. Iar dacă ne-am întîlnit după atîția ani, cred că soarta a vrut să ne arate cît de tari sînt doi din familie la neînțelegeri.

Vreau să protestez și nu pot. Aprind doar bricheta și o sting, mă uit pe la ferestrele de la etaj, chiar la iedera casei. Apoi văd ambele mîini ale bunicului așezate pe masă cum încercuiesc cu degetele cana cu cafea într-un lat și strîng porțelanul de o culoare galben învechit. E o mișcare oarecare ? E o amintire cu trimiteri spre ultimele clipe ale Marietei Popovici ? Ceea ce-mi sugerează este o gîtuire fermă, puțin și grijulie, dar care pentru el poate însemna o simplă oprire a ceva care a curs prea multă vreme. Aștept să aud cum pocnește cana... Aștept și nu se întîmplă nimic. Atîtea coincidențe și nici una de înțeles ?

— Să-ți spun eu cum ai întîlnit-o pe stradă și, la cîteva zile, ai urcat în apartamentul numărul 31...

— Da, da... Tu vezi moartea unui om, electronic ! mă repede el. Și slăbește inelul degetelor de pe buza cănii.

— Sînt obligat...

— Sigur, vrei satisfacții... Adevărata ta dreptate e nedreptatea mea !

Părăsesc scaunul străin de ambianța curții și abia acum îmi aprind țigara. După mișcările pe care le fac, păsările cerului își iau zborul spre văzduhul galvanizat. Încep să pun totul la îndoială, pînă și dimineața de vară îmi apare ca o iluzie optică.

În comparație cu mine, calm și impunător, el își bea cafeaua cu sorbituri zgomotoase și rare, și viața lui, afară de umbrelă, lasă impresia că nu poate fi tulburată de nici o umbră.

Privesc ceasul care nu mă cruță și exclam :

— Ajută-mă să-l prind ! Dacă lucrurile stau altfel.

— Tu mă ajuți pe mine ?

Sîntem din nou față în față. Încalec scaunul în timp ce el mă urmărește plin de riduri în jurul gurii. Pe măsură ce încrederea se reașează în mine, știu că nu trebuie să las să se prelungească această tăcere. Într-un mare efort, îi vorbesc :

— Ascultă-mă... Doar binele și frumosul poate salva lumea și eu am să te ajut să-i înfrunți pe toți... Te voi ajuta, nu-ți fie teamă... N-ai să uiți ușor, asta e sigur, dar nu are să te mai doară atîta. Am văzut aseară, cînd intram pe ușă.

Și brusc, nu mai am nimic de spus. Trag din țigară, dar gîtul parcă îmi este plin cu cenușă caldă. Bunicul se ferește de privirile mele și își suge obrajii. Curtea și casa rămîn mai departe liniștite. Tot brusc, speranța îmi revine.

— Iar acasă, la noi în munți, oamenii care trec și citesc piatra de marmură, se vor gîndi la David Dinescu cît este de viu, după ce s-a întors printre ei. Atunci, totul va fi *adevărat*.

Numai viața rezistă nepotolitului meu asalt. Eu mă schimb fără încetare. Mă ridic de pe scaun și îl iau cu

mine — e de prisos al doilea scaun. Bunicul nu spune nici da, nici nu. Mereu absorbit tace, o parte din el liber și alte părți împrizonierat în destinul său ? E o imagine pe care o cunosc din prima zi a sosirii mele aici, cînd întrebam de domnul Dinescu, imagine ce o las să rămînă așa, pentru totdeauna.

Plec. Am decis. Merg spre bucătărie, cu ochii la frunzișul fațadei și la etaj, unde o perdea ușoară cade în falduri bogate și strălucitoare de lumină. Las scaunul la locul lui și, de pe masă, îmi iau cutia cu de-ale mîncării. În ultima clipă, miros siropul din sticla sosită — totul e să miroși rășina și mugurii pădurilor de brazi, nu să bei, o așez în frigider și înghit cîteva guri de apă rece, cu gust de clor.

În trecere pe lîngă bunicul, mă opresc.

— Mai dau eu un telefon...

— Bine... Cum vrei tu, răspunde el. Apoi într-un fel de strigăt adaugă : Cînd ai gardul mic la casă ți-l sare toți, măi David. Ține minte vorba mea.

În sfîrșit, cred că am depășit totul, am trecut prin tot, sîntem în afară de tot. Dar iată ceva ce îmi devansează ultimele intenții... Văd cum bunicul se lasă purtat în acea stranie retragere, unde e cu neputință să-i urmezi pe oameni, și, totuși, plecarea lor îngheață atît de cumplit inima celor ce-i petrec și îi văd cum se îndepărtează. Grăbesc pasul. Un om care se încrîncenează de un proverb, pe care pare-l și trăiește, nu mă mai poate reține. Ce nu izbutesc să înțeleg ?

Nu departe de stația de autobuze, un tractor cu remorca încărcată cu prefabricate din beton execută o întoarcere complicată și îmi taie calea mie și la alții. Cu toate că sînt în întîrziere, aștept liniștit. Pereții din beton, cu ferestre noi, galbene, mă destind. Evident că nu

gîndesc la pereți. Cruzimea unei societăți și nașterea unei lumi noi e o idee care îmi trece pe dinaintea ochilor.

În autobuz, cu toată înghesuiala, deîndată ce prind momentul, îmi fac loc pe un scaun și astfel îmi salvez cutia și de marea încercare. Călătoresc lîngă un tip pus la șpiț, care se uită pe un proiect pliat. Are o figură concentrată și reflexele hîrtiei de ozalid îi colorează ușor fața. Dar nici cu mine nu mi-e rușine. Noaptea care a trecut a fost o noapte lăsată să mă eliberez de muncă, să pot începe astăzi de la capăt... Observ însă că niciodată nu termini această muncă, niciodată n-ai sentimentul de încheiere, de sfîrșit, după regulile valabile pentru ceilalți.

Legănat de autobuz și de descoperirea dimineții, niciodată de acum înainte !... Las capul în piept și adorm.

Mă trezesc la capătul liniei, în ralanti de motoare, fum, șoferi, controlori și un ceas mare electric care îmi spune că am o întîrziere de o jumătate de oră de la program. Verific ceasul de la marginea orașului lui Bucur cu ceasul lui Dinescu, și văd că din *p.d.v.* al întîrzierii, nu există dubiu. Caut o mașină gata de plecare și o zăresc, dar tot acum dau cu ochii și de colegul meu Rus, cu care nu m-am întîlnit decît o singură dată și atunci el se grăbea. Rus e îmbrăcat civil, într-o giacă galbenă din plastic, cu fermoare multe și arată minunat, ca un elev-ofițer care își face practica în serviciul de pază și ordine, deci mereu la aer. Dar giaca lui galbenă și atît de lucioasă, din care îmi doresc și eu, mă face praf.

— Am lucrat de noapte, spune el, pus pe vorbă. Îi pipăi giaca din mușama sută în sută, îmbrăcată direct pe piele. Frumos e orașul, noaptea și dimineața ! M-am schimbat de uniformă și în loc să dorm, am ieșit...

— Știu... Vînzătoarea de la magazinul de haine de

colo mi-a povestit că ai trecut pe la ea și ai cerut o cămașă de forță. Și ea te-a îndreptat spre un magazin de sport.

Fug după următoarea mașină gata de plecare. Rus strigă:

— Elemente necontrolate în sector ! Dă un telefon să aranjăm ceva înainte de plecare.

Mașina e rezonabil de ocupată. O traversez de la coadă pînă-n capăt, dar bag de seamă că își amînă plecarea. Număr în gînd pînă la zece și în loc de unsprezece întreb taxatoarea dacă nu carecumva așteaptă buletinul meteorologic. Povestea este însă mai complicată : ușile din spate ale autobuzului nu se închid. Disperat, zic :

— O defecțiune care se poate repara pe loc.

— Vă pricepeți ?

— Nu, răspund eu. Și rămîn pe gînduri.

Pînă la urmă, mașina pleacă în cursă cu ușile defecte. Doar eu, rămas pe platforma din față, trebuie să suport molima de zîmbete care îi cuprinde pe călători după răspunsul dat — totuși, nu o imposibilitate.

Nici patru stații mai departe, autobuzul intră în coca traficului perturbat. Porniri, opriri, zgîlțîieli, un automobil negru care ne depășește într-o dezlănțuire de claxon. Timpul trece, cineva blesteamă, coaliția rutieră își vede de ale ei. De pe scară, aflu că undeva înainte s-a produs un accident. Sub soarele dimineții, un alt autovehicol aprinde farurile și o clipă am impresia că sînt rănit la ochi.

După trucul acela cunoscut, o înaintare subită de cincizeci de metri, autobuzul se oprește. La cererea lor, mai mulți călători coboară. N-am încotro, cobor și eu înghițit de dreptunghiul ușii deschise. Cu norocul meu, din acele zile de pomină, mă trezesc că merg în aceeași

direcţie cu călătorul care blestema. Printre alte blesteme, de o cultură halandala, *împuţită drăcie, nevroză matinală,* îmi spune ca unui adevărat tovarăş de drum cît de nefastă îi este această întîrziere, după un necaz avut cu directorul, dat fiindcă din neatenţie a lăsat să treacă spre minister o propunere de premiere, cu specificaţia din fundul directorului şi nu din fondul directorului.

Şi are şi o faţă tipul. O faţă de semn algebric : X.

Într-un fel de ameninţare, adresată poate vieţii sau poate directorului, îmi dă şi ştirea că are un băiat, ceea ce merită toate sacrificiile de pe lume.

— Cînd l-am dus la şcoală, am ţinut să ne înţelegem de la început, povesteşte X. Fiul meu, pentru prima dată în viaţă intri într-o şcoală. Vezi ce poţi face să poţi cîştiga bani. Apoi îşi aminteşte de întîrziere : Abia mă aşteaptă directorul. Acolo, de faţă cu toţi...

Nu sînt sigur dacă fiul acestui X seamănă cu alt semn algebric, Y, dar mă trezesc că schimb cutia dintr-o mînă într-alta şi nu mai doresc să-l am de însoţitor la drum.

— Fiţi liniştit... Din documentare profesională, vă pot spune că ultima execuţie publică a avut loc prin '39.

Dispar. Cu toate că trebuie să ocolesc o clădire aproape circulară şi aşezată în drum, între multe străzi legate între ele printr-o ţesătură de cabluri, prefer să mai pierd cîteva minute decît să ajung cu dureri de cap la birou. În fond, mai au importanţă minutele, după o întîrziere de aproape o oră.

Mă azvîrl în sorii dimineţii multiplicaţi de geamuri, de ochelarii puţinilor trecători, de cromul maşinilor, de firme scînteietoare. Într-o curbă cu maximă vizibilitate, o ideogramă în dimensiuni bătătoare la ochi, anunţă că un motel situat pe EUROPA 15 oferă pădure, linişte, mîncare, pînă şi o staţie de benzină apropiată.

Nu urmez drumul indicat de ideogramă, fac la stînga ci și, printre multele blocuri protejate de panouri cu șiruri de M M M M M, zăresc circa din partea din spate, altfel decît se întîmplă în mod obișnuit.

2

Cu primii băieți întîlniți, tăcuți, dacă nu cumva triști, la *judiciar*, găsesc ușa încuiată. Așez cutia pe mozaic, la ușă, și intru la W.C. La ieșire, mă spăl pe mîini și dau cu apă pe păr, iau cutia mereu mai rotunjită pe la muchii și rămîn pe culoar în așteptare. Afară de faptul că lipsesc toți, de la parter în sus nu am întîlnit nici urmă de Dinu Răileanu, alias *Dinu cel Albastru*. Povestea nu îmi place, ea lasă calea deschisă multor posibilități.

Îmbrăcat civil, maiorul Tudor, tocmai cel care în seara plecării de la bunicul a încercat să-mi găsească o cameră la un hotel, trece pe lîngă mine, răspunde la salut, dar nu se preocupă de altceva decît de mersul spre o țintă foarte discutabilă. În ceea ce mă privește, îl las să treacă, nu el este acela de la care pot spera o lămurire în privința atmosferei din circă. Următorul care apare este un sergent-major, tînăr și foarte spilcuit. După un salut neconcludent ca ierarhie *Trăiți* și un răspuns neconcludent *Trăiți*, întreb :

— De unde o dispoziție atît de proastă, pretutindeni ?

— Nu ați aflat ? se supără el.

— Nu. Pe cuvînt.

— Ne-a murit un om... La Brăila, un subofițer în misiune a fost ucis cu o bară de fier. Alte amănunte nu cunosc, încheie el și dă să plece.

Nu văd ce aş mai putea spune, dar îl reţin. Aşteptăm în tăcere unul de la celălalt un cuvînt care se află încă departe de noi, poate pentru că un asemenea cuvînt nu poate fi rostit de cei ce nu au trecut prin durere şi prin foc. Abia tîrziu, mă interesez cu o mînie rece :

— L-au prins pe făptaş ?

— Nu, dar nu va dura.

Restul întrebărilor despre cei de la *judiciar* le pun de-a valma. Şi aflu că, dintre ai mei, numai Sticlaru mai poate fi de găsit prin circă. A fost văzut însoţit de un tînăr, cine altcineva decît *Dinu cel Albastru* ? Apoi a reapărut. Circulă.

'Trăiţi, 'trăiţi, mai răsună o dată saluturile noastre.

Îi iau urmele lui Sticlaru chiar de la parter. Ca să fac totuşi ceva, ori de cîte ori văd o ţigară neaprinsă, ofer foc cu bricheta electronică. Spre deosebire însă de alte zile, nu se găseşte nimeni să mă întrebe despre o astfel de noutate. Toţi doresc să tacă. Toţi trec închişi în ei. Uneori şi mai rău, abia înfiripăm o întîlnire şi ea cedează locul tăcerii. Oricare dintre noi poate muri într-o oră.

— Un civil, cu gradul de locotenent major şi numele de Gheorghişor, trece la comandă. E ofiţerul care în prima zi de practică m-a trimis să-i aduc apă rece de la cişmea... A prins din zbor întrebarea despre Sticlaru.

— Era la doi, cu instructorul vostru. Caută-l la arhivă.

Iau drumul înapoi. E de reţinut că o practică-adevărată se face de la subsol pînă la mansardă. Pe un culoar scurt, anexă la culoarul central, mă întîmpină un spor de căldură şi două uşi care anunţă tot atîtea camere mici. Încerc pe rînd uşile încuiate. Aşez cutia pe radiatoarele caloriferului, le fac să cînte a fontă şi apă într-o trecere nebună a mîinii şi îmi aprind o ţigară. Îmi amintesc că arhiva e în altă parte, cel mult pe aici în această căldură

imemorabilă se află un depozit, dacă această contradicţie are vreo valoare. După ce Gheorghişor m-a trimis după apă, astăzi mă trimite la o arhivă inexistentă ?

O uşă, din cele care atunci cînd se închid se încleiază şi cînd se deschid se descleiază, trosneşte. Căpitanul Sticlaru mă priveşte cu toţi cei 100 000 de volţi, în vreme ce scoate cheia din broască şi o potriveşte pe afară, dintr-o deformaţie profesională de om care adeseori e nevoit să lucreze cu uşile încuiate. Sting ţigara de tocul pantofului, o strecor în buzunarul de batistă de la piept, şi rămîn în poziţie de drepţi.

— Permiteţi-mi să vă raportez...

— N-are rost. Limitează-te doar la întîrziere, tovarăşe.

După un început ca acesta e uşor să scoţi un raport şi greu să oferi o lămurire valabilă între doi oameni care se respectă reciproc.

— Am adormit în maşină. Nu mi s-a mai întîmplat.

— De ce ? Mă faci curios.

Tac de parcă mi-a pierit glasul. Pierd secundă după secundă. Sticlaru observă cutia de pe elementi, prelungeşte voit aşteptarea, apoi decide în tăcere, cum face în momentele cînd hotărăşte luarea de amprente digitale de la un individ dubios. Şi din acest punct, ca în istorie, cînd evenimentele unei epoci merg foarte grăbite în zile sau luni care anunţă parcă sfîrşitul pămîntului, tot astfel derulează şi istoria unui raport.

Sticlaru se apropie mult de mine.

— Miroşi a vin dospit şi ai ochii roşii de nesomn.

— Da, am băut un pahar de vin, dimineaţă, recunosc eu.

— Şi mai multe la culcare ! strigă el. Fac un gest cu mîinile şi acest protest îl înfurie. L-ai chemat pe Dinu Răileanu în primele minute ale dimineţii, iar tu îţi închipui că poţi veni la prînz.

— Vă asigur că voi rezolva ca și pînă acum...

— Elev Dinescu, văd că, printre alte năravuri, ai învățat și ceea ce nu *interesează* la noi : Prețul cuvîntului *rezolvat*. Tovarășe, victoriile noastre sînt simple amintiri.

Sper să se mai potolească.

— Dacă vă explic, încerc eu.

— Prea multe explicații creează confuzii. N-are rost... Văd zilnic destui care fac o muncă minoră și au pretenții minore. Mă interesează doar munca cu îndatoriri. De ceilalți sînt sătul.

Părăsesc poziția de drepți și mă mișc ușor în loc. Mă simt foarte jignit și el jignește fără încetare. Și cînd se uită la mine. Regret mult că tocmai unul ca el a trecut de la particular la general, conform principiului folosit de românul nostru de mijloc. Risc totul ca să-l avertizez.

— Chiar dacă nu-mi permiteți, vă aduc la cunoștință că sînt dotat pentru autocritică, în orice alte condițiuni, spun eu. Și îmi reiau poziția de drepți.

Ca și mine, căpitanul rămîne dîrz, dar și mirat.

— David înțeleptul, ironizează el. Tînărul nostru Socrate !

— Mă confundați. Vă rog...

— Imposibil ! Ești cel despre care am crezut că știi să deosebești Marele de mic. Am crezut... Văd că în timp ce alții mor la datorie, tu ai alte înclinații.

O întunecare se lasă pe fața lui și îi dă un aspect plin de suferință. Este o stare specifică acestui temperament pe care o întîlnesc cînd caută să se concentreze asupra unui fapt important și fără speranță. În ordinea următoare, merge pînă la cutia de pe radiator, o deschide și se uită înăuntru. Ia cutia cu el și revine.

— Dă-mi cravata, actele și țigările. Și șireturile.

— Ce trebuie să înțeleg ?

Nu primesc nici un răspuns. Sticlaru ține doar mîinile întinse și așteaptă. Scot cravata, portvizitul din piele bej pătată, îi ofer țigările toate pe care le am asupra mea. După o pauză, mă aplec și îmi scot șireturile de la pantofi. Cu de la mine putere, mai trag și centura lată de la pantaloni și închei cunoscutul ritual al arestului.

Dar remarc, cu un glas care îmi tremură :

— Cred că e o încălcare a regulamentului, privitor la arestul unui elev.

— Preferi la garnizoana orașului ? Eu prefer să te știu mai aproape de mine. Deschide ușa care se descleiază și îmi face semn să intru. Poate că nici nu e arest, e un tratament de reanimare, o întoarce el.

Nu am încotro cu un șef care ține să aibe el, ultimul cuvînt și mai dorește și un test cald, da, sigur, foarte cald. Cu o mînă pe cheie, mă mai privește o dată și oftează.

— Tu nu ești un David, ești Da-Vid.

Deschid gura pregătit să i-o trîntesc în același mod. E-u ! Geniu ! Dar o închid la loc, teribil, ca niciodată de strîmtorat. În schimb, Eugeniu Sticlaru știe imediat ce am vrut să-i transmit.

— De ce n-ai spus-o ? Am aflat-o de mult, zice el. Îți dai seama că nu mai am timp să-mi pierd *geniul*. Și trîntește ușa pe care o încuie de două ori.

Pantofii fără șireturi îmi clămpăne în picioare, după fiece pas pe care îl fac, într-o cămăruță din beton, încălzită din primăvară. Patru pași înainte, pînă la singura fereastră, doi pași din centru spre oricare alt punct cardinal, aici alcătuit din rafturi prăfuite cu dosare bătrîne. Deschid deîndată ferestrele, mirat că mai pot face acest oficiu, apoi... Mă prind cu mîinile de gratiile de la fereastră, negre, prăfuite, paralele, de neîndoit, înscrise în

ornamentația și necesitățile unui sediu, ca atare. Așadar, sînt la arest.

Suspin adînc. Și din suspin încep să cînt.

A ! A ! A ! La-la-la-la-la-la.

La gîndul că Sticlaru se mai află pe culoar, cînt mai tare. Printre atîtea genuri de contestații ale omenirii, eu aleg cîntecul și privesc orașul. Recunosc clădirile care domină această parte a Bucureștiului, pînă în zare unde văd arcul Panteonului. Ceea ce nu am reușit într-o lună, fac în această dimineață : *vizitez* cum îmi place orașul și mă *opresc* unde vreau. Poate că între timp mai și uit să cînt sau poate cînt încet, dar sensul la care tindeam să ajung sînt sigur că l-am atins.

Dacă cumva 100 000 de volți își închipuie că, închis, recurg la *reacția-Opossum*, în limbaj neștiințific a simula moartea, ei, bine, se înșeală.

Îmi scot haina și o agăț de fereastră. Facă o recunoaștere prin cameră, mă uit la dosarele îngălbenite, legate cu sfori și fără cine știe ce imaginație, îmi dau seama că nu mai sînt de multă vreme, piese fierbinți. Revin la fereastră. Aerul cît și ultima zonă de umbră a dimineții e de preferat. Jos în curtea interioară, mică, un strat de flori împarte spațiul dintre cele două aripi ale clădirii și, totodată, dă impresia de *no man's land* [1]. Curios cum cei din birourile din aripa vecină, puține, e drept, dar așezate pe trei nivele, nu mi-au auzit cîntecul. Probabil zgomotul continuu izolează de alte zgomote.

Pe neobservate mă simt copleșit de zădărnicia multor inițiative ale mele și cel mai rău de afacerea M.P. și D.D. Sînt aîtea probleme de rezolvat, și eu... Nu pot preciza cît durează această stare, aș putea vorbi doar de intensi-

[1] Pămîntul nimănui (engl.).

tatea ei, care îmi dă prilejul să-mi judec stagiul de practică cu cea mai crudă luciditate. Multe sînt bine făcute, dar sînt și destule pe care le-am rezolvat ca într-o hîrjoană. Uneori mă întreb ce îmi lipsește sau ce am în plus, de nu semăn cu alții ?

Cineva fluieră scurt. Sticlaru ? Nu, are stridență și panică. Examinez fereastră cu fereastră și după gratiile arestului, situat la parter, îl recunosc pe Dinu Răileanu. De uimire, rămîn încleștat de gratii întocmai ca și el.

— Tu cînți ? întreabă Dinu, cu un glas jos. Ce plăcere pe unii ? După zăbrele ?

In ciuda surprizei de a-l vedea la arest și a grabei de a afla fapte consumate în absență, prezența lui atît de ieșită din comun îmi impune un răgaz. Dacă un șarpe cobra ar avea ochii albaștri, el ar avea ochii neliniștitori ai lui *Dinu cel Albastru,* ochii unei păpuși sadice.

— Nu răspunzi ? Numeri bani după gratii ?

— Sînt... De azi dimineață m-am abonat la celebritate. Sînt la arest.

— Nu te cred. Risc să mor de plăcere.

Regret că i-am vorbit atît de deschis, dar e prea tîrziu. Afară de asta, îi văd capul cum dispare de la fereastra arestului. Datorită acestei subite retrageri, tac și mă uit prin curte. Pe lîngă stratul cu flori, trece Dumbravă, șoferul nostru, pe care de la înălțime îl recunosc ușor datorită cheliei bronzate. După această întrerupere, Dinu apare la fereastră tot mai distinct. Da, semne particulare : îmbrăcat.

— Să stabilim un lucru. Pe viitor, dispariția mea va fi un semnal. Nu vorbești. Curtea pe care tu nu o vezi bine și ferestrele de sub tine, le supraveghez eu. Tu ai grijă

de ferestrele de deasupra mea. În asemenea situații trebuie să te ajuți cu cineva, după cum alteori te ajuți singur.

Nu îmi dau seama ce anume mă stîrnește. Gura lui ? Nu, gură am și eu. Poate că o cunoaștere aparte, care nu trecea evidentă pe terenul de tenis, dimpotrivă, acolo nu era decît rezervă. Îmi amintesc de datele despre el, la care ieri încă mai lucram.

— Înțeleg ! strig eu. Apoi cobor glasul. Dinu Răileanu... 1971, absolvent al liceului Caragiale. '73 exmatriculat din Facultatea de Limbi Străine : *Nu mă privește trecutul și nu cred în viitor,* așa te defineai. Lovirea unui coleg și o condamnare de șase luni. '74 stagiul militar. În prezent barman, preocupat de tatuaj, uneori contra cost și, ultima dată, în schimbul unui aparat de fotografiat...

— Ești bine informat... Tu ăsta, putere pentru putere ! replică el. După o pauză continuă : Fișa ta ? Băiat bun, origine socială beton armat, tocilar, mîncat de ambiții, introvertit, spune basta, douăzeci și unu de ani, neinteresant.

Încerc să scot capul printre gratii.

— Par a douăzeci și unu ?... Mai bine decît extrovertit !

Tăcem amîndoi și ne privim. Am impresia că în curte a apărut iarăși cineva. Nu este decît o falsă alarmă. Totuși, nu vorbesc, caut să văd cît mai bine prin ferestrele de vizavi și încep să cred că cei ce lucrează în birourile de acolo sînt plecați, sau, dacă cineva aude ori vede, felul în care unii oameni își plătesc greșelile față de societate îl poate mulțumi pe deplin.

— De ce ești la arest, Dinule ?

— Am insultat un căpitan. El s-a considerat insultat... Vorbea ca din carte și, uneori, întreba de tine.

— Îl cunosc. E genul de om care se aprinde ușor, mai ales într-o zi proastă. Ești singur ?

— Mai am pe unul care doarme ca un porc sau se visează liber. Tu ?

— Eu am pățit-o din cauza mea. Nu am executat la timp un ordin, legat de cercetarea unei infracțiuni.

După o întîrziere, Dinu reia întrebarea. Bănuiam.

— Ce fel de infracțiune ?

— N-are importanță. E secret profesional.

— N-am să te mai întreb probleme legate de secret. Dar dacă e să te cred, că ești la arest, te întreb dacă ești singur ?

— Singur. Poți să mă crezi.

— Proastă situație cînd ești singur... Liniște !

Fereastra cu gratii de la parter capătă o întunecime de noapte prin dispariția lui Dinu. Cu toate simțurile încordate, aștept să mă conving dacă nu cumva au apărut dificultăți de comunicare, în arest. Ca să micșorez tensiunea clipelor, privesc zidurile înalte și însorite și, în timpul care înțepenește parcă în loc, surprind ceea ce poți găsi într-o izolare de semenii tăi, într-o lună, într-un an, în zece ori și mai mult.

Datorită lipsei lui Dinu și în căutarea unei justificări pentru această absență, schimb poziție după poziție, pînă cînd, departe, identific mincinoasa aceea de ideogramă care anunță pădure, liniște, motel... Acum, anunță o dorință mai chinuitoare decît alta.

La limita răbdării, mai mult înțeleg decît văd că în curte se întîmplă ceva. La baza corpului de clădire în care mă aflu, zăresc un bărbat cu o cămașă în pătrățele negre, scoasă pe afară și cu un sac de ciment pe umăr. Imediat, un altul îmbrăcat în maiou și ars de soare numai în limitele maioului, depune alt sac de ciment. Mobilul tăcerii lui Dinu se explică : un furt de ciment, surprins, probabil, într-o mașină, de către *economic*.

Mă plimb prin cameră. Pantofii fără șireturi îmi fac dificultăți, dar mișcarea și gîndurile altfel activate îmi procură o senzație minimă de libertate. La ieșirea de aici, voi trece strada și voi intra într-o cafenea... Ce ciudat, această dorință am mai auzit-o și la alții dintre cei puși în libertate după o pedeapsă, nu-mi aparține, și era însoțită de o declarație extraordinară de libertate, ca la volan, mărturisiri la care nu cred că am fost atent atît cît trebuia. Mi se păreau năluciri...

Același fluierat mă cheamă la fereastră. Vorbesc primul :

— Credeam că nu se mai isprăvește.

— Da... În curte saci cu ciment, sînt vreo douăzeci, la noi obișnuitul coșmar al unei zile de arest, povestește el. Ne-au mai adus pe unul... Bine măcar că e lumină. Noaptea, închis, îți vine să strigi și să te tîrăști pe pămînt. Întoarce capul spre interior și vorbește cu cineva. Continuă : Trag nădejde să ies repede de aici. Tu cîte zile de arest ai ?

— Nu știu. Sper să nu fie cu zilele !

Îmi amintesc că am o țigară. Caut în buzunarul de batistă al hainei, *Kent*-ul abia aprins înainte de întîlnirea cu Sticlaru. Îndrept țigara și mă felicit că am avut *prevederea* să o las consumată la aceeași dimensiune superlong. O aprind cu bricheta.

La fereastră, *Dinu cel Albastru* se prinde de gratii.

— Nu-i drept, anunță el. Tu fumezi ! Pînă și la arest viața ta e altfel alcătuită ?

— Sîntem două elemente aparte. Focul și apa.

— Atunci, democrația doarme. Tocmai cînd m-ai pus pe gînduri. Șefule, n-am să mor de plăcere niciodată.

Cu o mișcare inspirată de ciudă, trag cu țigara pe perete și ea se stinge într-un roi de scîntei. Un adversar se

îndoiește de mine. I-o arăt printre gratii, cît mai convingător.

— E singura. Așteaptă puțin.

Sper că nu cer prea mult de la viață și poate că nici imaginația mea nu depășește realitatea înconjurătoare. Merg la rafturile cu dosare și, de la primul, desfac sfoara cu care este legat. O țin de un capăt al ei și o măsor din ochi : sînt în posesia unei sfori subțiri, lungă de peste un metru. Apoi realitatea se complică. Întîlnesc dosare cu sforile înnodate pe vecie, dar de care eu am nevoie acum. Trag. Rup. Arunc. Desnod și înod.

Cînd văd că procesul muncii durează și mă fac lac de apă, merg la fereastră și trimit un semn de prelungire a așteptării. Și adversarul meu îmi răspunde cu o prezență rigidă de păpușă, de șarpe și de ființă uitată pe după gratii.

Reiau lucrul. La capătul unei sfori destul de lungi, prind drept greutate o ștachetă ruptă, o bucată dintr-o riglă colorată în roșu și alb, cîndva spaima conducătorilor auto opriți la control. Mai sus cu o palmă de bucata de ștachetă, leg cu mare grijă țigara stinsă și răstinsă, pe care, în ultimul moment, o protejez în dreptul nodului cu un pansament de hîrtie.

Cu un nou semn adresat lui Dinu, aprind țigara trag un fum din ea pînă ce arde normal și scot brațul printre gratiile ferestrei. Filez sfoara încet și cît mai la distanță de zid.

— Mult la dreapta ta, anunță el. Mai mult... Ai o fereastră sub tine, nu uita.

Măresc viteza de coborîre a sforii, cu gîndul la țigara care arde mai intens în soare și curent. Nu mi-am imaginat că o țigară îmi va da într-o zi atîtea emoții.

— Atenție, trece pe la fereastra a doua. Ușor...

Cred că, numai de emoție, Dinu uită să vorbească. Și eu privesc la semnalele lui, ca un macaragiu ghidat, în așteptarea depunerii unui uriaș container pe sol.

— Încet... Mai încet. Gata !

— Arde ?

— Arde ! Mă doare capul de ce poți face !

Și pe mine mă doare capul, dar numai pentru cele ce urmează, însă nu i-o mai spun. Descriu prudent cu brațul un semicerc, la care renunț, în favoarea unei mișcări de pendul... Măresc incontinuu oscilația.

— Prinde sfoara ! anunț eu.

Stacheta și țigara oscilează spre fereastră, Dinu întinde brațul cît poate, dar pînă la urmă, țigara și greutatea sforii, trec pe deasupra lui, se lovesc de zid și ricoșează aiurea. Cu umărul amorțit, refac oscilația, cu gîndul doar la țigara care fumegă inutil.

Înaintea mișcării decisive, Dinu strigă :

— S-a desprins țigara !

Rămîn nemișcat pe fereastră, cu sfoara prinsă pe mînă.

Rătăcesc cu privirea prin curte și într-adevăr zăresc țigara. Ceva minuscul, mai mult un muc care fumegă intens ca înainte de a se stinge, în țărîna cu flori, acel spațiu *no man's land* existent între noi. Halal invenție.

Nu știu în care clipă, *Dinu cel Albastru* îmi spune :

— Mulțumesc. Nu prea îmi dau bine seama de ce ai făcut-o cu atîta seriozitate, dar a fost frumos.

— Ca să mă cunoști. Dacă va trebui să te ajut, am s-o fac din toate puterile. Altfel, silit de tine, am să procedez tot atît de serios.

— Și basta !

— Și basta ! întăresc eu. Apoi adaug : Țigara s-a stins.

Încep să trag sfoara, dar sînt oprit. Privesc curtea, mă uit la el, primul care înregistrează relațiile noastre cu

lumea înconjurătoare... Oricum, ședința de muncă de prevenire s-a încheiat, iar culorile vieții strălucesc cu o putere și mai mare.

— E cald, sus, la tine ?

— Ca într-un incubator. Pînă diseară, scot pui, chicotesc eu, mulțumit, în vreme ce Dinu mă urmărește grav.

— Fii atent... Trage încet sfoara, cere el. Mai încet. Reacționez întocmai gata de orice. Imaginează-ți că în locul țigării, am legat o cupă cu băutură. Atenție... E paharul cu forma cea mai potrivită care a putut fi legat din trei părți. Amintește-ți că sînt de meserie.

Sînt prins de gravitatea lui mai mult decît de idee.

— Se apropie... Simt de-a dreptul paharul.

— Ai grijă. Să nu-l verși !

Bucata de ștachetă zebrată cu roșu și alb sosește la fereastră. O prind și o arunc la spatele meu, în cameră. Rămîn mai departe tulburat, cu impresia că sînt luat în posesie de către o forță pe care nu am de ce să o refuz.

— E sintonic cu ceva, bun pe căldură.

— Ți l-am preparat după gustul meu. De fapt, meseria de barman am învățat-o la închisoare. Aveam printre noi un barman, care în momente de sete, sete de viață, ne pregătea băuturi fantastice... Prin mine muream seara, prin el mă năștеam dimineața.

— Poate că nici nu era de meserie ?

— Era un alchimist, nu barman.

Și tăcem amîndoi, istoviți de ceva fără nume. De un lucru mai sînt sigur : doar într-un asemenea cadru poți prinde exact valoarea minutelor și a timpului care se pierde în clipa-limită a singurătății. Neliniștit, mă opun timpului.

— Vorbește-mi. La ce te gîndești ?

— La tine. Păcat că nu pot să-ți strîng mîna.

— Pentru o țigară...

— Nu ! Fiindcă ai venit pînă la marginea la care mă găsesc. Tu meritai o meserie lipsită de forța ei cunoscută.

Încerc să scot iarăși capul printre gratii.

— Nu știu ce crezi despre noi, dar forța mea stă în lipsa de forță. Nu te-ai convins încă ?

În loc de răspuns, *Dinu cel Albastru* îmi face un semn și dispare de la fereastră. Aștept. Unu-doi-trei-patru-cinci-șase. Privesc curtea în care nu observ altceva decît mișcarea soarelui, plecat în căutarea noastră. Șapte-opt-nouă-zece. Îmi încordez simțurile. Cîteva vorbe în arestul lor, mai mult o comandă, eliberează curtea și pe mine de o pîndă care tindea să devină monotonă. Aștept să învăț să aștept.

Încerc să deduc apariția acestei izolări, firească fără doar și poate, dar simt cum mă încurc în deducții. Plec de la fereastră, e mai prielnic și, cu un gest larg, îmi imaginez că vărs pe podea libațiunea și sparg cupa de calorifer.

Ridic de pe jos ștacheta, o dezleg și o așez la loeul ei în uitare. Desfac sfoara de la noduri : las talpa pantofului peste ea și zmucesc de fir.

Reconstitui legăturile celor cîtorva dosare mai durabil decît erau. Spre deosebire de cei care le-au legat, eu nu sînt grăbit.

Abia întors la fereastră, aud zgomote. Privesc spre arestul lui Dinu, dar zgomotul vine dintr-o altă direcție. Pe culoar răsună pași... Cheia se răsucește în broască, ușa se descleiază și intră căpitanul Sticlaru.

Tăcut și cu același aspect de suferință pe față, îmi întinde portvizitul, scoate cravata din buzunar, șireturile. De peste cureaua pantalonilor săi, scoate centura mea.

— Te întorci la birou, spune el, rar. Eu plec... Rămîi singur. Dinu Răileanu... Te așteaptă. În legătură cu cercetarea lui, faci propuneri scrise. Și se întreabă singur : Ce mai era ? Cafeaua de lîngă cutia aceea, îți aparține.

I

De la serviciul medical mergem spre garderobă. Restituim halatele spitalului și ieșim. De fapt ies numai eu, cel care m-a adus la spital este reținut de o cunoștință, întîlnire care nu cred că are de-a face, cu cazul primit spre cercetare. Ce caz...

Aștept în fața spitalului în lumina după-amiezii — un bici. Pe măsură ce mă plimb pe lîngă mașinile parcate, imaginea bătrînei doamne internată pentru infarct cardiac, din vina altuia, își mai pierde contururile unei ființe rămasă între vii și morți, și într-o astfel de distanțare, mă văd prin geamurile mari de la intrarea principală. Sînt îmbrăcat în cămașă cu care am sosit la București și în blugi, dar îmi este imposibil să-mi explic ce motive am avut dimineață, cînd am preferat aceste haine, în locul costumului de zi de zi. Poate că nici nu era un motiv, poate că așa am dorit ?

SPITALUL CLINIC DE URGENȚĂ, imensă inscripție. Îmi închipui ce impresie lasă noaptea aceste litere uriașe, iluminate. Bărbatul care mă însoțește iese din spital și vine la mine. Spune apatic :

— Nu vă supărați, tot de bătrînă era vorba.

— Ceva nou ?

— Nu, au mai aflat și alții cele ce i s-au întîmplat.

Plecăm împreună. Îmi amintesc de hîrtia cu însemnări pe care o port în mînă și o pun în portvizit. Cu toate aceste îndeletniciri, văd cum celălalt recurge la un fel de a clipi forțat, să nu îi zăresc ochii plînși. Un muncitor, fierar, întîlnit ca reclamant cu două ore mai înainte, plînge cu lacrimi neplînse. Cred că dacă era o vînzătoare de la o mercerie, nu mă impresiona atît de puternic ca fierarul acesta.

Ne oprim pe un trotuar din Șoseaua Ștefan cel Mare, în vacarmul tramvaielor, basculantelor și al autobetonierelor. Fierarul ține să mă conducă și eu îl refuz.

— Mergeți acasă. Pe la șase voi fi la dumneavoastră. Încercăm împreună să-l găsim pe neomul acela, cu ajutorul telefonului. Sper să vină și șeful meu.

— Vă rog, e o crimă. Nu zic, la anii mamei, oricînd putea să închidă ochii. Dar nu așa, geme el.

Mă simt foarte încurcat pentru cele ce se anunță.

— La șase, închei eu. Să fie acasă și vecinii dumneavoastră, neapărat ea... Avem nevoie de telefonul lor și de ea, un glas de femeie. Încercăm cum am hotărît, poate... Ba bine că nu.

Tai bubuitul enorm al traficului spre stația de tramvaie în direcția Gării de Nord. Calea Dorobanților, nouă-nouță în etajările ei, cu casa bunicului atît de apropiată și pe care acum o ocolesc, îmi topește și bruma de entuziasm. O lună de zile să nu fii tu însuți ! Și cine știe cîtă vreme de azi încolo... O stație din traseu, fac drumul cu ochii prin arbori și pe sîrmele de telefon care duc spre casa lui în care o durere curge. În stația Roma, repet acele cuvinte spuse despre *drumuri* de nu știu cine și de la el de toți ceilalți.

Sala Agenției de voiaj CFR e bine aglomerată de șiruri de oameni care alcătuiesc paranteze, mici, mari și

acolade. Îmi iau locul într-o paranteză mare și aștept. Un posibil călător dinaintea mea scoate pe furiș din servietă programul Radio-Tv și îi taie filele cu o cheie auto. Gesturile atît de furișe mă irită într-o asemenea măsură, încît depășește așteptarea, aglomerația și căldura. Întreb :

— De unde ați luat programul ?

— De la chioșc, de unde ! se înfurie el.

— Oh ! exclam satisfăcut. Parcă v-am cerut să-mi spuneți cine vă furnizează reviste pornografice.

Gîlceava începe și se încheie datorită rîsetelor celorlalți. Mai liniștit, îmi văd de propria-mi așteptare, pînă la ghișeu. Obțin un bilet de călătorie, cu loc în picioare, pentru ziua de poimîine, la acceleratul care trece seara prin *Alpii României*. După ce am venit cu un tren, cu loc rezervat și un colțuc de pîine caldă în mînă, bine măcar că nu plec pe jos.

În fața gării, ceasurile din turn îmi spun că stau bine cu timpul pînă la programul de după-amiază. Traversez piața și intru pe peroane, bucuros că pot da o raită printr-o lume care miniaturizează o țară. Cu toate că trebuie să aștept iarăși la coadă, lîngă un panou care indică terasele feroviare, nu mă dau la o parte.

Și recompensa așteptării nu întîrzie. Apăs pe un buton și cu mîinile în gardă, în vederea ținerii la distanță a altor tentative, traseul spre casă mi se dezvăluie prin intermediul unor becuri colorate, sinuos în sus, pînă în nord, la Sighetul Marmației. O sărbătoare !

Abia la ultima licărire a becurilor, cedez locul celorlalți care vor să mă dea deoparte. Sînt grăbiți, arși de nerăbdare, dar mie mi-e dor de-acasă.

La liniile de plecare-sosire, un tren din direcția Brașov intră în stație. E o plăcere, opusă plecării pe care, totuși, nu o refuz. Sînt singurul care înaintează împotriva

revărsării de călători într-o dorință de căutare și apropiere... Oprit în loc, mă simt ca un stîlp de pod căruia i se încearcă rezistența la torenți, în timp ce caut prin mulțime un chip cunoscut. Nu cunosc pe nimeni. În toiul căldurilor de vară, puțini munteni ies de sub umbrele brazilor și atunci pleacă spre București cît mai de dimineață, ca orele de zăduf să-i prindă la întoarcere, măcar printre dealurile de la Cîmpina, dacă nu printre căpițele de fîn cosit, ușor înfierbîntat de soare. Cunosc bine aceste călătorii ale urgenței.

Din vagonul-restaurant sînt descărcate lăzi cu sticle de bere goale. În aer parcă se sparg cioburi. Privesc ferestrele vagonului cu mulțimea de locuri libere și un gînd, rămas ascuns, nu mă iartă. Într-o altă după-amiază, în vreme ce îmbrăcam pentru prima oară un costum *Prince de Galles*, mă și vedeam instalat la o astfel de fereastră, în trecere pe Valea Prahovei. *All up to date* [1]. Pe atunci, Simina era Simina și nu o Didi-pampam, cu părul platinat, plecată la Constanța, la turnări, bunicul reprezenta în viața mea doar o bănuială ușor de înlăturat, eu eram cu mult mai neștiutor și poate că și altele arătau altfel.

Prind bara primului vagon, cuplat de vagonul-restaurant și, în loc să mai înaintez pe peron, înaintez printr-un tren care stă. Miroase a oameni, a țigări, a metal încins. Un ziar *Rude pravo*, uitat pe un fotoliu, îmi dă iluzia că mă găsesc în Cehoslovacia. Următorul vagon, cu etichetele lui scrise în limba germană, îmi prelungește în imaginație călătoria... Pe nebăgate de seamă, trenul pornește spre depou. Deschid prima ușă, dar nu cobor. Rămîn pe trepte cu privirile ațintite în zare și, fără nici un fel de rușine, scot un răget de plăcere și emoție că exist.

[1] Ultima expresie a modei (engl.).

Sar din viteza trenului și pornesc înapoi spre gară. Merg grăbit, din ce în ce mai grăbit, conștient de ora în care ceva încremenit s-a frînt în mine, ca un tribut dat vieții.

La circă sosesc la timp. Căpitanul Pavlovici iese tocmai din biroul nostru. Încă de dimineață știam că îl caută pe Sticlaru și mai cunosc și rostul întîlnirii celor doi, fără să mi se sufle ceva.

— Îmi este permis să vă întreb ce calificativ am obținut la practică ? Dacă nu e secret.

În această după-amiază, instructorul atît de spiritual și comunicativ cu noi poartă toate amprentele profesiei : rezerva și încrederea că ceilalți nu își dau seama de aceasta.

— N-ai să mă crezi...

Pe lîngă noi, trec Voicu și Mihăescu. Eu îi salut pe ei, ei îl salută pe Pavlovici. Și Pavlovici amînă răspunsul.

— Spuneți-mi. Dacă puteți.

— Ce ? Sticlaru nu dă calificativul decît cu un sfert de oră înaintea închiderii stagiului.

— Al dracului, 100 000 de volți !

— Sticlaru ? se miră el. Rîde și continuă : Stăm bine ! Nu văd nici un motiv să-ți fie teamă de un calificativ... Pe mîine seară, la ora opt, la restaurant la noi. Fac apelul, Antohi, Dinescu, Răuchi, Rus și poate și alții.

Pavlovici își vede de drum. Îl salut și intru și eu în birou, unde mai salut o dată. Din obișnuință merg la dulap, la lucrările mele, agenda, caietul de practică, dar îmi dau seama că, în după-amiaza aceasta, nu am nevoie decît de curaj. De aceea, închid dulapul și rămîn pe loc. Un cu al meu, atent la tot ce ne înconjoară, cul acesta nu îmi răspunde.

Cei trei își văd de treburile lor, aproape că nici nu mă iau în seamă. Aproape că nici nu îți vine să-i sustragi

din acea admirabilă atmosferă de responsabilitate colectivă.

La o mișcare greșită, cheile dulapului de la spatele meu cad pe parchet și încheie cu zgomot întîiul act al unui spectacol desfășurat în tăcere. Acum mă privesc toți.

— Tovarășe căpitan, permiteți-mi să raportez.

— Te-ascult. Confidențial ?

— Nu... Confidențial în patru e mai bine, remac eu. Mihăescu îmi trimite o privire ironică. Spun grăbit : În ziua cînd m-am prezentat aci, tovarășul maior Lupașcu mi-a vorbit de dosarele cu autori rămași necunoscuți... Stătea la biroul acela, vă amintiți ? În legătură cu cazul Marieta Popovici, pot aduce...

— Cumva bătrîna, fosta cîntăreață ? întreabă Voicu.

— Lăsați-l, intervine Sticlaru. Ai tu, dovezi ?

— Dovezi, nu... Mi-o spune sufletul...

Și tac subit, imposibil să mă mai concentrez asupra unor relații care anunță probele și dovezile. Ca în toate momentele tragice, cînd îți vin în minte fel de fel de amintiri, inelul de aur din mîna celui care lovește, televizorul care transmite un concert simfonic într-o casă incendiată, eu îmi revăd bunicul... Cel a cărui meditație se va întrerupe, este unul din acei solitari care rețin omul, fie că înțelegem sau detestăm acest gen de oameni. El reprezintă o părticică dintr-o lume : o țară semi-imaginară ce se numește *Din dragoste* și care semnifică de mii de ani locul tuturor posibilităților și de asemenea al himerelor.

Sticlaru își pierde răbdarea și aprinde o țigară.

— David, ai tăcut ? Cine-i omul acela ?

— Bunicul meu... De o lună !

— Cîți ani are ? întreabă Mihăescu.

— Șaptezeci și doi. Nu vă mirați.

Voicu se ridică de la birou fără nici o țintă. Mihăescu se lasă deodată pe spate, în scaunul său. Sticlaru duce țigara pînă aproape de gură, dar, în loc să tragă din ea, coboară mîna. Exclamă :

— Ce chestie ! Acum îmi explic purtarea ta.

— Asta nu-i o chestie, protestez eu.

Cu intuițiile sale, Sticlaru iese de la birou, mătură cu poala hainei cîteva clame și vine la mine. O clipă mai tîrziu am conștiința unei rocade pe o tablă de șah : el stă cu spatele la dulap iar eu în scaunul lui. Prin camera în formă de L, se alungă umbre pe care ni le trimite orașul.

— Dinescule, ți-ai controlat imaginația ? întreabă Voicu. În general, pe aici e păcatul de început. Recunoști, nu ?

— Să zicem că imaginația mea e de vină. Eu vă cer să mă ajuți. Cercetați... Dar, nu ! Iau o foaie de hîrtie și un pix pregătit de scris, apoi le las pe birou. Nu mă înșel.

— Încearcă să te ajutăm, spune Sticlaru.

— Aveți dreptate... Dumneavoastră știți aproape totul.

— Dacă ar fi cum crezi tu, am muri de plictiseală.

Cuvintele sale acționează asupra mea binefăcător. Pentru a doua oară iau pixul și foaie de hîrtie. Scriu : David Dinescu, adresa și numărul de telefon al bunicului. Mă mai gîndesc puțin, apoi adaug și numele de Marieta Popovici, în esență, paradisul și infernul a doi oameni. Cu hîrtia în mînă, ies de la birou și i-o întind lui Sticlaru.

— Astă-seară, dacă mai rămîne timp, voi da relații amănunțite, dacă nu, mîine dimineață, mai spun eu. Și aprind o țigară, cu bricheta electronică.

Sticlaru așează hîrtia deasupra lucrării pe care a întrerupt-o. Ceilalați nu vorbesc nici ei, iar cînd o fac, o fac deodată amîndoi. Nici măcar un apel telefonic nu ne solicită, cum se întîmplă de atîtea ori. E liniște pretudindeni.

Într-o răsucire prin cameră, în care îmi scutur scrumul ţigării într-un capac de aluminiu de pe biroul lui Sticlaru, comunicăm cu mijloacele tăcerii. Din priviri sînt întrebat ce gînd mai am cu cel care, la această oră, aşteaptă intervenţia noastră. Cred că nu înţeleg ceea ce nu trebuie. Singurul neprevăzut vine de la Mihăescu. Se ridică de la birou, îşi potriveşte cravata şi, în aceeaşi manieră, face cunoscut că doreşte să mă însoţească.

În uşa biroului, mă opresc din nou.

— Poate că ?...

Afară, la intrare, îmi fumez discret ţigara, în vreme ce Mihăescu e plecat să caute o maşină liberă. Soarele arde, dar am început să mă obişnuiesc cu căldura unui Bucureşti — vara României. Pe trotuar, un tată tînăr îşi plimbă într-un cărucior cu baldachin copilul nou-născut. În treacăt, pe lîngă mine, copilul dă din mîini şi ţipă. Ne privim. Tatăl se ocupă de micuţ, iar noi doi sîntem ocupaţi să ne privim. E băiat ? E fată ?

Tocmai întrebarea cea mai comună nu se afirmă, rămîne învăluită şi, în locul ei, înfloreşte un sens aspru, impus de viaţă, ca o sentinţă... Nimic nu trăieşte dacă nu moare ceva.

Copilul ţipă îmbătat de propriile sale puteri. Mă rup din fixitatea privirilor lui şi mă îndepărtez în paşi nesiguri. Iau loc în maşină, lîngă Mihăescu, şi plecăm cu ambele ferestre din faţă deschise.

Îmi plac zborurile acestea scurte prin oraş, însoţite de sentimentul că stau cuibărit în braţele lumii. Aproape că nu e nimic de văzut, decît de simţit. Ba da, alergăm în urma unui motociclist, cu cască roşie pe cap, pe care parcă îl propteşte în vînt. Apoi, totul se contopeşte cu densitatea citadină.

Ciudate meleaguri ! De-o bucată de vreme străbat meleaguri cu soare şi fără soare, toate ale unei personalităţi

noi despre care nu ştiam nimic. Nu sînt doi ani de cînd, într-o seară, prins de frenezia celor mici şi mari, într-o poiană înconjurată de brazi, m-am jucat pentru ultima oară de-a ulii şi porumbeii, da, ne-am rotit cu toţi pînă la epuizare. Acum... Mă simt chemat de un glas lăuntric, mai precis decît un ordin, să dau semnificaţie tuturor observaţiilor mele : o linie care să le unească pe toate, o însumare care să fie o întregire. Dar pot ? Sigur pot ? Uită-te bine în timp, peste acele senzaţii acute care duc înapoi, vezi o linie clară ? Zăresc... Sigur, da ?

Atunci, trebuie continuat, chiar dacă o vreme, poate nu toată viaţa, am s-o duc greu cu un fel de a fi, pasionat şi absolut. Am înţeles cu prisosinţă că, în meseria noastră, chipurile brăzdate de lacrimi ne vor căuta cu preferinţă... Mai sînt destule nedreptăţi — o sumedenie de oameni care suferă din pricina altora. Nu voi avea parte de ceremonii, poate numai de plîns de moarte în sinea mea, nici de concluzii la tot pasul, vor fi mai cu seamă senzaţii înalte, strîns legate între ele, printre care voi trece fără a încurca mersul de zi cu zi al îndatoririlor noastre. Nimic din cele ce am aflat pînă astăzi nu se va potrivi oricînd. Şi definitiv.

Îmi amintesc de răstimpuri de linişte, de pauze pregătitoare, vecine cu ritmurile prevestitoare, cum mă plimbam prin sălile de pictură, prin expoziţiile de cărţi şi adunam fărîme de ici, de colo. Nu mă îndoiesc ca pe nu ştiu care pictor să nu-l fi ros vreodată o durere. Şi printre cărţi am avut aceeaşi revelaţie. Un pictor, un scriitor duc o viaţă la fel de concentrată, absorbită în ea însăşi, timp în care adaugă o trăsătură de pensulă altei trăsături de pensulă, un verb-ecou, de cea mai mare intensitate. Unii dintre noi sîntem mereu răspunzători : sîntem dintre cei înlănţuiţi de stîncă. Iată de ce o muncă poate deveni

sublimă. Totuşi, roşul acela trebuie să fi ars în miezul făpturii acelui pictor. Şi strigătul acela scris, fără îndoială, s-a înălţat odată cu gîndurile cele mai puternice care ţinteau adevărul, ca pe un belşug destinat să se reverse peste oameni. Sînt munci care duc în ele o apăsare intermitentă şi mocnită. Iar cele ce pot eu deosebi, la chemarea unor clipe, e neîndestulător, e prea vag.

Şira spinării îmi trimite, în dezordine, săgeţi şi senzaţii. Sînt sănătos, nici o grijă... Altceva se întîmplă. Cui îi pot expune focul unor asemenea momente ? Cînd coboară deodată asupra ta un simţămînt obscur, dar decisiv, de abnegaţie şi deplinătate, care triumfă asupra neorînduielii rămase la pîndă. La o nouă mişcare, îmi zăresc faţa reflectată, slab, în parbriz... Afară de mine, nimeni nu m-a văzut rămas aşa, încordat şi pătimaş, dinaintea vieţii cu care mă întîlnesc în viteză de zeci de kilometri la oră. Şi nimeni nu bănuieşte nevoia mea de a-mi dărui făptura unui scop, de esenţă, peste care vreau să arunc un pumn de grăunţe dincolo de generaţia mea, dincolo de omul ăsta apăsat de fatalitatea greşelilor sale.

Ce aglomerare de senzaţii, cîtă nevoie de a mări iluminarea unei zile, slobozită din altele lungi, aproape compacte. Mereu mai pot adăuga ceva la acest fel de viaţă ales... Ceva care se ridică din adîncuri. O clipă, cred chiar că-l pot prinde. Dar se cufundă tot mai adînc : germinează, adînc ascuns în sufletul meu, un rod care sper că se va ivi cît mai curînd. Aş putea pune mîna pe el, aşa îţi vine a crede, dar gîndul mi se sfărîmă, se sfărîmă de zeci de ori înainte de a se întregi o singură dată.

Încă un plus de cuprindere, aşadar, doar faptele mele supravieţuiesc. Greu, foarte greu... Dar dacă nu ar fi aşa, cu ce drept aştept să fiu o excepţie pe lumea aceasta, în spaţiul lăsat liber în mijlocul răspunderilor celorlalţi ?

Mă gîndesc la fierarul care ne aşteaptă. Ar putea ca după-amiaza să înceapă aşa. De fapt, acest caz a început în urmă cu cîteva zile. În vreme ce era plecat la lucru şi purta şorţ din piele, iar din fierul înroşit săreau scîntei după fiecare lovitură de ciocan, acasă, mama fierarului, care îngrijea de cei patru copii ai fiului rămas văduv, şi-a lăsat treburile şi grijile ei multe pentru o altă grijă. S-a dus la telefonul unor vecini să se intereseze de sora ei, care nu se simţea prea bine. Din lipsă de ochelari, pe care unul dintre cei patru nepoţi i-a ascuns în cutia de zahăr, femeia a format greşit numărul de telefon al sorei ei şi un glas de bărbat, proprietarul unui umor de hienă, i-a spus cu toată jalea ca un autentic membru al familiei cum femeia căutată şi-a rupt coloana vertebrală, pe scări, nu cu mult timp înainte.

Lîngă telefon, mama fierarului a suferit un infarct.

In baza unui ordin, lansat de locţiitorul circumscripţiei, dictat mai mult de indignare decît de prescripţiile legii, o maşină cu doi subalterni ai dreptăţii se află la drum pentru a-l găsi pe cel care, în termenii umorului său, uneori ţine să împuţinezo lumea, lumea oamenilor cei mai nevinovaţi.

Şanse de a-l prinde sînt. Din păcate, nu atîtea cîte aş dori eu ! Vecina familiei fierarului, din casa căreia se foloseşte telefonul, a reţinut cifra numărului care a produs greşeala... O bănuială în plus mai apare şi din faptul că, în ultima vreme, numărul la care se suna făcea atingere cu numărul altui abonat. Dar vom vedea, după ce vom întoarce *timpul înapoi*, ziua cea mai tristă a unei femei, singura în viaţa a cinci bărbaţi, fiul ei şi băieţii lui...

Oprim la o trecere de pietoni. Mihăescu îşi aprinde o ţigară şi încearcă să surprindă pe faţa mea acea slăbiciune

din ceasurile delicate ale vieţii. Nu ştiu ce impresie îi fac şi poate că nici nu voi afla vreodată.

— Totul merge bine, îl asigur eu.

Pornim mai departe. S-ar mai putea şi altfel... Asta despre cele ce mă aşteaptă mîine dimineaţă, după ora cînd voi fi lipsit de probleme personale. Prin Sticlaru, care a făcut din grija pentru preocupările lui Augustin aproape o obsesie, cu reveniri repetate, pînă şi indiferenţa mea s-a transformat în curiozitate faţă de un copil genial şi monoton, constructor de arme cu aspect rudimentar şi o forţă de percuţie alarmantă. Mîine voi sta de vorbă cu Augustin, despre proiectele lui şi despre arme...

Un inel luminos se lasă în sufletul meu. Îmi amintesc de un elev, cel de la începutul lunii de practică, ca de un altul. Pînă şi eu, un avertizat, gîndeam la tablouri furate şi traficanţi de arme, la confruntări cu super-creiere, *super-gadgets*[1] şi super-vampe situaţii cu totul ocazionale, de unde necunoaşterea mă identifica cu roluri şi atitudini îndepărtate, de profesionist redus la combinaţii de moment, distanţat de o realitate care îmi oferă posibilitatea de a fi cel ce vede mereu măsura şi regula statornicite pe acest pămînt. Fără să uit, o clipă, de primul anonim care îmi cere protecţia.

[1] Dispozitive mici, cu caracter practic (engl.).

Lector : ARISTIDE POPESCU
Tehnoredactor : AUREL BUCUR

Apărut 1978. Bun de tipar 22.07.1978.
Tiraj 60 065 ex. broşate. Coli tipar 7,75.

Comanda nr. 80 247
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti,
Republica Socialistă România

Lei 6,50

mihai TUNARU

APPASSIONATO

Colecția Clepsidra

EDITURA EMINESCU